SF PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Alastair Reynolds

APREIŠKIMŲ ERDVĖ

Mokslinis fantastinis romanas

PIRMA KNYGA

Iš anglų kalbos vertė
BRONIUS BRUŽAS

eridanas
Kaunas
2005

Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas", 333 tomas
Serija įkurta 1990 m.

Alastair Reynolds
REVELATION SPACE
New York, Ace books, 2002

UDK 820-3
Re-106

www.eridanas.lt

ISBN 9955-10-121-0 (1 knyga)
ISBN 9955-10-122-9 (bendras)
Copyright © by Alastair Reynolds, 2000
Cover art copyright © by Michael Whelan, 1983
Vertimas į lietuvių kalbą ©,
leidykla "Eridanas", 2005

1
Mantelio sektorius, Šiaurės Nekhebetas, Resurgamas, Povo Deltos sistema, 2551-ieji

Artėjo pasiutvėjis.

Silvestis stovėjo kasinėjimų aikštelės pakraštyje ir svarstė, ar po nakties bus matyti bent menkiausi jo darbų rezultatai. Archeologinę kasinėjimų vietą sudarė daugybė gilių kvadratinių šachtų, kurias atskyrė žemių ruožai - klasikiniai Vylerio gardeliai. Vertikalių dešimtis metrų gylio siekiančių tunelių sienas dengė koferdamas - permatoma, iš hiperdeimanto išlieta, nepralaidi vandeniui užtvara. Lakštus slėgė milijonai geologinių sluoksnių metų. Visgi užtektų vienos nuožmesnės smėlio audros, kad šachtos būtų užverstos kone iki viršaus.

- Gavome patvirtinimus, sere, - pranešė vienas jo komandos narių, išlindęs iš pirmojo, prie žemės prigludusio, visureigio. Žmogaus balsą prislopino respiratorius. - Kiuvjė ką tik perdavė, jog Šiaurės Nekhebeto sausumos masyve numatomos itin prastos oro sąlygos. Visos lauke dirbančios grupės raginamos grįžti į artimiausią bazę.

- Vadinasi, mes turėtume susikrauti daiktus ir sprukti atgal į Mantelį?

- Audra bus arši, sere. - Nenustygdamas vietoje vyriškis pasikėlė striukės apykaklę. - Ar įsakyti pradėti visuotinę evakuaciją?

Silvestis nužvelgė kasinėjimų teritoriją. Kiekvienos šachtos šonus nutvieskė aplink atviras ertmes išdėlioti prožektoriai. Šiose platumose Povas niekada nepakildavo pakankamai aukštai, kad parūpintų užtektinai šviesos; dabar, slinkdamas link horizonto, pasislėpęs už milžiniškų dulkių verpetų, jis tepriminė rūdžių spalvos dėmelę išskydusiais kontūrais. Netrukus pasirodys dulkių šėtonai, atrūksiantys Ptero stepėmis nelyginant per daug prisukti žaisliniai giroskopai. Įkandin visu pajėgumu užgrius uraganas, įgaunantis juodo priekalo formą.

- Ne, - atsakė jis. - Mums nebūtina išvykti. Čia negresia jokie pavojai - nežinau, ar pastebėjai, bet aplinkiniai akmens luitai

nesudūlėję. Jei audra pernelyg įsisiautės, mes pasislėpsime visureigiuose.

Žmogus nukreipė akis į uolas, palingavo galva tarsi negalėdamas patikėti savo ausimis.

- Sere, Kiuvjė pataria slėptis nuo atšiaurių oro sąlygų tik vieną ar porą kartų per metus - tokio rimto perspėjimo dar nebuvome girdėję.

- Kalbėk už save. - Silvestis pamatė, kaip vyriškis nesąmoningai dėbtelėjo jam į akis ir susigėdęs vėl įsistebeilijo sau po kojomis. - Paklausyk manęs. Mes neturime teisės palikti radimvietę. Ar supranti, ką sakau?

Pašnekovas atsigręžė į šachtas.

- Angas galima uždengti, sere. Vidun nuleisime radijo švyturėlius. Net jei dulkės užklos visus tunelius, mes čia sugrįšime ir pratęsime darbus. - Už akinių, kurie apsaugojo nuo dulkių, slypinčiose žmogaus akyse nušvito paklaikęs, maldingas žvilgsnis. - Vėliau virš aikštelės suręsime kupolą. Argi tai nebūtų geriau, sere, nei rizikuoti žmonių gyvybėmis bei įrengimais?

Silvestis žengtelėjo prie žmogaus priversdamas šį atsitraukti atatupstą link artimiausios šachtos.

- Štai ką tu padarysi. Pranešk visoms komandoms, kad jos darbuotųsi toliau. Nebent aš suteikčiau leidimą atsipūsti. Nenoriu girdėti jokių kalbų apie sugrįžimą į Mantelį. Kol kas suneškite į visureigius pačius jautriausius instrumentus. Aišku?

- O kaipgi žmonės, sere?

- Žmonės darys tai, dėl ko čia atkeliavo. Kask.

Silvestis nudelbė pašnekovą priekaištingu žvilgsniu tarytum siūlydamas nepaklusti jo nurodymams, tačiau po ilgų dvejonių akimirkų vyriškis apsisuko ant kulno ir nudriuokė per kasinėjimų teritoriją, lengvu, patirties nestokojančio žmogaus žingsniu nardydamas tarp tunelių angų. Sustiprėjus vėjui, švelniai virptelėjo trapūs vaizdą perduodantys gravitometrai, kurie, stovėdami aplink šachtas, priminė patrankas su nukreiptais žemyn vamzdžiais.

Minutę luktelėjęs Silvestis patraukė jam iš paskos, bet neilgai trukus pasuko į šoną ir nudrožė iki centrinės kasinėjimų vietos, kur keturios šachtos buvo sujungtos į vieną didelę duobę - tiek jos skersmuo, tiek gylis siekė trisdešimt metrų. Silvestis pa-

skubomis ėmė leistis kopėčiomis, pritvirtintomis prie daubos sienos. Per pastarąsias kelias savaites tomis kopėčiomis tiek sykių kursavo aukštyn žemyn, jog dabar labiau neramino ne galvos svaigulys, o pranykęs jo pojūtis. Slinkdamas palei koferdamą Silvestis leidosi pro suslėgtą geologinį laikmetį. Nuo Įvykio praėjo devyni šimtai tūkstančių metų. Didžiąją sluoksnių dalį sudarė niekada netirpstantis Resurgamo subpoliarinėms platumoms būdingas amžinasis įšalas. Šiek tiek giliau slūgsojo regolitas, po kuriuo glūdėjo plauko plonumo juoda patį Įvykį menanti linija - sudegusių miškų pelenai.

Duobės apačioje siaurėjantys laipteliai vedė žemyn į gelmę, nutolusią nuo paviršiaus per keturiasdešimt metrų. Norint išsklaidyti prieblandą, prisireikė papildomų prožektorių. Ankštoje erdvėje kunkuliavo darbas. Giliai po žeme nebuvo įmanoma pajusti nė menkiausio vėjo dvelksmo. Archeologai triūsė tylėdami, tik protarpiais apsikeisdami vienu kitu žodeliu; jie klūpėjo ant kilimėlių ir krapštė dirvą su įrankiais, panašiais į chirurginius instrumentus. Komandai priklausė ir trys studentai iš Kiuvjė - visi gimę Resurgame. Jų užnugaryje kėpsojo nurodymų laukiantis mechaninis patarnautojas. Mašinos pravertė ankstyvosiose kasinėjimų stadijose, tačiau pagrindinių darbų joms niekas nesiruošė patikėti. Netoli grupelės sėdėjo moteris, ant kelių pasidėjusi delninuką - šio ekrane žvilgėjo diagrama, rodanti, kaip vystėsi amarantinų kaukolės. Pastebėjusi Silvestį, kuris nulipo apačion labai tyliai, ji krūptelėjo, užvožė kompiuterio dangtelį ir atsistojo. Moteris vilkėjo milinę, ant jos kaktos krito juodų plaukų kirpčiukai, įgavę geometrinių figūrų pavidalus.

- Ką gi, tu neklydai, - pratarė ji. - Kad ir kas tai būtų, jis - milžiniškas. Maža to, stebėtinai gerai išsilaikęs.

- Turi kokių nors teorijų, Paskale?

- Juk tai tavo sritis, ar ne? Aš čia atvykau tik tam, kad kurpčiau reportažus. - Paskalė Diubua, jauna žurnalistė iš Kiuvjė, nuo pat pradžių rašė apie kasinėjimus, neretai purvindavosi rankas kartu su tikrais archeologais, mokėsi jų žargono. - Tačiau tie kūnai siaubingi. Nors žinau, jog tai nežmogiškos būtybės, man regis, tarsi galėčiau pajusti jų skausmą.

Vienoje duobės pusėje, laiptų apačioje, jie atrausė dvi ak-

mens luitais išklotas kapavietes. Laidojimo patalpos glūdėjo po žeme devynis šimtus tūkstančių metų - mažų mažiausiai, - jos atrodė beveik nepaliestos, o viduje tūnantys kaulai anatominiu požiūriu nedaug kuo tarpusavyje skyrėsi. Atsitiktinis, patyrusių antropologų gretoms nepriklausantis žiūrovas galėtų palaikyti tipiškus amarantinų skeletus žmonių palaikais, nes tie padarai - dvikojai su keturiomis galūnėmis, savo sudėjimu, kaulų struktūra, kaukolės apimtimi panašūs į žmogiškas būtybes. Jutimo, kvėpavimo, bendravimui skirti organai irgi buvo išdėstyti analogiškose padėtyse. Antra vertus, abiejų amarantinų kaukolės atrodė pailgos kaip paukščių, su kranialiniu gūbriu, kyšančiu tarp talpių akiduobių, nutįsusiu iki pat viršutinio snapo formos žandikaulio. Šen bei ten kaulus dengė tamsių išdžiūvusių audinių skaidulos, dėl kurių persikreipę kūnai, rodės, spinduliavo agonišką kančią. Amarantinai neturėjo nieko bendra su įprastomis fosilijomis: mineralizacijos procesas nė nebuvo prasidėjęs, o kapavietėse archeologai teaptiko kaulus ir vieną kitą artefaktą, su kuriais negyvėlius palaidojo.

- Galbūt, - tarė Silvestis ištiesdamas ranką ir paliesdamas vieną kaukolę, - kažkas norėjo, jog mes taip galvotume.

- Ne, - paprieštaravo Paskalė. - Kūnus deformavo džiūstantys audiniai.

- Nebent juos palaidojo tokiomis pozomis.

Per pirštines, kurios į pirštų galiukus perduodavo lytėjimo informaciją, užčiuopdamas kaukolę jis prisiminė Bedugnės miesto aukštybėse iškilusį geltonąjį kambarį, ant kurio sienų puikavosi metano ledynų akvatintos. Tarp svečių zujo livrėjas vilkintys, saldumynus ir taureles su likeriu nešiojantys patarnautojai; po ornamentais išpuoštomis lubomis kabojo spalvingos krepo portjeros; ore spindėjo anuomet madingi, šleikščiai saldūs holografiniai serafimų, cherubinų, kolibrių, fėjų vaizdai. Silvestis prisiminė ir svečius: dauguma tebuvo šeimos sąjungininkai, vos pažįstami arba nekenčiami žmonės, nes draugų jis turėjo tik vieną kitą. Kaip įprastai tėvas vėlavo. Pokylis artėjo į pabaigą, kai Kalvinas teikėsi pasirodyti. Toks elgesys buvo visiškai normalus; suvokimas, jog Kalvinas įgyvendins paskutinį, didingiausią, savo sumanymą, prilygo lėtam merdėjimui, toli gražu neprilygstančiam projekto kulminacijai, kuri užsibaigs jo savižudybe.

Tėvas įteikė sūnui dėžutę, inkrustuotą susivijusiomis ribonukleininėmis gijomis.

- Pakelk dangtelį, - tarė Kalvinas.

Silvestis prisiminė, kaip paėmė dėželę, nusistebėjo, kokia ji lengva, atšovęs viršų pamatė minkštą įklotą, kuriame pūpsojo tokio paties atspalvio, kaip ir dėžutė, rusvomis dėmelėmis nusėtas kupolas - kaukolė be žandikaulio, akivaizdžiai priklausanti žmogui.

Jis prisiminė, jog tą akimirką kambaryje įsiviešpatavo tyla.

- Tik tiek? - atsiliepė Silvestis pakankamai garsiai, kad visi aplinkui jį išgirstų. - Senas kaulas? Ach, dėkui, tėti. Aš pakerėtas.

- Nieko keista, - pareiškė Kalvinas.

Silvestis gana greitai susigaudė, jog tėvo dovana išties nepaprastai vertinga. Kaukolės amžius siekė du šimtus tūkstančių metų ir, kaip netrukus paaiškėjo, priklausė moteriai iš Atapuerkos, Ispanijos. Iš aplinkos, kurioje ji buvo atrasta, lengvai pavyko sužinoti, kada moteris mirė. Tiesa, mokslininkai, kurie atkasė griaučius, atliko ir tikslesnius apskaičiavimus pasitelkdami tuometinius moderniausius metodus: datą nustatė ištyrę kalį ir argoną, aptiktus kapavietę atstojančio urvo uolose, išanalizavę uraną, rastą sienas užklojusiame klintiniame tufe, ir vulkaninį stiklą išraizgiusias trūkio linijas, termošvitinimu patikrinę titnago degėsių nuotrupas. Šiais metodais - patobulinus kalibravimą ir praktinį pritaikymą - naudojosi ir Resurgamo mokslininkai. Būdų, kaip nustatyti datą, gausą apribodavo fizika. Silvesčiui derėjo iš karto suprasti, ką reiškia kaukolė - seniausias Geltakmenyje esantis žmonių objektas, kuris pakliuvo į Eridano Epsilon sistemą prieš ištisus šimtmečius ir prapuolė iš akiračio per koloniją krėtusias suirutes. Tai, jog Kalvinui pasisekė jį atkasti, prilygo nedideliam stebuklui.

Šiaip ar taip, gėdos jausmą pakurstė ne tiek nedėkingumas, kiek mintis, kad jis parodė savo neišmanymą, kurį galėjo lengvai nuslėpti. Silvestis prižadėjo sau, jog tokioms silpnumo akimirkoms daugiau nepasiduos. Gerokai vėliau kaukolė iškeliavo kartu su juo į Resurgamą, idant visuomet primintų priesaiką.

Nūnai apie nesėkmę nevalia net galvoti.

- Jei tu teisus, - prabilo Paskalė, - vadinasi, juos taip palaidojo dėl kažkokios priežasties.

- Gal tai perspėjimas, - pratarė Silvestis ir žengė link trijulės studentų.

- Bijojau, jog taip ir pasakysi. - Paskalė nusekė pavymui. - Kokią būtent siaubingą žinią mums norėta perduoti?

Jos klausimas iš esmės buvo retorinis. Paskalė puikiai žinojo, ką pašnekovas manė apie amarantinus, ir vis erzindavo jį dėl įsitikinimų, tarytum, verčiant šiuos nuolat kartoti, teorijose būtų įmanoma aptikti vienokią ar kitokią loginę klaidą, kuri, pripažinta paties Silvesčio, paneigtų jo nuomonę.

- Apie Įvykį, - atsakė Silvestis.

- Įvykį, kuris užgriuvo amarantinus, - pridūrė Paskalė. - Jie nieko negalėjo pakeisti. Be to, viskas atsitiko tiesiog žaibiškai. Tos būtybės neturėjo laiko laidoti kūnų, kad įspėtų ateities kartas, net jeigu ir susiprotėjo, kas jiems nutiko.

- Jie supykdė dievus.

- Aha, - linktelėjo Paskalė. - Manau, mes visi sutinkame, kad jie būtų palaikę Įvykį teistinio nepasitenkinimo išraiška... tačiau prieš mirtį amarantinai nebūtų spėję savo tikėjimo perteikti ilgalaikiu pavidalu, jau nekalbant apie laidojamus kūnus, kuriuos siektų išsaugoti ateities archeologams, priklausantiems svetimai rasei. - Ji paslėpė galvą po gobtuvu ir suveržė raištelius - į duobės gelmę atpleveno dulkių kamuolėliai; oras jau nebuvo toks ramus kaip prieš kelias minutes. - Bet tu taip negalvoji, ar ne? - nelaukdama atsakymo Paskalė užsidėjo gremėzdiškus akinius, trumpam išdraikiusius kirpčiukų galus, ir pažvelgė į pamažu atidengiamą objektą.

Į jos akinius atplūdo duomenų srautas, kurį perdavė aplink Vylerio gardelius sustatyti gravitometrai, ir įprastą vaizdą ištrynė stereoskopinis užkastos masės paveikslas. Silvesčiui tereikėjo perduoti savo akimis atitinkamus nurodymus, kad išvystų tą patį. Dirvos pagrindas nelauktai sustiklėjo, prarado materialumą, virto padūmavusia matrica, kurioje tūnojo milžiniškas objektas, tiksliau sakant, obeliskas - didžiulis uolos blokas, savo ruožtu įkalintas akmeniniuose sarkofaguose. Jis buvo dvidešimties metrų aukščio, bet archeologams tepavyko atrausti porą centimetrų viršaus. Sprendžiant iš įrodymų, vieną gigantiško luito šoną

margino rašmenys, standartiniai grafiniai ženklai iš vėlyvosios amarantinų vystymosi stadijos. Deja, vaizdą perduodantiems gravitometrams trūko erdvinės skiriamosios gebos, kad būtų galima įskaityti tekstą. Norint sužinoti ką nors vertinga, visų pirma obeliską reikės iškasti.

Silvestis liepė akims susigrąžinti įprastą regėjimą.

- Darbuokitės mitriau, - įsakė jis studentams. - Man nusispjaut, jei paviršių išvagosite nereikšmingais įbrėžimais. Iki vakaro noriu matyti bent metrą objekto.

Vienas iš studentų tebeklūpėdamas atsigręžė į Silvestį.

- Sere, mes girdėjome, jog iš kasinėjimų teritorijos teks pasišalinti.

- Kurių galų turėčiau iš čia išvykti?

- Dėl audros, sere.

- Velniop audrą. - Silvesčiui besisukant, Paskalė sugriebė jį už rankos šiek tiek šiurkščiau, nei derėtų.

- Jie nerimauja pagrįstai, Denai. - Tyliai ištarti žodžiai buvo skirti tiktai jo ausims. - Aš irgi girdėjau perspėjimą. Mums reikėtų traukti atgal į Mantelį.

- Ir visa tai prarasti?

- Sugrįšime čia kitą kartą.

- Šios vietos greičiausiai neberasime, net jei užkasime švyturėlį. - Silvestis neabejojo esąs teisus: niekas nežinojo, kur tiksliai yra kasinėjimų sektorius. Žemėlapiai, kuriuose buvo pažymėtos aplinkinės teritorijos, neišsiskyrė smulkiomis detalėmis. Juos paskubomis nubraižė tuo metu, kai prieš keturis dešimtmečius orbitoje sklendė iš Geltakmenio atskridęs "Loreanas". Po dvidešimties metų maištininkai sunaikino ryšių palydovų sistemą - pusė kolonistų nusprendė pavogti erdvėlaivį ir grįžti namo. Nuo to laiko Resurgame neįmanoma tiksliai nustatyti koordinačių. Negana to, per pasiutvėjį sugesdavo dauguma radijo švyturėlių.

- Nemanau, kad mums derėtų rizikuoti žmonių gyvybėmis, - pastebėjo Paskalė.

- Gali būti, jog dėl šito objekto verta daug ką paaukoti. - Jis pamojo ranka studentams ir spragtelėjo pirštais. - Dirbkite sparčiau. Jei nesugebate, naudokitės patarnautojumi. Išbrėškus noriu pamatyti obelisko viršūnę.

Sluka, studentų vyresnioji, kažką burbtelėjo panosėje.

- Norėtum pasidalinti savo mintimis su mumis? - pasiteiravo Silvestis.

Mergina atsistojo, ko gero, pirmą kartą po daugelio valandų. Jos akyse atsispindėjo įtampos kupinas žvilgsnis. Mažoji, žemių gremžimui skirta, mentelė nukrito šalia Slukos muklukų, minkštaodžių batų. Ji nusiplėšė nuo veido respiratorių ir alsuodama Resurgamo oru pareiškė:

- Mums reikia pasikalbėti.

- Apie ką?

Prieš atsakydama Sluka priglaudė kaukę prie burnos ir įtraukė į plaučius deguonies.

- Jūs smarkiai rizikuojate, daktare Silvesti.

- O tu stovi ant bedugnės krašto.

Regis, Sluka jo neišgirdo.

- Mums rūpi jūsų darbas. Mes pritariame jūsų įsitikinimams. Štai kodėl esame čia ir dėl jūsų verčiamės per galvą. Bet nemanykite, jog neturime savo nuomonės. - Sužaibavusi akimis ji dirstelėjo į Paskalę. - Šiuo metu jums reikia visų sąjungininkų, kokių tik galite surasti, daktare Silvesti.

- Tu man grasini?

- Tik konstatuoju faktą. Jei būtumėte labiau kreipęs dėmesį į kitus kolonijos reikalus, dabar žinotumėte, jog Žirardjė ketina imtis prieš jus atitinkamų veiksmų. Pasak gandų, savo planus jis ruošiasi įgyvendinti kur kas greičiau, nei įsivaizduojate.

Ant Silvesčio sprando pasišiaušė gyvaplaukiai.

- Vardan Dievo, apie ką tu kalbi?

- Apie perversmą, žinoma. - Sluka prasispraudė pro jį ir žengė prie kopėčių, kylančių duobės siena. Pastačiusi koją ant pirmojo skersinio, mergina atsigręžė ir kreipėsi į kitus du studentus, kurie susikaupę stengėsi atkasti obeliską: - Darbuokitės, kiek širdis geidžia, tik nesakykite, kad jūsų neperspėjau. Jei nenumanote, ką reiškia pakliūti į smėlio audros sūkurį, pažvelkite į Silvestį.

Vienas studentas baikščiai pakėlė galvą.

- Kur tu eini, Sluka?

- Perduoti naujienas kitoms archeologų komandoms. Įspėji-

mą tikriausiai išgirdo ne visi. Kai juos pasieks žinia, vargu ar dauguma sutiks pasilikti kasinėjimų zonoje.

Jai pradėjus lipti kopėčiomis, Silvestis ištiesė ranką ir sugriebė už mukluko. Sluka dėbtelėjo į jį. Merginos veidą dengė respiratorius, tačiau jos akys akivaizdžiai spinduliavo panieką.

- Tavo darbas čia baigtas, Sluka.

- Ne. Aš jį tiktai pradėjau. Man neramu dėl jūsų.

Silvestis išanalizavo savo sąmonės būseną ir suprato, kad jis visiškai ramus, ko mažiausiai tikėjosi. Tačiau tokia ramybė, įtakojama išorinių ir vidinių slėgių, egzistavo blizgančiose vandenilio jūrose, kurios tyvuliavo gigantiškose dujų planetose, atokiau nuo Povo.

- Na? - pratarė Paskalė.

- Man būtina su kai kuo šnektelėti, - atsakė jis.

Silvestis užlipo trapu į savo visureigį. Kita transporto priemonė buvo užgrūsta įrangos stelažais, surinktų pavyzdžių rezervuarais, studentų hamakais, įspraustais į ankštas neužimtas nišas. Jiems tekdavo miegoti mašinose, nes kasinėjimų sektoriuje kai kurias aikšteles, kaip šią ir Mantelį, skyrė diena kelio. Silvesčio visureigyje erdvės netrūko, trečdalį vidaus jis perdarė į kajutę ir gyvenamąsias patalpas. Likusią dalį užėmė papildomi įrenginiai ir keli kuklūs kambarėliai vyresniesiems darbininkams arba svečiams: šiuo atveju Slukai ir Paskalei. Tačiau dabar, be jo, visureigyje nebuvo nė gyvos dvasios.

Sprendžiant iš kajutės apstatymo, neatrodė, kad ji būtų įrengta mašinoje. Kambario sienos žvilgėjo raudonu aksomu, ant lentynų gulėjo tikslios mokslinių instrumentų kopijos bei reliktai. Didžiuliuose, elegantiškai apipavidalintuose Merkatore gamintuose Resurgamo žemėlapiuose juodavo taškeliai, žymintys vietoves, kuriose buvo padaryti svarbiausi, su amarantinais susiję, atradimai; kitas sienos dalis dengė tekstas, kintantis sulig kiekvienu nauju informacijos srautu: rengiami akademiniai darbai. Rutininės pastarųjų užduotis atlikdavo beta lygio simuliacija, gebėjusi pamėgdžioti jo stilių geriau už patį Silvestį, kuriam sutelkti dėmesio neleido naujasis atradimas. Vėliau, jei atsiras laiko, reikės pakoreguoti tekstus, bet dabar, priartėjęs prie rašomojo stalo, pa-

puošto marmuru, malachitu ir japoniškais paveikslėliais, kuriuose buvo pavaizduoti ankstyvieji kosminiai tyrimai, jis nudelbė sieną abejingu žvilgsniu.

Silvestis atidarė stalčių ir ištraukė simuliacijos kapsulę, primenančią pilką keraminį vamzdelį. Norint atgaivinti Kalviną, užteko įkišti ją į plyšį rašomojo stalo paviršiuje. Visgi jis dvejojo. Paskutinį kartą buvo prikėlęs tėvą iš numirusiųjų labai seniai, gal prieš kelis mėnesius, ir tuomet jųdviejų susitikimas ypač nenusisekė. Silvestis prisižadėjo iškviesti Kalviną nebent krizės atveju. Dabar beliko nuspręsti, ar jam išties gresia katastrofa, kuri pateisintų tokius veiksmus. Bėda ta, jog tėvo patarimais ne visada galima pasikliauti.

Jis įspaudė kapsulę į prorėžą.

Viduryje kambario iš šviesos gijų materializavosi figūra: didžiuliame soste įsitaisęs Kalvinas. Savo tikroviškumu šmėkla pranoko bet kokią kitą hologramą - egzistavo netgi subtilūs šešėlių efektai, - kadangi ją generavo manipuliacijos Silvesčio regėjimo lauku. Beta lygio vaiduoklis įkūnijo Kalviną šlovės viršūnėje, kai jis, sulaukęs penkiasdešimties, gyveno Geltakmenyje. Keista, bet tėvas atrodė vyresnis už sūnų, nors fiziologiškai Kalvinas buvo pavaizduotas septyniomis dešimtimis jaunesnis už Silvestį. Šis ėjo du šimtai devintuosius metus, tačiau ilgaamžiškumą užtikrinančios gydymo priemonės, kuriomis sūnus naudojosi Geltakmenyje, buvo kur kas tobulesnės nei Kalvino laikais.

Kita vertus, apie giminystės ryšius liudijo veido bruožai - abiejų lūpose amžiams sustingo kreivos šypsenėlės. Kalvinas turėjo trumpesnius plaukus ir vilkėjo drabužius iš demaršistų nuostabiosios epochos, gerokai puošnesnius už sąlygiškai paprastą, ekspedicijai pritaikytą Silvesčio aprangą: palaidus marškinius, elegantiškai languotas prie odinių aulinių prisegtas kelnes, ant pirštų žvilgančius metalinius, brangakmeniais nusagstytus žiedus. Nepriekaištingai išdailinta Kalo barzdelė priminė rūdžių atspalvio žandikaulius įrėminančią liniją. Aplink sėdinčią figūrą tviskėjo mažučiai holografiniai vaizdai: Būlio, trijų komponenčių logikos simboliai ir ilgos dvejetainių kaskados. Viena jo ranka lietė po smakru styrančius barzdaplaukius, kita spaudė raižytą ranktūrio galą.

Projekcija atgijo, ir blyškiose akyse tvykstelėjo susidomėjimas.

Pasisveikindamas Kalvinas tingiai pakėlė pirštus.

- Taigi... - nutęsė jis, - mėšlo ir ventiliatoriaus koordinatės netrukus sutaps.

- Tu per daug pasitiki savo nuojauta.

- Nuojauta čia nieko dėta, mano berniuk. Aš tiesiog prisijungiau prie tinklo ir gavau naujausius kelis tūkstančius pranešimų. - Pakreipęs kaklą jis nužvelgė kambarį. - Koks mielas būstas. Beje, kaip tavo akys?

- Kaip visada funkcionuoja normaliai.

Kalvinas pakinkavo galva.

- Skiriamoji geba ne itin didelė, bet, turint omenyje, kokiais instrumentais buvau priverstas naudotis, nieko geresnio tau pasiūlyti negalėjau. Geriausiu atveju tepajėgiau perjungti keturiasdešimt procentų optinių tavo nervų kanalų, todėl geresnės kameros tau nepadėtų. Jei šioje planetoje atrastum nors truputį padoresnę chirurginę įrangą, galbūt kai ką patobulinčiau. Argi Mikelandželas būtų sugebėjęs pastatyti Siksto koplyčią su dantų šepetuku?

- Tu nuolat man tai kali į galvą.

- Nieko panašaus, - paprieštaravo Kalvinas apsimesdamas nekaltybės įsikūnijimu. - Tik sakau, kad jeigu jau leidai Alicijai pasigrobti "Loreaną", ar negalėjai jos įkalbėti palikti bent dalį medicininės aparatūros?

Prieš dvidešimt metų jo žmona vadovavo maištui, ir Kalvinas nuolat primindavo sūnui šitą faktą.

- Ką gi, man teko savotiškai pasiaukoti. - Silvestis rankos mostu nutildė projekciją. - Atleisk, Kalai, bet iškviečiau tave ne tam, kad mes maloniai paplepėtume.

- Tau nenudžiūtų liežuvis, jei vadintum mane tėvu.

Silvestis nuleido jo žodžius negirdomis.

- Ar žinai, kur esame?

- Spėju, kad kasinėjimų aikštelėje. - Kalvinas trumpam užsimerkė, teatrališkai susikaupdamas pirštais palietė smilkinius. - Nagi, pažiūrėkime. Du ekspedicijoms pritaikyti visureigiai. Už Mantelio ribų, netoli Ptero stepių... Vylerio gardeliai... keistai

žavinga! Nors, manau, tavo poreikius jie patenkina. O kas čia? Aukštos skiriamosios gebos gravitometrai... seismografai... tu išties kažką aptikai?

Staiga virš rašomojo stalo užsižiebė hologramа, kuri pranešė, kad jam skambina iš Mantelio. Užčiaupęs tėvą rankos mostelėjimu Silvestis įniko svarstyti, ar atsiliepti į skambutį. Užmegzti ryšį bandė Anri Žanekenas, paukščių biologijos specialistas ir vienas iš nedaugelio atsidavusių jo sąjungininkų. Žanekenas pažinojo tikrąjį Kalviną, bet vargu ar matė šio beta lygį... ir, be abejo, nė sykio nebuvo stebėjęs, kaip tėvas dalina patarimus savo sūnui. Pripažindamas, kad jam reikėjo Kalo pagalbos - jog tokia priežastis privertė jį *pagalvoti* apie simuliaciją, - Silvestis būtų parodęs nedovanotiną savo silpnumą.

- Ko tu lauki? - nustebo Kalas. - Atsiliepk.

- Jis nieko nežino apie tave... apie mus.

Kalvinas palingavo galva, ir po akimirkos kambaryje išdygo Žanekenas, savo pasirodymu priblokšdamas Silvestį, kuris vis dėlto pasistengė išsaugoti šaltakraujišką veido išraišką, nes akimoju susigaudė, kas čia įvyko. Kalvinas sumąstė, kaip įjungti asmeniniam naudojimui pritaikytas rašomojo stalo funkcijas.

Tas išpera visuomet garsėjo savo klastingu būdu, pagalvojo Silvestis. Būtent todėl juo vertėdavo pasinaudoti.

Žanekenas nušvito visu ūgiu, tačiau projekcija buvo ne tokia ryški kaip Kalvino, kadangi iš Mantelio ją persiųsdavo palydovinė sistema, tiksliau, tai, kas iš tinklo liko. Atvaizdą perduodančios kameros matė geresnius laikus, dingtelėjo Silvesčiui, kaip ir visa kita Resurgame.

- Galų gale, - atsiduso Žanekenas, iš pradžių pamatęs tiktai Silvestį. - Mėginau susisiekti su tavimi visą valandą. Nejau, kai tūnai duobėje, tau nepraneša apie skambučius?

- Praneša. Bet aš išjungiau žinučių gaviklį. Jis mane pernelyg erzino.

- Aišku... - vos pastebimai sudirgęs nutęsė Žanekenas. - Kaip įžvalgu. Ypač žmogui, esančiam tokioje padėtyje kaip tu. Tikiuosi, suvoki, apie ką aš kalbu? Denai, tau gresia nemalonumai, galbūt kur kas rimtesni nei... - jis prikando liežuvį, nes pa-

galiau išvydo Kalą. Sekundę kitą žvilgsniu tyrinėjo krėsle įsitaisiusią figūrą. - Vaje. Juk čia tu, ar ne?

Kalas tylėdamas linktelėjo.

- Tai beta lygio simuliacija, - tarė Silvestis. Prieš pratęsiant pokalbį, būtina tai išaiškinti. Alfos ir betos iš esmės tarpusavyje skyrėsi; pagal akmenių etiketą derėjo tiksliai nurodyti, kas yra kas. Silvestis pasielgtų itin netaktiškai, jei leistų Žanekenui manyti, kad jis bendrauja su seniai prarastu alfa lygio įrašu.

- Aš nutariau su juo pasitarti... su ta projekcija, - pridūrė Silvestis.

Kalvino veidą perkreipė grimasa.

- Dėl ko? - Žanekenas buvo pagyvenęs - tiesą sakant, seniausias žmogus Resurgame, - ir sulig kiekvieneriais praeinančiais metais savo išvaizda vis labiau panėšėjo į savotišką simuliacijos idealą. Dėl žilų plaukų, ūsų, barzdos, įrėminusių siaurą rausvą veidą, jis priminė marmozetę, retos veislės beždžionėlę. Geltakmenyje Žanekenas garsėjo kaip talentingiausias genetikos ekspertas, nepriklausantis derintojų klanui; kai kas laikė jį gerokai sumanesniu už šios gildijos narius vien todėl, jog Žanekenas nesiekė aplinkiniams demonstruoti savo genialaus proto ir užuot blykstelėjęs talentu daugybę metų sunkiai plušėjo, idant sukauptų reikalingus įgūdžius. Ketvirto šimtmečio ribą jis įveikė prieš kelis dešimtmečius, ir garbaus amžiaus nepajėgė nuslėpti net gyvenimą prailginančios gydymo priemonės. Gali būti, jog neilgai trukus Žanekenas taps pirmuoju žmogumi Resurgame, kuris mirs nuo senatvės. Tokios mintys pakurstė liūdesį. Nors Silvesčio ir biologo nuomonės dažnai nesutapdavo, svarbiausiais klausimais juodu visgi sutardavo.

- Jis šį tą aptiko, - pasakė Kalas.

Žanekeno akys nušvito; džiaugsmas, kurį suteikė mokslinis atradimas, tarytum padėjo atsikratyti slegiančia metų našta.

- Tikrai?

- Taip, aš... - ūmai įvyko kažkas keista. Kambarys išgaravo. Jų trijulė atsidūrė balkone, aukštai virš Bedugnės miesto, kurį Silvestis bematant atpažino. Vėl savo nagus prikišo Kalvinas. Rašomajame stale įdiegtos programos vykdė jo nurodymus it paklusnus šun tis. Jei Kalas įstengė prasiskverbti iki stalo funkcijų,

pagalvojo Silvestis, jis be vargo galėjo atlikti ir tokį pokštą tiesiog įjungdamas vieną iš standartinių aplinkų. Simuliacija pasirodė besanti nuostabi: skruostus netgi nutvilkė vėjo dvelksmas, šnerves pakuteno vos juntamas miesto kvapas, kurio stoka aiškiai pastebima primityvesnėse projekcijose.

Jis regėjo savo vaikystės miestą: nuostabiąją epochą. Tarp gigantiškų auksinių struktūrų, nusidriekusių į tolybes nelyginant nutapyti debesys, zvimbė oro transportas. Apačioje, gausybę kilometrų po kojomis, pakopomis leidosi parkai ir sodai, svaiginanti jų virtinė, įsiliejanti į žalumos ir šviesos miglą.

- Argi ne malonu pamatyti senas vietas? - paklausė Kalas. - Kiek nedaug trūko, kad visa tai priklausytų mūsų klanui... kas žino, kaip būtų pakrypusi įvykių eiga, jeigu miesto valdžia būtų atitekusi mums?

Žanekenas įsikibo į turėklus.

- Labai žavu. Tačiau dabar vaizdai manęs nedomina. Denai, ką norėjai pasakyti, kai mus taip...

- Nemandagiai nutraukė? - užbaigė Silvestis. - Ketinau paprašyti Kalo pateikti gravitometrų duomenis, nes jis aiškiai gali skaityti asmenines mano bylas.

- Mano padėties žmogui toks darbas - vieni niekai, - atsakė Kalvinas. Po akimirkos, per kurią jis surado miglotą užkasto objekto atvaizdą, už turėklų, priešais trijulę, pakibo natūralaus dydžio obeliskas.

- Įdomu, - sumurmėjo Žanekenas. - Netgi labai įdomu.

- Neblogai, - pridūrė Kalas.

- Neblogai? - pyktelėjo Silvestis. - Jis didesnis ir geriau išsilaikęs nei kiti mūsų aptikti panašios vertės objektai. Pats tikriausias įrodymas, jog egzistavo pažangesnė amarantinų technologijų stadija... visai įmanoma, kad ji pranašavo industrinę revoliuciją.

- Radinys iš tikrųjų gali būti reikšmingas, - nenoromis pripažino Kalas. - Tu, be abejo, hmm... ruošiesi jį iškasti?

- Taip, planavau. - Silvestis kiek patylėjo. - Bet dabar kai kas pasikeitė. Mane... aš ką tik sužinojau, jog Žirardjė ketina pulti mane anksčiau, nei tikėjausi.

- Jis negali tavęs paliesti, jei tam nepritars ekspedicijos tarybos dauguma, - pastebėjo Kalas.

- Negalėtų, - pritarė Žanekenas, - jei iš tiesų bandytų užsitik-

rinti paramą. Bet atrodo, kad Žirardjė mėgins pasirinkti tiesesnį kelią.

- Matyt, rengia kažką panašaus į... perversmą.

- Būtent, - sutiko Žanekenas.

- Tu tikras? - Kalvino kaktą išvagojo raukšlės, bylojančios, kad jis į kažką sutelkė dėmesį. - Taip... nenustebčiau, jei tai būtų tiesa. Pastarosiomis dienomis žiniasklaida be paliovos spėlioja, ko imsis Žirardjė. Tas faktas, jog Denas panūdo leistis į archeologinę ekspediciją, kai koloniją krečia su vadovybe susijusi krizė, nieko gera nežada. Be to, tarp žinomų Žirardjė šalininkų kursuoja gerokai daugiau slaptų žinučių. Aš nepajėgsiu išgvildenti šifruočių, tačiau išaugęs jų srautas sukelia pagrįstus įtarimus.

- Jie kažką rezga, ar ne? - Sluka sakė tiesą, pamanė Silvestis. Vadinasi, mergina padarė jam paslaugą, nors ir grasino pasišalinti iš kasinėjimų teritorijos. Jeigu ne šis įspėjimas, jis nė už ką nebūtų iškvietęs Kalo.

- Rodos, taip, - atsiliepė Žanekenas. - Štai kodėl bandžiau su tavimi susisiekti. Mano būgštavimus patvirtino tai, ką Kalas pranešė apie Žirardjė šalininkus. - Senis tvirčiau suspaudė turėklus. Plevėsuojantys jo striukės rankogaliai, iš kurių kyšojo liesos it šakaliai rankos, buvo papuošti povo akių raštais. - Vargu ar man verta čia likti, Denai. Stengiaus užmegzti su tavimi ryšį nepakurstydamas jokių įtarimų, tačiau beveik neabejoju, kad mūsų pokalbio slapta klausosi. Man daugiau nederėtų nieko sakyti. - Jis nusigręžė nuo miesto peizažo ir obelisko, kreipėsi į sėdintį žmogų: - Mudu labai seniai nesimatėme, Kalvinai... man buvo malonu vėl su tavimi susitikti.

- Laikykis, - tarė Kalas kilstelėdamas ranką senio pusėn. - Tikiuosi, povai tavęs neapvils.

Žanekenas neslėpė nuostabos.

- Tu girdėjai apie mano mažąjį projektą?

Kalvinas nusišypsojo, bet nieko neatsakė. Žanekenui nė nereikėjo klausti, pagalvojo Silvestis.

Spūstelėjęs jo ranką - ši aplinka aprūpindavo ir lytėjimo pojūčiais, - senis pasišalino iš savo kamerų akiračio.

Balkone liko tiktai tėvas su sūnumi.

- Na? - paklausė Kalvinas.

- Aš negaliu prarasti valdžios kolonijoje. - Silvestis iki šiol formaliai vadovavo ekspedicijai į Resurgamą, netgi po Alicijos pabėgimo. Teoriškai tie, kurie liko planetoje, užuot grįžę namo, turėtų būti ištikimais sąjungininkais, kurie sustiprintų jo padėtį. Tačiau įvykiai klostėsi kiek kitaip. Ne visi, palaikę Aliciją, sugebėjo nusigauti į "Loreaną", kol laivas dar nebuvo pasitraukęs iš orbitos. Nemažai likusių kolonistų, kurie anksčiau prijautė Silvesčiui, manė, jog krizės akivaizdoje jo elgesys nepateisinamas, net nusikalstamas. Anot priešų, tik dabar į dienos šviesą išniro pokyčiai, kuriais sąmonės žonglieriai koregavo vadovo galvą prieš jam susitinkant su migločiais - patologijos, besiribojančios su pamišimu. Silvestis toliau tyrė amarantinus, bet darbų eiga pastebimai sulėtėjo. Tuo tarpu politiniai nesutarimai ir priešiškumas nuolatos stiprėjo. Ištikimi Alicijos pasekėjai - pagrindinis jų buvo Žirardjė - susijungė su potvinistais. Aplinkinius pradėjo erzinti archeologai, ir šiems be paliovos teko gintis. Tiek viena, tiek kita pusė nestokojo aukų, pernelyg daug, kad kaltę būtų buvę galima suversti nelaimingiems atsitikimams. Dabar nesantaika pasiekė kulminaciją, todėl ekspedicijos vadovui derėjo atsidurti toje vietoje, kur jis turėtų galimybę susidoroti su krize.

- Bet aš negaliu palikti obelisko likimo valiai. - Silvestis pamojo į objektą, kybantį už turėklų. - Man reikia tavo patarimo, Kalai. Privalai jį suteikti, nes visiškai nuo manęs priklausai. Neužmiršk, koks tu trapus.

Kalvinas nejaukiai pasimuistė krėsle.

- Spaudi į kampą savo seną tėtušį? Nuostabu.

- Ne, - iškošė Silvestis pro kietai sukąstus dantis. - Noriu pasakyti, kad jei man nepadėsi, gali pakliūti į priešiškas rankas. Minios nuomone, tu tesi eilinis garsaus klano narys.

- Nors tu veikiausiai su tuo nesutiktum, tiesa? Tavo manymu, aš - paprasčiausia programa, kuri mane atkuria. Kada vėl leisi užvaldyti tavo kūną?

- Man bloga nuo tavo kvapo.

Kalvinas priekaištingai pagrūmojo pirštu.

- Prilaikyk už dantų liežuvį, sūnau. *Tu* mane iškvietei, o ne atvirkščiai. Aš pakankamai tavęs prisiklausiau. Įgrūsk mane atgal į žibintą, jei tau taip maga.

- Būtinai. Po to, kai išgirsiu tavo patarimą.

Tėvas pasviro krėsle.

- Sakyk, ką padarei mano alfa lygio simuliacijai, ir aš galbūt tau pagelbėsiu. Po velnių, gal net papasakosiu kelis tau negirdėtus dalykus apie Aštuonias Dešimtis.

- Tu neatskleistum man jokios paslapties, - atkirto Silvestis. - Žuvo septyniasdešimt devyni niekuo nekalti žmonės. Nemanau, jog esi dėl to atsakingas. Kas kaltina tironų nuotraukas karo nusikaltimais?

- Aš suteikiau tau regėjimą, nedėkingas mulki. - Krėslas pasisuko taip, jog dabar Silvestis tematė aukštą jo atkaltę. - Na, taip, tavo akių neįmanoma pavadinti meno kūriniu, bet ko tu galėjai tikėtis? - krėslas sugrįžo į pradinę padėtį. Nūnai Kalvinas buvo apsirengęs kaip Silvestis, panašiai sušukuotais plaukais, nutaisęs tokią pačią šaltą veido išraišką. - Papasakok man apie migločius. Atskleisk savo nemalonias paslaptis. Kas iš tiesų įvyko prie Laskajo Miglyno? Tik man nereikia pasakėlių, kurias rietei nuo tada, kai grįžai.

Silvestis žengė link rašomojo stalo pasirengęs ištraukti kapsulę.

- Palauk. - Kalvinas netikėtai pakėlė rankas. - Nori mano patarimo?

- Galų gale išgirsiu kažką naudinga.

- Neleisk Žirardjė laimėti. Jei gresia perversmas, privalai grįžti į Kiuvjė. Ten sutelksi savo šalininkų likučius.

Silvestis žvilgtelėjo pro visureigio langą, nukreipė akis į šachtas. Tarp jų zujo šešėliai - darbininkai tyliai nešdinosi iš kasinėjimų aikštelės ir mygo link kitos, saugų prieglobstį žadančios, transporto priemonės.

- O jeigu tai reikšmingiausias atradimas nuo tų laikų, kai Resurgame įsikūrė kolonija?

- Tau gali tekti jį paaukoti. Jei neprisileisi Žirardjė, bent jau turėsi progą čia sugrįžti ir vėl jo ieškoti. Bet jeigu Žirardjė pasieks pergalę, tavo atradimai bus nė velnio neverti.

- Žinau. - Jųdviejų tarpusavio priešiškumas akimirkai ištirpo. Kalvinas samprotavo teisingai - neigti jo pastabas būtų kvaila.

- Ar tai reiškia, jog paklausysi mano patarimo?

Jis ištiesė ranką virš rašomojo stalo, pasiruošęs iškrapštyti iš prorėžos kapsulę.

- Aš pagalvosiu.

2
Šviesaeigyje, tarpžvaigždinė erdvė, 2543-ieji

Negyvėliai erzina tuo, pagalvojo triumvira Ilja Voljova, kad jie nežino, kada užsičiaupti.

Ji pasitraukė iš tiltelio ir žengė į liftą nuvargusi po aštuoniolika valandų trukusio pasitarimo su įvairiomis simuliacijomis, priklausančiomis laivo gyventojams iš tolimos praeities. Ilgą laiką bandė sučiupti juos meluojant, vylėsi, jog kuris nors nejučia atskleis svarbius faktus apie saugyklos prigimtį. Darbas kaip reikiant išsekino - iš dalies todėl, kad senesnės beta lygio asmenybės net nemokėjo šiuolaikinės ispanglų kalbos, o programinė jas valdanti įranga kažkodėl atsisakė vertėjauti. Voljova traukė vieną cigaretę po kitos mėgindama perprasti gramatines ispanglų kalbos subtilybes. Dabar taip pat neketino palikti plaučių be dūmų. Tiesą sakant, pašnekesiai pakurstė tokią nervinę įtampą, kad jai labiau nei bet kada anksčiau knietėjo užsirūkyti. Lifto vėdinimo sistema veikė prastokai, tad po kelių sekundžių patalpoje įsitvyrojo miglelė.

Voljova trūktelėjo savo odinės striukės rankogalį ir prabilo į kaulėtą riešą įkalinusią apyrankę.

- Kapitono lygis, - pratarė kreipdamasi į "Begalybės nostalgiją", kuri paskirs šią primityvią užduotį - kontroliuoti liftą - savo mikroskopinei dalelei. Po sekundės grindys nėrė žemyn.

- Gal pageidausite, kad kelionėje jus lydėtų muzikos garsai?

- Ne. Jau tūkstančius kartų tau sakiau, jog aš tetrokštu tylos. Užsičiaupk ir leisk man pamąstyti.

Ji slinko pagrindiniu kanalu, keturių kilometrų ilgio šachta, kuri driekėsi nuo vieno laivo galo iki kito. Žengusi pro lifto duris kažkur tariamame tunelio viršuje (kiek jai buvo žinoma, erdvėlaivį sudarė tiktai 1050 lygių), Voljova nuslydo apačion dešimties denių per sekundę greičiu. Patį liftą atstojo stiklinė magnetinio lauko kontroliuojama dėžė. Retsykiais, kai bebėgės šachtos sie-

nos tapdavo perregimos, ji galėdavo nustatyti savo koordinates nė nežiūrėdama į vidinį lifto žemėlapį. Dabar moteris leidosi pro mišką: neprižiūrimi kabantys sodai, pilni planetinės augmenijos, išsikerojo, bet vėliau pradėjo nykti, nes dauguma ultravioletinių prožektorių, aprūpinančių žalumynus saulės šviesa, sugedo ir niekas negalėjo jų pataisyti. Žemiau miškų jai teko įveikti neaprėpiamas devinto šimtuko erdves, kuriose kitados knibždėjo įgulos nariai, kai šių skaičius siekė ne vieną tūkstantį. Po aštuonišimtuoju deniu liftas pralėkė pro milžinišką skydą, kuris atskyrė besisukančias gyvenamąsias laivo zonas nuo nesisukančių pagalbinių sektorių, ir nėrė pro du šimtus lygių užimančias kriogenines saugyklas: tokioje erdvėje tilptų šimtas tūkstančių miegalių, jei tik jų tiek būtų.

Voljova nutolo per kilometrą nuo pradinio taško, tačiau aplinkos slėgis nepakito. Gyvybės palaikymo sistema - viena iš nedaugelio funkcionuojanti be priekaištų. Vis dėlto kažkoks slaptas instinktas kuždėjo, jog nuo tokio greičio, kuriuo lėkė besileidžianti stiklinė dėžė, turėtų susprogti jos ausų būgneliai.

- Atriumo lygiai, - pranešė liftas pasenusioje duomenų bazėje patikrinęs laivo planą. - Skirti atsipalaidavimui ir poilsiui.

- Labai juokinga.

- Atleiskit?

- Tu keistokai supranti atsipalaidavimą. Nebent manai, jog galima ilsėtis nuo vakuumo apsaugančiame skafandre ir mėgautis pykinančia antiradiacijos terapija. Tokie malonumai ne mano skonio.

- Atleiskit?

- Tiek to, nekreipk dėmesio, - atsiduso Voljova.

Antrajame kilometre nestigo prastai hermetizuotų regionų. Moteris pajuto, kad jos svoris krenta, ir suprato skriejanti palei variklius, pritvirtintus korpuso išorėje ant elegantiškų strėlinių skersinių. Į savo žiojinčius nasrus jie siurbė mažučius kiekius tarpžvaigždinio vandenilio, kurį apdorodavo pasitelkę nesuvokiamus fizikos dėsnius. Niekas, netgi Voljova, nebandė apsimesti žinąs, kaip veikė jungėjų varikliai. Svarbiausia, kad jie funkcionavo. Be to, išspinduliuodavo šiltas, švytinčias elementariąsias daleles. Nors daugumą nušluodavo išorinė korpuso apsauga, kai

kurios prasiskverbdavo vidun. Štai kodėl liftas skriejo pro variklius gerokai sparčiau nei įprastai; greitį sumažino, kai atsidūrė už pavojingos zonos ribų.

Ji įveikė du trečdalius kelio, vedančio į laivo apačią. Šią sritį pažinojo geriau nei likusieji įgulos nariai: Sadžakis, Hegazis ir kiti čia užklysdavo tik tuomet, kai turėdavo itin svarią priežastį. Kas galėtų juos kaltinti? Švilpdamas žemyn galėdavai nusigauti iki kapitono. Voljova buvo vienintelė, kuriai nepasišiaušdavo plaukai vien nuo minties apie jo artumą.

Ne, užuot bijojusi šitų erdvėlaivio sektorių, triumvira pavertė juos savo imperija. 612-ame lygyje ji galėjo išlipti iš lifto, nukakti į kambarį-vorą, perkelti jį laivo išorėn ir pasiklausyti vaiduoklių, plevenančių tarp žvaigždžių. Kad ir kaip viliojančiai tai skambėtų, iš pradžių reikėjo susidoroti su darbais - atlikti konkrečią užduotį. Šmėklos niekur nepranyks. 500-ajame denyje buvo įrengta ginklinė. Voljova pagalvojo apie problemas, kurios dėl šios kilo, ir vos atsispyrė norui pradėti naujus tyrimus. Netrukus ginklinė pranyko viršuje, ir stiklinis liftas nulėkė pro saugyklą, vieną iš kelių didžiulių nehermetizuotų kamerų.

Milžiniškos patalpos plotis siekė kone pusę kilometro, bet dabar čia viešpatavo tamsa, todėl keturiasdešimt sandėlyje esančių objektų Voljovai teko įsivaizduoti. Tokia užduotis niekuomet nesukeldavo sunkumų. Nors didžiuma klausimų, susijusių su jų funkcijomis bei kilme, liko neatsakyti, moteris puikiai prisiminė objektų formas bei sąlygines koordinates, lyg tai būtų baldai, sustatyti aklo žmogaus miegamajame. Net ir lifte Voljovai dingojosi, tarsi ištiesus ranką pavyktų paliesti lydmetalio sluoksnį, dengiantį artimiausią pavidalą. Nuo tada, kai prisijungė prie triumvirato, ji stengėsi išgauti kiek įmanoma daugiau žinių apie keistuosius objektus, tačiau šalia jų visada jausdavosi nejaukiai, užvaldyta įsimylėjėlės nerimo; suvokdavo, jog turima informacija tėra paviršutinė - tai, kas slypėjo tamsiose gelmėse, greičiausiai sunaikintų jos iliuzijas.

Pasišalinant iš saugyklos, ją dažniausiai apimdavo sumišę apgailestavimo ir palengvėjimo pojūčiai.

450-ajame denyje Voljova praskriejo pro dar vieną apsauginį skydą, skiriantį pagalbinį sektorių nuo smailėjančios kūginės laivo

uodegos, kuri driekėsi ištisą kilometrą. Vėlgi patekęs į radiacijos zoną liftas padidino greitį, bet neilgai trukus ėmė pamažu lėtinti tempą. Stiklinė dėžė įsiskverbė į antrąjį kriokamerų sektorių, užimantį du šimtus penkiasdešimt lygių, kuriuose tilpo šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių. Šiuo metu čia tebuvo vienas miegalius, nors, atvirai kalbant, kapitono būsena anaiptol nepriminė miego. Viduryje kriogeninės zonos liftas galiausiai sustojo ir paskelbė nugabenęs ją iki tikslo.

- Įėjimas į keleivių krioskyrių, - pranešė, - skirtą šaltajam miegui. Dėkui, kad naudojotės šia paslauga.

Durys prasivėrė, ir Voljova perlipo slenkstį nudūrusi akis į plyšį, kuriame tviskėjo šachtos sienos. Ji keliavo mažne palei visą erdvėlaivio ilgį (arba aukštį - kad ir kaip žiūrėsi, laivas panėšėjo į milžinišką pastatą), tačiau tunelis, regis, toliau leidosi į beribes gelmes. Šviesaeigis buvo toks didelis - toks idiotiškai didelis, - jog sąmonę vargino net mintys apie jo apimtis.

- Taip, taip. O dabar malonėk atsiknisti.

- Atleiskit?

- Pranyk.

Stiklinė dėžė, be abejo, neketino niekur trauktis - na, nebent tam, kad patenkintų triumviros įnorį, nes jokių iškvietimų liftas neturėjo. Jam beliko laukti keleivės. Iš visų įgulos narių būdravo tiktai Voljova, todėl ji vienintelė esant reikalui klajodavo iš vienos laivo vietos į kitą.

Nuo centrinės šachtos iki tos vietos, kur jie laikė kapitoną, žygiuoti teko labai ilgai. Ji negalėjo pasirinkti tiesiausio kelio, kadangi ištisi laivo sektoriai vibždėjo įrengimus gadinančiais virusais. Vienas zonas užtvindė aušinamasis skystis, kitose įsiveisė įžūlios žiurkės. Trečias sergėjo pakvaišusios apsauginės programos, kurių derėjo vengti, jei tiktai neapimdavo noras pamankštinti raumenis. Ketvirtuose tvyrojo nuodingos dujos, vakuumas, pernelyg aukšta radiacija arba, pasak gandų, sklandė šmėklos.

Voljova netikėjo pamėklėmis (nors, aišku, klausydavosi savųjų vaiduoklių kambaryje-vore), bet likusias grėsmes vertino rimtai. Į tam tikras laivo dalis nė nedrįsdavo įžengti beginklė. Visgi ji pakankamai gerai žinojo kapitoną supančią aplinką, kad nesiimtų perdėtų atsargumo priemonių. Žvarba privertė ją pasi-

kelti striukės apykaklę, tvirčiau užsismaukti kepurę - brūkštelėjęs trumpai kirptus plaukus sušiugždėjo tinklinis pamušalas. Ji prisidegė eilinę cigaretę, giliai į plaučius įtrauktais dūmais išsklaidė galvoje pakibusį vakuumą, šį pakeitė lediniu karišku budrumu. Vienatvė moters nevargino. Ji nebūtų atsisakiusi pabendrauti su žmonėmis, tačiau nesikraustė iš proto geisdama draugijos. Bent jau ne tokios, kuri irgi turėtų spręsti su Nagorniu susijusias problemas. Galbūt, kai laivas pagaliau nukaks į Geltakmenio sistemą, reikės pasiieškoti naujo artileristo.

Ir kaip tos neramios mintys ištrūko iš sąmonės užkaborių?

Dabar jai labiau rūpėjo ne Nagornis, o kapitonas. Štai ir Braniganas, tiksliau, tai, kuo jis tapo. Voljova pasistengė susitvardyti. Būtina išlikti šaltakraujiškai, nors nuo šių tyrimų ji visada subloguodavo. Moteris jautė kur kas stipresnį pasibjaurėjimą nei kiti. Ji buvo *brezgati*, išglebėlė.

Tikras stebuklas, jog Branigano šaldiklis tebeveikė. Seno modelio, patvariam agregatui vis dar sekėsi išsaugoti kūno ląsteles stazės būsenos, nors korpusą išvagojo gilios trūkio linijos, iš vidaus tarsi sparčiai plintantis grybelis veržėsi pluoštinės metalinės ataugos. Kad ir kas liko iš kapitono, tai slypėjo jo širdyje.

Nuo šaldiklio sklido tokia žvarba, kad Voljova ėmė drebėti. Šiaip ar taip, darbus teks atlikti. Iš striukės kišenės išsitraukusi grandiklį ji nudegino kelias pluošto gijas, kurias vėliau savo laboratorijoje analizuos ir mėgins apdoroti virusiniais ginklais vildamasi aptikti bent vieną, galintį pakenkti ataugai. Voljova iš patirties žinojo, jog rutininiai bandymai nueis perniek, kadangi nelemta atauga tiesiog fantastiškai sugebėdavo pažeisti ją zonduojančius molekulinius įnagius. Tiesa, skubėti nereikėjo: agregato pastangomis Branigano kūno temperatūra tesiekė kelis šimtus milikelvinų virš absoliutaus nulio, ir šaltis, regis, pajėgė pristabdyti ligos plitimą. Antra vertus, taip sušaldytas negalėtų atgyti joks žmogus, tačiau šis faktas, palyginti su kapitono būkle, atrodė nereikšmingas.

Tyliu balsu ji prabilo į apyrankę:

- Įjungti mano registrinę bylą. Prie duomenų apie kapitoną pridėti šitą įrašą.

Apyrankės zirzimas bylojo, kad užduotis įvykdyta.

- Po to, kai pabudau, tikrinu kapitoną Braniganą trečią kartą. Nuo paskutinės apžiūros...

Moteris prikando liežuvį puikiai suvokdama, jog neapgalvotai ištarta frazė, ko gero, supykdytų triumvirą Hegazį, nors ji ne itin dėl to nerimavo. Ar vadinti ligą Mišinio maru, geltakmenių sugalvotu pavadinimu? Ne, vargu ar tai būtų išmintinga.

- ...liga neišplito. Bent jau nedaugiau kaip per porą milimetrų. Keista, tačiau kriogeninė kamera vis dar nepriekaištingai funkcionuoja. Bet manau, mums derėtų susitaikyti su mintimi, jog kada nors ateityje agregatas neišvengiamai suges... - jeigu iš tikrųjų atsitiks tokia nelaimė, pagalvojo Voljova, ir Branigano nepavyks laiku perkelti į naują šaldiklį, tuomet jie atsikratys viena problema. Užsibaigs ir kapitono bėdos - bent ji taip vylėsi.

- Uždaryti registrinę bylą, - tarė triumvira į apyrankę ir pridūrė nuoširdžiai gailėdamasi, kad neišsaugojo nė vienos cigaretės: - Sušildyti kapitono smegenis penkiasdešimčia milikelvinų.

Patirtis liudijo, jog reikėjo būtent tokio temperatūros pokyčio. Jei šis būtų pernelyg mažas, Branigano smegenys išliktų sušalusios į ledą. Jei per didelis, maras pradėtų itin sparčiai jį transformuoti.

- Kapitone? - prabilo Voljova. - Ar girdi mane? Čia Ilja.

Silvestis išniro iš visureigio ir nudrožė atgal prie šachtų. Per pokalbį su Kalvinu gerokai sustiprėjo vėjas, kurio gūsiai nutvilkė jo skruostus. Ore, tarsi sukeltos raganiškų burtų, verpetais sukosi dulkės.

- Tikiuosi, pašnekesys tau buvo į naudą, - sustaugė respiratorių nusiplėšusi Paskalė. Ji žinojo apie Kalvino egzistavimą, nors niekada tiesiogiai to neminėdavo. - Sutikai paklausyti sveiko proto balso?

- Pakviesk Sluką.

Įprastomis aplinkybėmis Paskalė galėjo nepaklusti tokiam nurodymui, bet dabar matydama, jog Silvestis prastos nuotaikos, ji be žodžių numynė į kitą visureigį ir netrukus išniro laukan kartu su Sluka bei saujele darbininkų.

- Kiek suprantu, jūs pasirengęs mūsų išklausyti? - Sluka sustojo priešais, virš apsauginių merginos akinių plaikstėsi plaukų

sruoga. Vienoje rankoje ji gniaužė kaukę, iš kurios retsykiais įkvėpdavo deguonies, kitą laikė įrėmusi į šoną. - Ką gi, mes būsime sukalbami. Turėsime omenyje jūsų reputaciją. Mantelyje niekas iš mūsų nešnekės apie šitą reikalą. Sakysime, jog išgirdęs perspėjimą apie artėjančią audrą tučtuojau liepėte trauktis. Visi nuopelnai atiteks jums.

- Manai, jog ateityje tai kam nors rūpės?

Sluka purkštelėjo.

- Kuo prakeiktas obeliskas toks reikšmingas? Kodėl, po velnių, jus taip domina amarantinai?

- Tau visuomet sunkiai sekėsi pamatyti bendrą vaizdą, ar ne?

Neatkreipdama į save dėmesio - bet ne taip atsargiai, kad jis nepastebėtų - Paskalė pradėjo įrašinėti pokalbį delninuko kamera.

- Kai kas pasakytų, jog nėra į ką žiūrėti, - atšovė Sluka. - Tvirtintų, esą jūs išpūtėte amarantinų reikšmę, kad archeologai nestokotų darbo.

- Čia tavo žodžiai, tiesa? Antra vertus, tu niekada nepriklausei mūsų gretoms.

- Ką turite galvoje?

- Na, jei Žirardjė būtų norėjęs pasiųsti į mūsų tarpą ramybės drumstėją, tavo kandidatūra jam būtų pasirodžiusi tinkamiausia.

Sluka atsigręžė į žiūrovus, kurie, vis stiprėjančiu Silvesčio įsitikinimu, visokeriopai jai pritarė.

- Tik paklausykite, kaip tas vargšas mulkis rezga sąmokslų teorijas. Pagaliau susidūrėme su tuo, ką daugelį metų turėjo stebėti likusioji kolonijos dalis. - Ji vėl kryptelėjo galva į Silvestį. - Su jumis beprasmiška šnekėtis. Mes išvyksime, kai tiktai susikrausime daiktus - gal net anksčiau, jei įsišėls audra. Jūs galite keliauti su mumis. - Sluka įtraukė oro iš kaukės, ir išblyškę jos skruostai parausvėjo. - Arba rizikuoti ir likti čia. Jums pačiam teks apsispręsti.

Jis įsistebeilijo į darbininkų sambūrį.

- Ką gi, bėkite. Pamirškite tokią smulkmeną, kaip ištikimybė. Nebent kuris nors iš jūsų turės pakankamai drąsos, kad užbaigtų pradėtus darbus. - Silvestis paeiliui nudelbė kiekvieną veidą, bet susidūrė tik su šalin krypstančiais žvilgsniais. Tuos žmones jis

pažinojo, tačiau ne iš tolimos praeities; nė vienas jų neatskrido laivu iš Geltakmenio; visi buvo gimę Resurgame, kuriame įsikūrusi saujelė gyvenviečių tepriminė keletą rubinų, išbarstytų tuščiose dykrose. Už Slukos susispietusiems žiūrovams jis greičiausiai atrodė siaubingai atavistinis.

- Sere, - prabilo kažkuris iš darbininkų, tikriausiai tas pats, kuris pranešė apie audrą, - mes jus gerbiame, bet turime pagalvoti ir apie save. Negi neaišku? Kad ir koks objektas ten užkastas, dėl jo neverta rizikuoti gyvybėmis.

- Dar ir kaip verta, - atkirto Silvestis. - Labiau, nei gali įsivaizduoti. Nejau nesupranti? Amarantinai patys sukėlė Įvykį.

Sluka lėtai palingavo galva.

- Jie privertė sprogti savo saulę? Jūs tikrai tuo tikite?

- Trumpai tariant, taip.

- Vadinasi, jums galutinai pakriko protas. - Nusisukusi nuo jo Sluka kreipėsi į savo šalininkus: - Užveskite visureigius. Mes išvykstame.

- O kaipgi įrengimai? - paklausė Silvestis.

- Dėl manęs, tegul rūdija čia. - Išsisklaidę žmonės nupėdino link dviejų gremėzdiškų mašinų.

- Palaukite! - suriko Silvestis. - Paklausykite manęs! Jums tereikia vieno visureigio - vietos užteks visiems, jei neimsite įrangos.

Sluka vėl atsigręžė.

- Ką jūs ketinate daryti?

- Užbaigti darbą drauge su tais, kurie panorės prie manęs prisijungti.

Mergina krestelėjo galvą, atplėšė nuo veido kaukę ir neslėpdama pasibjaurėjimo nusispjovė. Tačiau prisivijusi brigadą paragino darbininkus kulniuoti į artimiausią visureigį, o kitą, su asmenine kajute, paliko jam. Slukos pasekėjai žengė į mašiną, kai kas nešėsi smulkius įrankius arba į dėžes sudėtus artefaktus bei kaulus: mokslininkų instinktų nepajėgė nuslopinti netgi maišto dvasia. Kai pakilo trapas ir užsitrenkė liukai, visureigis atsistojo ant savo kojų, pamindžikavo vietoje, po sekundės išdrožė iš kasinėjimų teritorijos. Nepraėjo nė minutė, kai mašina visiškai pranyko iš akiračio, variklių riaumojimą veikiai užgožė vėjo gausmas.

Jis atsisuko į tuos, kurie nusprendė pasilikti.

Silvestis išvydo Paskalę (nieko nuostabaus - žurnalistė sektų paskui jį į kapą, jei manytų galėsianti parašyti gerą straipsnį) ir saujelę studentų, atsispyrusių Slukos vilionėms. Gėda prisipažinti, bet Silvestis neprisiminė jų vardų. Jeigu nusišypsos sėkmė, šachtose tūnos dar koks pustuzinis.

Pasistengęs nurimti jis spragtelėjo pirštais dviem vaikinams.

- Išardykite gravitometrus. Mums jų daugiau neprireiks. - Silvestis kreipėsi į kitą porą: - Visoje kasinėjimų zonoje surinkite įrankius, kuriuos paliko Slukos dezertyrai, užrašus ir į dėžes sukištus artefaktus. Kai baigsite, susitiksime didžiojoje duobėje.

- Kokie tavo planai? - pasiteiravo Paskalė išjungdama kamerą ir leisdama jai šmurkštelėti atgal į delninuką.

- Negi neaišku? - atsakė Silvestis. - Aš rengiuosi išsiaiškinti, kas užrašyta ant obelisko.

Bedugnės miestas, Geltakmenis, Eridano Epsilon sistema, 2524-ieji

Apartamentų konsolė nuskambėjo, kai Ana Kihurė valėsi dantis. Ji išniro iš vonios nė nenusibraukusi nuo lūpų baltų putų.

- Labas rytas, Kasai.

Į kambarį įčiuožė hermetikas su kelioniniais ornamentais papuoštais neštuvais, kurių priešakyje puikavosi mažutis tamsus langelis. Už žalio colio storio stiklo ji vos įžvelgė mirtinai blyškų K. S. Ng veidą.

- Ei, kaip šauniai tu atrodai, - jo balsu sudžeržgėjo dėžės garsiakalbis. - Būtų įdomu sužinoti, kas tau suteikė žvalumo?

- Kava, Kasai. Per didelis sumauto gėralo kiekis.

- Atleisk, pajuokavau, - atsiliepė Ng. - Tu primeni pašildytą mėšlo krūvą.

Delnu brūkštelėjusi burną ji nutrynė putas.

- Aš ką tik atsikėliau, šunsnuki.

- Koks nevykęs pasiteisinimas. - Sprendžiant iš intonacijos, pabudimas Ng asocijavosi su senamadiška, nereikšminga fizine smulkmena - it kokiu apendiksu, - kurios jis seniai atsisakė. Tokia tikimybė visai įmanoma. Kihurė nė sykio nebuvo gerai įsižiū-

rėjusi į dėžės viduje tūnantį žmogų. Hermetikai priklausė vienai iš keistų, po maro atsiradusių, kastų. Nenorėdami atsikratyti implantų, kuriems galėjo pakenkti užkratas, įsitikinę, kad šio likučiai tebesklando sąlygiškai švariame Skliaute, jie niekuomet neišlįsdavo iš savo slėptuvių, nebent aplinka būtų hermetiškai izoliuota. Savo judėjimą kaip reikiant apribodavo, geriausiu atveju nukeliaudavo į vieną kitą orbitinę karuselę.

- Jei neklystu, pagal mūsų grafiką šį rytą turėtume kai ką užmušti, - vėl sudžeržgė balsas. - Prisimeni Taraskį, kurį gainiojamės pastaruosius porą mėnesių? Šitas vardas tau ką nors sako? Tikiuosi, kad taip, nes būtent tu gavai užduotį nutraukti vargšelio kančias.

- Atšok nuo mano galvos, Kasai.

- Brangioji Kihure, tai anatomiškai neįgyvendinama, net jeigu man knietėtų atsidurti ant tavo viršugalvio. Nagi, surimtėkime: rodos, mums pavyko išsiaiškinti aukos koordinates ir numatomą laiką, per kurį privalėsi įvykdyti užduotį. Tikiuosi, jau virtai dėmesingumo įsikūnijimu?

Kihurė nurijo kelis kavos gurkšnius, likučius padėjo ant viryklės, kad grįžusi turėtų ką atsigerti. Kava buvo vienintelė jos silpnybė, įgyta tuomet, kai teko kariauti Persvaroje. Sunkiausia pasiekti atitinkamą budrumo būseną, bet nespirgėti, antraip bus sunku nulaikyti ginklą drebančiose rankose.

- Savo kofeino sistemoje sumažinau kraujo kiekį iki priimtino lygio, jei tą turėjai omenyje.

- Aptarkime reikalus, susijusius su mirtimi. Kalbu, žinoma, apie Taraskį.

Ng užpildė duomenų apie būsimą žmogžudystę spragas. Didžiumą informacijos Kihurė žinojo arba nuspėjo iš patirties. Taraskis taps penktuoju iš eilės laimikiu, todėl medžiotoja pamažu pradėjo įsisąmoninti žaidimo esmę. Šis turėjo tam tikras, nors ir neakivaizdžias, taisykles, kurios subtiliai pasikartodamos atsispindėjo kiekvienos aukos manevruose. Kihurė patraukė į save žiniasklaidos dėmesį, jos vardą vis dažniau linksniuodavo tie, kurie stebėjo Gaudynių žaidimą, o Kasas jau aiškiai buvo numatęs porą naujų pelningų taikinių. Ji nujautė veikiai įsiliesianti į šimtuką visoje planetoje geriausių žudikų, prisijungsianti prie elito.

- Aišku, - tarė Kihurė. - Po Monumentu, aikštėje, aštuntajame lygyje, vakarinis priestatas, viena valanda. Kas gali būti lengviau?

- Tu nieko nepamiršai?

- O taip. Kur mano ginklas, Kasai?

Hermetikas mostelėjo jai už nugaros.

- Ten, kur jį padėjo dantukų fėja.

Ng apsuko dėžę ir išsinešdino iš kambario po savęs palikdamas silpną tepalų kvapą. Kihurė susiraukusi kyštelėjo ranką po pagalve ir išties kažką užčiuopė. Kai medžiotoja atsigulė miegoti, ten nieko nebuvo, tačiau pastaruoju metu tokios staigmenos jos nejaudino. Kompanijos nariai visuomet išsiskyrė paslaptingu būdu.

Netrukus ji pasiruošė išvykti.

Po apsiaustu Kihurė paslėpė medžioklės įnagį, nuo stogo išsikvietė kabelinį taksi. Mašina kaipmat užfiksavo ginklą ir implantus moters galvoje. Durelės nebūtų prasivėrusios, jeigu ji nebūtų pademonstravusi "Omegos taško" kompanijos liudijimo, įauginto po dešiniojo smiliaus nagu, ir pašokdinusi miniatiūrinio holografinio po keratinu nušvitusio simbolio.

- Monumentas Aštuonioms Dešimtims, - nurodė kelionės tikslą Kihurė.

Pasitraukęs nuo kopėčių Silvestis pėdino ištryptu duobės pagrindu, kol pasiekė šviesos salelėje kyšančią obelisko viršūnę. Sluka ir kiti archeologai nuo jo nusigręžė, tačiau vienas likęs darbininkas drauge su mechaniniu patarnautoju sugebėjo atidengti beveik metrą objekto, nurėždamas akmeninių sarkofagų sluoksnius, idant pasiektų masyvų obsidiano sluoksnį, ant kurio lygiomis linijomis buvo išraižyti amarantinų grafiniai ženklai. Daugiausia tekstai: ištisos ideogramų eilės. Archeologai suprato išnykusios rasės kalbą, bent jau jos esmę, nors ir neturėjo Rozetės akmens, galinčio suteikti neįkainojamą pagalbą. Amarantinai tapo aštuntąja pražuvusia svetimų būtybių kultūra, kurią žmonės aptiko skraidydami penkiasdešimties šviesmečių spinduliu aplink Žemę, tačiau jie nerado jokių įrodymų, jog tos rasės būtų kada nors vienos su kitomis susidūrusios. Padėti negalėjo nei sąmonės

žonglieriai, nei migločiai: jie niekada neužsiminė, jog turi rašytinę kalbą. Silvestis, kuris kontaktavo tiek su žonglieriais, tiek su migločiais - tiksliau, su pastarųjų technologijomis, - žinojo tą neblogiau už kitus.

Amarantinų kalbą perkando kompiuteriai. Prireikė trisdešimties metų tarpusavyje siejant milijonus artefaktų, bet galų gale pavyko išplėtoti dėsningą bendrą įrašų prasmę apibrėžusį modelį. Laimei, prieš žlungant civilizacijai, egzistavo tiktai viena amarantinų kalba, kitusi taip lėtai, jog tas pats modelis tiko tekstams, kuriuos skyrė dešimtys tūkstančių metų. Suprantama, derėjo neužmiršti ir reikšmių niuansų. Štai kur praversdavo žmonių intuicija bei teorijos.

Antra vertus, nieko panašaus į pranykusios rasės rašmenis anksčiau matyti neteko. Visi amarantinų tekstai buvo stereoskopiniai, sudaryti iš persipynusių linijų, kurios įsiliedavo į skaitytojo smegenų dalį, atsakančią už regėjimą. Jų protėviai priminė paukščius - skraidančius dinozaurus su lemūrų protu. Kadaise praeityje tų padarų akys buvo įspraustos į priešingas kaukolės puses, dėl ko išsivystė dvisluoksnė sąmonė: kiekvienas pusrutulis susintetindavo savąjį mentalinį pasaulio modelį. Vėliau jie įsisavino medžioklės meną ir įgijo dviakį regėjimą, tačiau sąmonės sankloda išliko įtakojama ankstyvesnės vystymosi stadijos. Didžiuma amarantinų artefaktų atspindėjo jų mentalinį dvilypumą ir išsiskyrė simetrija abipus vertikalios ašies.

Obeliskas netapo išimtimi.

Silvesčiui nereikėjo specialių akinių, kuriuos bendradarbiai užsidėdavo norėdami perskaityti amarantinų grafinius simbolius: jo akys suliedavo stereoskopinį vaizdą pasinaudojusios vienu iš vertingųjų Kalvino algoritmų. Tačiau dėl nuolatinės įtampos ir susikaupimo pats skaitymas vis vien prilygo kančiai.

- Pašviesk, - tarė jis, ir studentas kilstelėjo nešiojamąjį projektorių link obelisko šono. Kažkur viršuje sublyksėjo žaibas: dulkių verpetus persmelkė elektros iškrovos.

- Ką nors įskaitote, sere?

- Bandau, - atsakė Silvestis. - Bet ši užduotis nėra lengva. Ypač jei tavo rankoje drebės žibintas.

- Atleiskit, sere. Stengiuos, kiek galiu. Vėjo gūsiai pastebimai sustiprėjo.

Studentas neklydo - dulkės sūkuriavo netgi duobės gelmėje. Dėl įsišėlusio vėjo jų sluoksniai taip sutirštės, kad ore pakibs pilka nepermatoma marška. Tokiomis sąlygomis ilgai darbuotis nepavyks.

- Nepyk, - atsiprašė Silvestis. - Aš vertinu tavo pagalbą. - Jausdamas, jog šių žodžių neužtenka, jis pridūrė: - Ir esu dėkingas, jog nutarei likti su manimi, užuot prisidėjęs prie Slukos.

- Man nebuvo sunku apsispręsti, sere. Kai kurie iš mūsų neketina išsižadėti jūsų idėjų.

Silvestis pakėlė akis nuo obelisko.

- Visų?

- Mes manome, kad jas reikėtų išnagrinėti. Kolonijos labui būtina suprasti, kas atsitiko.

- Kalbi apie Įvykį?

Studentas linktelėjo.

- Jeigu jį išties sukėlė amarantinai... jei Įvykis iš tikrųjų sutapo su tuo momentu, kai jie sukūrė kosminiams skrydžiams pritaikytą transportą, tuomet jis gali pakurstyti ne vien akademinį domėjimąsi.

- Nekenčiu šitos frazės. Akademinis domėjimasis - skamba taip, tarytum tiriama sritis būtų ne tokia reikšminga kaip kitos. Bet tu teisus. Mums reikia viską išsiaiškinti.

Link jųdviejų žengė Paskalė.

- Ką išsiaiškinti?

- Kokių eibių prikrėtė amarantinai, kad buvo nužudyti savo pačių saulės. - Silvestis atsisuko į moterį įbesdamas į ją perdėm dideles, sidabru spindinčias dirbtines akis. - Juk mes nenorėtume padaryti tos pačios klaidos.

- Manai, jog dėl jų pražūties kaltas nelaimingas atsitikimas?

- Abejoju, kad jie ruošėsi nusižudyti.

- Aišku. - Silvestis numanė, jog Paskalę siutino jo demonstruojamas pranašumas, be to, pats pyko ant savęs už tokį globėjišką elgesį. - Tiesa, kiek girdėjau, tie akmens amžiaus nežemiški padarai neturėjo priemonių, kuriomis būtų galėję specialiai arba netyčia įtakoti savo žvaigždę.

- Jų civilizacija buvo pažangesnė, nei tau atrodo, - paprieštaravo Silvestis. - Amarantinai žinojo, kas yra ratas ir parakas, gilinosi į optikos mokslo užuomazgas. Žemdirbystė paskatino juos domėtis astronomija. Tokią išsivystymo stadiją pasiekusiai žmonijai prireikė nedaugiau kaip penkių amžių, kad pakiltų į kosmosą. Kuo svetimos rasės blogesnės už mus?

- Kurgi įrodymai? - Paskalė nusipurtė prie apsiausto prilipusias dulkes. - Jau girdžiu, ką atsakysi - modernių technologijų neišliko, nes jos ne tokios patvarios kaip senieji artefaktai. Tarkim, kad įrodymai *egzistuoja*... bet ką tai keičia? Net jeigu jungėjai nekištų nagų prie žvaigždžių, nors jie technologiškai gerokai pranoksta likusią žmonijos dalį, įskaitant ir mus.

- Žinau. Būtent tai man neduoda ramybės.

- Kas čia parašyta?

Silvestis atsiduso ir vėl nukreipė žvilgsnį į obeliską. Jis vylėsi, jog dėmesį išblaškęs pokalbis leis pasąmonei užbaigti pradėtą darbą, tikėjosi, kad užrašo reikšmė netikėtai paaiškės kaip atsakymas į vieną iš psichologinių problemų, kuri glumino prieš ekspediciją pas migločius. Tačiau grafinių ženklų prasmės niekaip nesisekė atskleisti. Galbūt, dingtelėjo Silvesčiui, viskuo kaltinti derėtų nepamatuotus lūkesčius. Jis manė aptiksiąs kažką didinga, kas patvirtintų puoselėtas mintis, kad ir kokios gąsdinančios šios būtų.

Deja, tekstas teįamžino amarantinų istorijai svarbų, tačiau jo lūkesčių nepateisinusį vietinės reikšmės įvykį. Norint tuo įsitikinti, reikės išsamios kompiuterinės analizės, juolab kad jis perskaitė ženklus, užimančius vos vieną metrą viršutinės artefakto dalies. Vis dėlto Silvestį užliejo nusivylimo banga. Nežinia, ką įkūnijo obeliskas, bet šis objektas jo nebedomino.

- Kažkas čia atsitiko, - pratarė Silvestis. - Gal kilo mūšis, gal pasirodė dievas. Prieš mus - paprasčiausias memorialinis akmuo. Gausime daugiau informacijos, kai jį iškasę nustatysime teksto datą. Išmatuosime ir patį artefaktą.

- Tu ne to ieškojai, ar ne?

- Kurį laiką galvojau kitaip. - Silvestis pažvelgė į apatinę atidengtą obelisko dalį. Tekstas užsibaigė, likus porai colių iki nenuplėšto sarkofagų sluoksnio, nuo kurio žemyn kažkas driekėsi.

Lyg ir diagrama - jis tematė viršutines koncentrinių apskritimų arkeles. Kas gi tai?

Silvestis negalėjo ir neturėjo laiko išsiaiškinti, ką regįs. Audra sustiprėjo. Iš akiračio pranyko žvaigždės, dangaus skliautą uždengė dulkių marška, šniokščianti nelyginant milžiniško šikšnosparnio sparnas. Išnirę iš duobės jie atsidurs tikrame pragare.

- Duokit man kastuvą, - paliepė jis ir nuo viršutinio sarkofago sluoksnio įniko grandyti amžinąjį įšalą tarsi kalinys, kuris stengiasi kuo sparčiau rausti tunelį, idant iki aušros spėtų pasprukti iš savo vienutės. Sekundę kitą padvejoję Paskalė su studentu puolė jam į pagalbą. Tuo tarpu lauke įsisiautėjo uraganas.

- Aš nedaug ką prisimenu, - tarstelėjo kapitonas. - Mes tebesame Seliavos apylinkėse?

- Ne, - atsakė Voljova stengdamasi neišsiduoti, kad visa tai jau aiškino tuziną kartų, kiekvieną sykį, kai sušildydavo Braniganо smegenis. - Atsisveikinome su Kriugeriu 60A, Hegaziui išsiderėjus reikiamą apsauginio ledo kiekį.

- O... kurgi mes skrendam?

- Geltakmenio pusėn.

- Kodėl? - per garsiakalbį, sumontuotą atokiau nuo lavono, sududeno kapitono bosas. Sudėtingi algoritmai, skenuojantys jo smegenis, paversdavo gautus rezultatus kalbine išraiška ir, esant būtinybei, sukonkretindavo atsakymus. Braniganas nė neturėjo teisės išsaugoti sąmonės - nervų sistemos veikla privalėjo nutrūkti, kai organizmas sušalo į ledo gabalą. Tačiau kapitono smegenys buvo prijungtos prie miniatiūrinių mechanizmų, ir dabar būtent pastarieji atgaivino mąstymo procesą, nors temperatūra tesiekė mažiau kaip pusę kelvino virš absoliutaus nulio.

- Geras klausimas, - atsiliepė Voljova. Kažkas ją trikdė - ne vien pokalbis. - Mes vykstame į Geltakmenį, nes...

- Taip?

- Sadžakis mano, jog ten rasime žmogų, galintį tau padėti.

Kapitonas apsvarstė jos žodžius. Savo apyrankėje Voljova matė jo smegenų žemėlapį, kuriame šmaižė spalvotos dėmelės, primenančias mūšio lauke susidūrusias priešų armijas.

- Matyt, Kalviną Silvestį, - pagaliau atsiliepė Braniganas.

- Jis miręs.

- Tuomet kitą. Deną Silvestį. Jo ir ieško Saždakis?

- Ko gi dar?

- Savo noru jis neatvyks. Kaip ir aną kartą. - Stojo tyla; kvantiniai temperatūros svyravimai trumpam privertė kapitoną netekti sąmonės. - Sadžakis turėtų tai žinoti, - atsipeikėjęs pridūrė Braniganas.

- Neabejoju, jog Sadžakis apmąstė visas galimybes, - pareiškė Voljova tokiu balsu, kuris liudijo, kad ji dėl nieko nėra tikra. Šiaip ar taip, kalbant apie kitą triumvirą, visuomet derėjo galvoti, ką sakai. Saždakis buvo artimiausias kapitono adjutantas - juodu susipažino kur kas anksčiau, nei Voljova prisijungė prie įgulos. Jos žiniomis, daugiau niekas - įskaitant ir patį Sadžakį - su Braniganu nebendravo, nė nenutuokė, jog su juo įmanoma užmegzti ryšį. Tačiau kvailai rizikuoti nevertėjo - net ir žinant, kokia skylėta kapitono atmintis.

- Tu sunerimusi, Ilja. Manimi galėjai pasitikėti visada. Galvoji apie Silvestį?

- Ne, veikiau apie vietinį.

- Kažką iš įgulos narių?

Voljova nujautė, jog niekada neįpras prie viešnagių pas kapitoną, bet pastarosiomis savaitėmis jos įgaudavo vis akivaizdesnių įprastos rutinos atspalvių. Tarytum apsilankymai pas kriogeniškai užšaldytą lavoną, kurį apkrėtė potencialiai viską naikinanti, bet nūnai lokalizuota maro bacila, tebūtų vienas iš nemalonių, tačiau būtinų gyvenimo aspektų. Lyg tuo retsykiais užsiimtų visi. Dabar Voljova ketino įtvirtinti artimus santykius su kapitonu - nepaisyti abejonių, kurios neleido jai iškloti nuogąstavimų dėl Sadžakio.

- Pameni, ką pasakojau apie ginklinę? Patalpą, iš kurios kontroliuojami saugykloje esantys pabūklai?

- Rodos, taip. Na, ir kas?

- Mano apmokytas naujokas turėjo tapti artileristu, per neuroninius implantus prisijungti prie pabūklų.

- Apie kokį naujoką šneki?

- Borisą Nagornį. Ne, tu nesi susitikęs su tuo žmogumi. Jis pateko į laivą neseniai. Kiek įmanydama stengiaus laikyti Nagornį atokiau nuo įgulos narių. Nė už ką nebūčiau jo atsivedusi

pas tave. - Esmė ta, jog užkrečianti kapitono liga galėjo įsiskverbti į artileristo implantus, jeigu juodu būtų atsidūrę pernelyg arti vienas kito. Voljova atsiduso. Ji rengėsi pripažinti svarbiausią dalyką. - Nagornis visuomet pasižymėjo truputį nestabilia psichika, kapitone. Dėl savo kone pamišėliško būdo jis man atrodė naudingesnis nei sveiko proto žmogus - bent tuo metu taip galvojau. Tačiau aš nepakankamai įvertinau jo psichozės mastą.

- Vyrukui pablogėjo sveikata?

- Netrukus po to, kai įauginau implantus ir leidau Nagorniui prisijungti prie ginklinės, jis pradėjo skųstis, jog per miegus regi siaubingus košmarus.

- Kaip vargšeliui nepasisekė.

Pro Voljovos ausis neprasprūdo sarkazmo gaidelės. Palyginti su tuo, ką išgyveno kapitonas - ką jis iki šiol patiria, - daugumos žmonių košmarai geriausiu atveju primintų nuobodžias iliuzijas. Sunku pasakyti, ar Braniganas jautė skausmą, bet ką reiškia fizinė kančia, kai žinai, jog kažkoks neįsivaizduojamai svetimas organizmas tave ėda gyvą ir tuo pačiu transformuoja?

- Nenutuokiu, kokie būtent košmarai jį kankino, - pratęsė Voljova, - bet aišku viena: Nagornis, žmogus, kurio smegeninėje ir taip šmėžavo pakankamai kraupūs vaizdai, jų nepakėlė.

- Ką tu darei?

- Viską pakeičiau. Ir ginklinės sąsajos sistemą, ir implantus jo galvoje. Tai nepadėjo. Košmarai neišnyko.

- Tu tikra, jog problemos susijusios su ginkline?

- Iš pradžių nenorėjau tuo patikėti, bet pastebėjau, kad po apmokymų, per kuriuos Nagornis sėsdavo į savo krėslą, jo psichinė būklė suprastėdavo. - Voljova prisidegė cigaretę; aplink kapitoną šilumą skleidė tik oranžinis jos galiukas. Tai, jog pasisekė surasti naują cigarečių pakelį, tebuvo viena iš malonių akimirkų, kurių gausa paskutinės kelios savaitės neišsiskyrė. - Taigi aš vėl pakoregavau sistemą. Padėtis dar labiau pablogėjo. - Ji trumpam nutyko. - Tuomet ir išklojau Sadžakiui, kokios problemos mane užgriuvo.

- Kaip jis reagavo?

- Paragino nutraukti eksperimentus, bent jau kol nusigausime iki Geltakmenio. Tegul Nagornis praleidžia kelerius metus

šaldiklyje, pasiūlė jis, gal ilgas miegas išgydys jo psichozę. Aš, kaip ir anksčiau, galėčiau krapštytis ginklinėje, bet man nederėtų sodinti artileristo į jo krėslą.

- Man regis, patarimas ganėtinai protingas. Bet, kiek suprantu, tu jį atmetei.

Voljova linktelėjo, apimta keisto palengvėjimo, jog kapitonui įspėjus, kuo ji prasikalto, nereikėjo pačiai to pripažinti.

- Aš pabudau metais anksčiau už kitus, - atsiliepė triumvira, - kad turėčiau laiko patikrinti sistemą ir prižiūrėti tave. Porą mėnesių tik tuo ir užsiiminėjau. Bet vėliau nusprendžiau pažadinti Nagornį.

- Pratęsei eksperimentus?

- Taip. Iki vakarykštės dienos. - Voljova giliai įtraukė dūmą.

- Netempk gumos, Ilja. Kas vakar atsitiko?

- Nagornis išnyko. - Na, štai, pagaliau tiesa atskleista. - Jis galutinai kuoktelėjo, bandė mane užpulti. Aš apsigyniau, bet Nagornis paspruko. Dabar jis šlaistosi laive. Nė neįsivaizduoju, kur būtent.

Kapitonas ilgam susimąstė. Voljova numanė, ką Braniganas galvojo. Gigantiškame laive nestigo sektorių, kuriuose buvo neįmanoma nieko susekti, kur nustodavo veikti sensoriai. Ieškoti besislapstančio žmogaus - praktiškai neįgyvendinama užduotis.

- Tau teks jį surasti, - pagaliau prabilo kapitonas. - Nevalia palikti jo laisvėje, kai atsibus Sadžakis ir kiti įgulos nariai.

- O kas tada?

- Turėsi jį nužudyti. Atlik darbą švariai, įkišk Nagornio kūną atgal į šaldiklį ir sugadink agregatą.

- Kad būtų panašu į nelaimingą atsitikimą?

- Taip. - Pro konteinerio langelį įžiūrimas kapitono veidas išliko šaltas it akmuo. Savo išraišką jis galėjo pakeisti tiek pat, kiek eilinė statula.

Voljovai, įnirtingai narsčiusiai problemos prigimtį, šis puikus sprendimas nė nebuvo toptelėjęs į galvą. Triumvira būgštavo susidurti su Nagorniu, nes nujautė, jog privalės jį užmušti. Tokia išeitis atrodė nepriimtina - tiesą sakant, žinant reikalo esmę, negalėjo tenkinti nė viena išeitis.

- Ačiū kapitone. Labai man padėjai. Dabar, jei leisi, aš vėl tave užšaldysiu.

- Tu dar sugrįši, Ilja? Man patinka mūsų pokalbiai.

- Nieku gyvu jų neatsisakyčiau, - patikino Voljova ir perdavė apyrankei nurodymą sumažinti smegenų temperatūrą penkiasdešimčia milikelvinų. Tik tiek tereikėjo, kad kapitonas vėl nugrimztų į tamsią, ramybę žadančią nebūtį. Bent ji taip vylėsi.

Tylėdama triumvira baigė rūkyti, nusigręžė nuo Branigano ir įsistebeilijo į tamsų koridoriaus vingį. Kažkur ten, laivo gelmėje, lūkuriavo Nagornis, griežiantis ant Voljovos dantį. Jis visiškai neteko galvos.

Kaip pasiutęs šuo, kurį reikia pribaigti.

- Rodos, žinau, kas čia, - pareiškė Silvestis, kai nuo obelisko dangos pavyko nurėžti akmens luitus ir atidengti du metrus viršutinės objekto dalies.

- Kas?

- Povo sistemos žemėlapis.

- Nuojauta man kužda, jog numanei, ką atrasi. - Žvairuodama Paskalė įsispigino pro akinius į sudėtingą raštą, primenantį dvi nedideliu tarpeliu atskirtas koncentrinių apskritimų grupes. Stereoskopiškai susiliejusios į vieną visumą jos tarsi pakibo virš obsidiano. Akivaizdu, jog tai planetų orbitos. Pačiame viduryje buvo matyti Povo Deltos saulė - amarantinų simbolis, labai panašus į žmonių naudojamą penkiakampę žvaigždę. Aplink ją driekėsi linijos, kuriomis skriejo pagrindiniai vietinei sistemai priklausantys dangaus kūnai. Resurgamą atstojo amarantiniškas "pasaulį" reiškiantis ženklas. Bet kokias abejones, jog apskritimai atsitiktinai sutampa su orbitomis, ištirpdė tiksliai pažymėti planetų palydovai.

- Šį tą įtariau, - prisipažino Silvestis. Jis jautėsi nusiplūkęs, tačiau kiaurą naktį užsitęsę darbai, kurių jie ėmėsi rizikuodami gyvybėmis, nenuėjo perniek. Prie antrojo obelisko metro teko plušėti gerokai ilgiau nei prie pirmojo; kartais ūžianti audra primindavo armiją šmėklų, savo riksmais bet kuriuo momentu galinčių išpranašauti mirtį. Vis dėlto uraganas neįsisiautėjo taip, kaip prognozavo Kiuvjė - ką gi, klaidų pasitaikydavo anksčiau, ir

jų, be abejo, bus ateityje. Nuožmiausias pasiutvėjo šėlsmas jau atslūgo; nors danguje nelyginant juodos plevėsuojančios vėliavos tebesklendė dulkių juostos, nakties sutemas pamažu pradėjo sklaidyti rausva aušra. Atrodo, jiems pasisekė išgyventi.

- Bet tai nieko nekeičia, - pastebėjo Paskalė. - Juk mes žinojome, jog amarantinai išmanė astronomiją. Diagrama paprasčiausiai įrodo, kad jie buvo atradę heliocentrinę visatą.

- Ne tik, - paprieštaravo Silvestis. - Ne visas planetas galima išvysti plika akimi, net ir atsižvelgiant į amarantinų fiziologiją.

- Vadinasi, jie naudojosi teleskopais.

- Ne taip seniai kažkas kalbėjo apie akmens amžiaus nežemiškus padarus. Nejau dabar esi pasirengusi pripažinti, kad jie mokėjo gaminti teleskopus?

Silvesčiui pasirodė, jog Paskalė nusišypsojo, tačiau jis nebuvo tikras, nes moters veidą dengė respiratorius. Staiga žurnalistė dirstelėjo aukštyn. Po dulkių debesimis, virš šachtų, skriejo ryškus trikampis pavidalas.

- Sulaukėme svečių, - burbtelėjo Paskalė.

Jie skubiai užsiropštė kopėčiomis. Pasiekę duobės viršų vos atgavo kvapą. Nors prieš porą valandų vėjas pradėjo silpnėti, jo gūsiai tebevertė iš kojų. Kasinėjimų teritorijoje viešpatavo chaosas, aplinkui riogsojo apversti, sudaužyti prožektoriai bei gravitometrai, išsibarstę įrengimai.

Virš galvų pakibęs orlaivis aiškiai ieškojo nusileidimo aikštelės. Silvestis akimoju suprato, kad jis atlėkė iš Kiuvjė. Mantelyje tokių milžinų nebuvo. Orlaivių atsargos pastebimai seko; deja, įveikti atstumus, siekiančius daugiau nei kelis šimtus kilometrų, padėdavo tiktai šios transporto priemonės. Kolonistams įsikūrus Resurgame, visus egzistuojančius skraidančius aparatus iš vietinės žaliavos pagamino mechaniniai patarnautojai, kurie buvo sunaikinti arba pavogti per maištą. Nenuostabu, jog išlikę artefaktai įgavo neįkainojamą vertę. Patyrę nereikšmingas avarijas orlaiviai patys susiremontuodavo, tad jų nereikėdavo prižiūrėti. Tačiau kiekvieną agregatą galėjo sunaikinti sabotažas arba nerūpestingas elgesys. Bėgant metams, kolonijoje skraidančių mašinų nenumaldomai mažėjo.

Pažvelgus į trikampį pavidalą, archeologui ėmė skaudėti akis. Sparno apačia, nusėta tūkstančiais iki baltumo įkaitusių terminių elementų, kurių dėka lėktuvas atsiplėšdavo nuo žemės, taip švytėjo, jog Kalvino algoritmai nepajėgė apdoroti kontrasto.

- Kas čia? - paklausė vienas iš studentų.

- Kad aš žinočiau, - sumurmėjo Silvestis. Žinia, jog lėktuvas atšvilpė iš Kiuvjė, nė trupučio nedžiugino. Vyriškis stebėjo, kaip orlaivis leidosi užtemdydamas žemę ultravioletiniais šešėliais; galop terminiai elementai išblėso, ir trikampis objektas nutūpė. Po akimirkos link žemės nuslydo trapas ir iš lėktuvo iššygiavo grupelė figūrų. Persijungęs akis infraraudonųjų spindulių režimu, Silvestis aiškiai įžiūrėjo atvykėlius, kurie pajudėjo jo kryptimi. Apsirengę tamsiais drabužiais, su respiratoriais, šalmais, šarvuotėmis, blyksinčiomis Administracijos emblemomis: geresnio pakaitalo nereguliariajai kariuomenei kolonija nesugalvojo. Jie nešėsi ginklus - kiekvienas abiem rankomis gniaužė grėsmingai atrodantį šautuvą, po kurio vamzdžiu švytėjo žibintas.

- Tai nežada nieko gera, - visiškai teisingai pastebėjo Paskalė.

Būrys stabtelėjo už poros metrų nuo jų.

- Daktare Silvesti? - nuskambėjo balsas, prislopintas teberiaumojančio vėjo. - Deja, sere, turiu jums blogų naujienų.

Nieko kito jis nesitikėjo.

- Kokių?

- Visureigis, vakar pasitraukęs iš kasinėjimų teritorijos...

- Kas jam nutiko?

- Tie žmonės nenusigavo iki Mantelio. Mes aptikome mašiną po purvo nuošliauža. Jie neturėjo jokios galimybės išsigelbėti.

- Kaip Sluka?

- Nė vienas neišgyveno, sere. - Žmogus iš Administracijos, prisilipdęs prie veido masyvų respiratorių, atrodė, lyg būtų kažkoks dievas dramblio fizionomija. - Atleiskit. Kaip pasisekė, kad jūs ne visi bandėte sugrįžti tuo pačiu metu.

- Dėkoti reikėtų ne vien sėkmei, - atsakė Silvestis.

- Beje, sere. - Sargybinis tvirčiau suspaudė ginklą, tuo atkreipdamas į jį pašnekovo dėmesį. - Jūs suimtas.

* * *

Gergždžiantis K. S. Ng balsas pervėrė kabelinės taksi saloną nelyginant uždaroje erdvėje įkalintos širšės zvimbimas.

- Tau jis pradėjo patikti? Turiu omenyje švarųjį mūsų miestą.

- Iš kur žinai, kad jis švarus? - atšovė Kihurė. - Kada paskutinį kartą buvai išlindęs iš prakeiktos dėžės, Kasai? Tikriausiai pats nepameni.

Be abejo, hermetikas nepalaikė jai draugijos fiziniu pavidalu - mašinoje neužteko vietos neštuvams. Mašina buvo nedidukė, idant, medžioklei artėjant į pabaigą, ji niekam nekristų į akis. Kėpsodama ant stogo transporto priemonė panėšėjo į beuodegį sraigtasparnį, iš dalies suskleidusį savo mentes. Tačiau vietoj pastarųjų kabelinis taksi turėjo tris laibus teleskopinius stipinus, užsibaigiančius kabliais, kurie, grėsmingai išriesti, panėšėjo į tinginio nagus.

Kihurei sėdus į mašiną, durelės užsitrenkė prislopindamos lietaus šniokštimą ir tylų miesto šurmulį. Ji nurodė, kur ketinanti keliauti - prie Monumento Aštuonioms Dešimtims, esančio Mulčio gelmėje. Kurį laiką automobilis stovėjo vietoje; matyt, stengėsi įvertinti eismo sąlygas, nustatyti optimaliausią maršrutą ir kabelių išsidėstymą. Procesas mažumėlę užtruko, nes kompiuterinės taksi smegenys nepasižymėjo sumanumu.

Staiga mašinos svorio centras mažumėlę pakito, ir pro viršutinį pakeliamų durelių langą Kihurė išvydo, kaip vienas stipinas ištįso, tapo dvigubai ilgesnis, kabliu įsikibo į lyną, nudrikusį virš pastato. Kai antrasis stipinas panašiai prisitvirtino prie kaimyninio kabelio, automobilis šoktelėjo į viršų ir pakibo ore. Kurį laiką taksi slydo kabeliais, bet po kelių sekundžių vienas lynas taip nukrypo į šoną, kad mašina neįstengė jo pasiekti. Ji atleido gniaužtus, bet apačion nenukrito, nes trečiasis stipinas akimoju prisijungė prie kito kelyje pasitaikiusio kabelio. Netrukus taksi vėl persirikiavo pasvirdama žemyn, bet po akimirkos sugrįždama į pradinę padėtį, ir į Kihurės skrandį įsismelkė nemalonus, pernelyg gerai pažįstamas pojūtis, kurį sustiprino tai, jog švytuojanti mašina, rodės, niekaip negalėjo apsispręsti dėl geriausios trajektorijos ir tik atsitiktinai surasdavo reikiamus kabelius. Mėgindama išmesti iš

galvos mintis apie pykinimą, apmalšinti nerimą, Kihurė atliko kvėpavimo pratimus, tuo pačiu juodomis odinėmis pirštinėmis standžiau apsitempė kiekvieną pirštą.

- Tai tiesa, aš jau senokai neuodžiau natūralaus miesto aromato, - tarė Kasas. - Bet tau nederėtų taip nepagrįstai mane kritikuoti. Oras ne toks užterštas, kaip atrodo. Valymo įrengimai - vieni iš nedaugelio, kurie tebeveikė po maro.

Kabeliniam taksi prasispraudus pro susigrūdusius jos kvartale iškilusius pastatus, priešais lėtai atsivėrė Bedugnės erdvės. Keista pagalvojus, jog šitas deformuotų struktūrų miškas kadaise garsėjo kaip didingiausias miestas žmonijos istorijoje, beveik du šimtmečius įkūnijo novatoriškų meninių ir mokslinių idėjų šaltinį. Nūnai netgi čionykščiai pripažindavo, jog Bedugnė matė geresnius laikus, kone be jokios ironijos vadindavo ją Niekada Nepabundančiu Miestu, nes daugybė tūkstančių vietinių turtuolių atgulė į kriokriptas ir ištisus amžius gulėjo sušalę į ledą su viltimi, kad nesėkmių periodas, kurį miestas išgyveno, kada nors užsibaigs.

Bedugnės miestas, įsikūręs krateryje, kurio skersmuo siekė šešiasdešimt kilometrų, buvo žiedo formos ir supo viduryje žiojinčią prarają. Jį dengė aštuoniolika kupolų, nusidriekusių nuo milžiniškos daubos skardžių iki kiaurymės ribų. Susijungę pakraščiais, šen bei ten prilaikomi atraminių bokštų, tie milžiniški skliautai priminė nukarusius apmušalus, kuriais užklojami neseniai mirusiam žmogui priklausantys baldai. Miestiečiai juos vadino Uodų Tinklu, nors kitose kalbose egzistavo tuzinai skirtingų vardų. Kupolai užtikrino Bedugnės gyvavimą, apsaugojo nuo mirtinos Geltakmenio atmosferos - chaotiško azoto ir metano mišinio, paįvairinto ilgomis angliavandenių grandinėmis. Laimei, krateriо sienos pristabdydavo pačius nuožmiausius vėjus ir staigius skysto metano potvynius, o karštas dujas, virstančias iš prarajos, buvo galima paversti kvėpuojamu oru pasitelkiant sąlygiškai pigias ir paprastas atmosferos perdirbimo technologijas. Kitos kelios Geltakmenyje išsibarsčiusios gyvenvietės buvo gerokai mažesnės už Bedugnės miestą, ir joms visoms kur kas sunkiau sekėsi prižiūrėti savo biosferas.

Senais laikais, ką tik apsistojusi Geltakmenyje, Kihurė retsy-

kiais paklausinėdavo vietinių, kam išvis reikėjo apgyvendinti tokią nesvetingą planetą. Skajaus Persvaroje neretai įsišėldavo karai, tačiau ten bent jau galėjai gyventi be kupolų ir atmosferą apdorojančių sistemų. Ji veikiai suprato, jog tikėtis kažko panašaus į normalų atsakymą neverta, ypač jei klausimą čionykščiai palaikydavo svetimšalio įžūlumu. Aišku tik tai, jog praraja patraukė pirmuosius tyrinėtojus ir aplink ją įsikūrė kolonistų miestelis. Išgirdę miglotus gandus apie pragarmėje glūdinčius turtus, čia sugužėjo pakvaišėliai, laimės ieškotojai, fantazuotojai paklaikusiomis akimis. Vieni grįžo namo, kai į šipulius sudužo jų iliuzijos. Kiti žuvo karštose, nuodingose Bedugnės gelmėse. Tačiau kai kas nusprendė likti, nes grėsminga vieta, kurioje iškilo miestas, juos kažkuo žavėjo. Praėjo du šimtai metų, ir... štai kuo tapo netvarkingas struktūrų spiečius.

Miestas driekėsi visomis kryptimis kiek akys užmatė tarytum tankus miškas, pilnas persipynusių, deformuotų pastatų. Pačios seniausios, struktūros-dėžutės, daugiau ar mažiau išsaugojo savo pavidalus, nes jos neturėjo autoremonto arba permodeliavimo sistemų. Užtat modernūs pastatai dabar atrodė kaip keisti, vandenyje išmirkę rąstai arba seni, suvytę, išpuvę medžiai. Kadaise tie dangoraižiai buvo tiesut tiesutėliai ir simetriški, tačiau maras privertė juos užsiauginti pasibjaurėtinus išgaubtus atsikišimus ir susinarpliojusias rauplėtas ataugas. Nūnai visos aukštosios konstrukcijos dunksojo negyvos, sutingusios nerimą žadinančiomis formomis. Prie jų šliejosi lūšnynai, žemutiniai lygiai virto suskretusių miesteliūkščių ir aptriušusių turgaviečių, kuriose švytėjo laužai, labirintu. Tarp trobesių judėjo miniatiūrinės figūros, kurios slankiojo arba važinėjo rikšomis vingiuotais virš griuvėsių padrikai nutiestais keliais. Gatvėse pasirodydavo labai mažai energetinių transporto priemonių, ir, kaip Kihurė pastebėjo, dauguma iš jų buvo varomos garais.

Landynių kvartalai negalėjo išaugti aukščiau nei dešimties lygių, antraip būtų sukiužę nuo savo pačių svorio, taigi virš lūšnų kylantys pastatai porą trejetą šimtų metrų atrodė ganėtinai tiesūs, ne itin nukentėję nuo maro transformacijų. Nebuvo matyti jokių įrodymų, jog viduriniuose miesto lygiuose kas nors gyventų. Žmonės vėl pasirodydavo tiktai pačiose viršūnėse: sujungtose

struktūrose, užkartose tarp deformuotų dangoraižių atsišakojimų nelyginant gervių lizdai. Naujieji priestatai išsiskyrė žvilgančia prabanga, tviskančiais apartamentų langais, neoninėmis reklamomis. Nuo pakraigių aplinkinę erdvę raižė prožektorių spinduliai, retsykiais nušviečiantys mažutes tarp kvartalų nardančias kabelines mašinas. Šios zujo lynais, apraizgiusiais pastatus tarsi neuroninės skaidulos. Aukščiausiuose Bedugnės lygiuose įsikūrusį miestą vietiniai praminė Skliautu.

Čia nuolat tvyrodavo prieblanda. Šiose vietose, skendinčiose niauriose amžinose sutemose, Kihurė visuomet jausdavosi truputį mieguista.

- Kasai, kada jie pradės gremžti purvą nuo Uodų Tinklo?

Ng krizenimas priminė garsus, kuriuos galima išgauti kibire kratant žvyrą.

- Tikriausiai niekada. Nebent kas nors sumąstytų, kaip iš to pasipelnyti.

- Kas dabar iš mudviejų apšneka miestą?

- Mes galime kritikuoti. Kai užbaigsime darbą, išsidanginsime atgal į karuseles, kur pilna žavingų žmonių.

- Pasislėpusių savo dėžėse. Atleisk, Kasai, bet tavo būsimi vakarėliai manęs nevilioja. Pramogos taip mane pakerėtų, kad mirčiau iš susijaudinimo. - Mašinai artėjant prie nuolaidaus kupolo krašto, priešais atsivėrė bedugnė, gilus pamatinėje uolienoje žiojintis tarpeklis - iš pradžių nuožulniai besileidžiantys jo šlaitai veikiai tapo statmeni. Prarają išvagojo vamzdžiai, iš rūkstančių garų katilo nutįsę iki atmosferos perdirbimo stoties, kuri aprūpindavo miestą oru bei šiluma. - Beje, jeigu jau prabilome apie mirtį... kodėl pasirinktas toks ginklas?

- Manai, jog nepajėgsi susidoroti su užduotimi?

- Tu man sumoki, aš atlieku darbą. Bet norėčiau žinoti, ką visa tai reiškia.

- Jei tau iškilo sunkumų, verčiau kreipkis į Taraskį.

- Jis apibūdino ginklą?

- Su menkiausiomis smulkmenomis.

Automobilis jau skriejo virš Monumento Aštuonioms Dešimtims. Kihurė dar nebuvo šio mačiusi tokiu kampu. Tiesą sakant, praradęs didybę, kuri padarydavo įspūdį žiūrovui, spoksančiam į

jį iš gatvės lygio, nugairintas orų paminklas atrodė apgailėtinai. Ketursienė piramidė iš pirmo žvilgsnio asocijavosi su šventykla, kurios šone buvo iškalti laiptai, apatinius jos lygius supo landynės ir pastatą sutvirtinančios konstrukcijos. Netoli viršūnės marmurinės sienos užleido vietą vitražiniams langams, tačiau nemažai stiklų buvo sudaužyti arba uždengti metalo plokštėmis - iš gatvės apgadinimų niekas neįžiūrėdavo. Būtent čia teks susidurti su auka. Tokių dalykų medžiotojas paprastai nežinodavo, bet Taraskis, ko gero, nusprendė ir tai įtraukti į kontraktą. Klientas, nusisamdantis Gaudynių žaidime dalyvaujantį žudiką, dažniausiai manydavo, jog per nustatytą laikotarpį be vargo įstengs išvengti persekiotojo. Štai taip praktiškai nemirtingi turtuoliai atsikratydavo nuobodulio: jie mėgindavo išsiveržti iš nusistovėjusios rutinos vėžių, kad vėliau girtųsi, jog sugebėjo, kaip ir dauguma, nepakliūti žmogžudžiui į nagus.

Kihurė galėjo tiksliai pasakyti, kada įsitraukė į Gaudynes - tą dieną, kai atsipeikėjo Geltakmenio orbitoje, Ledyno vienuolių ordino valdomoje karuselėje. Skajaus Persvaroje šių vienuolių nebuvo, bet Kihurė girdėjo gandus ir apie juos pačius, ir apie jų veiklą. Tie žmonės priklausė religinei organizacijai, savanoriškai padedančiai nelaimėliams, kurie, kirtę tarpžvaigždinę erdvę, patirdavo kokias nors traumas: pavyzdžiui, pabudusius po šaltojo miego kankindavo amnezija, gana dažnas šalutinis poveikis.

Užteko ir tokių nemalonumų, kad atsikėlusį iš šaldiklio prislėgtų prasta nuotaika. Galbūt jos galvą persmelkusi amnezija tikrai ištrynė visus ankstesnio gyvenimo metus, kita vertus, Kihurė nė neprisiminė, kaip leidosi į tarpžvaigždinę kelionę. Iš atminties gelmių tepavyko iškrapštyti konkretų vaizdą - ji gulėjo lauko ligoninės palapinėje, stovinčioje Skajaus Persvaroje, šalia savo vyro Fazilo, kuris tysojo gretimoje lovoje. Abu sužeidė per susišaudymą; žaizdas, nors ir ne mirtinas, derėjo gydyti vienoje iš orbitinių ligoninių, kurios galėjo suteikti geriausią pagalbą. Sanitaras pranešė, jog jiems trumpam reikės patūnoti šaldikliuose. Kosminis keltas nugabens porelę į orbitą: kriogeninėje saugojimo bazėje juodu privalės luktelėti, kol gydymo įstaigoje atsiras laisvų operacinių stalų. Procesas veikiausiai užtruks ne vieną mėnesį, bet, kaip sužeistuosius patikino išsišiepęs sanitaras, visai įmano-

ma, jog karas tebesitęs, kai vyras su žmona vėl taps tinkami tarnybai. Juk jie - profesionalūs kareiviai.

Vėliau ją atgaivino. Bet, užuot pakirdusi sanatoriniame orbitinės ligoninės skyriuje, Kihurė susidūrė su Ledyno vienuoliais, šnekančiais Geltakmenio tartimi. Ne, aiškino tie žmonės, ji neprarado atminties, šaldiklyje nepatyrė jokių sveikatos sutrikimų. Padėtis kur kas blogesnė, nei galima įsivaizduoti.

Anot vienuolių vadovo, viskuo kalta kanceliarijos klaida, įvykusi Skajaus Persvaroje po to, kai į kriogeninę saugojimo bazę įsirėžė priešų raketa. Kihurei ir Fazilui pasisekė išgyventi, vieniems iš nedaugelio, tačiau antpuolis sunaikino visus bazės duomenis. Vietiniai nėrėsi iš kailio mėgindami nustatyti sušaldytų žmonių tapatybes, bet jie, suprantama, neišvengė klaidų. Kihurę sumaišė su demaršistų stebėtoja, kuri atvyko į Skajaus Persvarą tyrinėti karą ir jau ketino skristi namo į Geltakmenį, kai jos planus nutraukė ligoninę taranavusi raketa. Kihurę skubiai operavo ir išsiuntė erdvėlaiviu. Deja, Fazilo atveju tikrintojai tos pačios klaidos nepadarė. Kol ji miegojo keliaudama šviesmečius, skiriančius Persvarą nuo Eridano Epsilon sistemos, Fazilas nenumaldomai seno, metų metus. Aišku, tvirtino vienuolių vyresnysis, klaidą veikiai pavyko aptikti, tačiau tuo metu jau nieko nebuvo įmanoma pakeisti. Jai reikalingon pusėn laivai nesiruošė lėkti mažiausiai porą dešimtmečių. Net jei Kihurei būtų pavykę tučtuojau sugrįžti į Skajaus Persvarą (apie tai nevertėjo nė svajoti žinant, kokiomis kryptimis rengėsi skristi Geltakmenio apylinkėse esantys erdvėlaiviai), nuo paskutinio susitikimo su vyru būtų praėję kone keturi dešimtmečiai. Nenutuokdamas, kas atsitiko žmonai, Fazilas galėjo susitvarkyti į šipulius subyrėjusį gyvenimą, vėl vesti, užauginti savo vaikus - gal net turėtų anūkų, kai praeities šmėkla, kurią jis beveik būtų užmiršęs, parsigautų atgal. Su sąlyga, jog Fazilas nežuvo grįžęs į mūšį.

Iki to momento, kai Ledynų vienuoliai išaiškino padėtį, Kihurė retai kada susimąstydavo, koks lėtas šviesos greitis. Visatoje niekas nejudėdavo sparčiau... bet dabar jis priminė ledynmetį palyginti su tuo greičiu, kurio moteriai reikėjo norint išsaugoti savo meilę. Pakako vienos žiaurios apvaizdos akimirkos, idant ji

suvoktų tiesą: dėl siaubo ir netekties kalta esminė visatos struktūra, elementarūs fizikos dėsniai. Nuo širdies nusiristų akmuo, jeigu ji žinotų, jog Fazilas negyvas. Bet dabar juodu skyrė erdvės ir laiko praraja. Viduje išsikerojęs akinantis pyktis būtų pribaigęs Kihurę, jei šioji nebūtų radusi kur nukreipti neigiamas emocijas.

Tą pačią dieną vienas žmogus pasidomėjo, ar ji nenorėtų išbandyti jėgų samdomos žudikės kailyje, ir moteris stebėtinai lengvai priėmė pasiūlymą.

Vyriškis prisistatė Tanerio Mirabelo vardu. Kitados, kaip ir Kihurė, jis kariavo Persvaroje. Vėliau atrado savyje gebėjimų žvalgytis naujų potencialių žudikų. Iš slaptų informacijos šaltinių sužinojęs apie atšildytą kariškę Mirabelas padėjo jai užmegzti ryšius su būsimu verslo partneriu: ponu Ng, amžinuoju hermetiku. Po susitikimo ir pokalbio su Ng moteris atliko aibę psichometrinių testų. Paaiškėjo, jog žudikai turėjo būti itin sveiko proto ir analitinio mąstymo žmonės. Jie privalėjo tiksliai žinoti, kada galima sudoroti auką, nes jei peržengtum ne visada aiškią ribą, skiriančią teisėtą medžioklę nuo paprasčiausios žmogžudystės, tave nusamdžiusios kompanijos akcijos nusiristų žemyn ir prasmegtų Mulčio gelmėse.

Ji be vargo išlaikė patikrinimą.

Tiesą sakant, išbandymų pasitaikydavo įvairiausių. Retsykiais aukomis panūdę tapti turčiai kontraktuose nurodydavo konkrečius, bet neįprastus medžioklės būdus, kuriais žudikai naudotųsi juos persekiodami. Be abejo, būsimos aukos slapta vildavosi esančios pakankamai sumanios ir išradingos, kad įstengtų pergudrauti medžiotojus, net jei slapstytis reikėtų ištisas savaites ar mėnesius. Bet Kihurė nesunkiai išmokdavo valdyti pačius keisčiausius ginklus, ji nė neįtarė turinti tokį talentą.

Vis dėlto nieko panašaus į dantukų fėjos paliktą ginklą anksčiau regėti neteko.

Moteris tesugaišo minutę, kol suprato, kaip atskiras detales priderinti vienas prie kitų. Surinktas ginklas panėšėjo į snaiperio šautuvą su absurdiškai storu perforuotu vamzdžiu. Dėtuvėje ji aptiko daugybę strėlyčių formos kulkų: juodas kardžuves. Kiekvienos iš jų antgalis puikavosi miniatiūriniu simboliu, perspėjančiu apie pavojų gyvybei - holografine kaukole, kurią išvydus ją

apėmė nuostaba. Per savo, žudikės, karjerą Kihurė nė sykio nepliekė į taikinius apnuodytais šaudmenimis.

Be to, kurių galų reikėjo belstis į Monumentą?

- Kasai, - prabilo ji. - Noriu aptarti dar vieną smulkmeną...

Kihurė neužbaigė sakinio, nes mašina, pabaidydama rikšas, su trenksmu nusileido ant gatvės. Akies tiklainėje nušvito mokestis už kelionę. Moteris brūkštelėjo mažąjį pirštelį per kredito automato plyšį, šiuo gestu nurašydama tam tikrą sumą nuo saugios Skliaute atidarytos sąskaitos, kurios sąsajų su "Omegos tašku" niekas neįstengtų aptikti. Nė vienas žudikas nenorėjo, kad ryšių ir pažinčių turinti auka stebėtų jo manevrus per raibulius, paliktus planetos finansinėje sistemoje, štai kodėl derėjo pasirūpinti priedanga.

Kihurė kilstelėjo dureles ir nėrė iš taksi. Lauke kaip visada krapnojo. Niekuomet nesibaigiantis vidinis lietus, pasak vietinių. Šnerves akimoju nutvilkė Mulčio tvaikas - jūržolių ir prakaito, verdamo pikantiško maisto, ozono bei dūmų mišinys. Ausis užgulė triukšmas. Nuolatinį garsų foną, sudarytą iš vežimėlių, kuriuos stūmė rikšos, bilsnojimo, jų varpelių ir signalų skambėjimo, paįvairino prekeivių šūksniai, narvuose įkalintų gyvulių klegesys, gatvės dainininkų staugimas ir hologramos, ūkaujančios įvairiomis - pradedant šiuolaikine ispanglų ir baigiant prakantajų - kalbomis.

Ji užsimaukšlino plačiakraštę kepurę, tvirčiau įsisupo į pakeltą kelius siekiančio apsiausto apykaklę. Kabelinė mašina įsikibo į artimiausią lyną ir atsiplėšė nuo žemės. Neilgai trukus įsimaišė tarp kitų taškelių, nardančių rudame skliautuotame danguje.

- Ką gi, Kasai, - pratarė Kihurė, - parodyk, ką sugebi.

Ng balsas pervėrė jos kaukolę:

- Pasikliauk manimi. Nujaučiu, jog užduotį įvykdysime be jokio vargo.

Kapitono patarimas buvo puikus, pamanė Ilja Voljova. Vienintelę išeitį žadėjo Nagornio mirtis. Išprotėjęs artileristas palengvino užduotį mėgindamas pirmas užmušti triumvirą ir tuo pačiu išvaduodamas ją nuo moralinių dvejonių.

Dvikova įvyko prieš kelis mėnesius, skaičiuojant laivo laiku;

iki šiol ji atidėliojo darbą, kurį neišvengiamai privalėjo atlikti. Tačiau netrukus, kai laivas nusigaus iki Geltakmenio, iš šaldiklių pakils kiti įgulos nariai, ir tuomet galimybės meluoti, esą Nagornis mirė miegodamas dėl kažkokio gedimo kriogeninėje įrangoje, bus gerokai apribotos.

Dabar derėjo pasiryžti ir susidoroti su užduotimi. Ji tyliai kiurksojo laboratorijoje kaupdama valios jėgas. Nors "Begalybės nostalgija" buvo milžiniškas žvaigždėlaivis, Voljova gyveno ganėtinai ankštoje kajutėje. Panorėjusi ji galėjo apsistoti salės didžio kambaryje. Bet kokia prasmė? Kai nemiegodavo, triumvira dažniausiai krapštydavosi prie ginklų sistemų. Sumerkusi akis ginklus sapnuodavo. Kartkartėmis, jei turėdavo laiko, leisdavo sau šiokią tokią ištaigą - žodis "mėgautis" būtų pernelyg stiprus, - be to, erdvės jai nestigo. Voljova turėjo lovą, porą baldų, praktiškų ir neišvaizdžių, nors laivas įstengtų aprūpinti paties įmantriausio stiliaus reikmenimis. Ypatingas dėmesys smulkmenoms buvo matyti tiktai prie miegamojo prijungtoje nedidelėje laboratorijoje, kur Voljova mėgino išrasti kapitonui skirtus vaistus ir eksperimentavo su antivirusinėmis priemonėmis, pernelyg nepatikimomis, kad pasakotų kitiems įgulos nariams apie savo bandymus ir pakurstytų jų viltis.

Būtent čia ji laikė užmušto Nagornio galvą.

Sušaldytą, be abejo. Įkalintą skafandro šalme, kuris užfiksavęs, jog kūno dalis priklauso negyvam žmogui, bematant įjungė avarinį kriogeninio konservavimo režimą. Voljova girdėjo, jog egzistuoja šalmai su aštria it skustuvo ašmenys į kaklą įmontuota diafragma, kuri, įvykus nelaimei, žaibiškai ir švariai atskirdavo galvą nuo likusios kūno dalies - tačiau šis buvo seno modelio.

Vis dėlto Nagornio mirtį lydėjo gan įdomios aplinkybės.

Prikėlusi kapitoną triumvira paaiškino, jog dėl jos eksperimentų galutinai kuoktelėjo artileristas. Išklojo Braniganui apie problemas, kilusias tuomet, kai per mikroschemas, implantuotas į jo galvą, Voljova bandė sujungti Nagornį su ginklų sistemomis. Netgi užsiminė, kad jam ramybę drumsčia pasikartojantys košmarai, bet, užuot plėtojusi šią temą, skubiai papasakojo, kaip naujokas ją užpuolė ir spruko į laivo gilumą. Kapitonas nesigilino į baisius sapnus tuo pradžiugindamas Voljovą, nes jai pačiai nė

kiek nesinorėjo aptarinėti košmarų ir juo labiau analizuoti jų turinio.

Galų gale moteris suprato daugiau negalinti ignoruoti opios temos. Bėda ta, jog Nagornis regėdavo ne atsitiktinius, o tuos pačius, itin konkrečius košmarus, susijusius su esybe, vardu Saulės Vagis, kuris, regis, tapo, asmeniniu artileristo kankintoju. Nežinia, kaip tas Saulės Vagis jam pasirodydavo, tačiau nekilo jokių abejonių, kad pamėklė užliejo auką blogio banga. Apie tam tikrus šios atspindžius bylojo Nagornio kambaryje rasti eskizai: pieštuku karštligiškai pabraižyti kontūrai, kurie priklausė kraupioms, kaulėtoms paukščio formos būtybėms su tuščiomis akiduobėmis. Voljova tarsi gavo progą pamatyti fizinę jo beprotystės išraišką, ir vieno žvilgsnio pakako su kaupu. Kaip tos iliuzijos susijusios su mokomosiomis pratybomis ginklinėje? Galbūt į sąmonės sritį, pažadinančią siaubingus vaizdus, įsiskverbė kažkoks gedimas jos neuroninėje sąsajoje? Dabar, kai pagalvodavo apie praeitį, Voljova suprasdavo pernelyg spaudusi Nagornį, tačiau ji tiesiog pakluso Sadžakiui, kuris liepė pasirūpinti, jog visa ginkluotė veiktų kovinės parengties režimu.

Galop Nagornis palūžo ir išsinešdino į neprižiūrimus laivo sektorius. Kapitono rekomendacija - surasti ir nudėti pabėgėlį - sutapo su Voljovos instinktais. Tačiau ji užtruko gausybę dienų sensorine įranga užversdama kiek įmanoma daugiau koridorių, klausydamasi žiurkių, kurios galėjo pranešti Nagornio koordinates. Padėtis atrodė beviltiška. Bėglys tebebus laisvėje, kai erdvėlaivis nukaks į Geltakmenio sistemą ir kai pabus įgulos nariai...

Laimei, jis padarė dvi klaidas - matyt, sveiką protą galutinai aptemdė beprotystės migla. Visų pirma įsibrovė į jos kambarį ir savo arteriniu krauju ant sienos pakeverzojo žinutę. Labai paprastą. Voljova iš anksto būtų galėjusi pasakyti, kokius du žodžius Nagornis nuspręs užrašyti.

SAULĖS VAGIS.

Paskui, nugrimzdęs į pamišimo liūną, jis pavogė triumviros šalmą, tačiau paties skafandro nelietė. Įsilaužimas patraukė Voljovos dėmesį; nors, grįždama į kajutę, moteris ėmėsi visų atsargumo priemonių, Nagornis netikėtai ją užgriuvo, išplėšė iš rankų

ginklą ir užlaužęs rankas nuvarė ilgu vingiuotu koridoriumi iki artimiausios lifto šachtos. Voljova bandė priešintis, tačiau artileristas, kurio jėgas sustiprino psichozė, laikė moterį geležiniuose gniaužtuose. Jai beliko tikėtis, jog pasiseks išsivaduoti, kai atvyks liftas.

Tačiau Nagornis neketino laukti lifto. Ginklo buože išlaužęs duris jis atvėrė aidinčias šachtos gelmes ir be jokių ceremonijų - netgi neatsisveikino - nustūmė Voljovą į kiaurymę.

Tai buvo didžiausia jo klaida.

Tunelis driekėsi per visą erdvėlaivio ilgį; triumvira būtų kritusi ne vieną kilometrą prieš pasiekdama dugną. Kelias širdį stingdančias akimirkas moteris manė, jog taip ir nutiks. Koks skirtumas, kiek laiko tęsis skrydis - porą sekundžių ar beveik minutę, - jeigu ji vis vien išsitėkš. Į stačias, glotnias šachtos sienas taip pat niekaip nepavyks įsikibti.

Jai lemta mirti.

Staiga kažkuri sąmonės dalis iš naujo įvertino problemą, ir tai darė prisloškiančiai abejingai. Voljova išvydo save sustingusią, žvaigždžių atžvilgiu plūduriuojančią erdvėje. Judėjo pats laivas: triumvirą supančios sienos švilpė aukštyn. Didėjo ne jos, o "Begalybės nostalgijos" greitis. Šį savo ruožtu įtakojo varomoji jėga.

Kurią Voljova galėjo kontroliuoti per apyrankę.

Ji neturėjo laiko apsvarstyti smulkmenų. Sąmonėje susiformavusią, tiksliau sakant, išsprogusią mintį reikėjo įgyvendinti nedelsiant arba paprasčiausiai susitaikyti su likimu. Tariamą kritimą įmanoma sustabdyti priverčiant erdvėlaivio variklius veikti atbuline eiga. Laivas skriejo 1 *g* pagreičiu, štai kodėl Nagorniui jis panėšėjo į labai aukštą pastatą. Jai pasisekė surikiuoti mintis maždaug per dešimt sekundžių. Ko gi griebtis? Pasukti "Begalybės nostalgiją" atbuline eiga 1 *g* pagreičiu? Ne, pernelyg konservatyvu. Gali būti, jog dugnas pasiekiamas ranka. Verčiau išvystyti 10 *g* per sekundę - varikliai nesunkiai su tuo susidoros. Įgulos nariams, saugiai tūnantiems šaldikliuose, manevras nepakenks. Jai irgi nieko bloga nenutiks: tiesiog šachtos sienos netikėtai nustos lėkti į viršų.

Užtat Nagorniui grėsė rimti nemalonumai.

Lengva nebuvo - Voljovai rėkiant nurodymus į apyrankę, balsą mažne nustelbė veržlus oro srautas. Po kelių kankinančių akimirkų laivas teikėsi atkreipti į ją dėmesį.

Ir nuolankiai pakluso įsakymui.

Vėliau ji rado Nagornio lavoną. Sekundę trukęs 10 *g* pagreitis šiaip jau nekėlė grėsmės gyvybei, tačiau Voljova neįstengė sumažinti savo greičio vienu ypu. Užduotį atliko bandymų ir klaidų metodu; sulig kiekvienu impulsu traukos jėga blaškydavo Nagornį tarp lubų ir grindų.

Ji pati susižeidė. Taip tvojosi į šachtos sieną, kad susilaužė koją, bet šioji jau buvo užgijusi, ir iš skausmo beliko migloti atsiminimai. Lazeriniu grandikliu triumvira nukirto artileristo galvą žinodama, kad ją teks prapjauti, norint iš smegenų iškrapštyti trapius implantus. Šiems užgimti padėjo varginantis molekulių auginimo procesas, todėl Voljova nė kiek netroško užsiimti nemažiau sekinančiais kopijavimo darbais.

Atėjo metas pašalinti implantus.

Triumvira ištraukė galvą iš šalmo, panardino ją į vonelę su skystu azotu. Tuomet įgrūdo rankas į pirštines, pakibusias virš darbastalio. Atgijo ir suzirzė miniatiūriniai žvilgantys chirurginiai instrumentai, pasiruošę perpjauti kaukolę į kelias dalis, kurias po operacijos ji turės velniškai tiksliai sulipdyti. Bet prieš tai pageidautina įstatyti netikrus implantus, idant panūdusiems apžiūrėti smegeninę nesusidarytų įspūdis, jog Voljova kišo prie jos nagus. Paskui reikės sujungti galvą su kūnu, tačiau dėl to labai nerimauti nevertėjo. Sužinoję, kas nutiko Nagorniui - tiksliau, patikėję jos pasakojimu, - kiti įgulos nariai neskubės tyrinėti lavono. Klausimų galėtų kilti nebent Sudžikai, kuri buvo Nagornio meilužė prieš jam išprotėjant.

Ką gi, priėjus tiltą tenka jį kirsti. Voljova bus ne pirma ir ne paskutinė, privalanti tai padaryti.

Dabar, Nagornio smegenyse ieškodama jai priklausančių implantų, triumvira pirmą kartą įniko svarstyti, kas užims artileristo vietą.

Be abejo, tiktai ne tie, kurie skrido laivu.

Galbūt naujoką pavyks aptikti Geltakmenio apylinkėse.

* * *

- Kasai, ar jau šilčiau?

Atsklidęs masyvaus pastato prislopintas balsas nuskambėjo diskantu:

- Mes jau įkaitę iki baltumo, brangioji. Drožk pirmyn ir pasistenk veltui nešvaistyti nuodingųjų strėlyčių.

- Jeigu jau apie jas prašnekome, Kasai...

Kihurė nėrė į šoną pastebėjusi atžygiuojančius tris naujuosius komusus, kurių galvos slypėjo pintines primenančiuose šalmuose. Priešakyje, tarytum užgrojus pučiamųjų orkestrui, orą perskrodė šakuhakių - bambukinių fleitų - garsai, pabaidę kapučinus ir privertę beždžionėles sprukti į šešėlius.

- Kas bus, - pratęsė ji, - jei šūvis pataikys į atsitiktinę auką?

- Nieko baisaus, - nuramino Ng. - Toksinas pagamintas taip, kad apnuodytų tik Taraskio organizmą. Jei paleisi strėlytę į bet kurį kitą žmogų, gyvenantį šioje planetoje, jis atsipirks bjauria durtine žaizda.

- Net jei nupilčiau Taraskio kloną?

- Manai, jog taip ir įvyks?

- Aš tik paklausiau. - Kasas jai pasirodė neįprastai sudirgęs.

- Šiaip ar taip, jeigu jis turėtų kloną, kurį netyčia nužudytume, problemų turėtų Taraskis, o ne mes. Kontrakte viskas parašyta smulkiu šriftu. Tau derėtų kartais jį paskaityti.

- Gal ir užmesiu akį, - atsiliepė Kihurė, - kai mane apims egzistencinis nuobodulys.

Staiga ji įsitempė, nes Ng balsą pakeitė tylus, blogį lemiantis pulsavimas, kokį išgauna grobuonį užfiksavęs echolokatorius. Per pastarąjį pusmetį teko jį girdėti tuziną kartų. Tai reiškė, jog Kihurė artėjo prie taikinio. Taraskis turėtų būti netoliau kaip už penkių šimtų metrų. Iš visko sprendžiant, jis slankiojo Monumento pastate.

Nuo šiol žaidimo eigą galėjo stebėti ir platus visuomenės ratas. Taraskis tą žinojo, nes jo galvoje pulsavo panašus įtaisas, implantuotas patikimoje Skliauto klinikoje. Visame Bedugnės mieste žiniasklaidos tinklai, sutelkę dėmesį į Gaudynių žaidimą, numatomon akistatos vieton skubiai išsiuntė žurnalistų brigadas. Kaimynystėje jau veikiausiai sukiojosi keli laimės kūdikiai.

Traukiant gilyn į pastato salę, pulsavimas sustiprėjo, bet ne itin sparčiai. Taraskis kažkur viršuje - turbūt pačiame Monumente, - todėl sąlyginis juos skiriantis atstumas mažėjo labai lėtai.

Didžiąją salę suaižė žemių sluoksniai, nusėdę pavojingai arti prarajos. Kadaise po masyviąja struktūra veikė prekybinis kompleksas, bet į jį įsiskverbė puvėsiai. Apatinius lygius užliejo vanduo, iš kurio išnirę pėsčiųjų takai tapo karamelės atspalvio. Ketursienis Monumentas dunksojo virš užtvindytos aikštės, ant apverstos, giliai į uolų pagrindą įsirėžusios piramidės. Į statinį vedė tiktai vienas įėjimas, todėl Taraskiui nebus kur pabėgti. Bet norėdama jį pasiekti Kihurė privalėjo įveikti centrinę aikštę kertantį tiltą, tad Monumento viduje tūnantis žmogus nesunkiai pastebės artėjančią medžiotoją. Įdomu, pamanė ji, kokios pirmykštės mintys dabar šmėkščioja aukos galvoje? Kihurė neretai sapnuodavo atsidūrusi apleistame, pusmiriame mieste, kur ją persekiodavo nepermaldaujamas žmogžudys, tačiau šį siaubą Taraskis išgyveno tikrovėje. Tuose sapnuose medžiotojui niekada nereikėjo skubėti, ir tai pakurstydavo baimę. Ji desperatiškai leisdavosi tekina, bet dėl sutirštėjusio oro ir apsunkusių kojų vos sugebėdavo pajudėti, tuo tarpu žudikas judėdavo lėtai, demonstruodamas kantrybę ir išmintį.

Pulsavimas padažnėjo, kai Kihurė atsidūrė kitoje tilto pusėje; po kojomis žliūgsojo šlapia, žvyru nusėta žemė. Netolygus impulsų dažnis liudijo, jog Taraskis klaidžioja didžiojoje struktūroje. Na, jam vis vien nelemta išsigelbėti. Aišku, auka galėjo pasirūpinti, kad ant Monumento stogo ją kas nors pasitiktų, tačiau pasinaudodamas oro transportu Taraskis pažeistų kontrakto sąlygas. Žmonės, besilankantys Skliauto salonuose, verčiau mirtų, nei užsitrauktų tokią gėdą.

Kihurė nužingsniavo atriumu, plytinčiu atraminėje Monumento piramidėje. Prireikė poros sekundžių, kol akys įprato prie viduje tvyrančios tamsos. Iš apsiausto užančio medžiotoja išsitraukė ginklą, dirstelėjo išėjimo pusėn, idant įsitikintų, jog Taraskis nemėgina slapta išsprukti. Suvokusi, jog kol kas nematė aukos, ji nenustebo; atrodė, kad marodierių išknistame atriume nebuvo nė gyvos dvasios. Į metalo plokštes barbeno lietus. Kihurė

nukreipė akis viršun, į spiečių surūdijusių, apdaužytų skulptūrų, kurios kabėjo ant varinių nuo lubų nukarusių kabelių. Keletas jų drybsojo nukritusios ant marmurinės terasos; nuo smūgio metaliniai paukščių sparnai sulindo į grindis. Tarp plunksnų tarsi kalkės bolavo plonas dulkių sluoksnis.

Ji įsispigino į lubas.

- Taraski? - sušuko. - Ar girdi mane? Aš ateinu.

Keista, dingtelėjo medžiotojai, kad iki šiol nepasirodė žmonės iš televizijos. Paprastai, artėjant lemiamam momentui, žurnalistai kartu su jų priviliota žioplių minia būriuodavosi aplinkui reikalaudami kraujo.

Taraskis neatsiliepė. Bet Kihurė nujautė atrasianti jį kažkur prie lubų. Įveikusi atriumą žudikė priėjo prie spiralinių laiptų. Paskubomis užkopė aukštyn, sustojo ir apsidairė akimis ieškodama didžiulių objektų, kuriuos įstengtų pastumti. Išvydusi sudaužytus eksponatus ir aplūžusius baldus ėmė juos versti ant laiptų. Užtvara gal ir nesutrukdys Taraskiui pabėgti, tačiau pristabdys auką, o Kihurei daugiau nieko nereikėjo.

Įpusėjusi darbą moteris jau žliaugė prakaitu, nuo įtampos įskaudo nugaros raumenis. Ji nutarė trumpam atsipūsti ir apsižvalgyti. Galvoje padažnėjęs pulsavimas priminė, jog netoliese slapstosi Taraskis.

Viršutinė piramidės dalis buvo paskirta relikvinėms Aštuonių Dešimčių šventykloms - nedidukams memorialams, įmūrytiems į akį traukiančias juodo marmuro sienas, kurios kilo link svaiginančiai aukštų lubų, parimusių ant dviprasmiškomis pozomis iškaltų kariatidžių. Nuo visų sienų, išvarstytų arkiniais praėjimais, ją teskyrė pora dešimčių metrų. Pro angas, atsivėrusias trikampių lubų šonuose, į patalpą smelkėsi tamsiai rusva šviesa, pro didesnius plyšius plūdo lietus. Kihurė pastebėjo nemažai tuščių nišų; matyt, šventyklas išgrobstė plėšikai arba Aštuonioms Dešimtims priklaususių narių giminės nusprendė perkelti memorialus į saugesnes vietas. Išliko tiktai pusė paminklų. Maždaug du trečdaliai jų atrodė panašiai - žuvusiųjų atvaizdai, biografijos, atminimo dovanos. Kiti eksponatai buvo įmantresni, su hologramomis arba statulomis. Medžiotoja netgi išvydo du šiurpinančius balzamuotus kūnus, kuriuos, be jokių abejonių, apdorojo iškamšų

meistrai, pasistengę kaip reikiant išdailinti garsių žmonių lavonus.

Kihurė apėjo gerai prižiūrimus memorialus, bet apleistus paminklus kruopščiai išnaršė, nors ir nesidžiaugė vandalės vaidmeniu. Biustai galėjo praversti - medžiotoja įstengė juos kilstelėti tik tada, kai po pagrindu įkišo pirštus. Užuot tvarkingai padėjusi sunkius objektus ant krūvos, moteris paprasčiausiai leido jiems nusiridenti ant laiptų. Dauguma akmeninių veidų nebeturėjo akių, kurias atstojo brangakmeniai. Natūralaus dydžio statulos pasirodė besančios gerokai sunkesnės; Kihurė sugebėjo pajudinti tik vieną iš jų.

Neilgai trukus ji baigė statyti barikadą. Daugiausia vietos užėmė suskeldėjusios, vienos ant kitų sukrautos galvos, orūs veidai, kurių nesutrikdė vandališkas Kihurės elgesys. Krūvą supo mažesnės po kojomis pasipainiojusios senienos: vazos, Biblijos, ištikimieji mechaniniai patarnautojai. Medžiotoja neabejojo, jog išgirs Taraskį, jei tas pradės ardyti užtvarą, ir atlėks prie laiptų anksčiau, nei jis pajėgs prasibrauti į kitą pusę. Būtų gerai, jeigu pasisektų užmušti auką ant galvų kalno, kadangi šis truputį priminė Golgotą.

Plušėdama žudikė visą laiką klausėsi jo žingsnių, dunksinčių už juodų sienų.

- Taraski, - vėl riktelėjo Kihurė, - tau neverta slapstytis. Vis tiek neišsigelbėsi.

Jai atsakė neįtikėtinai skambus, savimi pasitikinčio žmogaus balsas:

- Tu klysti, Ana. Išsigelbėjimą žada mudviejų akistata.

Velniava. Aukai nederėjo žinoti medžiotojo vardo.

- Šneki apie mirtį?

Regis, klausimas jį pralinksmino.

- Kažką panašaus.

Žudikė ne pirmą kartą buvo susidūrusi su narsos demonstravimu mirtino pavojaus akivaizdoje. Ji netgi tuo žavėjosi.

- Nori, kad tave surasčiau?

- Kodėl gi ne, jeigu jau sukorei tokį kelią?

- Aišku. Pageidauji gauti tai, už ką sumokėjai pinigus. Už kontraktą, turintį tiek daug papildomų sąlygų, tikriausiai paklojai nemenką sumą.

- Papildomos sąlygos?... - jos galvoje tvinksintis pulsavimas iškilmingai sulėtėjo.

- Kalbu apie ginklą. Apie tai, jog esame vienui vieni.

- O... - atsiliepė Taraskis. - Teisingai. Sutartis kainavo nemažai. Paprasčiausiai nenorėjau, kad baigiamąjį veiksmą stebėtų žiūrovai.

Kihurė suirzo. Jai dar nė sykio neteko taip bendrauti su aukomis. Įprastomis aplinkybėmis pokalbius užgožtų kraujo ištroškusios minios riaumojimas. Atstačiusi ginklą žudikė lėtai nuslinko tarp paminklų.

- Kodėl atsisakei viešumos? - paklausė neįstengdama nutraukti pašnekesio.

- Dėl orumo. Aš įsitraukiau į žaidimą, bet jo eigoje nenorėjau prarasti garbės.

- Tu labai arti, - pastebėjo Kihurė.

- Taip.

- Nebijai?

- Aišku, bijau. Bet ne mirties, o gyvenimo. Man prireikė ištisų mėnesių, kol pasiekiau tokią būseną. - Taraskio žingsniai nutyko. - Ką manai apie šią vietą, Ana?

- Jai trūksta priežiūros.

- Pripažink, kad mano pasirinkimas puikus.

Medžiotoja pasuko į kitą tarpueilį. Taikinys stovėjo prie vieno paminklo, nenatūraliai santūrus, iš išvaizdos net ramesnis už judviejų susidūrimą stebinčią statulą. Nuo lietaus, pro stogo ertmes srūvančio į Monumentą, patamsėjo puošnūs bordo spalvos drabužiai, prie kaktos netvarkingai prilipo sušlapę plaukai. Išoriškai jis atrodė jaunesnis už kitas Kihurės aukas, o tai reiškė, jog savo amžiumi Taraskis išties joms nusileido arba buvo pakankamai turtingas, kad prailgintų gyvenimą pačiomis tobuliausiomis gydymo priemonėmis. Kažkodėl ji labiau linko prie pirmojo varianto.

- Tikiuosi, neužmiršai, kodėl mudu čia susitikome? - paklausė vyriškis.

- Ne... tik nesu tikra, jog man tai patinka.

- Tu vis vien privalai atlikti užduotį.

Staiga, tarsi mostelėjus burtų lazdele, taikinį palytėjo šviesos

srautas, besiveržiantis pro plyšį lubose. Vos akimirkai, tačiau to užteko, kad medžiotoja pakeltų ginklą ir nusitaikytų.

Ji iššovė.

- Šaunuolė, - pratarė Taraskis, nė menkiausiu balso virptelėjimu neparodydamas skausmo. Jis ištiesė vieną ranką ir įsirėmė į sieną, kita ištraukė iš krūtinės strėlytes, taip abejingai, tarsi būtų nukrapštęs nuo rūbų dagį. Smailus, nuodų lašeliais žvilgantis šaudmens antgalis nukrito ant grindų. Žudikė vėl kilstelėjo ginklą, bet Taraskis ją sustabdė pamojęs krauju ištepliotu delnu.

- Nepersistenk. Pakaks ir vieno šūvio.

Kihurę apėmė šleikštulys.

- Kodėl tu nemiršti?

- Dar šiek tiek pagyvensiu. Ne vieną mėnesį. Nuodai veikia labai lėtai. Turėsiu daug laiko, kad viską apmąstyčiau.

- Apie ką ketini mąstyti?

Taraskis persibraukė delnais šlapius plaukus, paskui dulkėtas ir kruvinas rankas patrynė į kelnes.

- Apie tai, ar aš prie jos prisijungsiu.

Pulsavimas nelauktai pranyko, dėl ko Kihurei apsvaigo galva. Kone alpdama moteris susmuko ant grindų. Sutartis įvykdyta. Ji laimėjo - kaip visada. Bet auka liko gyva.

- Tai mano motina. - Taraskis mostelėjo į artimiausią paminklą. Vieną iš gerai prižiūrimų. Ant gipsinio moters biusto Kihurė neįžiūrėjo nė menkiausios dulkelės, tarytum prieš susitikimą jas būtų nuvalęs pats Taraskis. Alebastrinio veido neraizgė trūkio linijos, akiduobėse tebespindėjo brangakmeniai, aristokratiškų bruožų nebjaurojo įrantai arba dėmelės. - Nadina Veng-da Silva Taraski.

- Kas jai nutiko?

- Ji žuvo, suprantama, per skenavimą. Pragaištingas topografijos procesas vyko taip žaibiškai, kad viena smegenų pusė tebefunkcionavo, kai kita jau buvo sudraskyta į skutelius.

- Užjaučiu... nors ir žinau, kad ji pasisiūlė savanore.

- Nereikia užuojautų. Mano motinai dar pasisekė. Ar tu žinai visą istoriją, Ana?

- Aš kilusi ne iš vietinių kraštų.

- O taip, teisingai - kadaise buvai kariškė, bet vėliau patyrei

šį tą siaubinga. Ką gi, tuojau supažindinsiu tave su esminiais faktas. Pats skenavimas nieko nesužalojo. Problemos slypėjo programinėje įrangoje, kuri turėjo apdoroti nuskenuotą informaciją, leisti alfoms tobulėti, išsivystyti į sąmoningas, emocijas ir prisiminimus turinčias, esybes, žmogaus atitikmenis. Paskutinis iš Aštuonių Dešimčių buvo nuskenuotas praėjus metams nuo darbų pradžios. Tuomet paaiškėjo, jog pirmuosius savanorius apniko keistos patologijos. Jų programos nepataisomai "lūždavo" arba įstrigdavo uždarame cikle.

- Sakei, jog tavo motinai pasisekė.

- Kai kurie iš Aštuonių Dešimčių tebeveikia. Jau pusantro šimtmečio. Jie išvengė netgi maro, persikėlė į saugius kompiuterius, į tokią vietą, kurią mes vadiname Rūdžių Juosta. - Taraskis nutilo ir po trumpos pauzės pratęsė: - Seniai nebeužmezga tiesioginio ryšio su realiu pasauliu - vystosi vis įmantresnėse dirbtinėse aplinkose.

- O kaip tavo motina?

- Siūlo prie jos prisijungti. Šiais laikais skenavimo technologijos pažangesnės; joms nė nebūtina tavęs užmušti.

- Kas gi tau trukdo?

- Juk motina bendrautų ne su manimi, o tik su antrininku, ir pati tą suprastų. Bet dabar... - jis brūkštelėjo pirštu žaizdelę. - ...dabar aš mirsiu realiame pasaulyje, ir po manęs neliks nieko, išskyrus kopiją. Laiko užteks, kad būčiau nuskenuotas anksčiau, negu toksinas pastebimai pakenks mano neuroninei struktūrai.

- Kodėl paprasčiausiai nesusišvirkštei nuodų?

Taraskis nusišypsojo.

- Manęs neviliojo perdėm klinikinė procedūra. Juk aš žudausi - kad ir kokio tikslo siektum, reikia įdėti pastangų. Įtraukdamas tave pratęsiau apsisprendimui skirtą laiką ir pasirūpinau, kad egzistuotų atsitiktinumo faktorius. Visai įmanoma, jog būčiau nutaręs išsaugoti gyvybę ir tau pasipriešinti, tačiau tu vis vien galėjai laimėti.

- Rusiška ruletė būtų atsiėjusi pigiau.

- Tokia mirtis pernelyg greita, pernelyg įtakojama atsitiktinumo ir visiškai nestilinga. - Jis žengė artyn, griebė Kihurę už rankos - medžiotoja nė nespėjo atsitraukti - ir šią pakratė lyg žmo-

gus, kuris ką tik sudarė sėkmę žadantį verslo sandėrį. - Ačiū, Ana.

- Už ką?

Neatsakydamas Taraskis ją apėjo ir nupėdino laiptų pusėn, iš kur atsklido klegesys. Galvų kalnas pamažėle trupėjo, ant pakopų ėmė bildėti žingsniai. Barikadai kiūžtant, sudužo kobalto vaza. Kihurė išgirdo skraidančių kamerų švilpesį, tačiau kai pasirodė žmonės, ji išvydo ne tuos veidus, kuriuos tikėjosi pamatyti. Padorūs atėjūnų drabužiai neatrodė pretenzingi kaip senųjų Skliauto turčių apdarai. Trys pagyvenę vyrai su pončais ir minkštomis fetrinėmis skrybėlėmis buvo pasibalnoję nosis gremėzdiškais vėžlio kiauto akiniais, per kuriuos regėjo virš galvos pakibusių kamerų perduodamus vaizdus. Jų užnugaryje iškilo pora bronzinių neštuvų - vienoje nedidelėje stačiakampėje dėžėje greičiausiai tebūtų tilpęs vaikas. Vyriškis, dėvintis slyvų spalvos matadoro žaketą, rankoje laikė miniatiūrinę kamerą. Dvi paauglės nešėsi skėčius, nutapytus gervėmis ir kinų piktogramomis. Tarp mergaičių svyravo moteris tokiu išblyškusiu veidu, kad ji panėšėjo į žmogaus dydžio origamį - išlankstytą, baltą ir lengvai suglamžomą. Kūkčiodama ji suklupo priešais Taraskį. Kihurė nebuvo susitikusi su šia moterimi anksčiau, bet nujautė, jog mato aukos žmoną, iš kurios mažutė, nuodų pritvinkusi kardžuvė atėmė vyrą.

Ašaras liejanti atvykėlė įbedė padūmavusias akis į Kihurę ir prabilo pykčio atmiežtu balsu:

- Tikiuosi, tau gerai sumokėjo.

- Aš tik atlieku savo darbą, - vargais negalais išspaudė medžiotoja. Žmonės nuvedė Taraskį prie laiptų, ir gana greitai visi pranyko iš akiračio. Prieš pasišalindama jo žmona paskutinį sykį priekaištingai dėbtelėjo į Kihurę. Šios ausis pasiekė žingsnių aidas, kai grupelė su neštuvais nukulniavo per terasą. Praėjo kelios minutės, ir ji suprato likusi viena.

Staiga už nugaros kažkas krustelėjo. Kihurė atsisuko instinktyviai atstatydama toksinu besispjaudančią savo šaudyklę.

Tarp dviejų paminklų išdygo kvadratinis neštuvų pavidalas.

- Kasai? - moteris nuleido ginklą - iš jo vis tiek jokios naudos, nes nuodai galėjo pakenkti tiktai Taraskio organizmui.

Tačiau juodi neštuvai be skiriamųjų ženklų Ng nepriklausė. Dėžė prasivėrė - medžiotojai dar neteko matyti, kad hermetikas drįstų lįsti išorėn - ir iš jos ryžtingai išniro vyriškis slyviniu matadoro žaketu. Žmonės, bijantys maro, paprastai vilkėdavo kitokius rūbus. Vienoje rankoje jis gniaužė madingą priedą: mažutę vaizdo kamerą.

- Kasu pasirūpinta, - tarė nepažįstamasis. - Išmesk jį iš galvos, Kihure.

- Kas tu toks? Esi kažkaip susijęs su Taraskiu?

- Ne... tiesiog panūdau įsitikinti, jog nuogirdos apie tavo reputaciją neprasilenkia su tiesa. - Sprendžiant iš vos pastebimo akcento, jis kilęs ne iš vietinės sistemos ir tikrai ne iš Persvaros, pagalvojo Kihurė. - Gandas pasitvirtino. O tai reiškia, kad mano darbdavys tave nusamdo.

Ji paspėliojo mintyse, ar sugebėtų paleisti šūvį tiesiai į žmogėno akį. Strėlytė, ko gero, jo nepribaigtų, bet gal prislopintų perdėtą pasitikėjimą savimi.

- Kam tokiam?

- Madmuazelei, - atsakė vyriškis.

- Nesu apie ją girdėjusi.

Nepažįstamasis pakėlė kameros lęšį, kuris suskeldėjo tarytum itin išmoningas Faberžė kiaušinis; šimtai elegantiškų žalsvų dalelių pakeitė padėtis ir vėl sulipo į vieną visumą. Kihurė ūmai suvokė žvelgianti į ginklo vamzdį.

- Užtat ji girdėjo apie tave.

3
Kiuvjė, Resurgamas, 2561-ieji

Jį pažadino riksmai.

Silvestis apčiuopomis sugraibė prie lovos stovintį laikrodėlį. Šiandieną jo laukė susitikimas; beveik po valandos. Iš lauko atsklidęs šurmulys prikėlė pora minučių anksčiau, nei ėmė zirzti žadintuvas. Jis sviedė šalin antklodes ir pasiremdamas į sieną nukėblino prie grotuoto palubėje įsprausto lango. Kaip ir kiekvieną rytą, kai akys pradėdavo funkcionuoti žadinimo sistemos režimu, Silvestis jautėsi pusaklis. Aplinka nusidažė pagrindinių

spalvų plokštumomis, todėl atrodė, tarsi naktį kambaryje būtų plušėję entuziazmu trykštantys kubizmo šalininkai.

Jis atitraukė užuolaidas. Silvestis buvo aukštas, tačiau pro mažąjį langelį nieko gera neįžiūrėjo. Net ir palypėjus ant malkos knygų, iš lentynų iškrapštytų senų popierinių leidinių, vaizdas nesužavėjo. Kiuvjė įsikūrė aplink geodezinį kupolą ir jo viduje. Didžiumą skliautuotos teritorijos užėmė šešių arba septynių aukštų stačiakampės struktūros, statytos atsižvelgiant į patvarumą, tačiau visiškai nekreipiant dėmesio į estetinį aspektą. Automatiškai susiremontuojančių namų kolonistai nerentė, štai kodėl, siekiant apsisaugoti nuo galimų kupolo gedimų, teko montuoti tokius pastatus, kuriems nepakenktų smėlio audros ir kuriuose būtų įmanoma palaikyti normalų oro slėgį. Pilkas struktūras jungiančiais keliais paprastai pravažiuodavo viena kita elektrinė transporto priemonė.

Bet ne šiandieną.

Kalvinas aprūpino akis vaizdo pritraukimo/įrašymo režimu, tačiau norėdamas šiuo pasinaudoti Silvestis privalėjo susikaupti, kaip ir tuomet, kai turėdavo apdoroti optinę iliuziją. Miniatiūrinės, dėl nedėkingo kampo dar labiau sumažėjusios figūrėlės veikiai išaugo ir tapo labiau panašios į atskirus įsiaudrinusius individus negu į amorfinius minios elementus. Aišku, jis negalėjo atpažinti veidų ar įžvelgti išraiškų, bet dabar gatvėje zujančių žmonių tapatybes charakterizavo tai, kaip jie judėjo, o Silvestis puikiai išmoko perprasti tokių niuansų prasmę. Būrys slinko centrine Kiuvjė gatve, pasislėpęs už plakatų su šūkiais ir greitosiomis padirbtų vėliavų sienos. Neskaitant poros ištepliotų parduotuvių vitrinų ir su šaknimis išrautų kamelijų, žmonės daugiau nieko neapgadino. Deja, jie nematė, jog tolimajame prekybos centro gale pradėjo mobilizuotis Žirardjė paklūstantys atsargos kariškiai, kurie išvirto iš furgono, įniko sagstytis maskuojamąsias uniformas, reguliuoti spalvų režimus, kol visų iki vieno apranga nusidažė raminančiu geltonu chrominiu atspalviu.

Pamirkęs kempinę į šiltą vandenį Silvestis išsitrynė kūną, kruopščiai pasilygino barzdelę ir į kasytę susirišo plaukus. Pečius apsigaubė velvetiniais marškiniais, užsitraukė kelnes ir įsisupo į kimono, papuoštą litografiniais amarantinų skeletais. Tuo-

met papusryčiavo - sargybiniai įkišdavo maistą pro durų plyšį prieš nuaidint žadintuvui, - vėl dirstelėjo į laikrodį. Ji galėjo pasirodyti bet kuriuo momentu. Silvestis sulankstė antklodes, apvertė lovą taip, kad ši virto kušete, aptraukta raukšlėta rausva oda.

Kaip įprastai Paskalę lydėjo asmens sargybinis ir keletas ginkluotų patarnautojų, bet jie į kambarį nėjo. Užtat pro duris įzvimbė mechaninę širšę primenantis pavidalas. Jis atrodė nekenksmingas, tačiau Silvestis žinojo, jog užsidirbtų papildomą skylę viduryje kaktos, jei bent pirstelėtų biografės kryptimi.

- Labas rytas, - pasisveikino moteris.

- Nesakyčiau, kad jis būtų labas, - Silvestis linktelėjo lango pusėn. - Stebiuosi, jog tu išvis sugebėjai čia atsibelsti.

Paskalė prisėdo ant suolelio, paminkštinto aksomine pagalvėle.

- Saugumo sistemoje nestokoju pažinčių. Galėjau čia ateiti nepaisydama komendanto valandos.

- Pagaliau prisireikė komendanto valandos?

Paskalė buvo užsidėjusi moterišką potvinistų mėgstamos purpurinės spalvos skrybėlaitę, lygiai pakirpti juodi kirpčiukai sudarė kontrastą išblyškusiam, šaltam veidui. Ji dėvėjo aptemtas kelnes ir juodą, purpuriniais dryžiais išraizgytą striukę. Aplink moterį pleveno rasos lašų, jūros arkliukų, žuvų skrajūnių, įkandin kurių driekėsi rausvi ir alyviniai žėručiai, holegramos. Paskalė sėdėjo pasukusi pėdas taip, kad vienas prie kito lietėsi kojų nykščiai, visu kūnu pasvirusi link Silvesčio. Šis irgi sustingo panašia poza.

- Laikai pasikeitė, daktare. Kam kitam, jei ne tau derėtų tuo džiaugtis?

Jis, žinoma, nesielvartavo. Jau dešimt metų tūnojo kalėjime, pačiame Kiuvjė centre. Naujasis režimas, sėkmingai įvykdęs perversmą, pradėjo trupėti, kaip ir senasis. Kitaip tariant, sulaukė įprastos visų revoliucijų baigties. Tačiau, nors politinis klimatas išliko nevienalytis, bendras topologinis vaizdas tapo kiek kitoks. Tuo metu, kai vadovavo Silvestis, viena iš suskilusių grupuočių norėjo tyrinėti amarantinus, kita troško pakeisti Resurgamo aplinką ir šiame pasaulyje sukurti normaliai funkcionuojančią žmonių koloniją, kuria virstų laikinasis mokslinių tyrimų avanpos-

tas. Netgi potvinistai buvo pasiryžę pripažinti, jog mokslininkams galbūt vertėjo atkreipti dėmesį į amarantinus. Tais laikais politinės frakcijos skyrėsi tarpusavyje tik tuo, kaip sparčiai jos siekė koreguoti aplinką. Kai kurios siūlė neskubėti ir įgyvendinti šimtmečius užtruksiančius projektus, kitos ragino užsiimti atmosferine alchemija, tokia radikalia, kad, įgyvendinant pokyčius, iš planetos tektų evakuoti žmones. Dėl vieno nekilo jokių abejonių: netgi patys nekalčiausi pasiūlymai amžiams sunaikintų amarantinų paslaptis. Tiesa, tai mažai kam rūpėjo - o tie, kurie geidė užsiimti archeologiniais darbais, buvo pernelyg išsigandę, kad drįstų protestuoti. Neskaitant pasipiktinusių, finansavimą praradusių mokslininkų branduolio, dabar amarantinais beveik niekas nesidomėjo. Per dešimt metų tyrimo darbai, susiję su pražuvusiomis nežemiškomis būtybėmis, atsidūrė intelektiniame užutekyje.

Padėtis tik blogėjo.

Preš penkerius metus į vietinę sistemą užklydo prekybinis laivas. Suskleidęs tarpžvaigždinio vandenilio gaudykles šviesaeigis ėmė skrieti Resurgamo orbitoje; padangėse nušvito nauja ryški, bet laikina žvaigždė. Erdvėlaivio kapitonas Remiliodas pasiūlė aibę technologinių stebuklų: įvairių produktų, atgabentų iš kitų sistemų, tokių smulkmenų, kurias kolonistai paskutinį kartą regėjo prieš maištą. Deja, Resurgamo gyventojai nepajėgė įsigyti visų Remiliodo parduodamų gėrybių. Užvirė karšti ginčai, ką labiau apsimokėtų pirkti: mašinas ar vaistus, orlaivius ar aplinkos keitimo įrangą. Sklandė gandai apie machinacijas, ginklų ir neteisėtų technologijų prekybą. Nors nuo Silvesčio laikų kolonijoje gyvenimo lygis gerokai pakilo - dabar mechaninius patarnautojus ir implantus Paskalė laikė savaime suprantamais dalykais, - tarp potvinistų atsivėrė nesutarimų praraja.

- Žirardjė turbūt išsigandęs, - tarstelėjo Silvestis.

- Iš kur ar žinau, - pernelyg skubotai atšovė ji. - Man svarbiausia tai, jog tuoj baigsis mums skirtas terminas.

- Apie ką norėtum šiandieną pašnekėti?

Paskalė nudūrė akis į delninuką, padėtą ant kelių. Per šešis amžius kompiuteriai buvo įgavę pačius keisčiausius pavidalus ir konstrukcijas, tačiau elementari, grifelinę lentą primenanti, plokš-

telė, į kurią reikėdavo ranka įvesti duomenis, retai kada ilgam išeidavo iš mados.

- Mane domina, kas nutiko tavo tėvui, - atsiliepė Paskalė.

- Kalbi apie Aštuonias Dešimtis? Nejau tau nepakanka informacijos, surinktos oficialiuose dokumentuose?

- Šio to trūksta. - Rašomąja lazdele moteris palietė tamsiai raudonas savo lūpas. - Aš, be abejo, patikrinau visas standartines ataskaitas. Gavau atsakymus į daugumą man ramybės nedavusių klausimų. Beliko viena smulkmena, kurios neįstengiau perprasti.

- Kokia?

Reikėjo pripažinti, jog Paskalė nestokojo talento. Nuskambėjęs balsas neišdavė jokio rimto susidomėjimo, tarytum jai iš tikrųjų tebūtų rūpėję iki galo užbaigti darbą. Meistriška vaidyba mažne užliūliavo jo budrumą.

- Turiu omenyje tavo tėvo alfa lygio įrašą.

- Tęsk.

- Norėčiau sužinoti, kas jam nutiko.

Krapnojant lietučiui, vyriškis su ginklu paragino Kihurę sėstis į kabelinę mašiną, neišvaizdžią, nekrentančią į akis, kaip ir stačiakampė neštuvų dėžė, kurią jis paliko Monumente.

- Lipk vidun.

- Minutėlę... - Kihurei prasižiojus, vyriškis stuktelėjo pistoleto buože jai per sprandą. Neskausmingai - smūgis buvo pakankamai stiprus, bet moters nesužeidė, - tik tam, kad primintų, ką jis laiko rankoje. Gan švelnus elgesys liudijo, jog šis žmogus tikras profesionalas. Jis, ko gero, ryžtingiau pasinaudotų ginklu nei tas, kuris agresyviai pultų auką. - Gerai jau, gerai, aš lipu. Beje, kas toji Madmuazelė? Ji priklauso konkuruojančiai Gaudynių žaidimą rengiančiai grupuotei?

- Ne; juk aš tau aiškinau: praplėsk savo akiratį.

Jis aiškiai nesirengė suteikti bent kiek vertingesnės informacijos. Suvokdama, jog nieko neišpeš, Kihurė paklausė:

- Kuo tu vardu?

- Karlas Manukianas.

Atsakymas pakurstė didesnį nerimą nei jo pasišvaistymas

ginklu. Vyriškis ištarė tuos du žodžius pernelyg nuoširdžiai. Vardas akivaizdžiai neišgalvotas. Kadangi Kihurė jį sužinojo - be to, spėjo, kad vyriškis geriausiu atveju priklausė kažkokiam nusikaltėlių ratui, o šios kategorijos žmonės visiškai nepaisė Bedugnės miesto įstatymų, - tai reiškė, jog Manukianas vėliau ketino ją nudėti.

Kai užsitrenkė kabelinės mašinos durelės, prietaisų skyde vyriškis spūstelėjo mygtuką įjungdamas kondicionavimo sistemą, kuri salone išvalė Bedugnės miesto orą. Iš automobilio, besitraukiančio prie artimiausio kabelio, dugno plūstelėjo garų čiurkšlės.

- Kas tu toks, Manukianai?

- Aš padedu Madmuazelei. - Atsakymas nuskambėjo taip, tarsi tai būtų aišku kaip dieną. - Mudu sieja ypatingi santykiai. Mes labai seniai vienas kitą pažįstame.

- Ko jai reikia iš manęs?

- Negi dar nesupratai? - jis tebelaikė ginklą nukreiptą į Kihurę, nors viena akimi stebėjo prietaisų skydelį. - Ji nori, jog tu kai ką užmuštum.

- Būtent taip aš užsidirbu pragyvenimui.

- Aha. - Manukianas šyptelėjo. - Skirtumas tas, kad numatyta auka nesumokėjo už savo mirtį.

Neverta nė sakyti, jog mintis apie biografiją toptelėjo ne Silvesčiui. Iniciatyvą parodė žmogus, iš kurio jis mažiausiai to tikėjosi. Prieš šešis mėnesius, per vieną iš retų pasimatymų su kaliniu, Nilsas Žirardjė tarsi atsitiktinai užsiminė jaučiąs nuostabą, jog iki šiol niekam nešovė į galvą atlikti tokios užduoties. Šiaip ar taip, jis praleido Resurgame penkias dešimtis metų, todėl dabar, nors ir sulaukęs gėdingo epilogo, galėjo kitomis akimis pažvelgti į senąjį gyvenimą Geltakmenyje.

- Bėda ta, - aiškino Žirardjė, - jog ankstesni tavo biografai buvo pernelyg susiję su aplinka, kurią jie bandė analizuoti, per daug žavėjosi Kalu arba tavimi, kad išliktų objektyvūs, o klaustrofobiška kolonija nepajėgė įžiūrėti bendro perspektyvų vaizdo.

- Pasak tavęs, Resurgamas mažiau klaustrofobiškas?

- Ne, aišku, kad ne. Tačiau mums suteikta proga pažvelgti į save iš tam tikro atstumo - tiek laiko, tiek erdvės atžvilgiu, - at-

sakė Žirardjė, kresnas, raumeningas vyriškis su kupeta raudonų plaukų. - Pripažink, Denai, nejau, kai susimąstai apie gyvenimą Geltakmenyje, tau kartais neatrodo, jog visa tai įvyko kažkam kitam, tolimoje praeityje?

Užuot atsainiai suprunkštęs Silvestis pajuto, jog pritaria Žirardjė. Akimirkai jį apėmė nerimas - rodės, tarytum būtų pažeistas vienas iš esminių visatos dėsnių.

- Aš vis dar nesusigaudau, kam prisireikė mano biografijos. - Silvestis pakreipė galvą į judviejų pokalbį stebintį sargybinį. - Ketini išpešti sau naudos?

Žirardjė linktelėjo.

- Jei atvirai, pataikei tiesiai į dešimtuką. Tau tikriausiai nepraslydo pro akis tas faktas, jog iki šiol trauki kolonijos gyventojų dėmesį.

- Nepamiršk, kad dauguma tenori pamatyti, kaip kadaruoju kartuvėse.

- Tu iš dalies teisus, bet jie pirmiausia mėgintų paspausti tau ranką ir tiktai paskui užmautų kilpą.

- Manai, sugebėsi numalšinti jų apetitą?

Žirardjė patraukė pečiais.

- Na, kam bus leista susipažinti su tavo praeitimi, spręs naujasis režimas. Mums priklauso visi tavo įrašai ir archyvinė medžiaga. Taigi turime nuo ko pradėti. Galime gauti Geltakmenio laikų dokumentus, apie kurių egzistavimą nežino niekas, išskyrus artimiausius tavo gimines. Be abejo, informaciją pasistengtume naudoti diskretiškai, tačiau būtume kvailiai, jeigu neatkreiptume į ją dėmesio.

- Suprantu. - Silvesčiui staiga viskas paaiškėjo. - Tau maga mane apjuodinti.

- Na, jei faktai tave sukompromituos... - Žirardjė nutilo leisdamas jam įsisąmoninti žodžių potekstę.

- Nejau tau neužteko mane nuversti?

- Tave pašalinome prieš devynerius metus.

- Na, ir kas?

- Tas, kad bėgant laikui žmonės linkę užmiršti praeitį. Mums derėtų švelniai ją priminti.

- Nes dabar kilo nauja nepasitenkinimo banga.

Žirardjė krūptelėjo, tarytum jo pastaba būtų visiškai netaktiška.

- Negalvok, jog Tikrojo Kelio šalininkai žada tau išsigelbėjimą. Jie nebūtų sukliudę tavęs įkalinti.

- Na, gerai. - Silvesčiui pradėjo įkyrėti pokalbis. - Kas man iš to?

- Galvoji, jog tau kažką pasiūlysiu?

- Šiaip jau, taip. Antraip kurių galų man visa tai pasakoji?

- Tau nepakenktų bendradarbiauti. Žinoma, mes patys galėtume apdoroti turimą medžiagą... bet papildoma tavo suteikta informacija būtų vertinga. Ypač nagrinėjant tam tikrus neaiškius epizodus.

- Pakalbėkime tiesiai šviesiai. Tu prašai, kad leisčiaus apšmeižiamas? Ne vien palaiminčiau jūsų darbą, bet ir padėčiau galutinai save sudoroti?

- Jei panorėsiu, tavo gyvenimas taps įvairesnis, - Žirardjė apsidairė po Silvesčio kamerą. - Pavyzdžiui, Žanekenui suteikiau leidimą toliau tyrinėti povus. Tavo atveju irgi pasirodyčiau sukalbamas, Denai. Gautum naujausius duomenis apie amarantinus, galėtum užmegzti ryšį su kolegomis, pasidalinti savo nuomone - gal net retsykiais ištrūkti už pastato ribų.

- O kaip kasinėjimo darbai?

- Tai per daug reikšmingas dalykas, kad iš karto atsakyčiau... - Silvestį užvaldė įsitikinimas, jog Žirardjė maivosi. - Šiek tiek luktelėsime ir pažiūrėsime, ar tu nusipelnei malonės. Biografija jau rašoma, tačiau tavo pagalbos prireiks neanksčiau kaip po kelių mėnesių. Gal pusmečio. Palauksime, kol suteiksi vertingų žinių. Suprantama, tu dirbsi kartu su biografijos autore, ir jeigu ji nutars, jog padedi kiek išgalėdamas, tuomet mes pašnekėsime apie trumpas išvykas į kasinėjimų zoną. Įsidėmėk, tiktai pašnekėsime - aš nieko nežadu.

- Pasistengsiu sutramdyti savo entuziazmą.

- Netrukus mudu vėl susitiksime. Ar nori ką nors pridurti prieš man išeinant?

- Tik vieną dalyką. Užsiminei, kad biografe bus moteris. Kas ji tokia?

- Jei neklystu, žmogus, besitikintis, jog bus išsklaidytos jo iliuzijos.

Voljova plušėjo netoli pabūklų saugyklos mąstydama apie ginklus, kai ant jos peties švelniai nusileido žiurkė prižiūrėtoja, kuri šnipštelėjo į ausį:

- Draugija.

Tokios žiurkės, kokios knibždėjo "Begalybės nostalgijoje", turbūt nesiveisė jokiame kitame erdvėlaivyje. Jos tebuvo nežymiai protingesnės už savo laukinius protėvius, tačiau biocheminė sąsaja, jungianti gyvius su šviesaeigio valdymo matrica, pavertė kenkėjus naudingais padarais. Kiekviena žiurkė turėjo adaptuotus feromoninius receptorius bei siųstuvus, kurie leisdavo jai gauti nurodymus ir perduoti laivui informaciją, užkoduotą painiose molekulių grandinėse. Tos būtybės ieškodavo atliekų, surydavo visus gyvus arba merdinčius organizmus. Prieš keliaudamos į kitas laivo sritis, medžiagas iš dalies apdorodavo savo viduriuose, o išmatų gumulėliai vėliau patekdavo į didesnes perdirbimo sistemas. Kai kurios netgi buvo aprūpintos balso funkcijomis ir ribotu kiekiu naudingų frazių, kurias vartoti paskatindavo išoriniai biochemiškai nustatytas sąlygas atitinkantys impulsai.

Voljova užprogramavo žiurkes taip, kad šios duotų žinią aptikusios žmonių liekanas, pavyzdžiui, negyvas odos ląsteles, kurios nepriklausė triumvirai. Net ir nutolusi nuo šaldymo įrengimų ji sužinotų, jog pabudo kiti įgulos nariai.

- Draugija, - vėl sucypė žiurkė.

- Aš nesu kurčia. - Voljova padėjo graužiką ant denio ir išsikeikė visomis žinomomis kalbomis.

Apsauginė Paskalę lydinti širšė suzirzė šiek tiek arčiau Silvesčio, vos tik pajuto įtampos gaideles, nuskambėjusias jo balse.

- Tu nori išgirsti apie Aštuonias Dešimtis? Aš tau papasakosiu. Man nė kiek jų negaila. Visi iki vieno žinojo, kuo rizikuoja. Beje, savanoriais pasisiūlė septyniasdešimt devyni, o ne aštuoniasdešimt. Žmonėms patogiau užmiršti, kad vienas jų buvo mano tėvas.

- Tu negalėtum jų kaltinti.

- Ne, negalėčiau, su sąlyga, jog kvailumas yra paveldima savybė. - Silvestis pabandė atsipalaiduoti. Užduotis ne pati lengviausia. Kažkuriuo metu, jiems bekalbant, nereguliariosios armijos kareiviai pradėjo teršti skliauto atmosferą baimės dujomis, dėl kurių rausvą dienos švytėjimą ištirpdė kone juodos sutemos. - Klausyk, - ramiu balsu pratarė Silvestis, - vyriausybė pasisavino Kalviną, kai mane suėmė. Lai jis pats atsako už savo poelgius.

- Mane domina ne tavo tėvo poelgiai, - tarstelėjo Paskalė delninuke užsirašydama pastabą, - o tai, kuo jis vėliau tapo. Kalbu apie alfa lygio simuliaciją. Kiekvieną alfą sudaro iki dešimties pakelto aštuonioliktuoju laipsniu informacijos baitų. - Ji kažką apibrėžė kompiuterio ekrane. - Iš Geltakmenio gautuose įrašuose netrūksta spragų, bet man pasisekė šį tą išsiaiškinti. Šešiasdešimt devynios alfos apsistojo šalia Geltakmenio esančiose orbitinėse duomenų bazėse, karuselėse, sietynų miestuose, kiberdangių ir ultrų prieglobsčiuose. Dauguma programų "lūžo", bet niekas, suprantama, jų neištrynė. Dar dešimt aptikau pažeistuose planetos archyvuose. Beliko surasti keturis. Trys iš jų priklauso septyniasdešimt devyniems savanoriams, susijusiems su labai neturtingomis arba išnykusiomis šeimomis. Ketvirtasis yra Kalvino alfa lygio įrašas.

- Kokia tavo pasakojimo prasmė? - paklausė Silvestis nutaisęs tokią intonaciją, lyg aptariama tema jam ne itin rūpėtų.

- Tiesiog netelpa galvoje, jog Kalvinas pražuvo, kaip ir kiti. Man nesueina galai. Silvesčio institutui nereikėjo kreditorių ar patikėtinių, kad užsitikrintų palikimo saugumą. Iki maro toji organizacija buvo viena turtingiausių visoje planetoje. Taigi kas nutiko Kalvinui?

- Tavo manymu, aš atskraidinau jį į Resurgamą?

- Ne. Įrodymai liudija, jog tavo tėvas pradingo labai seniai. Paskutinį sykį jis buvo užfiksuotas sistemoje, likus daugiau nei šimtmečiui iki ekspedicijos į Resurgamą.

- Tu klysti, - paprieštaravo Silvestis. - Jei įdėmiau patikrinsi dokumentus, pamatysi, jog alfą perkėlė į orbitinę duomenų saugyklą dvidešimt ketvirtojo amžiaus pabaigoje. Po trisdešimties metų institutas perkraustė savo turtą. 39-aisiais ar 40-aisiais

organizaciją užpuolė Raivikų klanas, kuris ištrynė pagrindinius duomenis.

- Ne, - krestelėjo galva Paskalė, - ši informacija neesminė. Aš puikiai žinau, jog 2390-aisiais Silvesčio institutas perkėlė į orbitą dešimtį pakeltą aštuonioliktuoju laipsniu baitų. Po trisdešimt septynerių metų tą patį duomenų kiekį išgabeno kitur. Bet tai nereiškia, jog mes kalbame apie Kalviną. Galbūt dešimtį pakeltą aštuonioliktuoju laipsnių baitų sudarė metafizinė poezija.

- Žodžiu, tu neradai jokių įrodymų.

Paskalei perduodant Silvesčiui delninuką, ją supantys jūrų arkliukai ir žuvytės išsibarstė į šalis nelyginant jonvabaliai.

- Neradau. Tačiau visa tai kelia pagrįstų įtarimų. Kodėl alfa pranyko tuo metu, kai išvykai susitikti su migločiais? Gali būti, kad abu įvykiai turi tarpusavyje kažką bendra.

- Sakai, jog aš į tai įsivėlęs?

- Vėlyvesnį duomenų srauto judėjimą galėjo suklastoti asmuo iš Silvesčio organizacijos. Tu esi akivaizdus įtariamasis.

- Būtų ne pro šalį išgirsti motyvą.

- O, dėl to nesijaudink. - Paskalė atsiėmė kompiuterį. - Neabejoju, kad jį sugalvosiu.

Praėjus trims dienos nuo tada, kai žiurkė prižiūrėtoja pranešė apie pabudusius įgulos narius, Voljova galų gale pasiryžo su jais susitikti. Ji niekuomet netrykšdavo džiaugsmu žinodama, jog teks pasimatyti su bendražygiais. Moteris nepriklausė gretoms tų, kurie niekino žmonių draugiją, tačiau vienatvė jos irgi nevargino. Bet dabar padėtis kur kas bjauresnė nei paprastai - kiti jau bus sužinoję apie artileristo mirtį.

Neskaitant žiurkių ir nužudyto Nagornio, laivu keliavo šeši įgulos nariai. Veikiau penki, atmetus kapitoną. Kurių galų reikėtų įtraukti jį į bendrą skaičių, jei, daugumos nuomone, Braniganas tysojo be sąmonės ir, suprantama, su niekuo nepajėgė bendrauti. Jie rūpinosi tuo, kas liko iš Branigano, nes tikėjosi jį pagydyti. Visais kitais atžvilgiais erdvėlaivį teisėtai valdė triumviratas. Tiksliau, Judžis Sadžakis, Abdula Hegazis ir, žinoma, Voljova. Trijulės nurodymams paklusdavo dvi savo padėtimi lygiavertės chimeros, Kadžarvala ir Sudžika, kurios prisijungė prie

įgulos visai neseniai. Žemiausias, artileristo, laipsnis priklausė Nagorniui. Pastarajam atsisveikinus su gyvybe, jo vieta tapo savotiškai svarbi - it koks neužimtas sostas.

Tuo metu, kai negulėdavo šaldikliuose, įgulos nariai darbuodavosi tik tam tikrose šviesaeigio zonose, visus kitus sektorius palikdami Voljovai ir jos mašinoms. Nūnai žvaigždėlaivio laiku išaušo rytas: įgulos deniuose apšvietimas vis dar funkcionavo dvidešimt keturias valandas trunkančios paros ciklu. Pirmiausia ji nudrožė į šaldymo patalpą, kur, be abejo, nieko nerado. Visi kriogeniniai konteineriai žiojėjo atviri - visi, išskyrus vieną, kuriame tūnojo Nagornis. Prilipdžiusi galvą prie kaklo Voljova paguldė lavoną į kamerą ir jį atšaldė. Vėliau pasirūpino, kad agregatas sugestų, dėl ko Nagornis sušilo. Aišku, jis mirė gerokai anksčiau, tačiau tą nustatyti būtų įstengęs tik patyręs patologas. Tuo tarpu įgulos nariai nedegė noru įdėmiau ištirti kūną.

Triumvira vėl pagalvojo apie Sudžiką. Kurį laiką ją ir Nagornį siejo artimi santykiai, tad nuo chimeros nevertėtų nuleisti akių.

Išėjusi iš krioskyriaus Voljova patikrino kelias vietas, kur tikėjosi rasti bendražygius, galop nupėdino į mišką ir ėmė brautis pro negyvos augmenijos tankmes, kol nusigavo iki laukymės, vis dar apšviestos ultravioletinėmis lempomis. Ji artėjo prie miško progumos leisdamasi nelygiais mediniais laiptais. Atviroje teritorijoje, regis, viešpatavo idilė - juo labiau kad likusi girios dalis atrodė mirusi. Palmių lapiją skrodė auksiniai saulės spinduliai. Tolumoje riaumojo krioklys, plūstantis į stačiais skardžiais apsuptą tvenkinį. Tarp medžių retsykiais pralėkdavo papūgos bei araros, kurios, jei neskraidydavo, tiesiog tupėdavo ant šakų ir čerkšdavo.

Voljova sugriežė dantimis - ji niekino dirbtinumą, kuriuo trykšte tryško laukymė.

Keturi gyvieji įgulos nariai pusryčiavo prie ilgo medinio stalo, apkrauto duona, vaisiais, supjaustyta mėsa ir sūriu, apelsinų sulčių ąsočiais bei kavos termosais. Kitoje progumos pusėje kovėsi porelė holografinių riterių, kurie iš visų išgalių stengėsi paleisti vienas kitam vidurius.

- Labas rytas, - tarė Voljova nuo laiptų nužengdama ant rasotos žolės. - Spėju, jog kavos nebeliko.

Jie kilstelėjo galvas, keli netgi pasisuko ant savo kėdžių, kad ją pamatytų. Triumvira fiksavo bendražygių reakcijas, kai į stalą taktiškai sudzingsėjo peiliai ir šakutės. Trys iš jų murmtelėjo pasisveikindami. Sudžika tylėjo. Vienintelis Sadžakis prabilo garsiau:

- Džiaugiuosi tave matydamas, Ilja. - Jis čiupo dubenį. - Norėsi greipfruto?

- Dėkui. Gal ir norėsiu.

Voljova žengė artyn, paėmė iš Sadžakio lėkštę, kurioje žvilgėjo cukruoti vaisiai. Specialiai atsisėdo tarp dviejų moterų: Sudžikos ir Kadžarvalos. Šiuo metu abi buvo juodaodės ir plikos, neskaitant ugninio atspalvio iš pakaušio styrančių dredų. Pastariesiems ultros teikė didelę reikšmę: juos suskaičiavus, galima sužinoti, kiek kartų dredų savininkas miegojo šaldiklyje... kiek kartų mažne pabučiavo šviesos greitį. Porelė persikraustė į "Begalybės nostalgiją", kai jų laivą apiplėšė Voljovos komanda. Ultros iškeisdavo šeimininkus lygiai taip pat lengvai, kaip vietoj valiutos naudojamą suledėjusį vandenį, magnetines daleles arba duomenis. Sudžika ir Kadžarvala nestokojo chimeriškų savybių, nors jų transformacijos, palyginti su Hegaziu, atrodė kuklios. Žemiau alkūnių Sudžikos rankos virto puošniai išgraviruotomis bronzinėmis pirštinėmis su įmontuotais pseudoauksiniais ekranėliais, kuriuose tviskėjo nuolat kintantys holografiniai vaizdai; iš pernelyg laibų pirštų styrojo deimantiniai nagai. Didžioji Kadžarvalos kūno dalis buvo organinė, tačiau savo akimis, raudonomis kryžmai subrūkšniuotomis elipsėmis, ji priminė katę; plokščia nosis neturėjo tikrų šnervių, tiktai mažutes skylutes, tarytum moteris būtų iš dalies prisitaikiusi prie gyvenimo vandenyje. Kadžarvala nevilkėjo jokių drabužių, bet jos oda panėšėjo į vientisą juodą neopreno sluoksnį. Krūtims trūko spenelių, dailiems pirštams - nagų, pėdos užsibaigė trumpučiais strampais, tarsi prie jos pavidalo padirbėjo skulptorius, kuris nekantravo imtis kito užsakymo. Kai Voljova įsitaisė už stalo, Kadžarvala vos teikėsi atsainiai į ją žvilgtelėti - tiesa, žvilgsnis pasirodė perdėm akylas, kad jį būtų įmanoma pavadinti abejingu.

- Malonu, jog pagaliau prie mūsų prisijungei, - pareiškė Sa-

džakis. - Manau, tau nestigo darbų, kol mes miegojome. Gal įvyko kas nors įdomaus?

- Šis bei tas.

- Tu mane suintrigavai. - Sadžakis nusišypsojo. - Tarp "šio" bei "to" greičiausiai nepastebėjai nieko tokio, kas galėtų paaiškinti Nagornio mirtį?

- O aš spėliojau, kur prapuolęs Nagornis. Dabar tu atsakei į mano klausimą.

- Užtat tu neatsakei į manąjį.

Voljova suleido dantis į greipfrutą.

- Paskutinį kartą, kai mačiau Nagornį, jis buvo gyvas. Aš nenutuokiu... kaip jis mirė. Dėl nelaimingo atsitikimo?

- Kriogeninė kamera per anksti pradėjo atšildymo procedūrą, kuri įtakojo įvairius bakteriologinius pokyčius. Bet mums nereikalingos smulkmenos, ar ne?

- Tik ne per pusryčius. - Atrodo, įgulos nariai nesistengė atidžiai ištirti lavono, antraip neabejotinai būtų pastebėję prieš mirtį patirtus sužeidimus, kad ir kaip Voljova stengėsi juos užmaskuoti.

- Užjaučiu, - kreipėsi triumvira į Sudžiką. - Aš nieko nenorėjau įžeisti.

- Žinoma, ne, - sulinksėjo Sadžakis ir pusiau perplėšęs duonos kampą įsmeigė į Sudžiką savo elipsoidines, arti viena kitos įspraustas akis lyg žmogus, spoksantis į pasiutusį šunį. Tatuiruotės, kuriomis jis išsigražino įsiskverbęs tarp Seliavos kiberdangių, jau buvo išnykusios, tačiau odoje vis dar bolavo vos pastebimos žymės, nors gydomieji mechanizmai stengėsi jas išnaikinti, kol triumviras gulėjo šaldiklyje. Galbūt Sadžakis specialiai nurodė mašinoms palikti įžiūrimus ženklus, kaip atminimą apie ekonominę naudą, kurią jis gavo iš kiberdangių, dingtelėjo Voljovai. - Vargu ar kas nors iš mūsų mano, jog Ilja atsakinga dėl Nagornio mirties... tiesą sakau, Sudžika?

- Kodėl turėčiau ją kaltinti dėl nelaimingo atsitikimo? - atšovė chimera.

- Būtent. Užteks šnekėti apie šitą reikalą.

- Dar ne, - įsiterpė Voljova. - Gal dabar ne pats tinkamiausias metas apie tai užsiminti, bet... - ji šiek tiek patylėjo prieš

pratęsdama. - Ketinau pasakyti, jog norėčiau ištraukti implantus iš Nagornio galvos. Net jeigu tam neprieštarausite, jie veikiausiai bus sugadinti.

- Gali pagaminti naujus? - paklausė Sadžakis.

- Jei turėsiu pakankamai laiko. - Ji atsiduso tarsi susitaikydama su esama padėtimi. - Be to, man prireiks naujo artileristo.

- Galėsi pasiieškoti kandidato, kai pasieksime Geltakmenį, - prabilo Hegazis.

Riteriai tebesigrūmė kitoje laukymės pusėje, bet niekas nebekreipė į juos dėmesio, nors vieno iš karžygių antveidyje styrojo strėlė.

- Esu tikra, jog ką nors atrasime, - tarė Voljova.

Šaltas oras Madmuazelės namuose buvo toks švarus, kokiu Kihurei neteko alsuoti nuo pat atvykimo į Geltakmenį. Švarus, bet anaiptol ne kvapnus. Traukdama jį į šnerves medžiotoja prisiminė jodo, kopūstų, chloro tvaiką, persmelkusį ligoninės palapinę Skajaus Persvaroje, kur ji išsiskyrė su Fazilu.

Kabelinė mašina nešė juodu per visą miestą. Pro dalinai užtvindytą akveduką automobilis nusileido į požeminę olą, kur Manukianas paragino Kihurę kulniuoti į liftą. Šis taip žaibiškai nušvilpė aukštyn, jog užgulė ausis. Galų gale sustojo tamsiame aidinčiame koridoriuje. Moterį apėmė nuojauta, kurią veikiausiai pakurstė vietinė akustika, kad ji atsidūrė milžiniškame neapšviestame mauzoliejuje. Aukštai virš galvos buvo matyti ornamentais išpuošti langeliai, tačiau pro juos skverbėsi pilkšva, vidurnakčiui būdinga, prieblanda. Žinant, jog lauke nė nevakarėjo, keistas efektas truputį trikdė.

- Madmuazelė nesižavi dienos šviesa, - paaiškino Manukianas stumtelėdamas ją pirmyn.

- Ką tu sakai! - Akims įpratus prie sutemų, Kihurė pradėjo įžvelgti masyvius koridoriuje stūksančius objektus. - Jei neklystu, esi kilęs ne iš čionykščių kraštų?

- Kaip ir tu.

- Į Geltakmenį patekai dėl kanceliarinės klaidos?

- Ne visai. - Akivaizdu, jog Manukianas svarstė, kiek informacijos galima jai išduoti. Tai vienintelė jo silpnybė, pagalvojo

Kihurė. Kaip samdomas žudikas, šitas žmogėnas per daug šnekus. Visą kelionę daugiau nieko neveikė, tiktai gyrėsi ir pliurpė apie savo žygdarbius Bedugnės mieste - porino apie tokius dalykus, į kuriuos medžiotoja būtų nuomojusi ranka, jeigu juos pasakotų ne šaltakraujis, ginkluotas tipas, kalbantis nevietiniu akcentu. Bėda ta, jog Manukianas veikiausiai nemelavo. - Ne, - pakartojo jis. Poreikis plepėti nugalėjo profesinius atšiauraus paniurėlio instinktus. - Ne dėl kanceliarinės, o kiek kitokios klaidos. Tiksliau, nelaimingo įvykio.

Koridoriuje nestigo gremėzdiškų objektų. Įžiūrėti pavidalus sekėsi gana sunkiai, tačiau Kihurė pastebėjo, kad jie kėpso ant plonų stulpų, kyšančių iš juodų cokolių. Kai kurie atrodė kaip sudaužyto kiaušinio lukštai, kiti priminė smegenis dengiantį kevalą. Prieblandoje nuo visų sklido bespalvis metalinis žvilgesys.

- Tave ištiko nelaimė?

- Ne... ne mane. Madmuazelę. Štai kaip mudu susitikome. Ji... man nederėtų tau pasakoti, Kihure. Jeigu ji išsiaiškins, ką tau sakiau, aš - lavonas. Negyvėliais lengva atsikratyti, pradanginant juos Mulče. Ei, žinai, ką neseniai ten aptikau? Tu nepatikėsi, bet aš radau visą sumautą...

Jis vėl įniko malti liežuviu. Kihurė perbraukė pirštais vieną skulptūrą, užčiuopė šaltą metalinį paviršių, itin aštrias briaunas. Atrodė, tarsi juodu su Manukianu būtų aistringi meno gerbėjai, vidurnaktį įsibrovę į muziejų. Skulptūros, regis, kažko laukė, tačiau jų kantrybė pamažėle seko.

Kihurė suglumo pajutusi, kad ją džiugina samdomo žudiko draugija.

- Ar visa tai sukūrė Madmuazelė? - paklausė medžiotoja nutraukdama Manukiano žodžių srautą.

- Galbūt. Tokiu atveju galima sakyti, jog dėl savo meno ji ir nukentėjo. - Staiga sustojęs vyriškis patapšnojo jai per petį. - Matai tuos laiptus?

- Nori, kad jais lipčiau?

- Tu greitai mokaisi.

Jis švelniai bakstelėjo vamzdžiu Kihurei į nugarą - vien tam, kad primintų tebeturįs ginklą.

* * *

Stypsodama šalia negyvėliui priklausiusio kambario Voljova žvelgė pro langelį į oranžinę gigantišką dujų planetą; šešėlyje slypintis pietų ašigalis blyksėjo audrų sukeltomis pašvaistėmis. "Begalybės nostalgija" jau sklendė Eridano Epsilon sistemos gilumoje, po truputį keisdama nedidelį skrydžio kampą į ekliptinę trajektoriją. Iki Geltakemnio liko tiktai poros dienų kelias. Nuo vietinio transporto eismo juos skyrė vos viena kita šviesos minutė. Laivas jau įsiskverbė į tiesioginio ryšio tinklą, jungiantį kiekvieną bent kiek reikšmingesnę apgyvendintą teritoriją arba erdvėlaivį. Pakito ir "Begalybės nostalgijos" išvaizda. Pro tą patį langelį Voljova matė vieno iš jungėjų variklių priešakį. Kai laivas pastebimai sumažino greitį, varikliai automatiškai išjungė gaudyklių laukus ir subtiliai pakeitę formas ėmė funkcionuoti tokiu režimu, kuriuo veikdavo saulės sistemos ribose - energiją įsiurbianti ryklė susiskleidė it gėlės žiedlapiai artėjant sutemoms. Visgi varomoji jėga niekur nedingo. Cheminėms reakcijoms būtinos masės arba energijos šaltinis, reikalingas tam, kad būtų išvystytas atitinkamas pagreitis, įkūnijo dar vieną technologinę jungėjų paslaptį. Aišku, varikliai negalėjo taip veikti amžinai, antraip jiems nereikėtų perdirbti kosminės erdvės į kurą, erdvėlaiviui skriejant tarpžvaigždinės kelionės režimu...

Galvoje kirbėjo padrikos mintys, ir jai niekaip nesisekė sutelkti dėmesio į svarbiausius reikalus.

- Man rodos, ji pridarys mums rimtų rūpesčių, - tarstelėjo Voljova.

- Vargu. - Triumviras Sadžakis išsišiepė. - Sudžika pernelyg gerai mane pažįsta. Žino, kad nesivarginčiau priekaištaudamas, jeigu ji drįstų pakelti ranką prieš triumvirato narį. Netgi neleisčiau išsinešdinti iš laivo, kai nusigautume iki Geltakmenio. Paprasčiausiai ją nudėčiau.

- Ar toks elgesys nebūtų per griežtas?

Voljova jautė kalbanti neryžtingai ir už tai pyko ant savęs, tačiau nieko negalėjo pakeisti.

- Aš nuoširdžiai ją užjaučiu. Prieš Nagornio mirtį mūsų santykiai buvo normalūs. Bet jeigu Sudžika mėgintų man pakenkti, ar negalėtum tiesiog jos sudrausminti?

- Apie tai neverta net kalbėti, - atšovė Sadžakis. - Jei Sudžika griežia ant tavęs dantį, smulkiomis eibėmis ji neapsiribos. Drausminimas nepadės. Net ir nubausta mūsų bičiulė sumąstys, kaip tave suluošinti. Vienintelė protinga išeitis būtų ją nužudyti. Hmm, keista, jog supranti Sudžikos požiūrį. Ar tau nešovė į galvą, kad jai persidavė kai kurios Nagornį kankinusios problemos?

- Klausi, ar, mano nuomone, ji sveiko proto?

- Koks skirtumas? Sudžika tavęs nepalies - duodu savo žodį. - Sadžakis patylėjo. - Gal jau baikime apie tai šnekėti? Man įgriso kalbos apie Nagornį.

- Puikiai žinau, kaip tu jautiesi.

Nuo pirmojo susitikimo su įgula praėjo keletas dienų. Nūnai juodu stovėjo prie negyvėlio kajutės, 821-ajame lygyje, pasirengę įeiti į kambarį, kuriame niekas nesilankė nuo Nagornio mirties - tiksliau, dar ilgesnį laiko tarpą, nes beveik visi įgulos nariai ne vienerius metus pratūnojo šaldikliuose. Netgi Voljova nevarstė šių durų būgštaudama, kad pamišėlio būste gali palikti savo pėdsakus.

Ji prabilo į apyrankę:

- Išjungti apsaugą; asmeninis artileristo Boriso Nagornio kambarys; leidimą suteikia Voljova.

Durys prasivėrė, ir pro ertmę padvelkė žvarbus skersvėjis.

- Siųsk juos vidun, - paliepė Sadžakis.

Ginkluoti patarnautojai tesugaišo porą minučių, kol išnaršė kambarį. Grįžę pranešė, jog nieko pavojinga neaptiko. Tiesą sakant, labai abejotina, jog Nagornis būtų paspendęs pinkles - juk tuo metu, kai beprotis užpuolė Voljovą, jis nesiruošė žūti nuo triumviros rankos. Tačiau iš tokių tipų galima tikėtis visko.

Jie žengė į kambarį, kuriame patarnautojai jau buvo įjungę šviesas.

Kaip ir daugumai jos matytų psichopatų, Nagorniui nereikėjo erdvių patalpų. Kajutė atrodė ankštesnė nei Voljovos apartamentai. Regint skrupulingai palaikomą švarą susidarė įspūdis, jog čia paplušėjo geranoriškai nusiteikęs bildukas. Pamišėlio daiktai - ne tiek jau daug - glūdėjo dėžėse, todėl per laivo manevrus, dėl kurių Nagornis atsisveikino su gyvybe, jie neišsibarstė.

Sadžakis perkreipė lūpas ir prie nosies prisispaudė rankovę.

- Fu, koks tvaikas.

- Barščiai. Burokėlių sriuba. Nagornis juos dievino.

- Primink, kad šito patiekalo neragaučiau.

Patalpoje tvyrojo vėsa. Nors termometrai rodė normalią kambario temperatūrą, oro molekulėse, regis, įsigėrė ilgus mėnesius vyravęs šaltis, kurio negalėjo ištirpdyti ir perdėm asketiška aplinka. Palyginti su šia sterilia buveine, Voljovos kajutė buvo puošni ir prabangi. Net jei Nagornis ir siekė kambaryje sukurti jo jaukumo sampratą atspindinčią atmosferą, gauti rezultatai neturėjo nieko bendra su įprastais standartais, todėl patalpa tapo nykesnė, nei būtų buvusi tuščia.

Nuotaikos nepakėlė ir karstas.

Tuo metu, kai ji užmušė Nagornį, kambaryje buvo nepritvirtintas tik šis pailgas objektas. Jis neatrodė apgadintas. Voljovai dingojosi, jog masyvus, lyg ir iš geležies nukaltas karstas anksčiau dunksojo stačias, išsiskirdamas savo gąsdinančia, bloga lemiančia didybe. Juodas metalo paviršius tarsi sugerdavo šviesą kaip migločius gaubianti danga. Ant visų jo plokštumų puikavosi bareljefai, tokie įmantrūs, kad iš pirmo žvilgsnio Voljova nepajėgė suvokti jų prasmės. Nejau čia Boriso Nagornio rankų darbas, pagalvojo triumvira.

- Judži, - prašneko ji. - Man tai nepatinka.

- Negalėčiau tavęs kaltinti.

- Koks beprotis meistrauja sau karstą?

- Sakyčiau, užkietėjęs psichas. Kad ir kaip ten būtų, mes tikriausiai sulaukėme vienintelės progos pažvelgti į jo sąmonę. Ką manai apie pagražinimus?

- Tai jo psichozės išraiška, sukonkretinimas. - Voljovą teigiamai paveikė Sadžakio spinduliuojama ramybė. - Man derėtų ištirti atvaizdus. Galbūt ką nors įžvelgčiau. - Po pauzės ji pridūrė: - Juk mes nenorėtume antrą kartą suklysti.

- Išmintingas sprendimas. - Sadžakis priklupo, pirštine aptrauktu smiliumi brūkštelėjo per graviruotą rokoko stiliaus paviršių. - Mums labai pasisekė, jog nereikėjo jo užmušti.

- Aha, - linktelėjo į jį pašnairavusi Voljova. - Ką tu galvoji apie raižinius, Judži-san?

- Būtų įdomu sužinoti, kas yra Saulės Vagis, - atsiliepė Sadžakis rodydamas į du žodžius, kirilica išbraižytus ant karsto. - Ar šis pavadinimas tau ką nors sako? Kaip jis susijęs su psichoze? Ką reiškė Nagorniui?

- Neįsivaizduoju.

- Pabandysiu spėti. Gal Nagornio sąmonėje Saulės Vagis įkūnijo kažką iš laivo. Aš tematau dvi galimybes.

- Jis arba aš, - atsiliepė Voljova gerai žinodama, jog Sadžakio dėmesio nepavyks taip lengvai išblaškyti. - Taip, taip. Tokia išvada akivaizdi... bet mums iš jos jokios naudos.

- Tu tikra, kad jis niekada neminėjo Saulės Vagies?

- Kažką panašaus tikrai prisiminčiau.

Gryna tiesa. Voljova neužmiršo žodžių, kuriuos išprotėjęs artileristas savo krauju užrašė ant jos kambario sienos. Pavadinimas triumvirai skambėjo beprasmiškai, bet tai nereiškė, kad jis buvo negirdėtas. Artėjant nemaloniai įpdviejų profesinių santykių pabaigai, Nagornis tik apie tai ir klejodavo. Nuolat sapnuodavo Saulės Vagį ir, kaip visi paranojikai, banaliose, erzinančiose kasdienybės smulkmenose įžiūrėdavo piktavališką keistosios esybės įtaką. Jei ūmai perdegdavo lemputė arba liftas nugabendavo jį ne į tą lygį, kaltę versdavo Saulės Vagiui. Ne, ne, gedimai čia niekuo dėti, tai užkulisinių machinacijų, kurias regzdavo tik Nagorniui pastebima būtybė, įrodymai. Voljova nesugebėdavo įžvelgti ženklų dėl savo kvailumo. Ji vylėsi, tiksliau sakant, bemaž meldėsi, jog šmėkla grįžtų į tamsiausius jo pasąmonės užkaborius. Tačiau Saulės Vagis neketino trauktis iš Nagornio. Tą liudijo ant grindų riogsantis karstas.

Taip... kažką panašaus ji tikrai prisimintų.

- Nė kiek tuo neabejoju, - supratingai atsiliepė Sadžakis ir vėl nukreipė žvilgsnį į raižinius. - Visų pirma mums reikėtų nusikopijuoti žymes, nes prakeikto Brailio rašto plika akimi neišgvildensi. Kas tai, tavo manymu? - jis palietė delnu spindulinį raštą. - Paukščių sparnai? Iš viršaus švytinčios saulės spinduliai? Ne, labiau panašu į paukščių sparnus. Kodėl jie neiškrito iš Nagornio galvos? Ir kokia čia kalba?

Voljova nenuleido akių nuo masyvaus objekto, bet painių keverzonių perprasti nepajėgė. Esmė ne ta, jog radinys nedomi-

no. Anaiptol. Jai knietėjo apžiūrėti karstą be Sadžakio draugijos. Juodieji bareljefiniai paviršiai galėjo pateikti nemažai įrodymų apie tarpeklį, kuriame prasmego Nagornio sąmonė.

- Mano nuomone, jį būtina kruopščiau ištirti, - neryžtingai tarė Voljova. - Tu pasakei "visų pirma". Ką ketini daryti, kai turėsi kopijas?

- Nejau neaišku?

- Mes sunaikinsime šitą nelemtą griozdą, - spėjo ji.

Sadžakis šyptelėjo.

- Arba atiduosime Sudžikai. Aš asmeniškai labiau linkęs prie pirmojo varianto. Laivuose nederėtų laikyti karstų. Ypač savadarbių.

Laiptai kilo aukštyn ištisą amžinybę. Įveikusi porą šimtų pakopų, Kihurė nutarė jų nebeskaičiuoti. Tačiau, kai galų gale pradėjo linkti keliai, ji netikėtai atsidūrė ilgame baltame koridoriuje, kurio sienas išvarstė skliautuotos nišos. Medžiotoją apėmė jausmas, tarsi ji stypsotų portike nutvieksta mėnulio šviesos. Aidinčiu tuneliu teko kulniuoti gana ilgai, kol jis pagaliau užsibaigė dvigubomis durimis, papuoštomis organiniais juodais, šiek tiek tamsintą stiklą išmarginusiais ornamentais. Pro jas iš kito kambario smelkėsi šviesiai violetinis žvilgesys.

Ką gi, kelionės tikslas pasiektas.

Suprantama, nevertėjo atmesti tikimybės, jog tai kažkokie spąstai, ir įsiveržusi į kambarį ji turbūt pasirašytų sau mirties nuosprendį. Bet atsitraukti Kihurė irgi negalėjo - kad ir kaip meiliai Manukianas elgėsi, jis aiškiai parodė, jog atgal kelio nėra. Štai kodėl ji stvėrė rankeną ir žengė pro duris. Šnerves ūmai pakuteno malonus žiedlapių kvapas, nustelbęs sterilumo tvaiką, tvyrantį likusioje namo dalyje. Apsvaiginta aromato Kihurė pasijuto nešvari, nors Ng ją prikėlė ir paragino užmušti Taraskį vos prieš kelias valandas. Per tą laiką dėl Bedugnės mieste pliaupusio lietaus ant kūno nusėdo mėnesinis purvo kiekis, sumišęs su jos prakaitu ir baime.

- Kaip matau, Manukianas sugebėjo tave pristatyti sveiką gyvą, - pasigirdo moteriškas balsas.

- Jo paties saugumas jums nerūpėjo?

- Žinoma, rūpėjo, - užtikrino nematoma balso savininkė. - Tu taip pat garsėji kaip grėsmingas žmogus.

Spragtelėjusios užsirakino dvigubos durys. Akims pamažėle įprantant prie keistos šviesos, Kihurė ėmė dairytis po kambarį, kuris pasirodė besantis virdulio formos. Įgaubtoje sienoje ji pamatė du tapačius aklinai uždarytus langus.

- Būk pasveikinta mano buveinėje, - paskelbė balsas. - Jauskis kaip namuose.

Kihurė priėjo prie langų. Šalia jų stovėjo pora chromu žvilgančių kriogeninių kamerų. Vienas agregatas veikė, kitas žiojėjo atviras it kokonas, į kurio glėbį nugrims drugelio lėliukė.

- Kur aš esu?

Langinės akimoju prasiskyrė.

- Ten, kur visada buvai, - atsiliepė Madmuazelė.

Priešais atsivėrė Bedugnės panorama. Kihurė dar nė sykio nebuvo žvelgusi į miestą iš taip aukštai. Dabar dėmėtas Uodų Tinklo paviršius driekėsi apačioje, maždaug už penkiasdešimties metrų. Pats miestas glūdėjo po Tinklu nelyginant fantastiškas dygliuotas formaldehide užkonservuotas jūros padaras. Kihurė neįsivaizdavo, kur atsidūrusi. Suprato tik tiek, jog stovi viename iš aukščiausių dangoraižių, kuris, jos įsitikinimu, turėjo būti negyvenamas.

- Šią vietą praminiau *Chateau des Corbeaux*, Varnų rūmais, - vėl prabilo Madmuazelė. - Dėl juodos išorės. Tu greičiausiai esi juos mačiusi.

- Ko iš manęs norite? - galiausiai pasidomėjo Kihurė.

- Kad atliktum vieną užduotį.

- Ar būtinai reikėjo tiek vargti? Grasindami ginklu mane pagrobėte, nes užsimanėte pasiūlyti darbą? Ar negalėjote užmegzti ryšio kaip dauguma klientų?

- Tai neįprastas darbas.

Kihurė linktelėjo į atidarytą šaldiklį.

- Kam prireikė šito?

- Tik nesakyk, kad jis tave gąsdina. Juk į mūsų pasaulį atkeliavai sušaldyta.

- Aš tik klausiau, kam jis reikalingas.

- Viską paaiškinsiu vėliau. Prašyčiau atsisukti.

Kihurė išgirdo, kaip už nugaros subildėjo mechanizmai - garsas toks, tarytum kažkas būtų mėginęs atidaryti dokumentų spintą.

Kambaryje pasirodė hermetiko neštuvai. O gal jie čia buvo visą laiką, pasislėpę už kokios nors neįžiūrimos širmos? Stačiakampė dėžė panėšėjo į metronomą; juodo negrabiai suvirinto paviršiaus nepuošė jokie ornamentai. Ji neturėjo jokių priedų ar pastebimų sensorių, išskyrus mažutį, tamsų lyg ryklio akis langelį.

- Tu, žinoma, esi bendravusi su hermetikais, - atsklido balsas iš neštuvų. - Tikiuosi, tavęs netrikdau.

- Nė kiek, - užtikrino Kihurė.

Tačiau ji melavo. Nerimą kurstė kažkokia dėžės ypatybė, kuria Ng ar kiti hermetikai neišsiskyrė. Galbūt glumino asketiška neštuvų išvaizda arba pasąmoningas įsitikinimas, kad jų savininkė retai kada palikdavo savo slėptuvę. Slegiantiems apmąstymams peno suteikdavo ir mažasis langelis bei pojūtis, kad už nepermatomo stiklo tūno siaubinga baidyklė.

- Dabar negaliu atsakyti į visus tavo klausimus, - pratęsė Madmuazelė. - Žinoma, liepiau tave atvesti ne tam, kad išvystum, į kokią keblią padėtį esu papuolusi. Galbūt *tai* padės mums lengviau bendrauti.

Pradėjus veikti kambario mechanizmams, prie pat neštuvų materializavosi žmogaus figūra. Ji priklausė moteriai, suprantama - jaunai, bet vilkinčiai tokius prabangius drabužius, kokius Geltakmenio aukštuomenė nešiodavo prieš marą. Aplink projekciją sūkuriavo hologramos. Juodus plaukus, sušukuotus atgal nuo iškilios, aristokratiškos kaktos, prilaikė švytinčiomis gijomis išraizgyta sagė. Moteris dėvėjo melsvą, elektros atspalvio, pečius apnuoginusią suknelę su gilia iškirpte. Palei žemę jos kontūrai išsisklaidė į nebūtį.

- Štai taip atrodžiau prieš marą, - pareiškė figūra.

- Kas jums trukdo pasirodyti fiziniu pavidalu?

- Pavojus gyvybei egzistuoja netgi šiose hermetiškose patalpose. Aš nepasitikiu vietinėmis saugumo priemonėmis.

- Kodėl mane čia atitempėte?

- Negi Manukianas tau neišaiškino?

- Na, ne visai. Tiktai perspėjo, jog turėčiau jam paklusti, jei rūpinuosi savo sveikata.

- Koks nemandagus. Visgi tenka pripažinti, kad jis elgėsi teisingai. - Blyškų moters veidą perkreipė šypsena. - Dėl kokių priežasčių, tavo manymu, čia atsidūrei?

Nežinia, kas nutiks vėliau, pagalvojo Kihurė, bet ji išvydo per daug, kad sugrįžtų į normalų miesto gyvenimą.

- Aš esu profesionali žudikė. Manukianas stebėjo, kaip dirbu, paskui užtikrino, kad savo reputaciją pateisinu. Pataisykite, jei klystu, bet, man rodos, jūs norite, jog kažką užmuščiau.

- Taip, tu teisi, - linktelėjo figūra. - Ar Manukianas sakė, jog darbas truputį skirsis nuo įprastų užduočių?

- Svarbiausią skirtumą paminėjo.

- Ar tai tave trikdytų? - Madmuazelė nudelbė ją akylu žvilgsniu. - Įdomi problema, ar ne? Aš puikiai žinau: tavo taikiniai sutinka būti nužudyti, bet slapta tikisi nuo tavęs pasprukti, kad vėliau galėtų girtis savo pasiekimais. Kai pagaliau priremi juos prie sienos, abejoju, jog dauguma mielai atsisveikina su gyvybe.

Kihurė prisiminė Taraskį.

- Paprastai ne. Dažniausiai meldžia pasigailėti, bando papirkti...

- O kaip tu elgiesi?

Medžiotoja gūžtelėjo.

- Aš vis vien juos pribaigiu.

- Tikro profesionalo požiūris. Tu tarnavai armijoje, Kihure.

- Kadaise. - Ji nenorėjo galvoti apie praeitį. - Ką apie mane žinote?

- Pakankamai daug. Tavo vyras, vardu Fazilas, irgi buvo kariškis. Jūs kovojote Skajaus Persvaroje, kol įvyko nelaimė. Dėl kanceliarinės klaidos pakliuvai į laivą, skrendantį Geltakmenio pusėn. Nelemta klaida išaiškėjo tuomet, kai pabudai, po dviejų dešimtmečių. Keliauti atgal nevertėjo, nes, tau grįžus į Persvarą, Fazilas jau būtų pasenęs keturiasdešimčia metų. Jei tik nebūtų padėjęs galvos viename iš mūšių.

- Dabar jūs žinote, kodėl, tapus žudike, manęs nevargina košmarai.

- O taip. Tu nesijautei skolinga nei visatai, nei jokiam kitam gyvam padarui.

Kihurė nugurgė seiles.

- Tokiam darbui jums nebūtina kariškė. Jums nė nereikia manęs. Nenutuokiu, ką privalėsiu nudėti, bet šią užduotį galėtų atlikti ir geresni savo srities specialistai. Na, taip, man nestinga įgūdžių. Į taikinį nepataikau tik kartą iš dvidešimties. Bet aš pažįstu žmonių, kurie pro šalį paleidžia vos vieną šūvį iš penkiasdešimties.

- Tu patenkini kiek kitokius mano poreikius. Noriu nusamdyti žmogų, kuriam labai knieti ištrūkti iš miesto. - Figūra kryptelėjo galva į šaldiklį. - Turiu omenyje labai ilgą kelionę.

- Už sistemos ribų?

- Taip. - Ji šnekėjo kantriu, globėjišku balsu, tarytum šį pokalbį būtų repetavusi tuzinus kartų. - Jei konkrečiau, teks skristi dvidešimt šviesmečių. Iki Resurgamo.

- Pavadinimas negirdėtas.

- Aš būčiau nemaloniai nustebusi, jei tu žinotum, apie ką kalbu. - Madmuazelei ištiesus ranką, už poros colių nuo jos delno nušvito gaublys, mirtinai pilkšvas pasaulis be jokių vandenynų, upių ar žalumos. Atmosferą atstojo plonytė arkos formos sruoga, matoma ties horizontu. Balzgana ašigalius užklojusi ledo danga liudijo, jog Kihurė viso labo temato beorį palydovą. - Tai netgi ne viena iš naujųjų kolonijų - bent jau ne kolonija mūsų supratimu. Iki šiol Resurgamu niekas rimtai nesidomėjo. Bet dabar viskas pasikeitė. - Madmuazelė nutilo turbūt panūdusi surikiuoti savo mintis, svarstydama, kiek informacijos galima atskleisti šioje stadijoje. - Į planetą kai kas atkeliavo - žmogus, pavarde Silvestis.

- Jis priklauso garsiai giminei.

- Vadinasi, žinai, kokią padėtį Geltakmenyje užima jo klanas. Puiku. Tai gerokai supaprastina reikalą. Silvestį rasi nesunkiai.

- Tačiau darbas neapsiribos jo paieškomis?

- Aišku, ne. - Madmuazelė sugriebė gaublį ir jį sutraiškė - tarp pirštų plūstelėjo dulkės. - Tikrai neapsiribos.

4
Naujosios Brazilijos karuselė, Geltakmenis, Eridano Epsilon sistema, 2546-ieji

Voljova išlipo iš kelto, priklausančio "Begalybės nostalgijai", ir kartu su triumviru Hegaziu nužingsniavo tuneliu, išrantytu hermetiškais tarpikliais. Koridorius atvedė juos į besvorę pačiame karuselės centre esančią sferą, kurioje įsikūrė tranzitiniams keleiviams skirtas laukiamasis.

Čia knibždėjo visos susiskaldžiusios žmonijos atmainos; regint stulbinantį sklandančių spalvų margumyną, susidarydavo įspūdis, lyg priešais nardytų išbadėjusios tropinės žuvelės. Ultros, kiberdangiai, jungėjai, demaršistai, vietiniai prekeiviai, keleiviai, atsibeldę iš kitų sistemų, veltėdžiai, mechanikai lakiojo iš pirmo žvilgsnio padrikomis trajektorijomis, bet niekuomet nesusidurdavo, kad ir kaip grėsmingai priartėdavo vieni prie kitų. Kai kurie - jei tik leisdavo kūno struktūra - turėjo permatomus sparnus, pritvirtintus po rankovėmis arba tiesiog prie odos. Ne taip linkę į avantiūrizmą skraidė su plonytėmis kuprinėmis, iš kurių veržėsi pagreitį suteikiančios dujų čiurkšlės, arba įsikibdavo į išsinuomotus miniatiūrinius vilkikus. Minioje zujo asmeniniai patarnautojai, nešantys bagažą ir sulankstytus skafandrus, tuo tarpu sparnuoti, livrėjomis pasipuošę kapucinai ieškojo šiukšlių ir visas atliekas kišosi į sterbles. Orą virpino kiniška muzika, kuri išlavinta klausa nepasižyminčiai Voljovai priminė vėjo blaškomų, itin nedarniai skambančių kurantų garsus. Po kojomis, už tūkstančių kilometrų, švytėjo Geltakmenis tarsi grėsmingas rusvai geltonas fonas.

Voljova su Hegaziu kirto laukiamąjį ir pro materijai pralaidžią membraną pateko į muitinės sektorių, dar vieną sferą, kur tvyrojo nesvarumo būklė. Kiekvieną atvykėlį stebėdavo automatiniai sienas girliandomis išpuošę ginklai. Centrinę dalį užėmė perregimi burbulai, maždaug trijų metrų skersmens, ties pusiauju įtrūkę. Pora nusklendė link atvykėlių ir įtraukė juos į save.

Voljovos burbule kybojo mažas mechaninis patarnautojas, japoniško kabuto šalmo formos, su galybe sensorių ir iš po apva-

do styrančiais informaciją nuskaitančiais įrengimais. Triumviros nervai sudilgsėjo prietaisui pradėjus ją tikrinti - apėmė jausmas, tarytum jos galvoje kažkas būtų elegantiškai dėliojęs gėles.

- Užfiksavau įsišaknijusias rusanglų lingvistines struktūras, tačiau akivaizdu, kad jūs dažniausiai naudojatės šiuolaikine ispanglų kalba. Ar ji tiks biurokratinėms procedūroms?

- Taip, - patvirtinto Voljova pyktelėjusi, jog įtaisas sugebėjo aptikti netašytą gimtąją jos kalbą.

- Tuomet šnekėsiu ispangliškai. Neskaitant šaltajam miegui reikalingų sistemų, neradau jokių smegenų implantų ar egzosomatinės, jutimus modifikuojančios, įrangos. Galbūt, prieš pratęsiant pokalbį, jums reikėtų paskolinti implantą?

- Tiesiog parodyk ekraną ir veidą.

- Kaip pageidausite.

Po šalmo apvadu nušvito veidas - moteriškas, baltas, su užuominomis į mongoliškus bruožus ir trumpais kaip Voljovos plaukais. Hegazis veikiausiai šnekėjosi su ūsuotu, tamsiaodžiu, chimerišku vyriškiu, kuris savo išore priminė jį patį.

- Jūsų asmens tapatybė, - tarė moteris.

Voljova prisistatė.

- Šioje sistemoje paskutinį kartą lankėtės... hmm, tuojau patikrinsiu. - Veidas trumpam nudūrė akis žemyn. - Prieš aštuoniasdešimt penkerius metus, 2461-aisiais. Ar aš teisi?

Nekreipdama dėmesio į savo instinktus, Voljova pasviro arčiau ekrano.

- Aišku, teisi. Juk tu - gama lygio simuliacija. Apsieikime be teatrališkų nesąmonių ir užbaikime reikalus. Aš turiu prekių; kuo ilgiau mane užlaikai, tuo daugiau esu priversta mokėti už tai, kad mūsų laivas sukasi aplink niekam tikusią mėšlinią jūsų planetą.

- Fiksuoju agresyvumą, - tarė moteris, rodos, brūkštelėdama pastabą į nematomą užrašų knygutę. - Jūsų žiniai, Geltakmenyje dauguma įrašų nepilni, nes duomenų bazes pažeidė maras. Pateikdama jums klausimą norėjau įsitikinti, jog atsidariau man reikalingą nepatikrintą bylą. - Patylėjusi ji pridūrė: - Beje, mano pavardė Vavilova. Sėdžiu skersvėjų varstomoje kontoroje su apkartusios kavos puodeliu ir paskutine cigarete. Mano dešimties

valandų pamaina baigsis tiktai po kelių valandų. Viršininkas pagalvos, jog žiūriu į darbą pro pirštus, jei neatmesiu dešimties žmonių prašymų. Kol kas pavariau tik penkis, bet per likusį laiką viliuosi įvykdyti savo normą. Todėl prašyčiau, kad gerai pagalvotumėte prieš nuspręsdama vėl pratrūkti pykčiu. - Moteris užsitraukė cigaretę ir papūtė dūmus Voljovos pusėn. - Na? Pratęsime?

- Atleiskit, aš maniau... - triumvira užsikirto. - Ar jūs daugiau nesinaudojate muitininkų simuliacijomis?

- Anksčiau naudojomės, - atsakė Vavilova. - Bėda ta, kad jos įsileisdavo per daug mėšlagalvių.

Iš centrinės stoties dalies Voljova ir Hegazis keliavo namo dydžio liftu, slystančiu vienu iš keturių spindulinių atšakų. Artėjant link karuselės pakraščio, jų svoris pamažu didėjo. Vietinė traukos jėga prilygo Geltakmenio gravitacijai ir ne itin skyrėsi nuo ultroms įprasto žemiškojo standarto.

Naujosios Brazilijos karuselė apskriedavo planetą per keturias valandas - lėkdavo orbita, neturinčia jokių sąlyčio taškų su Rūdžių Juosta, kitaip tariant, šiukšlių žiedais, kurie susiformavo aplink Geltakmenį po maro. Ji buvo rato formos, labiausiai paplitusio karuselės modelio, dešimties kilometrų skersmens, tūkstančio šimto metrų storio. Žmonių veikla kunkuliavo ratą supančiame trisdešimties kilometrų ruože. Tokioje erdvėje tilpo padrikai išsimėtę miesteliai, nedidukės gyvenvietės, dekoratyviniai bonsai sodai, netgi keli rūpestingai prižiūrimi miškai su kalnais, kurių viršūnės slypėjo po melsvo sniego kepurėmis. Pastarieji stūksojo išraižyti kylančiose gyvenamojo ruožo sienose, idant būtų sukurta milžiniško atstumo iliuzija. Įgaubtąją rato dalį ir skliautinį permatomą stogą skyrė pusė kilometro. Po lubomis, išraizgytomis metaliniais bėgiais, plaukė kompiuterio generuoti debesys. Šių sluoksniai ne tik imitavo planetinę atmosferą, bet ir padėdavo atsikratyti slegiančio įspūdžio, kurį darydavo kreivo pasaulio vaizdas. Voljovos manymu, jie neatrodė dirbtiniai, antra vertus, savo akimis ji nė sykio nematė tikrų debesų, bent jau ne iš apačios.

Pasišalinę iš lifto juodu atsidūrė terasoje, iškilusioje virš ka-

ruselės pagrindo; pastatų, kurie grūdosi tarp stačių slėnio skardžių, tankmėje. Pakraščio mieste, anot čionykščių. Akis rėžė karuselės gyventojų įvairovę atspindinčių architektūrinių stilių gausa. Žemutiniame lygyje rikiavosi eilė rikšų, artimiausios vairuotojas malšino troškulį siurbdamas bananų sultis iš skardinės, kuri kiurksojo laikiklyje tarp taksi rankenų. Hegazis įteikė jam popieriaus skiautelę su užrašytu kelionės tikslu. Vairuotojas prisikišo popiergalį prie juodų arti viena kitos įspraustų akių ir suurzgė tuo parodydamas, jog suprato, kur reikės važiuoti. Netrukus porelė jau dardėjo tarp elektrinių ir pedalinių nuolat susiduriančių transporto priemonių bei praeivių, kurie narsiai zujo iš pirmo žvilgsnio padrikame eismo sraute. Bent pusė Voljovos pastebėtų žmonių buvo ultranautai - blyškūs, laibo sudėjimo tipai, besipuikuojantys kūno modifikacijomis, juodos odos raiščiais, galybe žvilgančių papuošalų, tatuiruotėmis bei prekybiniais trofėjais. Niekas iš ultrų neišsiskyrė perdėm chimeriškomis savybėmis; na, nebent Hegazis, ko gero, atstovaujantis pustuziniui labiausiai transformuotų žmonių visoje karuselėje. Ant daugumos viršugalvių, kaip įprasta ultroms, styrojo storos suveltos kasytės, iš kurių skaičiaus buvo galima spręsti, kiek sykių jiems teko lindėti šaldikliuose. Nemažai jų vilkėjo apiplyšusius drabužius, idant pro dryksnius būtų matyti protezai. Spoksodama į tuos keistuolius Voljova turėjo sau priminti, kad ji priklauso tai pačiai kultūrinei terpei.

Ultros, žinoma, ne vieninteliai klajojo tarp žvaigždžių. Minioje nestigo ir kiberdangių. Jie gyveno kosmose, tačiau nesiveržd avo tapti erdvėlaivių įgulos nariais, todėl savo išvaizda nė iš tolo nepriminė pamėkliškų, dredus nešiojančių, senamadiškus požiūrius puoselėjančių ultranautų. Akiratyje pasirodydavo ir kitų kultūrų žmonės. Pavyzdžiui, kiberdangiams giminingi ledlaužiai, su svetimomis padermėmis nenorintys bendrauti atsiskyrėliai, psichomodifikuoti taip, kad, plušant Koiperio žiedų zonoje, jų nekankintų slegianti vienatvė. Žiauniai, prie gyvenimo vandenyje prisitaikę žmonės, kvėpavo skystu oru ir skraidydavo nedideliems atstumams skirtais laivais, kur tvyrodavo aukšta traukos jėga. Vietinę sistemą prižiūrinčias policijos pajėgas sudarė nemenkas jų procentas. Kai kurie žiauniai nė negalėjo alsuoti normaliu oru ir neįstengė judėti sausumoje, todėl laisvu nuo tarnybos metu jie

keliaudavo milžiniškuose, roboto funkcijomis aprūpintuose rezervuaruose.

O kur dar jungėjai, kilę iš grupuotės Marsą apgyvenusių eksperimentatorių, kurie metodiškai tobulino savo smegenis, ląsteles keitė į mechanizmus, kol įvyko šis tas drastiška. Kažkuriuo momentu jungėjų sąmonė ėmė veikti nauju - pasak jų, transšviečiamuoju - režimu; šiuos pokyčius paspartino trumpas, tačiau daug aukų pareikalavęs karas. Iš minios jungėjai išsiskirdavo bioinžinierių gerokai padidintu kaukolės kiaušu; pro pakaušį vagojančias gyslas išsisklaidydavo karščio perteklius, susikaupęs dėl galingų smegeninėje įmontuotų mechanizmų. Pastaruoju metu didžiagalvių gretos praretėjo, todėl jie traukdavo smalsuolių dėmesį. Kitos žmonijos grupuotės - pavyzdžiui, demaršistai, seniai suvieniję jėgas su eksperimentatorių palikuonimis, - puikiai žinojo, kad gaminti šviesaeigių variklius mokėjo tiktai jungėjai.

- Sustok čia, - įsakė Hegazis. Rikša nėrė link šaligatvio, kur prie sulankstomų staliukų įsitaisę raukšlėti seniai lošė kortomis ir žaidė dėliones. Tėškęs užmokestį į mėsingą vairuotojo delną Hegazis nusekė paskui Voljovą į barą.

- "Žonglierius ir miglotis", - perskaitė moteris holografinį ženklą. Projekcijoje, keistų ir fantasmagoriškų vaizdų fone, pamatė nuogą iš jūros išbrendantį žmogų. Virš jo, danguje, kybojo juoda sfera. - Kokia čia skylė?

- Ultros lankosi būtent tokiose užeigose. Verčiau prie to įprask.

- Aišku. Geriau pagalvojus, smagiai nesijausčiau nė viename ultrų bare.

- Ilja, tu nesijaustum smagiai niekur, kur nėra navigacinės sistemos ir aibės visagriaunančių pabūklų.

- Tavo žodžiai man skamba kaip sveiko proto apibūdinimas.

Į gatvę išsiveržė jaunuoliai, pažliugę prakaitu ir apsilieję kažkokiu skysčiu - Voljova slapta vylėsi, jog tai viso labo alus. Turbūt užeigoje jie laužė rankas. Vienas spaudė prie krūtinės nuo peties nuplėštą protezą, kitas šlamino pluoštelį kupiūrų, matyt, laimėtų užeigoje. Abu puikavosi įprastais dredais, iš kurių sprendžiant, jiems dažnai tekdavo atsigulti į šaldiklius, ir tatuiruotėmis, simbolizuojančiomis tarpžvaigždines keliones. Žvelgdama į tuodu

Voljova jautėsi kaip tikra senolė. Be to, ją apėmė pavydas. Vargu ar porelė turėjo rimtų problemų; vyrukams turbūt terūpėdavo, kur rasti patogią lovą ir gauti alkoholio. Hegazis teikėsi vieną sykį į juos dėbtelėti. Jaunuolius, nors ir siekiančius atrodyti kaip tikros chimeros, jis greičiausiai gąsdino, kadangi pašalietis nebūtų galėjęs tiksliai pasakyti, kurios Hegazio kūno dalys nemechaninės.

- Eime, - paragino jis Voljovą droždamas pirmyn. - Nekreipk dėmesio į trikdančias smulkmenas.

Tamsiame bare plaukė dūmų debesys. Dėl sinergistinio triukšmingos muzikos poveikio - pulsuojančio burundiško ritmo, kurį paįvairino žmogaus dainavimas - ir kvapnių silpnų haliucinogenų Voljovai prireikė šiek tiek laiko, kol ji susiorientavo aplinkoje. Staiga Hegazis mostelėjo į užeigos kampą, kur atsilaisvino (tikras stebuklas!) vienas staliukas, ir moteris, nė kiek netrykšdama entuziazmu, nusekė paskui jį.

- Tu, žinoma, ketini prisėsti?

- Neturiu iš ko rinktis. Mes privalome apsimesti, jog pakenčiame vienas kito draugiją - juk nenorėtume vietiniams pasirodyti įtartini.

Hegazis palingavo galva ir nusišypsojo.

- Tu, Ilja, kažką turi savyje, antraip senų seniausiai būčiau tave nudėjęs.

Voljova atsisėdo.

- Nepatarčiau taip kalbėti prie Sadžakio. Jį siutina grasinimai triumvirato nariams.

- Ne man reikėtų saugotis Sadžakio, jei kartais užmiršai. Tiek to, keiskime temą. Ką gurkšnosi?

- Tai, ką sugebės apdoroti mano virškinimo traktas.

Hegazis užsakė kelis gėrimus - nors organizme netrūko mechaninių dalių, vartoti skysčius jis galėjo, - ir laukdamas, kol pristatymo sistema juos atskraidins, pasiteiravo Voljovos:

- Tave tebegraužia nerimas dėl Sudžikos?

- Nesijaudink, - atšovė triumvira ant krūtinės sukryžiuodama rankas. - Sudžika man nekelia rūpesčių. Sadžakis vis vien pribaigtų mūsų bendražygę anksčiau, nei man pavyktų ją paliesti pirštu.

- Nenustebčiau, jeigu jis tau leistų pasismaginti su likučiais. - Gėrimai pasirodė organinio stiklo debesėlyje, kurį atgabeno vežimaitis, riedantis prie lubų pritvirtintais bėgiais. - Tu tikrai manai, kad Sadžakis ją užmuštų?

Voljova užsivertė gėrimą su malonumu nuplaudama kelionės dulkes.

- Atvirai kalbant, jis be jokio sąžinės graužimo galėtų sudoroti mus visus.

- Anksčiau tu juo pasitikėdavai. Kodėl tavo požiūris pasikeitė?

- Nes nuo tada, kai vėl pašlijo kapitono sveikata, pasikeitė ir pats Sadžakis. - Ji nervingai apsidairė puikiai žinodama, jog aptariamas įgulos narys gali slankioti kur nors netoliese. - Ar žinai, jog prieš nelaimę jie abu lankėsi pas žonglierius?

- Tavo nuomone, žonglieriai kažkaip pakoregavo Sadžakio sąmonę?

Triumvira pagalvojo apie nuogą žmogų, brendantį iš žonglierių vandenyno.

- Būtent tai jie ir daro, Hegazi.

- Taip... jei pats nori. Anot tavęs, Saždakis nusprendė tapti žiauresnis?

- Ne šiaip žiauresnis. Tiesiog atsidavęs vienam reikalui. Dabartinė kapitono būklė... - triumvira papurtė galvą, - ji simboliška.

- Ar pastaruoju metu kalbėjai su Sadžakiu?

Klausimo potekstę Voljova suprato.

- Ne... vargu ar jis rado, ko ieškojo. Šiaip ar taip, netrukus tai sužinosime.

- O kaip tavosios paieškos?

- Manęs nedomina koks nors konkretus individas. Svarbiausia, jog kandidatas būtų sveikesnio proto negu Borisas Nagornis. Nemanau, jog dėl to kils keblumų. - Ji nužvelgė baro lankytojus. Nors jie nepriminė tikrų pamišėlių, nė vienas nebuvo panašus į stabilios psichikos žmogų. - Bent aš taip viliuosi.

Hegazis prisidegė cigaretę, pasiūlė užsirūkyti ir Voljovai. Ši pasimėgaudama traukė dūmą penkias minutes, kol tarp pirštų be-

liko žėruojanti nuorūka. Per kitą sustojimą būtinai teks papildyti cigarečių atsargas, priminė sau triumvira.

- Aš tik pradėjau ieškoti, - pagaliau prabilo ji. - Šitą reikalą privalėsiu sutvarkyti itin subtiliai.

Hegazis supratingai nusišypsojo.

- Nori pasakyti, jog rekrūtams nepasakosi, kokiu darbu jie užsiims?

Voljova pašaipiai vyptelėjo.

- Aišku, ne.

Safyrais nusėtam kosminiam keltui nereikėjo skristi toli: atsiplėšęs nuo šeimyninio Silvesčių modulio laivas atliko trumpą tarporbitinį šuolį. Visgi suorganizuoti kelionę buvo pakankamai sunku. Kalvinas griežtai draudė sūnui bendrauti su padaru, nūnai tūnančiu institute, tarytum per savotišką užuojautos rezonansą jis pajėgtų apkrėsti Silvestį savo psichine būkle. Tačiau dvidešimt vienerių sulaukęs Silvestis pats spręsdavo, su kuo užmegzti pažintį. Kalvinas galėjo pasikarti arba sudeginti savo neuronus beprotystės laužė, į kurį ruošėsi šokti kartu su kitais septyniasdešimt devyniais pasekėjais... tačiau jis nenurodinės sūnui, su kuo šiam matytis.

Silvestis regėjo artėjantį MTI pavidalą ir suprato, jog vaizdinys nesusijęs su tikrove. Tai tik epizodas iš jo biografijos. Paskalė šiurkščiai nutraukė pasakojimą ir pareikalavo komentarų. Dabar, tebekiurksodamas Kiuvjė kalėjime, mintimis jis klaidžiojo praeityje, matė save jauną. Iš sąmonės gelmių nelauktai išniro prisiminimai. Žmonės, besidomintys jo biografija, kurią Paskalė, žinoma, dar negreitai užbaigs, galės ją tirti įvairiausiais požiūriais ir interaktyvumo lygiais. Silvesčio istorija bus tokia įvairialypė ir smulkmeniška, jog mėgindami išanalizuoti bent vieną periodą iš jo praeities, tyrinėtojai turės paaukoti visą gyvenimą.

Tiesą sakant, MTI atrodė lygiai taip pat, kaip Silvestis jį prisiminė. Migločių Tyrimo Institutas, arba, paprasčiau kalbant, Silvesčio institutas, įkūrė savo organizacinį centrą rato formos amerikanų laikus menančioje struktūroje, nors per šimtmečius kiekvienas kubinis jo nanometras buvo daugybę sykių perdirbtas. Iš rato stebulės kyšojo du pilki grybo kontūrų pusrutuliai, iš-

varpyti dokais ir kukliomis apsaugos sistemomis, kurių egzistavimui neprieštaraudavo etinės demaršistų normos. Instituto pakraščiuose nestigo padrikai išsibarsčiusių gyvenamųjų modulių, laboratorijų, įstaigų, kurias dengė storas polimerinio chitino sluoksnis ir jungė raizginys tunelių bei vamzdžių, apgaubtų blizgančiu kalogenu.

- Viskas gerai.

- Tikrai taip manai? - iš tolumos atsklido Paskalė balsas.

- Mano prisiminimuose jis išliko būtent toks, - atsakė Silvestis.

- Dėkui, aš... na, šis darbas buvo lengvas. Dokumentuose radome MTI brėžinius, be to, Kiuvjė gyvena keli žmonės, pažinoję tavo tėvą. Pavyzdžiui, Žanekenas. Sunkiausia nustatyti, kas nutiko vėliau - mes žinome tik tiek, ką jiems papasakojai sugrįžęs.

- Esu tikras, jog nuodugniai išnagrinėjote kiekvieną mano žodį.

- Pats pamatysi... anksčiau ar vėliau.

Kosminis keltas susijungė su doko šliuzu. Koridoriuje lūkuriavo instituto saugumu besirūpinantys patarnautojai, kurie patikrino jo tapatybę.

- Kalvinas neapsidžiaugs, - pareiškė Gregoris, instituto ūkvedys. - Bet tave, žinoma, jau per vėlu siųsti namo.

Per pastaruosius porą mėnesių jie kartojo tą patį ritualą du ar tris sykius. Gregoris visuomet nusiplaudavo rankas. Palydovo, galinčio nuvesti Silvestį tuneliais ten, kur instituto darbuotojai saugojo tą būtybę, daugiau nereikėjo.

- Tau nėra ko jaudintis, Gregori. Jei tėvas ant tavęs užsirūstins, tiesiog pasakyk jam, kad liepiau mane įleisti.

Ūkvedys kilstelėjo antakius; aplink jį sūkuriuojančiose emocijas fiksuojančiose hologramose nušvito šypsenos.

- Argi tai ne tiesa, Denai?

- Aš tik stengiuos elgtis draugiškai.

- Neverta, berneli. Mums visiems būtų geriau, jei sektum tėvo pėdsakais. Kai gyveni normalaus totalitarinio režimo sąlygomis, bent jau žinai savo vietą.

Jis sugaišo dvidešimt minučių, kol įveikė tunelius, judėdamas

link pakraščio zonos, aplenkdamas mokslininkų sektorius, kur pagrindinę Miglynų mįslę bergždžiai bandė įminti mąstytojų - žmonių ir mašinų - komandos. Nors visus iki šiol aptiktus Miglynus supo MTI stebėjimo stotys, didžiuma informacijos buvo apdorojama ir kaupiama Geltakmenio apylinkėse. Čia užgimdavo įmantrios teorijos, kurias mėgindami pagrįsti mokslininkai kruopščiai analizuodavo skurdžius, bet nepaneigiamus faktus. Visos teorijos gyvuodavo neilgiau kaip kelerius metus.

Čionykščiai laikė būtybę, kurią Silvestis ketino aplankyti, saugomame priestate, pačiame instituto pakraštyje; vietiniai pasistengė, idant kalinys gyventų erdvioje patalpoje, bet vargu ar jis pajėgė įvertinti tokią dovaną. Tas padaras buvo vardu... tiksliau, *jis* buvo vardu Filipas Laskajas.

Nūnai pas jį mažai kas lankydavosi. Nors pirmosiomis dienomis po Laskajaus sugrįžimo svečių netrūko. Jų srautas atslūgo paaiškėjus, jog kvotėjai nesugebės išgauti visiškai jokios informacijos. Tas faktas, jog paskutiniu metu Laskajumi beveik niekas nesidomėjo, buvo į naudą Silvesčiui. Be abejo, sąlygiškai retų viešnagių - vieną ar porą sykių per mėnesį - neužteko, kad pavyktų užmegzti bent kiek artimesnį ryšį tarp Silvesčio ir to padaro, kuriuo tapo Laskajas.

Priestate, po dirbtiniu dangumi, žvilgančiu tamsiai mėlynu kobalto atspalviu, vešėjo sodas. Švelnaus generuojamo vėjo šuoruose tilindžiavo varpeliai, kybantys ant arkos formos atžalyną supančių medžių.

Projektuotojai aprūpino sodą takeliais, alpinariumais, kalvelėmis, medžių šakas prilaikančiais pinučiais, tvenkiniais su auksinėmis žuvytėmis, todėl kulniuojant keliu, vedančiu iš šio labirinto link Laskajo, tekdavo užtrukti nemažiau kaip minutę. Galų gale nusigavęs iki tikslo Silvestis visada rasdavo Filipą tokios pačios būsenos: nuogą arba pusnuogį, purviną, pirštus išsitepliojusį įvairiomis pieštukų ir kreidelių spalvomis. Svečias žinodavo, jog artėja prie Laskajaus, kai pamatydavo ant tako grindinio prikeverzotus sudėtingus simetrinius raštus ar kažką panašaus į kaligrafinius kinų - o gal sanskrito - ženklus. Kartais pastarieji primindavo simbolius iš Būlio algebros arba semaforą.

Kažkuriuo momentu už kelio vingio jis pastebėdavo Laskają,

braižantį eilinį piešinį arba įnirtingai trinantį kraigalionę, ties kuria ką tik plušėjo. Veide atsispindėdavo susikaupimą spinduliuojanti grimasa, įsitempdavo kiekvienas kūno raumuo, pats procesas vykdavo visiškoje tyloje, neskaitant varpelių skambesio, vandens teškėjimo ar tylaus gremžimo, kurį jis išgaudavo kreidelėmis braukydamas grindinį.

Silvestis turėdavo laukti ištisas valandas, kol Laskajas atkreipdavo į svečią dėmesį - tiesiog trumpam pasukdavo galvą. Veido bruožai visuomet sušvelnėdavo, o lūpose vienai sekundei nušvisdavo šypsena, bylojanti apie pasididžiavimą savimi, o gal pasitenkinimą arba apie kažką tokio, ko Silvestis nepajėgė suvokti.

Po akimirkos Laskajas vėl puldavo teplioti taką kreidelėmis. Žvelgdamas į jį niekas neatspėtų, jog tai - vienintelis žmogus, kuris sugebėjo nusigauti iki Miglyno paviršiaus ir sugrįžti gyvas.

- Aš nesitikiu, jog užduotį įvykdysiu lengvai, - tarė Voljova, pagaliau numalšinusi troškulį, - bet anksčiau ar vėliau vis vien ką nors užverbuosiu. Jau paskleidžiau informaciją apie numatomą mūsų kelionės tikslą. Apie darbą užsimenu tik tiek, kad jį atliekančiam žmogui reikės implantų.

- Tačiau tu nesiruoši priimti pirmo pasitaikiusio po ranka? - paklausė Hegazis.

- Aišku, ne. Nors kandidatai to nežinos, aš tikrinsiu, ar jie turi karinės patirties. Mums nereikalingi tokie, kurie palūžtų dėl menkiausių nesklandumų arba nebūtų įpratę prie drausmės. - Ji pamažu atsipalaidavo, prisivertė išvyti iš galvos slegiančias mintis apie Nagornį. Ant scenos grojo mergina, auksiniu trikūgiu išgaunanti įmantrias, susipynusias ragas. Voljovos niekada per daug netraukė muzika, bet dabar matematiškai tikslus, melodinis induistų modelis privertė ją trumpam užmiršti išankstinį savo nusistatymą. - Neabejoju, jog mums pasiseks. Šiuo metu derėtų nerimauti tiktai dėl Sadžakio.

Hegazis ūmai linktelėjo į tarpdurį, tokį tviskantį, kad Voljova turėjo prisimerkti. Šviesos fone juodavo didingos figūros siluetas. Žmogus vilkėjo tamsų kulkšnis siekiantį apsiaustą; ant galvos buvo užsimaukšlinęs šalmą, dėl švytėjimo primenantį nimbą.

Jo profilį įstrižai kirto ilga, lygi lazda, kurią vyriškis gniaužė abiejomis rankomis.

Komusas paniro į tamsą. Tai, kas priminė kendo, pasirodė besąs bambukinis šakuhakis, tradicinis muzikos instrumentas. Žaibiškais įgudusiais judesiais jis įkišo fleitą į makštis, po apsiausto klostėmis, ir lėtai, iškilmingai nusiėmė pintinį šalmą. Komuso veidas slypėjo prieblandoje. Nuo briliantino žvilgantys plaukai buvo surišti į dalgio formos uodegėlę. Akis dengė aptakūs žudiko akiniai, kuriuose, prisitaikydami prie užeigos apšvietimo, sušmėžavo infraraudonuosius spindulius fiksuojantys sensoriai.

Muzika bematant nutilo. Mergina su trikūgiu išgaravo iš scenos, tarsi mostelėjus burtų lazdele.

- Jie mano, jog tai policijos reidas, - burbtelėjo Hegazis. Baro lankytojai taip prityko, kad jam nė nereikėjo kelti balso. - Vietiniai farai siunčia krepšiagalvius, kai patys nenori teptis rankų.

Komusas nužirgliojo per patalpą, užtamsintomis akimis ieškodamas Hegazio ir Voljovos staliuko. Jo galva, regis, judėjo atskirai nuo kūno kaip tam tikros rūšies pelėdų. Vyriškis tarsi slydo grindimis, užuot žingsniavęs. Jam artėjant prie ultrų, tebuvo girdėti apsiausto šiugždėjimas. Hegazis atsainiai išspyrė iš po staliuko laisvą kėdę ir abejingai užsitraukė cigaretę.

- Malonu tave matyti, Sadžaki.

Atvykėlis padėjo pintinį šalmą šalia jų stiklų, nusiplėšė nuo veido akinius. Prisėdo ant kėdės ir spragtelėjęs sau į pasmakrę paragino aplinkinius užsiimti savais reikalais. Gan greitai salėje įsitvyrojo įprastas triukšmo lygis, nors baro svečiai protarpiais vis dėlto pašnairuodavo į trijulę.

- Gaila, kad negalime išgerti atšvęsdami sėkmingą darbų pabaigą, - pratarė Sadžakis.

- Negalime? - Hegazis nutaisė tokią nevilties išraišką, kokią tik įstengė pademonstruoti modifikuotas jo veidas.

- Deja, ne. - Sadžakis pažvelgė į nugertus stiklus, ištiesė ranką, čiupo Voljovos porciją ir išmaukė likučius. - Aš truputį pasižvalgiau, kaip patys supratote iš mano maskuotės. Silvesčio niekur neradau. Jo netgi nėra čionykštėje sistemoje. Tiesą sakant, jis dingo iš šito regiono prieš penkiasdešimt metų.

- Penkiasdešimt metų? - švilptelėjo Hegazis.

- Silvesčio pėdsakai seniausiai atšalę. - Voljova stengėsi neišduoti piktdžiugos, tačiau ji visada žinojo, jog tokios galimybės atmesti nevalia. Kai Sadžakis liepė nuskraidinti šviesaeigį į Geltakmenio sistemą, jis rėmėsi turima informacija, kuri jau tuomet, prieš kelis dešimtmečius, buvo gerokai pasenusi.

- Taip, - atsakė Sadžakis, - bet ne tokie atšalę, kaip tu galvoji. Aš tiksliai žinau, kur Silvestis nukeliavo. Nėra jokio pagrindo manyti, kad jis iš ten išsikraustė.

- Apie ką tu kalbi? - sunerimusi pasitikslino Voljova.

- Apie Resurgamo planetą. - Sadžakis padėjo jos stiklą ant stalo. - Štai kur link skrisime, brangūs kolegos. Ir turiu pridurti, jog mūsų laukia ilga kelionė.

Jis vėl nugrimzdo į praeitį.

Šį kartą sugrįžo į senesnius laikus, kai jam tebuvo dvylika. Paskalė pateikdavo prisiminimus nenuosekliai. Akivaizdu, jog sudarinėjo biografiją neatsižvelgdama į tokias smulkmenas, kaip linijinis laikas. Iš pradžių Silvestis jautėsi praradęs orientaciją, nors kam kitam, jei ne jam, derėjo pažinti savo paties istoriją. Tačiau sąmyšis po truputį užleido vietą suvokimui, jog Paskalė elgėsi teisingai vertindama jo praeitį kaip sutrupėjusią įvairiai traktuojamų įvykių mozaiką, kaip akrostichą, pilną galimų interpretacijų.

Ėjo 2373-ieji metai. Pirmąjį Miglyną Bernsodotiras atrado vos prieš porą dešimtmečių, per kuriuos užgimė visiškai nauji su šia paslaptimi susiję akademiniai dalykai, aibė valstybinių ir privačių tyrimo agentūrų. Be Migločių Tyrimo Instituto, arba Silvesčio instituto, egzistavo tuzinai panašių organizacijų, tačiau jį rėmė viena turtingiausių ir galingiausių šeimų visose žmonių kolonijose. Tiesa, persilaužimą nulėmė ne gerai apgalvoti milžiniškų mokslinių centrų veiksmai, o vienas beprotiškai savo darbui atsidavęs žmogus, Filipas Laskajas, MTI mokslininkas, triūsęs stotyje šalia Miglyno - dabar pavadinto jo pavarde, - Banginio Tau sektoriuje. Negana to, Laskajas priklausė komandai delegatų, kurie buvo ruošiami keliauti į Miglyną, nors niekas netikėjo, jog tokia diena kada nors išauš. Šiaip ar taip, egzistavo tiek delegatai,

tiek laivas, turintis juos nuskraidinti likusius penkis šimtus milijonų kilometrų iki planetos, jei tiktai stebėtojams būtų atsiųstas kvietimas.

Laskajas nusprendė nelaukti.

Jis pavogė kontaktui skirtą MTI erdvėlaivį. Aplinkiniai per vėlai susigaudė, kas atsitiko. Niekas nenorėjo sunaikinti laivo nuotolinio valdymo būdu, nes baiminosi, jog Miglynas galėtų tai palaikyti agresijos protrūkiu. Štai kodėl instituto galvos apsisprendė viską palikti likimo valiai. Niekas nesitikėjo, kad Laskajas įstengs parsigauti atgal gyvas. Ir nors fiziškai jis nenukentėjo, skeptikai iš dalies buvo teisūs, kadangi narsuolis grįžo praradęs didžiumą sveiko proto.

Laskajas beveik pasiekė Miglyną, kai kažkokia jėga nustūmė jį šalin - nuo paviršiaus kontaktinį laivą beskyrė vos kelios dešimtys tūkstančių kilometrų, nors stoties mokslininkai negalėjo tiksliai pasakyti, kur užsibaigdavo kosminė erdvė ir prasidėdavo Miglynas. Visgi niekas neabejojo, jog Laskajas tapo pirmuoju žmogumi - tiesą pasakius, pirmąja gyva būtybe, - kuriam pavyko taip priartėti prie Miglyno.

Tačiau jam teko sumokėti siaubingai aukštą kainą.

Tai, kas sugrįžo į MTI stotį, sunku buvo pavadinti žmogumi. Priešingai nei ankstesnius keliauninkus, Miglyno pasienyje viešpataujanti jėga nepavertė jo kūno mėsos koše ir neišdraskė į skutelius, užtat taip paveikė sąmonę, kad iš Laskajo asmenybės nieko neliko - na, nebent vienas kitas menkavertis aspektas, kuris tik išryškino visumos stoką. Smegenys funkcionavo pakankamai normaliai, kad jis galėtų egzistuoti be mechanizmų pagalbos; judinamuosius raumenis Laskajas tebevaldė. Deja, intelektas išsitrynė. Į aplinką jis pradėjo reaguoti kaip paprastas gyvulys; rodės, nė nesuvokė, kas atsitiko; nejautė laiko tėkmės; neišsaugojo gebėjimo įsiminti įvykius ir atgaivinti tuos, kuriuos patyrė prieš skrydį į Miglyną. Įgarsinti mintis vis dar pajėgė, bet žodžiai ar netgi sakinių nuotrupos, retsykiais išsprūstantys iš jo burnos, skambėjo visiškai beprasmiškai.

Laskają - arba tai, kas iš jo liko - sugrąžino į Geltakmenio sistemą, vėliau į MTI stotį, kur medicinos ekspertai desperatiškai bandė sumąstyti teoriją, galinčią paaiškinti, kas nutiko. Paga-

liau, veikiau užvaldyti nevilties, negu padarę logiškas išvadas, jie nutarė, kad Laskajo smegenyse sukauptos informacijos tankumo nepalaikė fraktalinis, pakoreguotas Miglyną supantis erdvėlaikis. Į jį įsiskverbusi sąmonė buvo padrikai išnarstyta kvantiniame lygmenyje, nors molekuliniai organizmo procesai pastebimai nepasikeitė. Laskajas tapo panašus į tekstą, kurį neteisingai transkribavo - taip prastai, kad jis prarado didžiumą prasmės, - paskui vėl suteikė įprastą pavidalą.

Vis dėlto Laskajas buvo ne paskutinis, siekęs įgyvendinti savižudišką misiją. Nenumaldomai augo jį garbinančių sekėjų gretos, tarp kurių sklandė gandas, jog nors išoriškai iš kelionės sugrįžęs narsuolis priminė silpnaprotį, atsidūręs arti Miglyno jis patyrė kažką panašaus į nirvaną. Kartą ar porą sykių per dešimtmetį žinomų Miglynų apylinkėse atsirasdavo entuziastų, trokštančių pakartoti Laskajo žygdarbį. Deja, visais atvejais rezultatai būdavo apgailėtinai vienodi; nutrūktgalviai neįstengdavo nukeliauti toliau nei pats Laskajas. Laimingieji grįždavo netekę pusės smegenų vingių; tie, kuriems nepasisekdavo, išvis neparsigaudavo atgal arba juos atskraidindavo tokie sumaitoti laivai, kad šiuose žlegsinčios žmonių liekanos atrodydavo kaip lašišos spalvos košė.

Laskajo kultas klestėjo, bet jį patį žmonės greitai užmiršo. Matyt, mintis apie besiseiliojantį, pamišėliškai vapantį garbinimo objekto prototipą priversdavo juos pasijusti nejaukiai.

Bet Silvestis neišvijo Laskajo iš savo galvos. Netgi priešingai - užsidegė noru išgauti iš bepročio gyvybiškai svarbią tiesą. Dėl savo šeimyninių ryšių galėjo su juo matytis, kada užsimanęs, su sąlyga, jog nepaisys Kalvino draudimų. Taigi Silvestis užsukdavo į instituto priestatą, kantriai lūkuriuodavo, kol Laskajas tepliodavo takelį, akylai ieškodavo bent menkiausios užuominos, kurią keistuolis, be jokių abejonių, turėjo kada nors palikti ant grindinio.

Už parodytą kantrybę jam buvo atsidėkota ne šiaip kokia menkaverte užuomina.

Nežinia, kiek laiko Silvestis praleido priestate, kol laukimas pagaliau atsipirko. Kad ir kaip atidžiai jis stengėsi stebėti Laskajo braižinius, kuo toliau, tuo sunkiau sekėsi tai daryti. Dėmesys nenumaldomai atslūgdavo lygiai taip pat kaip spoksant į abstrakčius

paveikslus. Tą dieną Laskajas įpusėjo keverzoti šeštąją ar septintąją beprasmišką mandalą darbuodamasis su sau būdingu karštligišku atsidavimu, kai netikėtai, be jokio įspėjimo, jis atsisuko į Silvestį ir paskelbė:

- Išeitį gali pasiūlyti žonglieriai, daktare.

Nustėręs Silvestis nepajėgė išspausti nė žodelio.

- Visa tai man paaiškino, - nerūpestingai tęsė Laskajas, - kai buvau Apreiškimų Erdvėje.

Silvestis prisivertė linktelėti, kiek įmanoma natūraliau. Kažkuri, ramybę tebespinduliuojanti, sąmonės dalis atpažino ištartą frazę. Kiek tyrinėtojams pavyko susigaudyti, būtent taip dabar Laskajas vadino Miglyno pasienį - "erdve", kurioje jam teko regėti "apreiškimus", itin painius ir nesuvokiamus.

Nūnai rodės, kad jo liežuvis atsirišo.

- Kadaise migločiai keliavo tarp žvaigždžių, - kalbėjo Laskajas. - Panašiai kaip mes. Jie priklausė senovinei rasei ir klajojo kosmose daugybę milijonų metų. Žinai, savo išvaizda tos būtybės nė iš tolo nepriminė žmonių. - Nutilęs jis pakeitė mėlyną kreidelę į purpurinę, kuria, įkišta tarp kojų pirštų, toliau braižė savo mandalą. Ant švarios tako dalies laisvąja ranka įniko paišyti šarvuoto nesimetriško padaro su gausybe galūnių bei čiuptuvų kontūrus. Ir čia nežemiška kosmosą išbraidžiusi būtybė? Veikiau kažkoks monstras iš prekambro vandenyno.

- Tai miglotis? - virpėdamas iš susijaudinimo paklausė Silvestis. - Tu išties buvai su juo susitikęs?

- Ne, juk aš nesugebėjau prasiskverbti į Miglyną, - atsakė Laskajas. - Tačiau jie su manimi bendravo. Atskleidė mano sąmonei, kas esantys, pateikė daug informacijos apie savo istoriją ir prigimtį.

Silvestis atplėšė akis nuo košmariško pavidalo.

- Kuo čia dėti žonglieriai?

- Sąmonės žonglieriai egzistuoja jau ilgą laiką, ir jie aptinkami įvairiuose pasauliuose. Šioje galaktikos dalyje visoms kosmose keliaujančioms kultūroms anksčiau ar vėliau teko su jais susidurti. - Laskajas patapšnojo eskizą. - Ir mums, ir, žinoma, migločiams. Ar supranti, ką sakau, daktare?

- Taip... - bent jis tuo tikėjo. - Bet ne pačią esmę.

Laskajas šyptelėjo.

- Žonglieriai atsimena visus, kurie juos aplanko - iki paskutinės ląstelės ir neuroninės jungties. Tokie jau tie žonglieriai. Neįsivaizduojamo masto biologinė archyvavimo sistema.

Taiklus pastebėjimas, dingtelėjo Silvesčiui. Žmonės ne itin daug žinojo apie žonglierius, jų funkcijas ir kilmę. Bet nuo pat pradžių buvo akivaizdu, jog savo vandenynų matricose jie pajėgia išsaugoti žmonių asmenybes. Tad bet kuris, paniręs į žonglierių jūrą - per maudynes leisdamas sunaikinti ir vėl atkurti savo esybę, - tam tikra prasme tapdavo nemirtingas. Vėliau jo sąmonės įrašą žonglieriai galėdavo perkelti į kitą žmogišką būtybę. Per biologinį sudėtingą procesą saugojami įrašai užsikrėsdavo milijonais svetimų, subtiliai vienas kitą įtakojančių įspūdžių. Vos pradėjus tyrinėti žonglierius paaiškėjo, kad vandenyne slypi ir nežemiškų padarų sąmonės; į plaukikų mintis prasismelkdavo užuominų nuotrupos į svetimumą.

- Ką gi, žonglieriai įsiminė migločius, - tarė Silvestis. - Kokia mums iš to nauda?

- Didesnė, nei įsivaizduoji. Gal migločiai ir atrodė kitoniškai, tačiau jų sąmonės sandara iš dalies priminė mūsiškę. Nekreipk dėmesio į fizinę išraišką, pasistenk suprasti, jog tai - visuomeniškos būtybės, turėjusios kalbą ir panašiai suvokusios aplinką. Žmogui galima įkvėpti migločių mintis, bent jau iki tam tikro laipsnio, tuo pačiu jo nenužmoginant. - Laskajas vėl įsmeigė žvilgsnį į Silvestį. - Žonglieriai sugebėtų įdiegti neuroninę migločių kopiją į žmogiškas smegenis.

Negi Laskajas turėjo omenyje, jog norėdamas užmegzti ryšį su svetimu padaru privalėtum juo tapti? Nuo tokios minties nukratė šiurpas.

- Kaip tai mums padėtų?

- Miglynas jūsų nenužudytų.

- Kodėl?

- Suprask, jog Miglynas tėra apsauginė struktūra. Šioje glūdi ne vien migločiai, bet ir technologijos, pernelyg galingos, kad joms būtų galima leisti pakliūti į blogas rankas. Ištisus milijonus metų migločiai šukavo galaktiką ieškodami kenksmingų išnykusių kultūrų paliktų dalykų, kurių nė nepajėgčiau apibūdinti... kurie kitados tarnavo gėriui, bet galėjo būti panaudoti kaip neapsako-

mai siaubingi ginklai. Jie stengėsi, jog naujosios rasės negautų tų technologijų: priemonių, suteikiančių galimybę manipuliuoti erdvėlaikiu, judėti greičiau už šviesą... tokių dalykų, kokius tik sugebi įsivaizduoti.

Nejau tai tiesa, paklausė savęs Silvestis.

- Vadinasi, Miglynai įkūnija lobių skrynias, kurių raktus gauna tiktai labiausiai išsivysčiusios rasės?

- Ne tik. Jie ginasi nuo įsibrovėlių. Miglyno pasienis tarsi gyva būtybė, reaguojanti į mintis tų, kurie mėgina į ją įsiskverbti. Jei sąmonės modelis neprimena migločiaus... ji imasi atsakomųjų veiksmų. Taip iškreipia vietinį erdvėlaikį, kad gravitacinė jėga galėtų perplėšti tave perpus, daktare. Tačiau esybę su tinkamu sąmonės modeliu Miglynas įsileidžia, apsaugo ją ramios erdvės nišoje.

Logiškos išvados Silvestį pritrenkė. Jei mąstysi kaip miglotis, prasmuksi pro apsaugą... ir pažvelgsi į spindintį lobyno turinį. Na ir kas, kad, migločių įsitikinimu, žmonės dar nepribrendę užvaldyti šių turtų? Jei tau pakanka proto sugalvoti, kaip atverti lobių skrynią, nejau tai neduoda teisės pasisavinti radinius? Anot Laskajo, migločiai įsijautė į galaktikos globėjų vaidmenį nusprendę įslaptinti kenksmingas technologijas. Bet kas jų prašė? Staiga Silvesčio galvoje sukirbėjo dar vienas klausimas.

- Kodėl jie tau suteikė tokias žinias, jei visa tai, kas slypi Miglynuose, reikia bet kokia kaina apsaugoti?

- Aš nenutuokiu, ar jų žingsnis buvo iš anksto apgalvotas. Užtvara, supanti mano vardu pavadintą Miglyną, klaidingai nustatė, jog nesu svetimas. Bent jau trumpam. Galbūt ji sugedo, o gal tenykščius mechanizmus... hmm... sutrikdė mano sąmonės būsena. Kai pradėjau skverbtis į Miglyną, tarp mūsų ėmė cirkuliuoti informacija. Štai kaip sužinojau, kas tūno kitoje užtvaros pusėje ir kokiu būdu galima pergudrauti gynybinę sistemą. Šitų duomenų mašinos neišgautų. - Paskutinė pastaba, regis, atsklido iš niekur; žodžiai akimirką tarsi kybojo ore, kol Laskajas vėl pratęsė: - Tačiau Miglyną apėmė įtarimas, jog esu nepageidaujamas svečias, todėl jis išspyrė mane atgal į kosminę erdvę.

- Kodėl paprasčiausiai neužmušė?

- Turbūt ne visiškai pasikliovė savo nuomone. - Jis šiek tiek

patylėjo. - Apreiškimų Erdvėje pajutau abejones. Aplink mane kunkuliavo ginčai; argumentai šmėkščiojo greičiau už mintį. Galop pergalę pasiekė atsargumas.

Atėjo eilė klausimui, kuris Silvesčiui sukosi ant liežuvio galo nuo tada, kai Laskajas prasižiojo.

- Kodėl taip ilgai nieko nepasakojai?

- Atsiprašau dėl savo uždarumo. Pirmiausia privalėjau apdoroti žinias, kurias migločiai perdavė mano sąmonei. Informacija pateikta jų kalba, o ne mūsiške. - Jis padvejojo, žvilgtelėjo į dėmelę, sudarkiusią matematiškai tyrą mandalą. Po sekundės palaižė pirštą ir ištrynė nereikalingą brūkšnį. - Šią užduotį atlikau nesunkiai. Vėliau turėjau prisiminti, kaip žmonės bendrauja, - Laskajas įbedė į Silvestį gyvuliškas akis, kurias pridengė neandertalietiški kaltūnai. - Tu gražiai su manimi elgeisi, priešingai negu kiti. Buvai kantrus. Pamaniau, jog mano žinios tau praverstų.

Silvestis pajuto, jog užsižiebusi sveiko proto kibirkštis gali netrukus užgesti.

- Kaip įtikinti žonglierius, kad jie mums įdiegtų migločių sąmonės modelį?

- Visai paprastai. - Laskajas kinktelėjo galva piešinio pusėn. - Įsidėmėk figūrą ir plaukdamas jūroje atgaivink ją mintyse.

- Daugiau nieko nereikia?

- To užteks. Sąmonėje užfiksuotas figūros vaizdas nurodys žonglieriams, ko tau reikia. Žinoma, neužmiršk atsidėkoti. Tokių reikšmingų paslaugų jie nedalina veltui.

- Atsidėkoti?

Įdomu, pagalvojo Silvestis, kaip įmanoma įsiteikti esybei, kuri primena jūržolių ir dumblių salą?

- Ką nors sugalvosi. Tik pasirūpink, kad dovanoje nestigtų informacijos. Antraip sukelsi žonglieriams nuobodulį. Siūlyčiau jiems neįgristi. - Silvesčiui knietėjo pateikti dar ne vieną klausimą, bet Laskajas įsispigino į savo piešinius. - Tai viskas, ką norėjau pasakyti, - užbaigė.

Jis nutilo ir daugiau nė sykio nekalbėjo nei su Silvesčiu, nei su kitais žmonėmis. Po mėnesio Filipą Laskają rado nuskendusį tvenkinyje.

* * *

- Ei! - sušuko Kihurė. - Ar čia kas nors yra?

Ji suprato tik tiek, kad pabudo. Iš gilaus, ilgo ir šalto miego, neturinčio nieko bendra su snauduliu. Atsikėlus iš šaldiklio, sąmonė trumpam įstrigdavo amnezijos stadijoje - neužmirštamą būseną teko patirti anksčiau, kai ji atsigaivelėjo Geltakmenio apylinkėse. Fiziologinių ir nervų sistemos pakitimų su niekuo nesumaišysi. Kriogeninės kameros niekur nebuvo matyti - Kihurė gulėjo ant kušetės su drabužiais, - kita vertus, ją, dar neatgavusią sąmonės, bet kas galėjo čia atnešti. Kas? Ir kur ji atsidūrė? Moterį užvaldė jausmas, tarytum prisiminimus į šukes būtų išsprogdinusi granata. Visgi aplinka iš dalies atrodė pažįstama.

Kažkieno koridorius? Kad ir kas tai būtų, jame stūksojo daugybė klaikių skulptūrų. Galbūt ji praėjo pro šiuos objektus prieš kelias valandas, o gal iš sąmonės gelmių iškrapštė siaubingus vaikystėje prasimanytus vaizdus? Kreivi, rantyti, apdegę, virš jos iškilę pavidalai metė demoniškus šešėlius. Kihurė intuityviai suvokė, jog tie objektai kitados puikiai derėjo vieni prie kitų, bet dabar jie atrodė pernelyg deformuoti ir apšiurę.

Koridoriuje sučežėjo neryžtingi žingsniai.

Ji kryptelėjo galvą į artėjantį žmogų. Vos sugebėjo pakrutinti sumedėjusį kaklą. Kihurė iš patirties žinojo, jog po šaltojo miego kurį laiką sąstingis bus apėmęs visus kūno raumenis.

Vyriškis sustojo už poros žingsnių nuo lovos. Balzganoje kambario šviesoje įžiūrėti veido bruožus sekėsi sunkiai, tačiau, regint šešėliuose slypinčius žandikaulius, sąmonėje sušmėžavo prisiminimai. Su šituo žmogumi ji buvo susidūrusi prieš daugelį metų.

- Čia aš, - nuskambėjo vangus, flegmatiškas balsas, - Manukianas. Madmuazelė manė, jog apsidžiaugsi, kai pabudusi išvysi pažįstamą veidą.

Vardai lyg ir žinomi, nors kol kas Kihurė neįstengė tiksliai pasakyti, kur juos girdėjo.

- Kas atsitiko?

- Nieko baisaus. Ji pateikė tau pasiūlymą, kurio negalėjai atsisakyti.

- Kiek laiko aš miegojau?

- Dvidešimt dvejus metus, - atsakė Manukianas ištiesdamas ranką. - Eime susitikti su Madmuazele?

Kai Silvestis pramerkė akis, prieš save jis išvydo pusę dangaus prarijusią sieną, tokią juodą, kad ji, rodės, įkūnijo nebūtį. Anksčiau to nematė, bet dabar pastebėjo - bent taip galvojo, - jog įprasta tarp žvaigždžių tvyranti tamsa žvilga blyškiu švytėjimu. Tuo tarpu apvaliame tuštumos telkinyje, vadinamame Laskajo Miglynu, nebuvo nei žvaigždžių, nei kitokio šviesos šaltinio. Jokių fotonų, atklystančių iš žinomo elektromagnetinio spektro, jokių neutrinų, elementariųjų ir kitų dalelių. Jokių gravitacijos bangų, elektrostatinių arba magnetinių laukų - nė menkiausio lašelio Hokingo radiacijos, kuri, anot kelių išlikusių teorijų apie Miglyno mechaniką, turėtų sruventi iš pasienio atspindėdama entropinę paviršiaus temperatūrą.

Juodoje tuštumoje nieko panašaus neegzistavo. Kiek mokslininkams pavyko nustatyti, Miglynas užtverdavo kelią visoms spinduliavimo formoms ir, žinoma, sudraskydavo į skutelius kiekvieną objektą, išdrįsusį pernelyg priartėti prie pasienio.

Pakirdęs po šaltojo miego jis turėjo iškęsti pykinantį dezorientacijos periodą, kuris lydėjo staigų atgaivinimo procesą. Jaunas organizmas pakankamai greitai atsikratė neigiamo poveikio: fiziologiniu požiūriu Silvestis buvo vos trisdešimt trejų, nors nuo tikrosios gimimo datos jau spėjo praeiti daugiau nei šešiasdešimt metų.

- Ar man... viskas gerai? - paklausė jis medikų neatitraukdamas akių nuo nebūties, kuri viešpatavo už stoties lango, it žmogus, spoksantis į juodą pūgos atitikmenį.

- Tavo būklė beveik normali, - atsiliepė šalia stovintis medikas. Jis stebėjo ore slenkančius nervų sistemos parodymus ir rašomąja lazdele baksnojo per apatinę savo lūpą virškindamas gaunamą informaciją. - Deja, Valdezas atkrito. Tai reiškia, kad jo vietą užims Lefevra. Tikiuosi, judu sutarsite?

- Jau per vėlu trauktis, ar ne?

- Aš tik juokauju, Denai. Sakyk, ką tu prisimeni? Kol kas nenuskenavau amnezijos duomenų.

Klausimas pasirodė kvailas, bet netrukus Silvestis suprato,

kad jo atmintis vangi nelyginant dokumentų paieška apkerpėjusioje biurokratinėje sistemoje.

- Ar tu pameni Purslus? - sunerimusiu balsu pasiteiravo medikas. - Labai svarbu, kad prisimintum Purslus.

Taip, pavadinimas girdėtas, tačiau kurį laiką niekaip nepavyko jo susieti su praeities vaizdais. Šiuo momentu Silvestis aiškiausiai atsiminė Geltakmenį, iš kurio jie išvyko praėjus dvylikai metų nuo Aštuonių Dešimčių žūties, dvylikai metų nuo fizinės Kalvino mirties, dvylikai metų nuo pokalbio su pirmuoju arčiausiai Miglyno nusigavusiu žmogumi, dvylikai metų nuo tų laikų, kai Filipas Laskajas nusiskandino, matyt, įgyvendinęs savo tikslą.

Negausią, bet gerai pasiruošusią ekspediciją sudarė šviesaeigio įgula - dalinai chimeriški, su kitais žmonėmis retai bendraujantys ultranautai, - dvidešimt mokslininkų, didžiuma kurių anksčiau darbavosi MTI, ir keturi potencialūs delegatai. Tik dviem iš pastarųjų bus lemta keliauti link Miglyno paviršiaus.

Prieš pradedant tyrinėti Laskajo Miglyną, pirmiausia reikėjo apsilankyti kitoje vietoje. Misijoje gyvybiškai svarbų vaidmenį atliko sąmonės žonglieriai, todėl ekspedicijai visų pirma teko skristi į jų pasaulį, nutolusį nuo Miglyno per dešimtis šviesmečių. Silvestis neįsivaizdavo, ko tikėtis, tačiau žinojo turįs paklausyti Laskajo patarimo. Tas žmogus nebūtų nusprendęs nutraukti tylos dėl niekų.

Žonglieriai žadino smalsumą ilgiau nei šimtmetį. Jie egzistavo gausybėje pasaulių, kiekviena iš planetų skendėdavo milžiniškame vandenyne. Biocheminė sąmonė, sudaryta iš trilijonų tarpusavyje sąveikaujančių mikroorganizmų, išplitusi vandenyne salų pavidalu - štai ką žmonės pavadino žonglieriais. Visi jų pasauliai buvo tektoniškai aktyvūs, todėl atsirado teorijų, pasak kurių, tos esybės gaudavo energijos iš hidroterminių srautų, plūstančių pro jūros dugne atsivėrusias angas - kitaip tariant, karštį paversdavo bioelektrine energija, o šią į paviršių perduodavo superlaidžiais ūseliais, kurie driekėsi į juodas, šaltas, ne vieną kilometrą siekiančias gelmes. Žonglierių tikslai - su sąlyga, kad jie buvo užsibrėžę kažkokius tikslus - liko nežinomi. Akivaizdu, jog keistieji padarai galėjo įtakoti savo pasaulių biosferas funkcionuodami kaip protinga fitoplanktono masė, tačiau niekas nenutuokė, ar jie

turėjo kokių nors slaptų siekių. Tiesa, paaiškėjo - nors žmonės vėlgi neįstengė to perprasti, - jog žonglieriai pajėgūs išsaugoti ir atgaminti informaciją nelyginant gigantiškos kompiuterinės sistemos. Duomenis užfiksuodavo daugybėje lygių, tiek paviršiuose plūduriuojančiuose superlaidžiuose ūseliuose, tiek palaidose RNR grandinėse. Jokie tyrinėtojai negalėjo pasakyti, ar vandenyne egzistavo nors viena sritis, kurios jie nebūtų užpildę. Lygiai taip pat niekas neįstengė nustatyti - vandenų pasaulyje veisiasi aibė žonglierių ar tiktai vienas savarankiškas individas? Juk salas jungė organiniai tiltai. Jie įkūnijo gyvas planetos dydžio informacijos talpyklas, kurios, vaizdžiai tariant, sugerdavo įvairiausius duomenis. Kad ir kas patekdavo į žonglierių terpę, mikroskopiniai ūseliai įsiskverbdavo į objektą, dalinai jį suskaidydavo, paskui, išsiaiškinę chemines ir struktūrines savybes, persiųsdavo gautas žinias į biocheminę paties vandenyno saugyklą. Kaip minėjo Laskajas, žonglieriai gebėjo ne vien užkoduoti, bet ir įdiegti sąmonės modelius kitiems. Įskaitant kitų rasių, užmezgusių su jais ryšį - pavyzdžiui migločių, - mentalitetą.

Mokslininkai tyrinėjo žonglierius ne vieną dešimtmetį. Žmonės, panirę į jų vandenyną, susiliedavo su organizmu, kai mikroūseliai laikinai įsmigdavo į žmogiškas smegenis užmegzdami kvazineuroninį ryšį tarp plaukikų sąmonių ir likusios vandenyno dalies. Pasak eksperimento dalyvių, jausmas toks, tarsi bendrautum su protą turinčiais dumbliais. Apmokyti plaukikai pranešdavo, kad jų sąmonė išplisdavo iki planetos apimčių, o galvą užliedavo galybė senovinius laikus menančių atsiminimų. Suvokimo ribos įgaudavo lankstumo, nors vandenynas nė akimirkai neatrodė esąs savimonę turinti būtybė. Jis veikiau priminė žmogišką sąmonę atspindintį veidrodį, įkūnijo patį tikriausią solipsizmą. Plaukikai priblokšdavo netikėtais matematiniais gebėjimais, tarytum vandenynas būtų gerokai sustiprinęs kūrybines jų galias. Kai kurie tvirtino, jog, atsisveikinus su vandenų matrica ir sugrįžus į sausumą arba orbitą, poveikis iš karto neišnykdavo. Nejau jų sąmones apdorodavo kažkokie fiziniai pokyčiai?

Štai taip užgimė "žonglierių transformacijų" sąvoka. Papildomai apmokyti, plaukikai galėjo atsirinkti konkrečias permainas. Žonglierių pasaulyje įsikūrę neurologai pabandė išnagrinėti sme-

genų pakitimus, bet jiems pasisekė tiktai iš dalies. Transformacijos buvo neįtikėtinai subtilios - lyg kažkas mėgintų perstyguoti smuiką, užuot jį sudraskęs ir iš naujo suklijavęs. Bėgant laikui - po kelių dienų, savaičių arba, išskirtiniais atvejais, metų - jos išgaruodavo.

Būtent tokią informaciją turėjo Silvestis, kai ekspedicija pasiekė žonglierių pasaulį, vadinamą Purslais. Dabar jis prisiminė planetą - vandenyną, bangas, vulkaninių uolų grandines ir nuolatinį nosį riečiantį paties organizmo tvaiką, panašų į jūržolių kvapą. Keturi potencialūs kandidatai į delegatus, kurie turėjo užmegzti ryšį su migločiais, įsikalė į galvas kreidele nubraižytus padaro kontūrus. Ilgus mėnesius ketveriukė treniravosi su patyrusiais plaukikais, kol pagaliau, mintyse teregėdama Laskajo papaišytos būtybės vaizdą, murktelėjo į vandenyną.

Žonglieriai dalinai išskaidė jų sąmones, kurias perdirbo pagal savuosius modelius, ir netrukus atkūrė.

Kai visi keturi išniro iš vandens, iš pradžių atrodė, jog Laskajas vis dėlto buvo kuoktelėjęs.

Jie nedemonstravo keisto, nežemiškiems padarams būdingo elgesio, negavo jokių atsakymų į didžias kosmines paslaptis. Nė vienas nesijautė kitoniškas ir apie migločių kilmę žinojo nedaugiau nei anksčiau. Bet žmogaus intuicija neprilygo jautriems neurologiniams zondams. Anot šių parodymų, orientacija erdvėje ir kognityviniai įgūdžiai pasikeitė - glumino tik tai, kad niekaip nesisekė nustatyti permainų masto. Slinko dienos, ir keturi delegatai paeiliui pradėjo tvirtinti patiriantys tam tikras sąmonės būsenas, kurios, kad ir kaip paradoksalu, buvo pažįstamos ir tuo pačiu svetimos. Akivaizdu, jog po maudynių plaukikų galvose kažkas pakito, nors niekas negalėjo garantuoti, jog permainos sąmonėse susijusios su migločiais.

Šiaip ar taip, ekspedicijai derėjo kuo skubiau pratęsti darbus.

Po pradinių testų keturi delegatai atsigulė į kriogenines kameras. Šaltis neleido žonglierių transformacijoms išblėsti, nors, ketveriukei pabudus, jos neišvengiamai ims nykti. Padėties neišgelbės net eksperimentiniai nervų sistemą stabilizuojantys vaistai. Per skrydį iki Laskajo Miglyno delegatai tūnojo šaldikliuose. Ten pat praleido dar ne vieną savaitę, kol tyrimų stotis manev-

ravo artėdama prie objekto, siekdama išlaikyti saugų 3 astronominių vienetų atstumą. Kitaip tariant, ketveriukę pažadino tik kelionės į Miglyno paviršių išvakarėse.

- Aš... prisimenu, - atsiliepė Silvestis. - Aš prisimenu Purslus.

Akimirką medikas plekšnojo rašomąja lazdele sau per lūpas tikrindamas informacijos srautus, plūstančius iš medicininės analizės sistemos, pagaliau linktelėjo galva ir pripažino jį tinkamu misijai.

- Senoji vieta šiek tiek pasikeitė, - tarė Manukianas.

Jis sakė tiesą. Kihurė žvelgė į priešais atsivėrusį vaizdą ir vos sugebėjo atpažinti Bedugnės miestą. Uodų Tinklas prapuolė. Nūnai pastatai nevaržomai stiebėsi vietinėje atmosferoje, nors kadaise juos dengė į vieną visumą susilieję kupolai. Juodieji Madmuazelės rūmai daugiau nepriklausė aukščiausiems statiniams. Rudas įkaitusias dausas tarsi ryklių pelekai skrodė dangoraižiai, nusėti daugybe mažyčių langelių, spindintys gigantiškais jungėjų naudojamais Būlio logikos simboliais. Pastatai iškilo Mulčio liekanose kaip vėjo išpūstos jachtų burės. Iš senosios gremėzdiškos architektūros ir Skliauto beveik nieko neliko. Senamiesčio mišką į istoriją nugramzdino tviskantys ašmenų formos bokštai.

- Vietiniai kažką užaugino prarajos gelmėse, - paaiškino Manukianas, - ir pavadino tai Lelija. - Vyriškio balse nuskambėjo susižavėjimą išduodančios gaidelės, kurios sumišo su pasibjaurėjimu. - Ją matę žmonės teigia, jog tai panašu į milžiniškus alsuojančius vidaus organus - Dievo skrandžio dalelę. Toji medžiaga pritvirtinta prie bedugnės sienų. Kai iš kiaurymės besiveržiantys nuodai prasiskverbia pro Leliją, jie tampa pakenčiamu, kvėpavimui tinkamu oru.

- Ir visa tai įvyko per dvidešimt dvejus metus?

- Taip, - atsiliepė moteris. Šalia blizgančių juodų langinių sušmėžavo pavidalas. Apsisukusi Kihurė įžiūrėjo hermetiko neštuvų kontūrus. Kai juos išvydo, prisiminė Madmuazelę... ir ne tik ją. Rodės, jog nuo paskutinio jųdviejų susitikimo tepraėjo minutė. - Ačiū, kad ją atvedei, Karlai.

- Jums manęs nebereikės?

- Manau, ne, - tyliai nuaidėjo moters balsas. - Dabar svarbiausia - laiko faktorius. Netgi po tiek metų. Aš aptikau įgulą, ieškančią tokio žmogaus, kaip Kihurė, tačiau jų erdvėlaivis žada pasišalinti iš sistemos po kelių dienų. Mūsų bičiulę teks kuo skubiau apmokyti, padėti įsijausti į vaidmenį ir pristatyti laivo įgulai, antraip prarasime palankią progą.

- O jeigu aš atsisakysiu? - pasiteiravo Kihurė.

- Juk to nebus, ar ne? Tikiuosi, pameni, ką galėčiau dėl tavęs padaryti?

- Tokių dalykų lengvai neužmirši. - Medžiotoja puikiai prisiminė, ką Madmuazelė parodė: kitame uždarame šaldiklyje tysojo Fazilas, jos vyras. Kanceliarinė klaida, regis, nebuvo tokia jau baisi, nes iš Skajaus Persvaros išskraidino juos abu. Tačiau ją vis vien apgavo. Šią klastą neabejotinai sumąstė Madmuazelė. Kihurė pernelyg paprastai gavo žudikės darbą Gaudynių žaidime: žvelgiant į praeitį tapo aišku, kad ji teturėjo pademonstruoti, ar sugebės įvykdyti būsimą užduotį. Norą bendradarbiauti užtikrino tas faktas, jog Madmuazelės rankose atsidūrė Fazilas. Jei Kihurė nepaklus, ji nebematys savo vyro.

- Aš žinojau, kad paklausysi sveiko proto balso, - pratęsė Madmuazelė. - Mano prašymą tu įgyvendinsi nesunkiai.

- Kokią įgulą radote?

- Tai prekeiviai, - nuramino medžiotoją Manukianas. - Kadaise pats tuo užsiiminėjau. Štai kaip išgelbėjau...

- Pakaks, Karlai.

- Atleiskite. - Jis atsigręžė į neštuvus. - Tiesiog norėjau pasakyti - argi tie tipai gali būti labai blogi?

Nežinia, ką reikėtų kaltinti - atsitiktinumą ar dizainerių pasąmonę, - kad savo išore MTI kontaktinis laivas panėšėjo į begalybės simbolį. Erdvėlaivį sudarė lezgelio formos moduliai, užgrūsti gyvybės palaikymo sistemomis, sensoriais bei ryšių įranga, atskirti žiedu, kurį supo varikliai ir papildomi sensorių rinkiniai. Bet kuriame iš modulių tilpo po du žmones. Jei, įpusėjus misijai, būtų kilę nesklandumų dėl delegatų nervų sistemos, erdvėlaivis galėjo juos katapultuoti.

Didindamas greitį kontaktinis laivas nulėkė link Miglyno, tuo tarptu stotis atsitraukė lūkuriuojančio šviesaeigio pusėn. Paskalei pasakojant praeities įvykius, nušvitusioje hologramoje Silvestis matė, kaip mažėjo laivas, kol iš jo beliko melsvas variklių blizgesys ir žalių bei raudonų švieselių pulsavimas, kuris pamažu blėso skęsdamas juodoje, lyg rašalo dėmė išplitusioje nebūtyje.

Niekas tiksliai nežinojo, kas nutiko vėliau, nes didžiuma Silvesčio ir Lefevros gautos informacijos prapuolė, įskaitant ir duomenis, perduotus tyrimo stočiai bei šviesaeigiui. Klausimų kilo ir dėl skrydžio trukmės, ir dėl įvykių eiliškumo. Pavyko išsaugoti tik tai, ką prisiminė Silvestis, kuriam Miglyno prieigose ne kartą aptemo ir pakito sąmonė. Būtent todėl jo atsiminimus derėjo vertinti itin atsargiai.

Štai ką pasisekė išsiaiškinti.

Silvestis ir Lefevra priartėjo prie Miglyno labiau nei bet kuris kitas žmogus, netgi Laskajas. Jei šis sakė tiesą, transformacijos suklaidino Miglyno apsaugos priemones, privertė įsileisti modulius į įprasto erdvėlaikio nišas, aplink kurias kunkuliavo nuožmios gravitacinio potvynio bangos. Netgi dabar niekas nebandė apsimesti suprantąs, kaip tai įvyko: kokiu būdu Miglyne slypintys mechanizmai sugebėjo iškreipti erdvėlaikį į tokias beprotiškas konfigūracijas, kai milijardus kartų menkesniems pokyčiams reikėtų daugiau energijos, nei šios buvo sukaupta visoje galaktikos masėje. Juo labiau niekas nesuvokė, kaip sąmonė turėtų smelktis į juodą tuštumą supantį erdvėlaikį, kad Miglynas ją įsileistų ir tuo pačiu apdorotų tos sąmonės prisiminimus bei mintis. Matyt, pastarąsias ir erdvėlaikio struktūrą jungė kažkokia sąsaja. Silvesčiui pavyko aptikti nuorodas į senovišką, prieš šimtmečius pamirštą, teoriją, pasak kurios kvantinius sąmonės procesus ir kvantinius gravitacinius erdvėlaikio mechanizmus vienijo kažkokia Veilo kreivė... visgi tai nepadėjo geriau suprasti sąmonės; teorijos, kaip ir anksčiau, nepatvirtino jokie konkretūs faktai. Galbūt Miglyno kaimynystėje vos pastebima minčių ir erdvėlaikio jungtis neapsakomai sustiprėdavo. Silvestis ir Lefevra skverbėsi pro audrą dėka perdirbtų sąmonių, kurios apmalšino gravitacines vos už poros metrų nuo laivo korpuso šėlstančias jėgas. Jie panėšėjo į gyvačių kerėtojus, tipenančius kobrų duobėje, muzikos

garsais valančius siaurutį, saugų kelią. Bet jei melodija nutils arba ims rėžti ausį, hipnotinė gyvačių ramybė išsisklaidys. Mokslininkai taip ir neišsiaiškino, koks atstumas skyrė delegatus nuo Miglyno, kai pasigirdo pirmieji nedarnūs sąskambiai ir sukruto gravitacinės kobros.

Silvestis teigė, esą juodu nenusigavo iki pačios Miglyno ribos - jo akiratyje daugiau nei pusę dangaus užėmė tviskančios žvaigždės. Tačiau iš laivo išgautos duomenų nuotrupos bylojo, jog kontaktinis modulis *buvo* atsidūręs fraktalinėje Miglyną supančioje jūroje, už išskydusių objekto ribų, toje zonoje, kurią Laskajas praminė Apreiškimų Erdve.

Lefevra pajuto artėjančią nelaimę. Persigandusi, bet šaltu kaip ledas balsu bendražygė pranešė Silvesčiui naujienas. Pradėjo tirpti jos svetimybės šydas, po kuriuo glūdėjo žmogiškos mintys. Įvyko tai, ko jie labiausiai bijojo ir ko tikėjosi išvengti.

Delegatai skubiai perdavė žinią tyrimų stočiai ir atliko psichologinius testus, kad patikrintų, ar ji neklysta. Šiurpinantys faktai badyte badė akis. Transformacijos poveikis akivaizdžiai silpnėjo. Po kelių minučių migločių komponentas išnyks iš Lefevros sąmonės. Ji užmirš gyvates raminančią melodiją.

Jie vylėsi, jog nieko panašaus nenutiks, tačiau neužmiršo ir atsargumo priemonių. Lefevra persikraustė į kitą modulį, paleido sprogstamuosius užtaisus ir atsiplėšė nuo tos laivo dalies, kurioje liko Silvestis. Tuo metu transformacija jau buvo beveik išblėsusi. Per garso-vaizdo sąsają, jungiančią atskirtus modulius, bendražygė pranešė, kad jaučia, kaip stiprėja gravitacinės jėgos, kurios nenusakomais būdais pradeda deformuoti kūną.

Varikliai pabandė išstumti Lefevros modulį iš perkreiptos erdvės, tačiau Miglynas buvo pernelyg didelis, o ji - per maža. Po minutės kitos spaudimas įniko draskyti ploną laivelio korpusą; kol kas Lefevra išliko gyva, kaip embrionas susigūžusi mažėjančioje ramios erdvės nišoje. Silvestis prarado su ja ryšį, kai modulis sprogo į gabalus. Dekompresija, nors ir staigi, nebuvo pakankamai greita, kad akimoju užgniaužtų jos riksmus.

Lefevra negyva, dėl to nekilo nė menkiausių abejonių. Jo transformacija tebefunkcionavo atbaidydama gyvates. Silvestis

jautėsi vienišesnis nei bet kuris kitas žmogus visatos istorijoje, tačiau kelionės į Miglyno gilumą nenutraukė.

Silvestis parado sąmonę. Vėliau, atsipeikėjęs savo tyliame laivelyje, sunkiai orientuodamasis aplinkoje, pamėgino užmegzti ryšį su jo laukiančia tyrimų stotimi. Neišgirdo jokio atsakymo. Gyvybės ženklų nerodė nei stotis, nei šviesaeigis. Juos abu, lygiai taip pat kaip Lefevros modulį, sudorojo kažkoks gravitacinis impulsas, kuris aplenkė jo laivą. Žuvo visi įgulos nariai ir prie ekspedicijos prisijungę mokslininkai. Gyvas išliko vienintelis Silvestis.

Bet kodėl? Kad mirtų, tik gerokai lėčiau?

Jis nuvairavo savo modulį prie stoties ir šviesaeigio liekanų. Kuriam laikui išmetė iš galvos visas mintis apie migločius, sutelkė dėmesį į tai, kaip išgyventi.

Tūnodamas ankštoje gelbėjimosi valtyje Silvestis ištisas savaites mokėsi įjungti apgadintą remontinę šviesaeigio sistemą. Miglyno impulsas pavertė garais ar tiesiog sunaikino tūkstančius tonų erdvėlaivio masės, bet dabar sumaitotam griozdui tereikėjo nuskraidinti namo vieną žmogų. Kai įsibėgėjo remonto darbai, Silvestis pagaliau įstengė normaliai numigti - nors dar nedrįso patikėti sėkme. Sapnų karalystėje jis pamažu suvokė didingą, paralyžiuojančią tiesą. Po Lefevros žūties, prieš jam atsigaunant, kažkokia neįsivaizduojamai svetima esybė įsibrovė į sąmonę ir perdavė žinią, kurios Silvestis niekaip nepajėgė išversti į žmonių kalbą.

Jis lankėsi Apreiškimų Erdvėje.

5
Naujosios Brazilijos karuselė, Geltakmenis, Eridano Epsilon, 2546-ieji

- Aš prie baro, - pareiškė Voljova į apyrankę stabtelėdama šalia "Žonglieriaus ir migločiaus". Ji pyko ant savęs dėl pasirinktos susitikimo vietos, nes bjaurėjosi tiek pačia įstaiga, tiek šios klientūra, bet organizuodama pasimatymą su kandidate į artileristo postą jokios alternatyvos pasiūlyti negalėjo.

- Naujokė jau pasirodė? - atsiliepė Sadžakio balsas.

- Ne... nebent nusprendė ateiti anksčiau. Jeigu ji atvyks su-

tartu laiku ir pokalbis baigsis taip, kaip tikiuosi, mes iškeliausime po valandos.

- Būsiu pasiruošęs.

Pasitempusi ji žengė pro duris; mintyse užfiksavo prie staliukų įsitaisiusius lankytojus. Ore tebekybojo šleikščiai salsvas kvapas. Trikūgiu grojanti muzikantė dirgliai purtėsi. Iš merginos smegenų žievės sklindančius keistai drumzlinus garsus sustiprino instrumentas ir sumoduliavo jos pirštai, spaudžiantys sudėtingus spalvotus lytėjimui jautrius dalmenis. Melodija vingiavo aukštyn nelyginant ragos, kažkuriuo momentu ją nutraukė ausį rėžiantys atonalūs pasažai, kurie skambėjo taip, tarytum tuntas liūtų galąstų savo nagus į surūdijusias metalo plokštes. Voljova girdėjo, jog reikia turėti specialius neurogarsinius implantus, jei nori mėgautis trikūgio muzika.

Ji atsisėdo už baro ir užsisakė degtinės stiklą. Kišenėje laikė poodinės injekcijos dozę, kuri, esant reikalui, galėjo kaipmat išblaivinti. Ultra susitaikė su mintimi, jog laukti teks labai ilgai, kol pasirodys naujokė. Paprastai ji nestigtų vietoje, bet dabar, didelei savo nuostabai, jautėsi atsipalaidavusi ir dėmesinga. Netrikdė net aplinka. Gal viskuo kalti ore tvyrantys psichotropiniai chemikalai, tačiau tokia puiki nuotaika jos nebuvo aplankiusi ištisus mėnesius. Nors žinia, jog įgula privalės keliauti į Resurgamą, lyg ir turėjo prislėgti. Kaip gera vėl atsidurti žmonių draugijoje. Na, ir kas, kad šią sudarė bare maksintys tipeliai. Praėjo ne viena minutė, kol Voljova stebėjo veidus ir jų savininkus, įsitraukusius į negirdimus pokalbius, veikiausiai porinančius keliautojų istorijas. Kaljaną rūkanti mergina išpūtė dūmų čiurkšlę ir pratrūko krizenti, kai jos partneris baigė pasakoti kažkokį anekdotą. Plikis, ant kurio skalpo juodavo ištatuiruotas drakonas, gyrėsi, kaip jis skrido dujų milžinės atmosferoje sugedus autopilotui ir žonglierių transformuota sąmone be vargo sprendė aplinkinių srautų lygtis. Dar viena grupelė ultrų, kurie dėl melsvos jų stalą apšvietusios lempos tapo panašūs į šmėklas, įsikarščiavę lošė kortomis. Vienas žmogėnas privalėjo sumokėti skolą - atsisveikinti su savo plaukų sruoga. Bendrai laikė ji prispaustą prie kėdės, kol laimėtojas, atsiimdamas teisėtą laimikį, kišeniniu peiliu nurėžė dredą.

Kaip vis dėlto Kihurė atrodė?

Striukės kišenėje Voljova sužvejojo kortelę ir vogčiomis dirstelėjo į delną, kuriame ją gniaužė. Vardas, pavardė - Ana Kihurė - ir kelios eilutės šykščių biografinių duomenų. Įprastame bare moteris niekam nekristų į akis, bet šioje užeigoje ji išsiskirs savo normalumu. Sprendžiant iš nuotraukos, Kihurė čia nepritaps labiau nei pati Voljova.

Dėl to nevertėjo kvaršinti galvos. Visi įrodymai liudijo, jog naujokė kaip niekas kitas tiko užimti artileristo postą. Įsilaužusi į vietinės sistemos duomenų bazes - tuos tinklus, kurie tebefunkcionavo po maro, - Voljova sudarė jos poreikius tenkinančių individų sąrašą. Įtraukė ir Kihurę, buvusią kariškę iš Skajaus Persvaros, bet jos, deja, nepavyko aptikti. Galų gale triumvira numojo į ją ranka ir sutelkė dėmesį į kitus kandidatus. Nė vienas jų nepateisino lūkesčių, bet Voljova pratęsė paieškas, sulig kiekviena nesėkme vis labiau nusimindama. Sadžakis ne sykį siūlė tiesiog jėga ką nors nugabenti į laivą - tarytum meluoti verbuojamam žmogui būtų menkesnis nusikaltimas. Be to, pagrobimas negarantuotų, kad ji ras naujoką, su kuriuo galės dirbti.

Staiga lyg iš niekur išdygo Kihurė. Ji išgirdo, jog "Begalybės nostalgijai" reikėjo papildymo, ir pranešė esanti pasirengusi išvykti iš Geltakmenio. Apie savo karinę patirtį neužsiminė, bet Voljova jau turėjo šią informaciją. Matyt, Kihurė paprasčiausiai stengėsi būti atsargi. Keista tik tai, kad ji pasirodė, kai Sadžakis, laikydamasis standartinių prekybos protokolų, paskelbė apie pasikeitusį kelionės tikslą.

- Kapitonė Voljova?

Liesa, bet raumeninga Kihurė vilkėjo neišvaizdžius tamsius drabužius ir aiškiai neprijautė jokiai ultrų mados pakraipai. Juodi jos plaukai tebuvo coliu ilgesni nei Voljovos, pakankamai trumpi, kad būtų matyti švarus, jokiais lizdais ir neuroninių sąsajų įrenginiais neišvarstytas viršugalvis. Tai dar nereiškė, jog smegeninė neužgrūsta ūžiančiais miniatiūriniais mechanizmais, tačiau Kihurė jais nesididžiavo. Moters veidas - simpatiškas, bet ne stulbinančiai gražus - atspindėjo mišinį genotipų, dominuojančių gimtojoje jos planetoje, Skajaus Persvaroje. Su tiesiomis, neišraiškingomis lūpomis kontrastavo akys, tamsios, kone bespalvės, bet

žvilgančios nuginkluojančia nuovoka. Vieną sekundės dalį Voljovai pasidingojo, jog moteris kiaurai permato pasibjaurėtiną jos melagysčių šydą.

- Taip, - patvirtino triumvira. - O tu, ko gero, esi Ana Kihurė. - Ji šnekėjo tyliai, nes dabar, susisiekusi su kandidate į artileristo postą, nė kiek netroško, kad jų pokalbį nugirstų kiti galimi į laivą besiveržiantys pretendentai. - Kiek suprantu, tu teiravaisi prekybos tarpininko apie galimybes prisijungti prie mūsų įgulos.

- Aš ką tik atvykau į karuselę. Pamaniau, jog visų pirma turėčiau užmegzti ryšį su jumis ir tik paskui mėginti laimę kituose laivuose, kurie ieško žmonių.

Voljova pauostė degtinę.

- Nepyk, bet tavo strategija keistoka.

- Kodėl? Daugumą įgulų užvertė tokia gausybė prašymų, kad jos apklausia pretendentus tiktai pasitelkusios simuliacijas. - Ji siurbtelėjo vandens. - Aš mieliau bendrauju su žmonėmis. Juolab kad viena laivo įgula nedaug kuo skiriasi nuo kitos.

- Patikėk, mūsiškė skiriasi, - atsiliepė Voljova.

- Bet jūs esate prekybininkai, ar ne?

Voljova energingai pakinkavo galva.

- Taip. Geltakmenyje jau sutvarkėme beveik visus komercinius reikalus. Turiu pripažinti, jog didelės naudos neišpešėme. Rinka apimta stagnacijos. Sugrįšime į sistemą po poros šimtmečių ir pažiūrėsime, ar čionykštė ekonominė padėtis pagerėjo, bet aš asmeniškai nesisieločiau, jei daugiau niekada nepamatyčiau šios vietos.

- Vadinasi, jei noriu prisišlieti prie jūsų, privalau kuo greičiau apsispręsti.

- Pirmiausia turėsime nutarti, ar mums tinki.

Kihurė nudelbė ją įdėmiu žvilgsniu.

- Jums netrūksta kitų kandidatų?

- Šios temos negvildensime.

- Esu tikra, kad netrūksta. Juk tai Skajaus Persvara... ten turbūt veržiasi daugybė žmonių, kurie mielai sumokėtų už skrydį.

Skajaus Persvara? Netikėdama savo sėkme Voljova stengėsi išsaugoti abejingą veido išraišką. Kihurė susisiekė su jais dėl vienintelės priežasties - ji manė, jog "Begalybės nostalgija" lėks

į Persvarą, o ne į Resurgamą. Kažkaip sugebėjo neišgirsti Sadžakio skelbimo apie pasikeitusį kelionės tikslą.

- Egzistuoja ir bjauresnių pasaulių, - tarstelėjo Voljova.

- Nekantrauju juos aplankyti. - Virš galvos, čiuoždamas lubas išraizgiusiais bėgiais, praslinko organinio stiklo debesėlis, pilnas gėrimų ir narkotikų. - Kokios pareigos man atiteks?

- Verčiau viską paaiškinsiu laive. Tikiuosi, neužmiršai savo kelionmaišio?

- Aišku, ne. Pati žinai, jog man reikia to posto.

Voljova nusišypsojo.

- Labai džiaugiuosi tai girdėdama.

Kiuvjė, Resurgamas, 2563-ieji

Kalvinas Silvestis materializavosi kameros gale, kaip visada įsitaisęs savo prabangiame soste.

- Turiu įdomių naujienų, - tarė jis glostydamasis barzdelę. - Tik abejoju, ar jos tau patiks.

- Kalbėk greičiau; netrukus duris pravers Paskalė.

Amžinoji pašaipi šypsenėlė dar giliau įsirėžė į Kalvino veidą.

- Apie ją ir kalbu. Tau Paskalė patinka, tiesa?

- Ne tavo reikalas. - Silvestis atsiduso; jis žinojo neišvengsiąs sunkumų. Juk pats prisidėjo prie didžiosios jau beveik baigtos savo biografijos dalies. Nors teoriškai tiksli, nestokojanti požiūrių, kuriais ją galima vertinti, biografija teįkūnijo tobulą Žirardjė geidžiamą propagandos ginklą. Žvelgiant pro subtilų jos filtrą, kiekvienas praeities aspektas parodys jį kaip egoistišką, vienam reikalui atsidavusį tironą - žmones beširdiškai išnaudojusį intelektualą. Paskalei nestigo sumanumo. Jei Silvestis nežinotų visų faktų, jis nedvejodamas pritartų įtaigiai autorės traktuotei.

Akivaizdžią tiesą pripažinti nemalonu, bet dar sunkiau susitaikyti su tuo, jog daugiausia žalos pridarė jį pažinojusių žmonių liudijimai. Ypač prislėgė Kalvino parodymai. Nors ir nenoromis, Silvestis leido Paskalei bendrauti su beta lygio simuliacija. Mainais už prievarta išgautą sutikimą sulaukė tam tikrų kompensacijų.

- Man reikia, kad jūs vėl surastumėte ir atkastumėte obelis-

ką, - pareiškė Silvestis. - Žirardjė prižadėjo, jog gausiu visus duomenis iš kasinėjimų zonos, jei padėsiu apdergti savo vardą. Duoto žodžio laikiausi. Ar vyriausybei ne laikas atsimokėti tuo pačiu?

- Lengva nebus... - pradėjo Paskalė.

- Sutinku, bet finansiniai potvinistų ištekliai dėl to labai nenukentėtų.

- Aš su juo pašnekėsiu. - Balso intonacija bylojo, kad žurnalistė nieko negarantuoja. - Jei leisi bendrauti su Kalvinu, kada užsimanysiu.

Jau tuomet jis žinojo, jog tai šėtoniškas sandėris. Viską atpirko viltis vėl pamatyti obeliską - ir ne vien menkutę artefakto dalį, kurią pavyko atrausti prieš perversmą.

Kad ir kaip keista, Žirardjė ištesėjo pažadą. Praėjo keturi mėnesiai, tačiau archeologai sugebėjo aptikti senąją kasimvietę ir išrausti obeliską. Žinoma, jie dirbo ne itin kruopščiai, bet nieko kita Silvestis nesitikėjo. Svarbiausia, jog objektas išliko sveikas. Dabar savo vienutėje jis galėjo išvysti holografinį radinio atvaizdą kada tiktai panūdęs; jei norėdavo ištirti vieną ar kitą paviršiaus dalį, nesunkiai ją padidindavo. Dėmesį visuomet prikaustydavo tekstas, nors niekaip nesisekė sintaksiškai jo išnagrinėti. Kaip ir anksčiau, sudėtingas saulės sistemos brėžinys Silvesčiui atrodė bauginančiai tikslus. Šiek tiek žemiau - toje vietoje, kurios prieš daugelį metų jis nebuvo atkasęs - puikavosi tas pats, tik gerokai didesnis žvaigždėlapis, apimantis visą sistemą iki pat kometinio ūko. Povą sudarė dvi žvaigždės, nutolusios viena nuo kitos dešimties šviesvalandžių atstumu. Amarantinai, regis, tą žinojo, kadangi aiškiai pažymėjo antrosios žvaigždės orbitą. Kurį laiką Silvestis spėliojo, kodėl niekada nematydavo jos naktimis - toji dangaus spingsulė būtų blausoka, bet vis vien ryškesnė už kitus žėruojančius taškelius. Staiga jis prisiminė, jog antroji žvaigždė, kuri kadaise tviskėjo skaisčiai mėlynu atspalviu, nebešviečia, nes virto sudegusia neutronine nykštuke, tokiu tamsiu taškeliu, kad jį įstengė aptikti tiktai pirmieji tarpžvaigždiniai zondai. Obeliske pulsaro orbitą papildė grupelė grafinių simbolių.

Silvestis neturėjo jokio supratimo, ką jie reiškė.

Nuostabą kurstė panašūs erdvėlapiai, nubraižyti apatinėje

artefakto dalyje, iš pažiūros primenantys kitas saulės sistemas. Be abejo, jis negalėjo to įrodyti. Iš kur amarantinai ištraukė šią informaciją - apie kitas planetas, neutronines žvaigždes, sistemas, - jei niekada nebuvo pakilę į kosmosą kaip, pavyzdžiui, žmonės?

Galbūt esmė slypėjo obelisko amžiuje? Ištyrus kontekstinį lygmenį, piršosi išvada, kad jam devyni šimtai devyniasdešimt tūkstančių metų, vadinasi, tą momentą, kai objektas buvo užkastas, ir Įvykį skyrė ne daugiau kaip tūkstantmetis. Vis dėlto, norint patvirtinti teoriją, reikėjo tikslesnių apskaičiavimų. Per paskutinį Paskalės apsilankymą Silvestis paprašė nustatyti artefakto amžių įkalintų elektronų, trumpiau tariant, ĮE metodu; dabar vylėsi, jog atėjusi ji pateiks atsakymą.

- Paskalė buvo man naudinga, - paaiškino jis Kalvinui, kuris atsakė pašaipiu žvilgsniu. - Nesitikiu, jog mane suprasi.

- Gal ir nesuprasiu. Bet vis vien siūlyčiau išklausyti, ką sužinojau.

Silvestis susitaikė su likimu.

- Ką gi?

- Jos pavardė ne Diubua, - Kalvinas nusišypsojo užtęsdamas tylos pauzę, - o Žirardjė. Ji - Nilso duktė. Tave, berneli, tiesiog apkvailino.

Pasišalinus iš "Žonglieriaus ir migločiaus", jas apgaubė karuselės sukurtos karštos planetinės nakties atitikmuo. Nuo medžių, išsirikiavusių prie parduotuvės, ėmė leistis sulaukėję kapucinai, savo kibiomis uodegomis ketinantys panaršyti praeivių kišenes. Kažkur už posūkio dundėjo burundiški būgnai. Dirbtinių debesų sluoksnį perskrodė gyvačių pavidalo žaibai. Kihurė girdėjo, jog čia retsykiais nulydavo, bet kol kas jai neteko pačiai pajusti šio tikroviško klimato.

- Karuselės centre mūsų laukia keltas, - tarė Voljova. - Mums tereikia sėsti į liftą, o vėliau pereiti muitinės zoną.

Moterys žengė į atvirą barškančią, nešildomą, šlapimu dvokiančią lifto kabiną, kurioje nebuvo jokių kitų pakeleivių, išskyrus komusą pintiniu šalmu, sėdintį ant suolelio, pasidėjusį ant kelių šakuhakį, nutaisiusį mąslią veido išraišką. Matyt, pagalvojo Ki-

hurė, vien jo išvaizda priversdavo žmones laukti kitų kabinų, be paliovos kursuojančių tarp karuselės centro ir pakraščio.

Šalia komuso išdygo Madmuazelė, globėjiškai sunėrusi už nugaros rankas, dėvinti grindis siekiančią elektros žydrumo suknelę, juodus plaukus susirišusi į standų kuodą.

- Nebūk tokia įsitempusi, - perspėjo ji, - antraip Voljova įtars, jog kažką slepi.

- Pranyk.

Voljova į ją atsigręžė.

- Ką sakei?

- Sakiau, jog čia šalta.

Vieną užsitęsusią akimirką triumvira varstė Kihurę akylu žvilgsniu.

- Aha, tikriausiai.

- Tau nebūtina kalbėti balsu, - atsakė Madmuazelė, - ar mintyse suformuluoti žodžių. Tiesiog įsivaizduok tarianti tai, ką norėtum, kad aš išgirsčiau. Implantai užfiksuos impulsus, kuriuos generuos už kalbą atsakinga smegenų sritis. Nagi, pabandyk.

- Pranyk, - pakartojo Kihurė, tiksliau, įsivaizdavo tai sakanti. - Nešdinkis iš mano galvos. Šio punkto į kontraktą neįtraukėme.

- Brangioji, - atsiliepė Madmuazelė, - juk mes nepasirašėme jokio kontrakto. Dėl darbo sąlygų sutarėme žodžiu kaip dvi... hmm... padorios moterys. Tiesa? - ji įsistebeilijo į Kihurę tarsi tikėdamasi kokios nors reakcijos, bet medžiotoja tylėjo nuožmiai į ją spoksodama. - Na, gerai, aš pasitrauksiu. Bet pažadu greitai sugrįžti.

Madmuazelė išgaravo.

- Laukiu nesulaukiu, - burbtelėjo Kihurė.

- Ką? - paklausė Voljova.

- Sakau, laukiu nesulaukiu, kada išlipsime iš prakeikto lifto.

Neilgai trukus jos pasiekė centrinę karuselės dalį, perėjo muitinę ir nudrožė į kosminį, skrydžiams atmosferoje nepritaikytą, keltą, kurį sudarė sfera su keturiomis lygiais tarpais vienos nuo kitų atskirtomis variklių sekcijomis. Laivas vadinosi "Išvykimo melancholija" - ultros dažnai suteikdavo savo laivams tokius ironiškus vardus. Interjeras priminė briaunotus banginio vidurius.

Paraginta Voljovos, atvykėlė turėjo brautis pro pertvaras ir šliaužti ryklės pavidalo koridoriais, kol pasiekė tiltelį. Šiame tebuvo keli kaušo formos krėslai ir prietaisų skydas, rodantis su aviacine įranga susijusią, subtiliomis hologramomis apipintą informaciją. Voljova dūrė pirštu į vieną iš vaizdinių, ir iš juodos prorėžos, esančios prietaisų skydo šone, išniro padėkliukas su senamadiška klaviatūra. Ultros pirštai ėmė šokčioti per klavišus, avionikos duomenų sraute pakeisdami vieną kitą smulkmeną.

Kihurė virptelėjo suvokusi, jog moteris neturi jokių implantų - kad ji bendrauja su laivo sistemomis per savo pirštus.

- Prisisek diržą, - liepė Voljova. - Aplink Geltakmenį lakioja tokia gausybė šiukšlių, kad mums reikės brautis pro jų debesis didžiausiu įmanomu greičiu.

Medžiotoja pakluso. Nors kelionė šiek tiek vargino, Kihurė pirmą kartą per daugelį dienų galėjo atsipalaiduoti. Nuo pabudimo momento teko patirti nemažai beprotiškų akimirkų. Tuo metu, kai ji miegojo Bedugnės mieste, Madmuazelė lūkuriavo laivo, kuris skrietų į Resurgamą. Žinant, jog pastaroji planeta buvo visiškai nereikšminga nuolat kintančioje tarpžvaigždinės prekybos sistemoje, ji turėjo laukti labai ilgai. Bėda su tais šviesaeigiais. Joks individas, kad ir koks galingas, negalėjo valdyti tokio tipo erdvėlaivio, nebent būtų jį įsigijęs prieš šimtmečius. Jungėjai nebegamino savo variklių, tad žmonės, kuriems priklausė šviesaeigiai, nė už ką neketino jų parduoti.

Kihurė žinojo, jog Madmuazelė neapsiribojo pasyviu laukimu. Kaip ir Voljova. Anot Madmuazelės, į Geltakmenio duomenų bazę ultra infiltravo paieškos programą, vadinamą skaliku. Vos pastebimo šuns šniukštinėjimo nebūtų užfiksavęs nei paprastas žmogus, nei elementari kompiuterizuota priežiūros sistema. Tačiau Madmuazelė pajuto skaliką, kaip čiuožikas raibulius vandens paviršiuje.

Ji pasielgė labai sumaniai: švilpė šuniui, kol tas atkurnėjo artyn, tuomet nerūpestingai perlaužė padaro sprandą, bet prieš tai jį išskrodė ir patikrinusi informacinius vidurius išsiaiškino, ką skalikas privalėjo sužinoti. Esmė ta, jog paieškos programa turėjo išgauti tariamai slaptus duomenis apie individus, kurie paklusniai

vykdytų visus nurodymus; būtent to galima tikėtis iš ultrų grupelės, kuriai reikėjo naujo įgulos nario. Madmuazelės smalsumą pakurstė viena keista smulkmena.

Kodėl jie ieškojo žmogaus, praeityje užsiėmusio karine veikla?

Galbūt tie ultranautai buvo griežtos drausmės šalininkai - profesionalūs prekybininkai, kur kas rimčiau žvelgiantys į darbą nei dauguma komersantų, savo srities specialistai, besinaudojantys suktomis priemonėmis, idant surinktų reikalingą informaciją, nusiteikę keliauti į tokią provincinę koloniją, kaip Resurgamas, su sąlyga, jog iš ten jie sugrįš su įspūdingu laimikiu, net jeigu šio teks laukti šimtmečius. Matyt, jų organizacijoje viešpatavo karinė drausmė, o ne pseudoanarchija, egzistuojanti daugumoje prekybinių laivų. Tad, ieškodami žmogaus su kariška patirtimi, jie paprasčiausiai norėjo užsitikrinti, jog kandidatas pritaps prie įgulos.

Tai logiška išvada.

Kol kas viskas klojosi sėkmingai. Tik truputį keista, kad Voljova nepataisė Kihurės, kai toji suklydo paminėjusi kelionės tikslą. Medžiotoja puikiai žinojo, kur skris "Begalybės nostalgija", bet jeigu ultros būtų numanę, jog Kihurei knieti apsilankyti Resurgame, jai būtų reikėję paporinti vieną iš kelių legendų, kuri paaiškintų, kuo naujokę viliojo gūdi provincija. Vis dėlto savo tariamų motyvų ji neišklojo, nes Voljova nepataisė klaidos turbūt norėdama, kad rekrūtė ir toliau galvotų keliausianti į Skajaus Persvarą.

Padėtis išties neįprasta, nors ir suprantama, jei ultroms desperatiškai magėjo ką nors užverbuoti. Na, taip, jie - tikri slapukai, antra vertus, Kihurei neprisireikė meluoti. Dėl tokių menkniekių neverta kvaršinti galvos, nusprendė medžiotoja. Tiesą sakant, ateitis atrodytų nuostabi, jei ne dovanėlė, kurią Madmuazelė paliko Kihurės galvoje tuo metu, kai ji miegojo. Miniatiūrinis implantas neturėtų sukelti ultroms įtarimų, nes savo išvaizda ir funkcijomis priminė standartinį hologramų projektorių. Jeigu jie nutars pašalinti prakeiktą niekutį, Kihurę demaskuojantys duomenys akimoju išsitrins. Bet ne tai svarbiausia. Medžiotoja prieštaravo dėl implanto ne todėl, kad bijojo rizikos - jai paprasčiausiai nesinorėjo regėti Madmuazelės kasdien. Net ir beta ly-

gio simuliacijos, tikrosios asmenybės kopijos, kurios projekcija pasirodydavo Kihurės akiratyje, be to, palaikydavo ryšį su akustiniais centrais, kad implanto savininkė girdėtų, ką sako šmėkla. Holografinės moters niekas kitas nematydavo, o Kihurė galėjo su ja bendrauti pati neišspausdama nė garselio.

- Tarkim, mano elgesį nulėmė poreikis gauti naujausią informaciją, - tarė pamėklė. - Esu tikra, jog tu, kaip buvusi kariškė, mane suprasi.

- Taip, aš suprantu, - susitaikiusi su lemtimi niūriai atsiliepė Kihurė. - Tenka pripažinti, jog tai bjaurus akibrokštas, nors sumauto implanto, aišku, nepašalinsi vien todėl, kad jis man nepatinka.

Madmuazelė šyptelėjo.

- Nenoriu apkrauti tavęs per dideliu informacijos kiekiu. Dar netyčia išsiduosi ultroms, kas esi.

- Minutėlę, - nustebo Kihurė. - Jei neklystu, man tereikia užmušti Silvestį. Ką dar turėčiau žinoti?

Madmuazelės veide nušvito ta pati siutinanti šypsena. Kaip ir daugumos beta lygio simuliacijų, pamėklės veidas nepasižymėjo išraiškų gausa, todėl jos neišvengiamai kartojosi lyg prastos aktorės, neišsivaduojančios iš vieno tipažo rėmų.

- Deja, - atsiliepė ji, - tu težinai menkiausias visos istorijos nuotrupas.

Kai kameros duris pravėrė Paskalė, Silvestis palygino jos bruožus su prisiminimuose išlikusia Nilso Žirardjė fizionomija. Kaip visada problemų kėlė regėjimas. Jo akys prastai įžiūrėdavo vingius, todėl kiekvieną veido niuansą paversdavo aštria briauna.

Kalvinas, atrodo, sakė tiesą. Juodi lygūs Paskalės plaukai skyrėsi nuo raudonų Žirardjė garbanėlių, tačiau kaulų struktūros turėjo per daug panašumų, kad šie būtų atsitiktiniai. Jei ne tėvo pastaba, Silvestis veikiausiai nebūtų atspėjęs, kas juos sieja... bet dabar naujiena apie giminystės ryšius daug ką paaiškino.

- Kodėl man melavai? - paklausė jis.

Moteris nuoširdžiai nustebo.

- Apie ką?

- Apie viską. Pradedant nuo tavo tėvo.

- Mano tėvo? - ji nutyko. - O... vadinasi, tu žinai.

Silvestis linktelėjo kietai sučiaupęs lūpas. Galop pratarė:

- Bendraudama su manąja beta lygio simuliacija turėjai suprasti, kuo rizikuoji. Kalvinas labai gudrus.

- Jis prisijungė prie mano kompiuterio ir iššniukštinėjo asmenines bylas? Šunsnukis.

- Dabar įsivaizduoji, kaip aš jaučiuosi. Kodėl taip elgeisi, Paskale?

- Nes neturėjau kitos išeities. Aš norėjau tave pažinti. Galėjau nusipelnyti tavo palankumo tik prisidengdama svetimu vardu. Nedaug kas girdėjo, jog aš egzistuoju, dar mažiau žmonių žinojo, kaip atrodau. - Ji patylėjo. - Juk man pasisekė, ar ne? Aš įgavau tavo pasitikėjimą ir jo neišdaviau.

- Nejaugi? Tu nieko nepasakojai Nilsui, kas būtų jam padėję?

Paskalė aiškiai įsižeidė.

- Nepamiršk, tave įspėjo dėl perversmo. Jei kas ir liko išduotas, tai - mano tėvas.

Silvestis pabandė įžvelgti kokias nors spragas jos teiginiuose, tačiau be didelio entuziazmo. Gal Paskalė išties nemelavo?

- O kaipgi biografija?

- Ją parašyti sumąstė tėvas.

- Nes panūdo mane apjuodinti?

- Tavo biografijoje nėra nė vieno neteisingo fakto, nebent pats kažką nuslėpei. - Moteris vėl trumpam nutilo. - Ji beveik užbaigta. Kalvino pagalba nepaprastai pravertė. Resurgame atsiras pirmas rimtas vietinio meno kūrinys... pirmas nuo amarantinų laikų, be abejo.

- Pritariu, tai išties meno kūrinys. Išleisi jį savo tikruoju vardu?

- Nuo pat pradžių taip planavau. Tikėjausi, jog iki tol tiesos nesužinosi.

- O, dėl to nesijaudink. Mūsų darbiniai santykiai nepasikeis. Galų gale aš visada žinojau, kad autorystė priklauso Nilsui.

- Tau norėtųsi galvoti, jog esu nereikšminga, ar ne?

- Turi ĮE datavimo testų duomenis? Žadėjai juos pristatyti.

- Taip. - Ji įteikė kortelę. - Aš tesiu duotą žodį, daktare. Deja, tie pagarbos, kurią tau jaučiau, likučiai gali labai greitai išgaruoti.

Suspaudęs kortelę nykščiu ir smiliumi, Silvestis spoksojo į elektroninę joje užfiksuotą santrauką. Kažkuri sąmonės dalis tebevirškino skaičius netgi tuomet, kai jis kreipėsi į Paskalę:

- Tavo tėvas tvirtino, esą mano biografiją rašysianti moteris trokšta, kad būtų išsklaidytos jos iliuzijos.

Ji atsistojo.

- Atidėkime pokalbį kitam kartui.

- Ne, palauk. - Silvestis čiupo žurnalistę už rankos. - Atleisk. Man būtina su tavimi pašnekėti.

Nuo prisilietimo Paskalė krūptelėjo, paskui lėtai atsipalaidavo, tačiau jos veide vis dar atsispindėjo budri išraiška.

- Apie ką?

- Apie tai. - Jis pabaksnojo nykščiu į datavimo testų santrauką. - Tu man pateikei labai įdomios informacijos.

Voljovos keltas artėjo prie laivų statyklos - netoli Lagranžo taško, tarp Galtakmenio ir jo palydovo, Marko Akies, - kur sklendė maždaug tuzinas šviesaeigių, daugiau erdvėlaivių nei Kihurė matė per visą savo gyvenimą. Statyklos centre sukosi pagrindinė karuselė; prie rato pakraščio tarsi žindukliai paršiukai buvo prisitvirtinę mažesni, skrydžiams sistemoje pritaikyti, laivai. Keletą šviesaeigių dengė skeletinės struktūros, liudijančios, jog remontininkų brigados nuodugniai tikrina apsauginius ledo skydus arba jungėjų variklius (Kihurė pastebėjo ir jungėjų laivus: glotnius, juodus, tarytum iškaltus iš pačios kosminės erdvės), o likusieji žvaigždėlaiviai tiesiog lėtai ir tingiai slinko savo orbitomis, aplink Lagranžo tašką, tiksliau, jo gravitacijos centrą. Kihurė spėjo, jog tie laivai išsidėstę pagal painias etiketo taisykles, nurodančias, kam reikia pasitraukti iš kelio, idant būtų išvengta susidūrimo, kurį senų seniausiai galėjo išpranašauti kompiuteris. Šiuo atveju nereikėtų išdeginti tiek kuro, kad ženkliai sumažėtų iš prekybos gautas pelnas... tačiau susigrąžinti nuplėštą garbę ne taip jau lengva. Skajaus Persvaros apylinkėse niekada nesisukiojo daug laivų, bet netgi ten ji girdėjo, jog įgulos nuolat riedavosi

dėl pirmumo stovėjimo vietose ir prekybos teisių. Kolonistai, retai pakylantys nuo planetų paviršiaus, klysdavo manydami, kad ultros priklauso vienam žmonijos porūšiui. Tiesą sakant, susiskaldžiusios jų grupuotės tarpusavyje puoselėjo paranojiškus santykius, kaip ir bet kurios kitos žmonių atmainos.

Nūnai abi moterys artėjo prie Voljovos erdvėlaivio.

Savo aptakiomis formomis jis niekuo nesiskyrė nuo kitų šviesaeigių. Kosmosą prilyginti vakuumui galima tik tuomet, kai laivas skriedavo lėtai. Beveik pasiekę šviesos greitį tie erdvėlaiviai tarsi skrosdavo riaumojantį, atmosferos sluoksniuose šėlstantį uraganą. Štai kodėl jie atrodė nelyginant durklai: kūginis korpusas smailėjo iki aštraus it adata smailės, perveriančios tarpžvaigždinę erdvę, galugalyje pritvirtinti du jungėjų varikliai priminė ornamentais papuoštą rankeną. Laivą dengiantis ledo sluoksnis blizgėjo lyg deimantas. Keltas ūmai smigo žemyn link Voljovos šviesaeigio, ir Kihurė akimirką galėjo gėrėtis įspūdingomis jo apimtimis. Erdvėlaivis panėšėjo į skraidantį miestą. Staiga prasiskyrė vienas iš "Begalybės nostalgijos" liukų, ir Voljova įgudusiais judesiais nuvairavo keltą į atsivėrusį žvilgantį doką. Kihurė išgirdo dunkstelėjimą, kai savo vietose prisitvirtino žarnos bei jungiamieji elementai.

Pirmoji iš apsauginių diržų išsivadavo Voljova.

- Eime, - šiurkštokai paragino. Kihurė tikėjosi, kad ji šnekės mandagiau.

Išnėrusios iš kelto, jos atsidūrė erdvioje šviesaeigio aplinkoje. Minutę kitą abidvi sklendė; koridoriaus gale Kihurė įžiūrėjo įmantrų mechanizmą, kur tarpusavyje jungėsi stacionarios ir sukamosios dalys.

Medžiotoją pradėjo pykinti, bet ji nė už ką neketino parodyti Voljovai savo silpnumo.

- Prieš pratęsdama kelionę, - tarė ultra, - turėtum su kai kuo susipažinti.

Ji žvelgė bendražygei per petį, į koridorių, vedantį atgal link kosminio kelto. Kihurės ausis pasiekė šiugždėjimas, bylojantis, jog kažkas įsikibęs į turėklus slenka artyn. Tai galėjo reikšti tik vieną dalyką: mažajame laivelyje tūnojo nematomas pakeleivis.

Kihurę apėmė negera nuojauta.

Voljova nesielgė taip, tarytum bandytų padaryti įspūdį potencialiai rekrūtei. Jai, rodės, visiškai nerūpėjo, ką naujokė galvojo. Apsisukusi Kihurė išvydo tuo pačiu liftu keliavusį komusą. Jo veidas slypėjo po pintiniu šalmu. Sulenktoje rankoje žmogus laikė savo šakuhakį.

Kihurė prasižiojo, bet Voljova ją nutildė.

- Sveika atvykusi į "Begalybės nostalgiją", Ana Kihure. Tu ką tik tapai naująja mūsų artileriste. - Ultra linktelėjo komuso pusėn. - Padarysi man paslaugą, triumvire?

- Kokią?

- Nokautuok mūsų bičiulę, kol ji nepabandė nužudyti kurio nors iš mūsų.

Prieš prarasdama sąmonę Kihurė spėjo pamatyti išskydusius auksinius bambuko kontūrus.

Silvesčiui pasidingojo, kad jo šnervės užuodė Paskalės kvepalus anksčiau, nei akys įžiūrėjo ją žmonių jūroje, tyvuliuojančioje už kalėjimo sienų. Jis instinktyviai žengtelėjo moters kryptimi, tačiau pora žaliūkų sargybinių kalinį kaipmat sulaikė. Iš minios, susispietusios kitoje užkardos pusėje, atsklido patyčios ir prislopinti įžeidimai, bet Silvestis beveik jų nepastebėjo.

Paskalė diplomatiškai pakštelėjo jį į lūpas, pridengdama bučinį nėriniuota pirštinaite.

- Kol dar nepaklausei... - dėl įsivyravusio triukšmo jos balsas vos buvo girdėti, - aš neįsivaizduoju, ką visa tai reiškia.

- Čia nagus prikišo Nilsas?

- Kas gi dar? Tik jis turi pakankamai politinės įtakos, kad iškrapštytų tave iš kalėjimo ilgesniam nei viena diena laikotarpiui.

- Gaila, jog nesiveržia sukliudyti man grįžti į vienutę.

- Gal ir veržtųsi... jei nereikėtų apraminti savo šalininkų ir opozicijos. Užteks apie jį galvoti kaip apie nuožmiausią priešą. - Sėdus į mašiną ir užtrenkus dureles, juodu apgaubė palaiminga tyla. Transporto priemonė buvo perdaryta iš vieno mažesnio, tyrimams skirto, bagio: ant keturių baliono formos ratų riogsojo glotnus kėbulas, stogą puošė juodas ryšių įrangos kauburys. Automobilis puikavosi purpurine potvinistų spalva ir priešakyje styrančiomis Hokusajaus, japonų dailininko, piešiniais nutapytomis

vėliavėlėmis. - Jei ne mano tėvas, - pratęsė Paskalė, - tave būtų nudėję per maištą. Jis apsaugojo tave nuo pikčiausių priešų.

- Kaip revoliucionieriui, jam trūksta kompetencijos.

- Ką tai sako apie režimą, kurį jis sugebėjo nuversti?

Silvestis gūžtelėjo.

- Taikliai pastebėta.

Sargybinis įsitaisė priekinėje sėdynėje, už neperšaunamo stiklo sienelės, ir mašina pajudėjo iš vietos. Iš pradžių skverbėsi pro minią, paskui didindama greitį nurūko link miesto pakraščio. Pravažiavę vieną medelyną jie ėmė leistis nuožulniu pandusu, kuris driekėsi po sodu palei visą jo perimetrą. Prie Silvesčio automobilio prisijungė dar du vyriausybiniai modifikuoti bagiai. Juodai nudažytuose salonuose slypėjo kariškiai, pro langus iškišę šautuvus. Kilometrą dardėjęs neapšviestu tuneliu konvojus pasiekė šliuzą - ten luktelėjo, kol kvėpavimui tinkamą miesto orą pakeis Resurgamo atmosfera. Nesitraukdami iš savo postų sargybiniai užsidėjo respiratorius bei akinius. Neilgai trukus mašinos vėl nuriedėjo pirmyn ir ėmė kilti aukštyn kitu nuožulniu taku. Jos išniro į pilkšvą dienos šviesą; apibus kelio stūksojo betoninės nuo vėjo šuorų apsaugančios sienos, kurios driekėsi raudonomis ir žaliomis švieselėmis nusėtu paviršiumi.

Aikštelėje ant trikojų pavažų stovėjo jų laukiantis orlaivis. Pradėjusi jonizuoti orą vidinė sparnų pusė taip paryškėjo, kad žvilgesys spigino akis. Vairuotojas iš dėtuvės ištraukė respiratorius, kuriuos pro grotuotą langelį įteikė Paskalei ir Silvesčiui.

- Vargu ar jų prireiks, - tarė kariškis. - Nuo tada, kai paskutinį kartą lankėtės už Resurgamo miesto ribų, daktare Silvesti, deguonies lygis pakilo dviem šimtais procentų. Kai kurie žmonės gali alsuoti čionykščiu oru dešimtis minučių nesibaimindami jokių ilgalaikių šalutinių poveikių.

- Turite omenyje disidentus, apie kuriuos mane pasiekė gandai? - pasitikslino Silvestis. - Žirardjė išduotus atskalūnus, neva palaikančius ryšį su Kiuvjė likusiais Tikrojo Kelio vadovais? Aš jiems nepavydžiu. Nuo dulkių turėjo užsikimšti ne tik jų smegeninės, bet ir plaučiai.

Kandi replika nepadarė sargybiniui jokio įspūdžio.

- Dulkių daleles perdirba enzimai. Švara rūpinasi senos,

Marse naudotos, biotechnologijos. Šiaip ar taip, dulkių tankumas sumažėjęs. Dėl drėgmės, pripumpuotos į atmosferą, jų dalelės sulimpa į didesnes smiltis, kurių vėjas nepajėgia taip lengvai išnešioti.

- Žavinga, - pagyrė Silvestis. - Tik apmaudu, jog planeta iki šiol primena apgailėtiną pragaro skylę.

Jis prisidengė burną respiratoriumi, luktelėjo, kol atsivers durelės. Lauke pūtė vidutinio stiprumo vėjas, kurio gūsiai tiktai truputį žnaibė odą.

Paskalė su Silvesčiu bėgte įveikė atstumą, skiriantį bagį nuo pakilimo aikštelės.

Orlaivis įkūnijo erdvią ramybės oazę. Ištaigingas interjeras tviskėjo vyriausybine purpurine spalva. Kariškiai iš dviejų palydinčių mašinų pateko į lėktuvą pro kitas duris. Silvestis pastebėjo Nilsą Žirardjė, kertantį aikštelę. Paskalės tėvas stypčiojo plačiais žingsniais nelyginant skriestuvas, kurį savo braižymo lentoje nematomas architektas vedžiojo nuo vieno taško prie kito. Jis trykšte tryško energija ir spinduliavo didybę tarsi iki žmogaus apimčių suslėgtas ledkalnis. Potvinistų vadovas pranyko iš akiračio, ir po kelių minučių arčiausio sparno pakraštys, apgaubtas įaudrintų jonų aureolės, įgavo violetinį atspalvį. Orlaivis atsiplėšė nuo žemės.

Pro langelį Silvestis stebėjo, kaip mažėja Kiuvjė - dabar jis vadinosi Resurgamo miestu, - į kurį iš viršaus žvelgė pirmą kartą nuo perversmo... nuo tų laikų, kai buvo nugriauta prancūzų natūralisto statula. Senovinės paprastos kolonijos išvaizdos nebeliko. Už kupolo ribų jis matė netvarkingai išsibarsčiusias gyvenamąsias erdves: hermetiškas struktūras, sujungtas dengtais keliais bei galerijomis. Atokiau nuo miesto ribų pūpsojo mažesni, smaragdinės augmenijos kupini skliautai. Kai kur akį rėžiančiais geometriniais raštais, kurie ateityje išplis toli už Kiuvjė, driekėsi atviri bandomiesiems organizmams skirti sklypai.

Orlaivis apsuko ratą virš miesto ir nulėkė šiaurės kryptimi. Žemės paviršių vagojo tarpekliai. Retsykiais jie praskrisdavo virš vienos kitos gyvenvietės, kurią paprastai dengdavo matinis kupolas arba aptakus gaubtas. Bet dažniausiai lėktuvo keleiviai tematė tyrus, neišraizgytus keliais, vamzdžiais ar elektros laidais.

Silvestis protarpiais nusnūsdavo; pabudęs apačioje išvysdavo tropines ledo dykumas arba tundrą. Galų gale, kai ties horizontu pasirodė gyvenvietė, orlaivis ėmė tingiomis spiralėmis leistis žemyn. Silvestis atidžiau įsižiūrėjo pro langelį.

- Aš atpažįstu šį regioną. Mes čia aptikome obeliską.

- Teisingai, - atsakė Paskalė.

Uolingoje teritorijoje augmenija beveik nežėlė. Tiesią horizonto liniją temdė suskeldėjusios akmeninės arkos ir keistos uolų kolonos, kurios, rodės, tuojau subyrės. Plyšiais išrantyta žemė priminė sukalkėjusią nepaklotą lovą. Lėktuvas paliko užnugaryje sustingusios lavos ruožą ir nutūpė šešiakampėje aikštelėje, apsuptoje armuotais pastatais. Dulkės net ir vidurdienį taip prislopino saulės spindulius, jog aikštelę teko užlieti prožektorių šviesa. Orlaivį pasitinkantys kariškiai prisidengė akis, idant šių nespigintų iš po sparnų sklindantis tviskėjimas.

Silvestis stvėrė respiratorių, po akimirkos nusviedė kaukę šalin, galop padėjo ją ant sėdynės. Iki pastato ne taip jau toli. Trumpą atstumą galima įveikti ir be pašalinės pagalbos. Net jeigu šios reikėtų, niekas to nesužinos.

Sargybiniai nuvedė kalinį į apšiurusį trobesį. Silvestis nė neprisiminė, kada paskutinį kartą iš taip arti matė Žirardjė, kuris dabar atrodė pribloškiančiai mažas. Savo sudėjimu senasis varžovas panėšėjo į gremėzdišką kasybose naudojamą agregatą, galintį pragremžti kelią pro storą bazalto sieną. Trumpi, į garbanėles susisukę plaukai vietomis pražilo. Jis įsmeigė į Silvestį išplėstas, pašaipiai klausiamas akis it koks pekinų veislės šunytis.

- Kaip keistai susiklosto gyvenimas, - pratarė Žirardjė, kai vienas iš sargybinių sandariai uždarė duris. - Kas galėjo pamanyti, Denai, jog mus sies tiek daug bendrų dalykų?

- Mažiau, nei tu įsivaizduoji, - atšovė Silvestis.

Žirardjė nusivedė atvykėlius koridoriumi, kurio šonus rėmė paliktos be priežiūros, purvo sluoksniais aplipusios mašinos.

- Manau, tau knieti sužinoti, ką visa tai reiškia.

- Šį tą įtariu.

Nuo apleistų įrengimų aidu sugrįžo griausmingas Žirardjė juokas.

- Prisimeni šiose vietose atkastą obeliską? Žinoma, prisimeni

- juk būtent tu atkreipei dėmesį į fenomenologines problemas, susijusias su mėginimais nustatyti uolos datą ĮE metodu.

- Taip, - urgztelėjo Silvestis.

Datavimas įkalintais elektronais galėjo pateikti neapsakomai svarbios informacijos. Gamtoje neegzistuoja tobulos kristalinės struktūros. Jose visuomet atsiranda spragų, kuriose trūksta atomų, ir, laikui bėgant, į tuos plyšius įsiterpia elektronai. Iš kitų struktūrų šias daleles išstumia jas bombarduojantys kosminiai spinduliai arba natūralus radioaktyvumas. Kadangi spragos linkusios užsipildyti elektronais pastoviu greičiu, pagal įkalintų dalelių kiekį įmanoma nustatyti neorganinių artefaktų amžių. Su tam tikra išlyga, žinoma: ĮE metodas praverčia tik tuo atveju, jei praeityje, kažkuriuo momentu, elektronų spąstai buvo išvalyti. Norint aptuštinti kristalo gaudykles, tereikia nušviesti objektą. Ištyrus obeliską paaiškėjo, jog tai nutiko maždaug prieš devynis šimtus devyniasdešimt tūkstančių metų. Tokio gigantiško artefakto paviršių galėjo nutvieksti, pavyzdžiui, Įvykis.

Nieko nauja archeologai nesužinojo. Naudojantis tuo pačiu metodu pavyko išsiaiškinti, jog tūkstančių amarantinams priklausiusių objektų amžius siekia Įvykio laikus. Bet nė vienas jų nebuvo specialiai užkastas. Tuo tarpu obeliską įmūrijo į akmeninį sarkofagą. *Po* Įvykio.

Atradimas pakurstė netgi Žirardjė vyriausybės smalsumą. Pastaruoju metu mokslininkai vėl susidomėjo įrašais, aptiktais ant obelisko. Savo jėgomis Silvestis nedaug ką pajėgė išversti, bet dabar jam į pagalbą atskubėjo archeologų bendruomenės likučiai. Kiuvjė padvelkė nauji vėjai. Žirardjė režimas atsisakė kai kurių su amarantinų tyrimais susijusių draudimų, nors priešiškai nusiteikusiose Tikrojo Kelio gretose nenumaldomai daugėjo fanatikų.

Gryna tiesa, kaip keistai kartais susiklosto gyvenimas.

- Iššifravę obeliske užfiksuotą žinią, - pratęsė Žirardjė, - mes suskirstėme teritoriją į dalis ir išrausėme šešiasdešimties septyniasdešimties metrų gylio duobes. Radome tuzinus kitų artefaktų - visi apšviesti anksčiau, nei užkasti, visi su vienodais įrašais. Informacija neturi nieko bendra su tuo, kas atsitiko šiame regione. Gauti duomenys liudija, jog čia, po žeme, kažkas slypi...

- Neįtikėtinai didelis objektas, - nutraukė jį Silvestis, - kurį amarantinai sukūrė - gal net užkasė - prieš Įvykį. Paskui pasirūpino orientyrais. Tai paskutinis kultūrinis sunaikintos visuomenės palikimas. Apie kokias apimtis mes šnekame?

- Įspūdingas. - Žirardjė papasakojo, kaip jie tyrinėjo regioną kultuvais: prietaisais, kurie generavo dirvą persmelkiančias, į užkastų objektų tankumą reaguojančias Reilio bangas. Teko naudotis stambiausiais kultuvais, aiškino Žirardjė, o tai reiškė, jog objektas glūdėjo giliai po žeme, kelių šimtų metrų gelmėje. Vėliau tyrinėtojai atsigabeno pačius jautriausius gravitometrus ir tik tada ėmė susigaudyti, ko ieško.

Radinys pasirodė besąs milžiniškas.

- Ar kasinėjimai įtraukti į potvinistų programą?

- Visiškai nepriklausomi. Darbuojamės išimtinai mokslo vardan. Tave tai stebina? Juk aš tau žadėjau, kad mes nepamiršime amarantinų. Jei būtum manimi pasikliovęs prieš daugelį metų, gal dabar mudu petys į petį kovotume su nepramanytais priešais - Tikrojo Kelio šalininkais.

- Tu susidomėjai amarantinais tik tuomet, kai aptikome obeliską, - atkirto Silvestis. - Ir išsigandai, ar ne? Pirmą kartą turėjau nenuginčijamą įrodymą, kurio negalėjau suklastoti. Pirmą kartą tau teko pripažinti galimybę, jog aš nuo pat pradžių buvau teisus.

Jie žengė į erdvų, paminkštintomis sėdynėmis aprūpintą liftą, kurio sienas puošė potvinistų akvatintos. Griausmingai užsitrenkė storos metalinės durys. Vienas iš Žirardjė palydovų atidarė prietaisų skydo dangtelį ir delnu vožtelėjo per mygtuką. Grindys žaibiškai nėrė žemyn nusitempdamos inertiškus jų kūnus.

- Ar giliai leisimės?

- Nelabai, - atsakė Žirardjė. - Tiktai keletą kilometrų.

Kai Kihurė atsipeikėjo, šviesaeigis jau buvo pasišalinęs iš Geltakmenio orbitos. Žvelgdama pro savo kambario langelį ji matė planetą, gerokai mažesnę nei kada nors anksčiau. Regionas aplink Bedugnės miestą priminė šlakais nusėtą odos lopinėlį. Rūdžių Juosta, panaši į gelsvai rusvą dūmų žiedelį, buvo per toli, kad pavyktų įžiūrėti ją sudarančias struktūras. Dabar laivo nie-

kas nesustabdys: jis skris pastoviu 1 *g* pagreičiu, kol išsiverš iš Eridano Epsilon sistemos; tuomet lėks vis sparčiau, kol beveik pasieks šviesos greitį. Ne veltui šiuos erdvėlaivius vadino šviesaeigiais.

Ji pakliuvo į spąstus.

- Iškilo tam tikrų sunkumų, - po ilgos tylos pauzės prabilo Madmuazelė. - Bet jie ne itin rimti.

Kihurė pasitrynė gumbą, pūpsantį ant viršugalvio, kur savo šakuhakiu ją pašventino komusas - vėliau paaiškėjo, kad jis vardu Sadžakis.

- Ką reiškia "tam tikrų"? - sustūgo moteris. - Jie mane pagrobė, idiote!

- Prikąsk liežuvį, širdele. Čionykščiai nežino, jog aš egzistuoju, ir jiems nebūtina apie mane pasakoti. - Hologramа kreivai nusišypsojo. - Tiesą pasakius, šiuo metu aš tikriausiai esu vienintelė tavo draugė. Tau derėtų išsaugoti mūsų paslaptį. - Ji apžiūrėjo savo nagus. - Na, pasamprotaukime. Ko mes siekėme?

- Pati žinai, velniai rautų.

- Taip. Tu privalėjai įsiskverbti į šitą laivą ir drauge su įgula keliauti į Resurgamą. Kokia tavo padėtis?

- Toji kalė Voljova nesiliauja vadinusi manęs rekrūte.

- Kitaip tariant, infiltracijos procesas užsibaigė stebėtinai sėkmingai. - Nūnai pamėklė atsainiai vaikštinėjo po kajutę vieną ranką įsirėmusi į šoną, kitos smiliumi tapšnodama per apatinę savo lūpą. - Kurgi mes traukiame?

- Iš visko sprendžiant, į Resurgamą.

- Taigi neįvyko nieko tokio, dėl ko grėstų pavojus misijai.

Kihurei knietėjo pasmaugti moterį. Lygiai taip pat sėkmingai ji būtų galėjusi uždusinti miražą.

- Ar tau nešovė į galvą, kad jie turi savų planų? Žinai, ką paskelbė Voljova prieš man atsijungiant? Jog tapau naująja artileriste. Ką, tavo manymu, tai reiškia?

- Dabar aišku, kodėl jiems reikėjo žmogaus su karine patirtimi.

- O jeigu aš jiems nepaklusiu?

- Vargu ar jai rūpi tavo nuomonė. - Madmuazelė sustojo ir nutaisė rimtą veidą, kurį, matyt, rado savo vidinėje išraiškų sau-

gykloje. - Tu bendrauji su ultromis... o ultros gali naudotis technologijomis, kurios draudžiamos kolonijiniuose pasauliuose.

- Kokiomis?

- Pavyzdžiui, instrumentais, manipuliuojančiais ištikimybės jausmu.

- Labai ačiū, kad iš anksto pateikei šią svarbią informaciją.

- Nesijaudink - aš numaniau, jog tokia tikimybė egzistuoja. - Madmuazelė palietė savo smilkinį. - Ir ėmiausi atsargumo priemonių.

- Kaip man palengvėjo.

- Tau įdiegtas implantas gamins antigenus ir tokiu būdu panaikins neurologinių medi-mašinų poveikį. Be to, jis veiks tavo pasąmonę. Ištikimybės terapijos, kuriomis užsiims Voljova, bus neutralizuotos.

- Kam išvis varginies tai pasakodama?

- Nes, Voljovai pradėjus procedūras, tu, širdele, privalėsi apsimesti, kad jos veikia.

Kelionė žemyn teužtruko kelias minutes, oro slėgis ir temperatūra veikiai stabilizavosi. Šachtos, kuria leidosi liftas, skersmuo siekė dešimt metrų, jos sienas dengė deimanto sluoksniai. Šen bei ten žiojėjo įrengimams arba valdymo būdelėms skirtos nišos, vietomis vertikalaus tunelio šonai buvo įdubę, idant vienas pro kitą galėtų prasibrauti priešingomis kryptimis lekiantys liftai. Deimantinę dangą lygino mechaniniai patarnautojai, užklojantys ją atomo storumo siūleliais, kuriuos į vieną visumą sulipdydavo proteinizuotos molekulinės mašinos. Žvelgiant pro stiklines kabinos lubas susidarydavo įspūdis, jog blyški, pusskaidrė šachta nutįsusi iki begalybės.

- Kodėl anksčiau nepasakojai, ką radai? - paklausė Silvestis. - Kiek suprantu, jūs kasinėjate jau ištisus mėnesius.

- Tarkim, jog tavo indėlis nebuvo gyvybiškai svarbus, - atsakė Žirardjė ir patylėjęs pridūrė: - Iki šiol.

Šachtos apačioje išlipę iš lifto jie patraukė kitu koridoriumi, blizgančiu sidabro sienomis, švaresniu ir vėsesniu nei tas, kuriuo teko kulniuoti viršuje. Pro langus, iškaltus palei visą jo ilgį, atsivėrė panorama į gluminančiai erdvią, pilną geodezinių pastolių ir

pramoninių struktūrų olą. Paėjęs koridoriumi dešimt žingsnių Silvestis savo akimis sustabdė pastebėto vaizdo kadrą, jį apdorojo ir išplėtė. Už gerą darbą urgztelėjimu padėkojo Kalvinui.

Tai, ką jis išvydo, privertė sparčiau plakti širdį.

Grupelė atvėrė šarvuotas duris, prižiūrimas vaiduokliškų apsaugos hologramų - besiraitančių, regis, šnypščiančių gyvačių. Visi sugužėjo į prieškambarį, kurio gale pamatė dar vienerias duris, šįsyk sergėjamas kariškių. Žirardjė rankos mostu nuvijo juos šalin ir atsisuko į Silvestį. Šiam nelauktai pasidingojo, jog dėl suapvalėjusių akių ir pekino šunyčio bruožų senasis priešininkas tapo panašus į nutapytą japonišką velnią, bet kuriuo momentu ketinantį atsirūgti ugnimi.

- Pagaliau sulaukėme akimirkos, - prabilo Žirardjė, - kai tau reikės rinktis: pareikalauti pinigų, sumokėtų už bilietą į atrakcioną, arba stovėti ir nuščiuvus žavėtis.

- Nustebink mane, - kiek įmanoma atsainiau tarstelėjo Silvestis, nepaisydamas energingai pulsuojančių smilkinių ir karštligiško viduje išsikerojusio susijaudinimo.

Žirardjė atidarė duris, ir po kelių sekundžių grupelė atsidūrė nedidelėje patalpoje, perpus mažesnėje už krovininį liftą, tuščioje, neskaitant paprastų, prie sienų pritvirtintų rašomųjų staliukų. Ant vieno iš jų, šalia delninuko, kurio ekrane buvo matyti nubraižytos techninės diagramos, gulėjo ausinės su mikrofonu. Kildamos aukštyn sienos iškrypo išorėn, todėl savo plotu lubos gerokai pranoko grindis. Keista kambario forma ir milžiniški į tris sienas įstatyti langai privertė Silvestį pasijusti taip, lyg jis tūnotų orlaivio gondoloje, kuri, prisidengusi bežvaigždės nakties skraiste, sklendė virš neištirto vandenyno.

Žirardjė išjungė šviesas leisdamas visiems pažiūrėti, kas slypi už stiklo.

Erdvios salės viršuje užsižiebę prožektoriai nušvietė amarantinų objektą, kuris kyšojo iš beveik statmenos olos sienos - juodas pusrutulis, apsuptas keliamųjų kranų rėmais ir geodeziniais pastoliais. Jo paviršių tebedengė pavieniai sukietėjusios magmos luistai, tačiau švariai nuvalyti plotai atrodė glotnūs ir tamsūs kaip obsidianas. Sprendžiant iš atkastos artefakto dalies - mažiau nei pusės, - jis buvo sferos pavidalo, bent jau keturių šimtų metrų skersmens.

- Žinai, kieno tai darbas? - pagaliau sukuždėjo Žirardjė. Nelaukdamas atsakymo pratęsė: - Jis senesnis už žmonių kalbą, bet daugiau įbrėžimų galėčiau rasti ant savo prakeikto vestuvinio žiedo.

Sekdami paskui Žirardjė jie grįžo prie lifto, kuris nugabeno visus žemyn, iki valdymo centro, įsikūrusio olos apačioje. Kelionė truko vos trisdešimt sekundžių, bet Silvesčiui ji prilygo ilgai, varginančiai homeriškai odisėjai. Jis žvelgė į radinį lyg į asmeninį trofėjų, kurį iškasė iš po žemių savo paties sukruvintais nagais. Nūnai išlinkęs, akmens sluoksniu apsitraukęs, niekuo neparemtas artefakto šonas tarsi kybojo virš jų galvų. Objektą supo vos pastebimas pjūvis. Iš tos vietos, kur stovėjo Silvestis, jis priminė plauko storio liniją, nors iš tiesų rėžio plotis ir gylis siekė nemažiau kaip metrą.

Žirardjė paragino juos žygiuoti į artimiausią betoninę struktūrą, turinčią savus vidinius kambarius ir su artefaktu besišliejančius valdymo centrus. Statinio gilumoje teko lipti į dar vieną liftą, kuris nuskriejo aukštyn pro labirintą pastolių, styrančių virš struktūros stogo. Nuo prieštaringų klaustrofobinių ir agorafobinių pojūčių Silvesčiui sutraukė skrandį. Jis kone fiziškai jautė megatonas sveriančių viršuje pakibusių uolienų spaudimą ir tuo pačiu nedrįso nukreipti akių į gelmes, atsivėrusias po kojomis, nes tuomet galvą persmelkdavo svaigulys.

Geodezinių pastolių karkase šmėkščiojo būdelės bei įrenginiais užgrūstos patalpos. Liftas susijungė su viena iš šitų struktūrų, ir jie nužygiavo per kompleksą kambarių, kuriuose vis dar buvo pastebimi neseniai kunkuliavusios veiklos pėdsakai. Holografamų generatoriams ne vieta tokiose laikinose konstrukcijose, todėl visus perspėjančius ženklus atstojo lipdukai arba tiesiog skydai su ranka nutepliotais užrašais.

Jie žengė drebančiu tilteliu, kuris driekėsi tarp pastolių link tamsaus amarantinų objekto paviršiaus. Žmonės artėjo prie vidurinės artefakto dalies pjūvio lygyje. Objektas daugiau neatrodė sferos formos, labiau panėšėjo į juodą kelią užstojusią sieną, tokią pat gigantišką ir bedugnę kaip Laskajo Miglynas. Neilgai trukus tiltas susiliejo su rėžiu.

Takas akimoju pakrypo į dešinę. Iš trijų pusių - kairės, vir-

šaus ir apačios - juos supo keistai glotni, juoda artefakto materija. Eiti reikėjo medinėmis grotelėmis nuklotu keliu, kadangi nežemiškos prigimties medžiaga buvo slidi it ledas. Iš dešinės, už turėklų, žiojėjo kelių šimtų metrų gelmė. Kas penkis šešis metrus švytėjo lempos, priklijuotos prie vidinės sienos. Maždaug kas dvidešimt metrų Silvestis pastebėdavo kažkokiais simboliais išmargintus panelius.

Jie kilo aukštyn stačiu taku dar tris ar keturias minutes, kol Žirardjė sustabdė bendražygius prie kabelių, prožektorių, ryšių įrangos raizginio. Šioje vietoje kairioji koridoriaus siena buvo įdubusi.

- Mums prireikė ne vienos savaitės, kol aptikome įėjimą, - tarė Žirardjė. - Iš pradžių tranšėja slypėjo po bazaltu. Tačiau nuvalę magmos sluoksnį pamatėme, jog viename sektoriuje bazaltas susmegęs, tarytum jis dengtų kažkokį spindulinį, išorėn išnyrantį tunelį.

- Kaip matau, laiko veltui negaišote.

- Sunkiausiai sekėsi atkasti šį objektą, - atsakė Žirardjė. - Rausti tranšėją - sąlygiškai lengva. Tačiau po gręžimo darbų tekdavo pašalinti skaldą pro tą pačią siaurą skylę. Kai kas iš mūsų norėjo pasinaudoti bozonų pjovikliais ir iškirsti šalutinius tunelius, bet galų gale nusprendėme nepersistengti. Beje, mūsų gręžtuvai su mineraliniais antgaliais niekaip neįsiskverbė į tą materiją.

Užvaldytas mokslininko smalsumo, Silvestis atsispyrė norui sumenkinti Žirardjė mėginimus padaryti jam įspūdį.

- Ar žinai, iš ko sudaryta ta medžiaga?

- Daugiausia iš anglies, truputį geležies, niobio ir vieno kito retesnio metalo dalelių. Bet struktūra mums nepažįstama. Tai ne šiaip alotropinė deimanto ar net hiperdeimanto forma, kurios iki šiol neišradome. Pats paviršius, pora dešimčių milimetrų, gal ir primena deimantą, bet kuo giliau, tuo labiau medžiagos struktūra transformuojasi. Nenustebčiau, jei neištirtose gelmėse ji išvis nebūtų panaši į kristalą. Gal šis subyra į trilijonus anglies nestokojančių makromolekulių, kurios jungiasi į vieną masę. Kartais tos molekulės, rodos, bando išsiveržti į paviršių - tik tuomet sulaukiame progos jas užfiksuoti.

- Pasak tavęs, jos veikia kryptingai.

- Nieko nėra neįmanoma. Gal tos molekulės įkūnija savotiškus miniatiūrinius enzimus, kurie privalo užlopyti pažeistą deimanto dangą. - Žirardjė gūžtelėjo. - Mums taip ir nepavyko išskirti nė vienos makromolekulės, bent jau ne stabilios formos. Pašalintos iš bendros masės jos suyra anksčiau, nei spėjame atlikti analizę.

- Atrodo, tu pasakoji apie molekulines technologijas.

Žirardjė vyptelėjo tuo parodydamas, jog ketina paklusti asmeninio jųdviejų žaidimo taisyklėms.

- Tačiau, kiek mes žinome, amarantinai buvo pernelyg primityvūs, kad sukurtų kažką panašaus.

- Būtent.

- Būtent. - Šį kartą Žirardjė nusišypsojo visai grupelei. - Na, eime vidun?

Orientuotis sistemoje tunelių, vedančių iš tranšėjos į objekto gilumą, pasirodė sunkiau, nei Silvestis įsivaizdavo. Viltis, jog spindulinis koridorius kirs artefakto kiautą ir jie gan greitai nusigaus iki interjero tuštymės, neišsipildė. Žmonės atsidūrė labirinte. Maždaug už dešimties metrų tiesus kelias pakrypo į kairę ir neilgai trukus išsišakojo į daugybę tunelių. Takai buvo pažymėti tam tikrų spalvų ženklais, tačiau kodavimo sistemos Silvestis neperpato. Jau po penkių minučių jis nebesuvokė, kur esąs, nors įtarė, jog į objekto gilumą nepasistūmėjo. Atrodė, lyg tunelius būtų graužęs kažkoks pakvaišęs vikšras, kuris teikė pirmenybę obuolio minkštimui, glūdinčiam iš karto po žievele. Galų gale jie įveikė plyšį, atsivėrusį artefakto materijoje. Pasak Žirardjė, objektą dengė koncentriniai kiautai. Vesdamas bendražygius pro eilinį tunelių raizginį jis porino neįtikėtinas istorijas apie įvykius, nutikusius pradinėse tyrimų stadijose.

Arecheologai žinojo apie artefakto egzistavimą jau dvejus metus - nuo tada, kai Silvestis atkreipė Paskalės dėmesį į praeities momentą, kuriuo obeliskas buvo užkastas. Daugiausia laiko mokslininkai paaukojo atrausdami erdviąją olą; nuodugniai analizuoti klaidų objekto interjerą pradėjo tiktai prieš porą mėnesių. Deja, nepavyko išvengti mirčių. Nelaimėlių žūties negaubė paslaptys - jie paprasčiausiai klajodavo neištirtose labirinto srityse

ir įsmukdavo į neuždengtas vertikalias šachtas. Viena darbininkė pasimirė iš bado, nes per toli nuklydo, įkandin savęs nepalikusi jokių pėdsakų. Mechaniniai patarnautojai rado kūną, praėjus dviem savaitėms nuo jos dingimo. Moteris maklinėjo kreivais ratais, ir kartais nuo saugių zonų ją teskirdavo pora minučių kelio.

Pro paskutinį koncentrinį kiautą Žirardjė draugija slinko kur kas ilgiau nei pro pirmus keturis. Jie traukė nuožulniu taku, kol pasiekė malonią akiai horizontalią tunelio atkarpą, kurios gale žvilgėjo balzgana šviesa.

Žirardjė tarstelėjo žodelį į rankovę, ir švytėjimas išblėso.

Įsitvyrojo prieblanda. Koridoriui erdvėjant, nuo sienų nustojo aidėti jų alsavimas, ir netrukus tebuvo girdėti tylus netoliese veikiančių oro siurblių urzgimas.

- Tuojau kai ką išvysite, - perspėjo Žirardjė.

Silvestis įsitempė pasirengęs neišvengiamoms dezorientacijos sekundėms, kai netikėtai užsižiebė lempos. Šį kartą neerzino netgi teatrališkas Žirardjė elgesys, kuris leido patirti atradėjo džiaugsmą - na, ir kas, kad ne jam pirmam. Žinoma, Silvestis vienintelis pajuto akimirkos dirbtinumą, bet dabar kitiems nepavydėjo, juo labiau kad aplinkiniai vis vien nenumanė, ką reiškia susidurti su tikru atradimu. Jis kone užjautė vargšelius... staiga iš galvos visas mintis išvaikė nušvitęs vaizdas.

Priešais atsivėrė nežemiškų būtybių sukurto miesto panorama.

6
Pakeliui į Povo Deltą, 2546-ieji

- Tikiuosi, jog esi viena iš tų protingų žmonių, kurie netiki vaiduokliais, - paskelbė Voljova.

Kihurė pažvelgė į ją truputį susiraukusi. Ultra iš pat pradžių žinojo, jog rekrūtė nekvaila, tačiau vis vien norėjo pažiūrėti, kaip ji reaguos į klausimą.

- Vaiduokliais, triumvira? Juokauji?

- Tu greitai suprasi, jog dažniausiai aš kalbu rimtai. - Voljo-

va pamojo į rūdžių atspalvio sieną, kurioje Kihurė išvydo storas duris su vorų piešiniais, vos įžiūrimais pro korozijos ir dėmių sluoksnius. - Pirmyn. Aš seksiu paskui tave.

Kihurė nedvejodama pakluso ir tuo pradžiugino Voljovą. Nuo moters pagrobimo - arba užverbavimo, mandagiau šnekant, - praėjo trys savaitės, per kurias triumvira apdorojo ją sudėtingomis, lojalumą užtikrinančiomis, terapijomis. Gydymo procesas beveik baigėsi, nors papildomas dozes naujokei teks gerti neribotą laiko tarpą. Netrukus ištikimybės jausmas taip įsišaknys, kad praras bet kokį panašumą į elementarų nuolankumą ir taps neįveikiama manija, principu, kuris jai bus svarbus kaip oras. Jei iškiltų būtinybė, Voljova įstengtų pakoreguoti naujokės pojūčius taip, kad ši ne tik geistų vykdyti įgulos narių valią, bet ir mylėtų juos už suteiktą galimybę pasireikšti. Tiesa, triumvira vylėsi, jog kraštutinių priemonių neprireiks, nes jai nė kiek nemagėjo visiškai perprogramuoti Kihurės. Prisimindama, kiek nemalonumų sulaukė iš Nagornio, Voljova baiminosi sukurti dar vieną niekuo neabejojančią eksperimentų auką. Būtų neblogai, galvojo ji, jei Kihurė išsaugotų bent truputį apmaudo.

Triumvira ištesėjo pažadą ir įkandin Kihurės žengė pro duris. Naujoji artileristė sustojo už kelių metrų nuo slenksčio, ūmai suvokusi, jog daugiau nėra kur eiti.

Voljova uždarė didžiules geležines diafragmines duris.

- Kur mes esame, triumvira?

- Asmeniniame mano prieglobstyje, - atsakė Voljova. Ji kreipėsi į apyrankę, ir po sekundės užsižiebė apšvietimas, tačiau interjeras liko slypėti šešėliuose. Iš išvaizdos kambarys priminė torpedą, ilgiu dvigubai pranokstančią savo plotį. Ištaigingoje patalpoje vieni šalia kitų dunksojo prie grindų primontuoti purpurinėmis pagalvėlėmis apkloti keturi krėslai. Dar pora turėjo stovėti šių užnugaryje, tačiau įtvirtinimams skirtos vietos buvo tuščios. Ten, kur išsirietusių sienų nedengė aksominiai apmušalai, jos atrodė tamsiai matinės, lyg išlietos iš obsidiano arba juodo marmuro. Ant priešakinės sėdynės, kurioje įsitaisė Voljova, ranktūrio kėpsojo juodmedžio prietaisų skydelis. Ji atvožė panelį ir perbraukė ranka per varinius jungiklius bei ciferblatus su etiketėmis, kurias puošė iš medžio ir dramblio kaulo išraižyti gėlių ornamentai.

Žinoma, ultra puikiai mokėjo naudotis visomis prietaisų skydelio funkcijomis, nes pakankamai dažnai apsilankydavo kambaryjevore, tačiau jai patiko pirštų galais lytėti mygtukais išmargintą plokštelę.

- Siūlyčiau tau atsisėsti, - pratarė Voljova. - Tuojau pajudėsime.

Kihurė pakluso ir pritūpė šalia triumviros, kuri pasukusi jungiklius įsistebeilijo į porą rožiniu atspalviu nušvitusių ciferblatų - šių adatėlės suvirpėjo, kai plūstelėjusi energija atgaivino kambario-voro schemas. Ultra pajuto savotišką sadistišką pasitenkinimą matydama Kihurės sąmyšį, nes moteris aiškiai nesusigaudė, kokioje erdvėlaivio dalyje ji atsidūrė ir kas dabar įvyks. Ausis pasiekė žvangesys, ir patalpa sudrebėjo it gelbėjimosi valtis, atsiplėšianti nuo laivo.

- Kambarys juda, - konstatavo Kihurė. - Kas čia - prabangus triumvirato liftas?

- Tokiais dekadentiškais menkniekiais nesidomime. Mes atsidūrėme senoje šachtoje, vedančioje link išorinio korpuso.

- Jums reikia kambario, kad nusigautumėte iki korpuso? - Kihurės balse vėl nuskambėjo vos pastebima panieka ultrų gyvenimo vingrybėms. Voljovą apėmė iškrypėliškas džiaugsmas. Naujokės klausimas liudijo, jog ištikimybės terapijos tiesiog pakoregavo asmenybę, užuot ją sunaikinusios.

- Mes ne šiaip keliaujame link korpuso, - atsakė Voljova. - Antraip paprasčiausiai nužygiuotume pėstute.

Patalpa slinko be jokių trukdžių, tik kartais pasigirsdavo dunkstelėjimai atsivėrus oro šliuzams ir pradėjus veikti traukos sistemoms. Kaip ir anksčiau, šachtos sienos išliko visiškai juodos, bet Voljova žinojo, jog padėtis greitai pasikeis. Nūnai ji stebėjo Kihurę ir bandė atspėti, ar moteris išsigandusi. O gal nestygsta vietoje iš smalsumo? Jei rekrūtė turi užtektinai smegenų vingių, ji greičiausiai jau susigaudė, kad Voljova, paaukojusi atileristei tiek laiko, neketina jos užmušti. Antra vertus, Skajaus Persvaroje įgyta karinė patirtis turėjo išmokyti moterį niekuo nepasitikėti.

Patekus į "Begalybės nostalgiją", jos išvaizda gerokai pasikeitė. Anksčiau plaukus kirpo trumpai, dabar jie visiškai išgaravo, tačiau ne dėl terapijų. Žvelgiant iš arti, ant pliko pakaušio

tebuvo matyti rausvi ataugę pūkeliai. Kaukolę išvagojo plonyčiai oranžiniai randai - tose vietose Voljova prapjovė jos galvą, idant įstatytų implantus, kurie kitados priklausė Borisui Nagorniui.

Be abejo, netrūko ir kitų chirurginių procedūrų. Tarnaujant kariuomenėje, Kihurės kūną ne sykį buvo išvarstęs šrapnelis; šen bei ten odą bjaurojo vos matomi randeliai, kuriuos paliko kulkos arba iš spindulinių ginklų paleisti šūviai. Kai kurios šrapnelio skeveldros glūdėjo pernelyg giliai, kad Skajaus Persvaros medikai sugebėtų jas išgriebti. Dauguma biologiškai inertiškų elementų įstrigo atokiau nuo gyvybiškai svarbių organų ir nekėlė jokio pavojaus. Vis dėlto gydytojai triūsė aplaidžiai. Poodiniame sluoksnyje Voljova aptiko kelias šukes, kurias derėjo pašalinti. Jai pačiai teko atlikti šį darbą. Prieš nunešdama radinius į laboratoriją, triumvira atidžiai visus ištyrė. Tiktai viena aptikta skeveldra galėjo sutrikdyti jos sistemų veiklą. Artilerijos sąsajos pasižymėjo jautriais indukciniais laukais, tačiau jie nereagavo į nemetalines daleles. Visgi Voljova iškrapštė ir metalinę šukę, kurią, keikdama nevėkšlas medikus, padėjo šalia kitų.

Ji plušėjo ilgai ir sunkiai, bet chirurginės operacijos ne taip vargino kaip darbas su nervų sistema. Ištisus amžius implantai būdavo auginami jiems skirtoje vietoje arba sukuriami taip, kad neskausmingai įsiskverbtų pro jau egzistuojančias angas, tačiau tokios procedūros netiko unikaliems ir trapiems artilerijos sąsajos implantams. Norint juos įdiegti arba ištraukti, teko paprakaituoti su kaulų pjūkleliu, skalpeliu ir virveline šluota - pastarosios reikėjo tam, kad būtų išvalytas ant grindų nutekėjęs kraujas. Darbo nepalengvino ir standartiniai mikrolustai, slypintys Kihurės kaukolėje; paviršutiniškai ištyrusi senuosius implantus Voljova nusprendė jų netraukti, antraip vėliau būtų privalėjusi įstatyti pakaitalus, idant artileristė galėtų normaliai funkcionuoti už ginklinės ribų. Operacija puikiai pasisekė. Tą pačią dieną triumvira pasodino Kihurę - vis dar be sąmonės - į ginklinės krėslą, patikrino, ar laivas galės užmegzti ryšį su implantais ir atvirkščiai. Kitus bandymus ji nutarė atlikti tik užbaigusi ištikimybės koregavimą, bet anksčiau, nei pabus įgulos nariai.

Žodis "atsargumas" tapo Voljovos šūkiu, nes būtent dėl bud-

rumo stokos teko patirti tiek nemalonių su Nagorniu susijusių įvykių.

Šios klaidos ji daugiau nepakartos.

- Kodėl man atrodo, jog aš dalyvauju kažkokiame išbandyme? - sumurmėjo Kihurė.

- Nuojauta tave apgauna. Mes tik... - Voljova numojo ranka. - Padaryk man paslaugą. Juk aš nedaug prašau.

- Kokią paslaugą? Patvirtinti, jog mačiau vaiduoklius?

- Kihure, tu jų nepamatysi. Tu juos išgirsi.

Juodos judančio kambario sienos pašviesėjo. Aišku, pačias sienas atstojo stiklas, bet iki šiol jas supo tamsi šachta. Nūnai žvilgesys sklido iš tunelio galo. Likusią trumpos kelionės dalį moterys nepratarė nė žodžio. Po kurio laiko iš visų pusių jas apsupo atšiauriai žydras švytėjimas, ir kambarys išniro korpuso išorėn.

Kihurė atsistojo, baugščiai virptelėjusi priartėjo prie stiklo. Šis, žinoma, buvo nulietas iš nedūžtančio hiperdeimanto, bet atrodė absurdiškai plonas ir trapus. O žmogaus sąmonė nedrįso viskuo besąlygiškai pasikliauti. Žvelgdama šonu ji įžiūrėjo aštuonias šarnyrines kambario kojas, kurios prisitvirtino prie laivo korpuso, ir suprato, kodėl Voljova vadino šią vietą kambariu-voru.

- Aš nežinau, kas jį sukūrė, - prisipažino triumvira. - Manau, modulį instaliavo, kai montavo patį šviesaeigį, arba tuomet, kai laivas turėjo pakeisti savininką, su sąlyga, jog kažkas galėjo jį įsigyti. Kambarys greičiausiai tapo papildomu masalu, turinčiu privilioti potencialius klientus - štai kam reikalinga prabanga.

- Kažkas juo naudojosi norėdamas sudaryti prekybinį sandėrį?

- Ko gero - nors neaišku, kas galėtų užsimanyti šlaistytis už erdvėlaivio ribų. Kai laivo varikliai įjungti, išorinis stebėjimo modulis privalo lėkti tuo pačiu greičiu, antraip jis atsiliks. Ne bėda, jei tą modulį sudaro tik vaizdo kamerų sistema. Keblumų iškyla, jeigu jame atsiduria žmonės. Juk kažkam reikia žinoti, kaip skraidinti prakeiktą skardinę, ar bent jau mokėti užprogramuoti autopilotą. Kambarys-voras susidoroja su problemomis prisijungdamas prie laivo paviršiaus. Jį valdyti pajėgtų kiekvienas vaikas. Tarsi šliaužiotum ant visų aštuonių.

- Kas atsitiks, jeigu...

- ...jis atsiklijuos nuo korpuso? To dar nebuvo. Jei įvykiai vis dėlto pakryptų tokia nenumatyta eiga, nieko baisaus: kambarys aprūpintas magnetinėmis jungtimis. Net jeigu šios nesuveiktų - nors garantuoju, jog tai neįmanoma, - modulis turi autonominę variklių sistemą, todėl šviesaeigį pasivytų be vargo. Jei sugestų ir varikliai... - ultra patylėjo. - Ką gi, tuomet tarčiau vieną kitą piktesnį žodelį savo lemties deivei.

Paprastai Voljova nenuvesdavo kambario toliau nei už poros šimtų metrų nuo išėjimo angos, tačiau voro pavidalo kajutė galėjo apropoti visą laivą. Vargu ar tai išmintinga, nes skriedamas kone šviesos greičiu erdvėlaivis veržtavosi pro radiacijos pūgą, nuo kurios įgulą sergėdavo hermetiškas korpusas. Plonos kambario-voro sienos pristabdydavo tiktai dalelę energijos srauto, o tai savo ruožtu iškylai laivo išorėn suteikdavo keistoko, gyvybei pavojingo žavesio.

Šio modulio egzistavimą triumvira saugojo paslaptyje. Pagrindiniuose laivo brėžiniuose kambarys-voras nebuvo pažymėtas, ir, kiek Voljova žinojo, niekam iš įgulos narių neteko apie jį girdėti. Idealiame pasaulyje tokia padėtis ją visiškai tenkintų, tačiau problemos dėl ginklinės privertė imtis būtinų, nors ir neprotingų veiksmų. Laivas nenumaldomai nyko, bet Sadžakiui priklausanti stebėjimo sistema visgi aprėpė nemenką jo plotą. Laimei, žvalgybiniai įtaisai neišsniukštinėjo Voljovos slaptavietės, vienos iš nedaugelio, kurioje ji galėjo pašnekėti su savo rekrūtais apie reikalus ir būti tikra, jog pokalbio nenugirs likę įgulos nariai. Triumvira parodė kambarį-vorą Nagorniui, kad turėtų galimybę atvirai paanalizuoti problemas dėl Saulės Vagies, ir ilgus mėnesius, artileristui grimztant į pamišimo liūną, ji gailėjosi priėmusi tokį sprendimą, būgštavo, jog beprotis išplepės apie modulį Sadžakiui. Baimės pasirodė besančios nepagrįstos. Nagornis taip pasinėrė į savo košmarus, kad visiškai nekreipė dėmesio į subtilų triumvirų politikavimą. Jis nusinešė paslaptį į kapus, tad kurį laiką Voljova galėjo miegoti ramiai, atsikračiusi gąsdinančių minčių apie išdavystę. Galbūt dabar ji elgėsi neteisingai - juk sau prisiekė daugiau niekam nepasakoti apie slėptuvę, - bet kaip visada pakoreguoti sprendimą vertė nenumatytos aplinkybės. Jai reikė-

jo šį tą aptarti su Kihure; vaiduokliai tebuvo dingstis, turinti nuslopinti naujosios artileristės įtarimus dėl tikrųjų Voljovos motyvų.

- Kol kas nematau jokių vaiduoklių, - paskelbė rekrūtė.

- Netrukus juos pamatysi, tiksliau, išgirsi, - patikino Voljova.

Triumvira elgėsi keistai, pamanė Kihurė. Ne vieną sykį laidė užuominas, jog šitas kambarys įkūnijo jos slaptavietę, apie kurios egzistavimą nežinojo nei Sadžakis su Hegaziu, nei kitos dvi moterys. Tiesiog nuostabu, jog taip trumpai pabendravusi su Kihure ultra nutarė parodyti jai kambarį. Polinkiu į vienatvę ir maniakišką elgesį Voljova išsiskyrė net iš čionykščio militaristiškai nusiteikusių chimerų kontingento. Galima sakyti, jog ultrai stigo įgimto pasitikėjimo instinkto. Ji bandė demonstruoti bičiuliškus jausmus, tačiau pastangos atrodė dirbtinės... pernelyg suplanuotos, stokojančios spontaniškumo. Kai Voljova mėgindavo įsiteikti Kihurei - draugiškai pleptelėti, papasakoti laive sklandančius gandus arba anekdotą, - pastarajai visuomet susidarydavo įspūdis, jog triumvira paaukojo repeticijoms ne vieną valandą su viltimi, kad jos kalbos primins improvizacijas. Kihurė pažinojo tokių žmonių kariuomenėje; paaiškėdavo, jog iš pažiūros nuoširdūs tipai būdavo priešų šnipai arba klapčiukai, renkantys informaciją vadovybei. Demonstruodama kambarį-vorą Voljova stengėsi kalbėti nerūpestingai, tačiau Kihurė neabejojo atėjusi čia ne vien dėl vaiduoklių. Moters galvoje sušmėžavo daugybė nerimastingų minčių, kurias užgožė nuogąstavimas, jog iš kambario jai nelemta ištrūkti... bent jau gyvai.

Tačiau Voljova neketino jos žudyti.

- Beje, norėjau tavęs šio to paklausti, - neva abejingai pratarė ultra. - Frazė "Saulės Vagis" tau kol kas nieko nereiškia?

- Ne, - atsakė Kihurė. - O turėtų?

- Ne, žinoma, ne... aš tiktai paklausiau. Dabar neverta gaišti laiko ir aiškinti, kodėl mane tai domina. Tau nėra ko jaudintis.

Ji kalbėjo lygiai taip pat įtikinamai kaip Mulče knibždantys ateities būrėjai.

- Aš ir nesijaudinu... - Kihurė trumpam nutilo ir po pauzės pridūrė: - Kodėl sakai "kol kas"?

* * *

Voljova mintyse save išplūdo: negi ji susimovė? Gal ir ne. Klausimą pateikė kiek įmanoma atsainiau, o Kihurės reakcija nepasirodė įtartina. Kad ir kaip ten būtų, dabar derėtų vengti net *menkiausių* klaidų.

- Ar aš taip sakiau? - atsiliepė mėgindama nutaisyti nuostabos sklidiną ir tuo pačiu nerūpestingą intonaciją. - Matyt, netyčia išsprūdo. - Ji tučtuojau pakeitė temą: - Matai tą žvaigždę, blyškiai raudoną?

Jų akys pagaliau įprato prie blankaus kosminėje erdvėje tvyrančio švytėjimo, kurio neužtemdė net melsvas iš laivo variklių sklindantis spinduliavimas.

- Ten Geltakmenio saulė?

- Taip, Eridano Epsilon. Nuo sistemos ribų mus skiria trijų savaičių kelias. Neilgai trukus ją įžvelgti seksis gerokai sunkiau. Šiuo metu mūsų greitis nedidelis - vos keli procentai šviesos greičio, - bet jis nuolat didėja. Veikiai žvaigždės taip deformuosis, kad primins švytinčius dryžius. Atrodys, jog skrendame vidury tunelio, apsupto šviesos juostomis. Pasikeis ir kiekvienos žvaigždės spalva, priklausomai nuo spektrinės klasės, nuo išskiriamos energijos tipo, įskaitant infraraudonuosius bei ultravioletinius spindulius. Bet priešakyje esantys žvaigždynai bus linkę pamėlynuoti; tie, kurie pasiliks užnugaryje, nusidažys raudonu atspalviu.

- Esu tikra, jog mūsų laukia nuostabus vaizdas. - Išgirdusi šaltai skambantį Kihurės balsą, Voljova truputį apniuko. - Tik nesuprantu, kuo čia dėti vaiduokliai?

Triumvira šyptelėjo.

- Jie man visai iškrito iš galvos. Būtų apmaudu, jeigu jų nepasiklausytume.

Kihurė neišgirdo, ką į savo apyrankę sukuždėjusi ultra perdavė laivui, tačiau po akimirkos patalpą užliejo pasmerktųjų balsai.

- Vaduokliai, - pareiškė Voljova.

Virš užkasto miesto Silvestis pleveno bekūniu pavidalu.

Aplinkui stūksojo sienos, kurių graviūros pateikė tiek duome-

nų, kiek jų tilptų dešimtyse tūkstančių tomų su spausdintais amarantinų raštais. Nors grafinių simbolių storis siekė porą milimetrų, o pats Silvestis sklendė už kelių šimtų metrų nuo sienos, jam tereikėjo nukreipti žvilgsnį į vieną ar kitą sektorių, kad aiškiai pamatytų tekstą. Vertimo algoritmai apdorodavo žodžius, kad šie bent iš dalies panėšėtų į prakantajų kalbos atitikmenis, tą pačią užduotį atlikdavo ir intuityvūs jo mąstymo procesai. Dažniausiai Silvestis sutikdavo su programų pateiktais variantais, nors retsykiais jos galėdavo praleisti svarbias konteksto smulkmenas.

Kiuvjė, savo apartamentuose, jis miklino ranką greitraščiu pildydamas vieną puslapį po kito. Pastaruoju metu pirmenybę teikė plunksnakočiui ir popieriui, o ne šiuolaikiniams įrašymo prietaisams, nes priešai pernelyg lengvai galėtų manipuliuoti skaitmeninėmis terpėmis. Jei užrašai bus sunaikinti, jie pranyks amžiams, užuot vėliau tapę kokios nors ideologijos įrankiu.

Jis liovėsi vertęs, kai priartėjo prie tašką atstojančio sukryžiuotų sparnų ženklo. Tuomet atsitraukė nuo svaiginančios tekstinės bedugnės.

Silvestis kyštelėjo sugeriamąjį popierių į bloknotą, šį savo ruožtu padėjo į lentyną, paėmė kitą bloknotą, atvertė jį ties puslapiu, pažymėtu spaustuku, pirštais perbraukė eilutes iki tos vietos, kur išgaravo rašalo palikti nelygumai. Pakreipęs užrašų knygą lygiagrečiai stalui vėl čiupo plunksnakotį.

- Tu pernelyg sunkiai dirbi, - pastebėjo Paskalė.

Ji įžengė į kambarį be jokio garso. Silvesčiui teko įsivaizduoti, kur moteris dabar stovi... arba sėdi.

- Man rodos, esu kelyje į tikslą.

- Tebetrankai galvą į senųjų įrašų sieną?

- Vienas iš mūsų tuojau palūš. - Savo bekūniu pavidalu jis nusigręžė nuo sienos ir atsisuko į uždaro miesto centrą. - Nė negalvojau, jog reikės sugaišti tiek laiko.

- Aš taip pat.

Silvestis suprato užuominą. Praėjo aštuoniolika mėnesių nuo tos dienos, kai Nilsas Žirardjė aprodė užkastą miestą, ir metai nuo šnekų apie jų vedybas, kurias visi nutarė atidėti, kol vertimo darbe pavyks pasiekti reikšmingą pažangą. Ką gi, savo užduotį jis įvykdė... ir dabar negalėjo atsikratyti nuogąstavimų. Daugiau

jokių atsikalbinėjimų - ji tą žinojo neblogiau už būsimą sutuoktinį.

Ir kas čia bloga? Gal problemas jis paprasčiausiai išsigalvojo?

- Tu vėl raukaisi, - tarė Paskalė. - Kilo sunkumų dėl įrašų?

- Ne, neliko jokių sunkumų. - Silvestis nemelavo. Jis visa galva pasinėrė bandydamas sujungti dvimodalinius amarantinų rašmenų srautus į vieną visumą ir šiuo atžvilgiu panėšėjo į kartografą, tyrinėjantį stereografinius vaizdus.

Jis girdėjo, kaip Paskalė kirto kambarį ir kreipėsi į rašomąjį stalą liepdama atidaryti lygiagretų kanalą jos sensoriniam centrui. Prietaisų skydas - Silvestis išties galėjo tyrinėti kiekvieną miesto maketo kampelį - pasirodė netrukus po pirmojo apsilankymo kasinėjimų teritorijoje. Pirmą kartą sumanymas priklausė ne Žirardjė, o Paskalei. "Skrydžio į tamsą", neseniai išleistos biografijos, sėkmė ir numatomos vedybos sustiprino dukters įtaką tėvui, todėl Silvestis nė nemanė prieštarauti, kai ji tiesiogine prasme pasiūlė miesto raktus.

Apie sutuoktuves liežuviu plakė visa kolonija. Pasak daugumos gandų, kurie jį pasiekdavo, Silvestis užmezgė artimus santykius su Paskale grynai politiniais sumetimais ir ją vesdamas norėjo kiek įmanoma labiau priartėti prie valdžios. Cinikai skelbė, esą vedybos viso labo tebuvo priemonės tikslui pasiekti: surengti ekspediciją į Cerberį/Hadą. Itin retais atvejais Silvestis paspėliodavo, ar tiktai jo pasąmonė nepakurstė šiltų jausmų Paskalei puoselėdama kažkokius slaptus ketinimus. Galbūt šiame pastebėjime vis dėlto slypėjo krislas tiesos. Laimė, nežinia, ar tokie išvedžiojimai teisingi. Jis jautė, jog myli Paskalę - o tai niekuo nesiskyrė nuo tikros meilės, - tačiau aiškiai matė ir vedybų privalumus. Nūnai Silvestis vėl galėjo spausdinti trumpus mokslinius straipsnius, paremtus išverstomis amarantiniško teksto nuotrupomis. Autoryste dalinosi su Paskale. Žirardjė tvirtino irgi prisidedąs prie darbo. Prieš penkiolika metų Silvestis būtų tuo pasibaisėjęs, bet dabar bjaurėjimąsi savimi be vargo užgniaužė. Svarbiausia, jog miestas įkūnijo dar vieną kelio atkarpą, vedančią link Įvykio suvokimo.

- Aš jau prisijungiau prie sistemos. - Paskalė kalbėjo garsiau; ji tapo bekūnė, kaip ir Silvestis. - Mes matome tą patį?

- Į ką tu žiūri?

- Į smailę... šventyklą... nežinau, kaip tai pavadinti.

- Ji irgi mano akiratyje.

Šventykla, iš išorės atrodanti kaip trečdalis kiaušinio, stūksojo viduryje miesto. Viršutinė jos dalis susmailėjo į bokštą, kuris kilo aukštyn link erdviosios olos lubų. Aplinkiniai pastatai buvo panašūs į paukštelių audėjų lizdus ir, matyt, atspindėjo kažkokią evoliucinę stadiją. Jie supo centrinę, iš šventyklos styrančią, smailę lyg deformuoti maldos namai.

- Kas tave trikdo?

Silvestis jai pavydėjo. Paskalė lankėsi tikrame mieste tuzinus kartų. Netgi pasinaudojo galimybe užkopti į bokštą lipdama spiraliniu jį apsivijusiu taku.

- Figūra ant smailės. Ji nedera prie bendro vaizdo.

Palyginti su kitais miesto artefaktais, skulptūra atrodė nedidukė, dailiai iškalta, nors, žinoma, jos aukštis siekė dešimt ar penkiolika metrų. Silvesčiui susidarė įspūdis, tarsi jis žvelgtų į egiptietišką statulą, dunksančią Karalių šventykloje. Savo forma užkastas miestas priminė pusmėnulį. Natūralaus dydžio figūros kopija būtų nemažesnė kaip keturiasdešimties metrų. Bet jeigu miestas kada nors egzistavo planetos paviršiuje, neaišku, kaip jis išliko sveikas per ugnines Įvykio audras, jau nekalbant apie erozinius procesus, ledynmečius, meteoritus, tektoninius pokyčius, kurių netrūko per devynis šimtus devyniasdešimt tūkstančių metų.

- Nedera?

- Ji ne amarantiniška - bent jau man neteko matyti nieko panašaus.

- Gal tai kokia nors dievybė?

- Galbūt. Bet aš nesuprantu, kodėl ji su sparnais.

- O... štai kur problema?

- Patyrinėk miesto sieną, jei manimi netiki.

- Verčiau pats man ją parodyk.

Jųdviejų žvilgsniai nukrypo nuo bokšto smailės į svaiginančias olos gelmes.

* * *

Voljova stebėjo Kihurės reakciją neabejodama, jog naujokės savikliovą persmelkė nuogąstavimas - mintis, kad ji iš tiesų girdi vaiduoklius, kuriuos triumvira kažkaip sugebėjo įgarsinti.

Šmėklos aimanavo lyg iš po žemių sklindančiais balsais; pratisus gūdžius stūgavimus tarsi galėjai pajusti fiziškai. Tokius slegiančius garsus veikiausiai išgautų vėjas, žiemos naktį tvoskiantis oloje, kuri nusidriekusi per tūkstantį mylių. Tačiau jie neturėjo nieko bendra su gamtos reiškiniu; tai ne laivą gairinanti garsų pavidalą įgavusi dalelių vėtra ir ne subtiliai subalansuotų varikliuose vykstančių reakcijų svyravimai. Pamėklių staugime atsispindėjo sielos, naktį perskrodę balsai. Nors nepavyko suprasti nė vieno žodžio, dejonėse aiškiai buvo įžvelgiama žmogiškos kalbos struktūra.

- Ką pasakysi? - paklausė Voljova.

- Čia balsai, ar ne? Žmonių balsai. Bet jie tokie... išsekę ir liūdni. - Kihurė įdėmiai klausėsi. - Kartais man rodos, kad girdžiu vieną kitą žodį.

- Manau, akivaizdu, ką tai reiškia. - Voljova pritildė garsus tiek, kad šie virto prislopintu, sielvartingu kauksmu. - Tie balsai priklauso įgulų nariams, tokiems kaip tu ir aš, kurie bendrauja su kitais laivais.

- Tuomet kodėl... - Kihurė patylėjo. - O, minutėlę. Dabar aišku. Jie juda sparčiau už mus. Bet balsai vis vien skamba lėtai. Erdvėlaiviuose, kurie skrenda beveik šviesos greičiu, laikrodžiai tiksi vangiau.

Voljova linktelėjo tuputį nusiminusi, jog Kihurė taip žaibiškai viską suvokė.

- Laiko išsiplėtimas. Žinoma, kai kurie laivai lekia link mūsų, todėl poveikį susilpnina Doplerio reiškinys, bet dažniausiai nugali išsiplėtimo faktorius... - ji patraukė pečiais matydama, jog Kihurė dar nepasirengusi nagrinėti subtilių principų, kuriais rėmėsi mėginimai užmegzti ryšį tarp laivų, beveik pasiekusių šviesos greitį. - Paprastai "Begalybė" atlieka visas reikalingas korekcijas, pašalina Doplerio reiškinio ir laiko plėtimosi iškraipymus ir pateikia rezultatą kuo puikiausiai suprantamais garsais.

- Gali pademonstruoti?

- Neverta. Tavęs nesudomintų įvairūs niekai, technikų šnekos, įgrisęs pagyrūniškas prekeivių tuščiažodžiavimas. Nors pasitaiko ir smulkmenų, kurios patraukia dėmesį. Kai galutinai pabosta klausytis kalbų, protarpiais nuskamba paranojikų skleidžiami gandai arba pradeda burbuliuoti puskvaišiai, panūdę atverti širdį. Dažniausiai girdi, kaip sveikinasi vienas pro kitą prasilenkiantys erdvėlaiviai; pasikeičia nereikšmingomis mandagiomis frazėmis. Rimtesni dialogai retai kada užsimezga - juk laivus skiria atstumas, kurį norint įveikti, šviesos greičiu tektų skristi ištisus mėnesius. Šiaip ar taip, didžiuma balsų iš anksto įrašyti, nes kelionėje įgulos miega šaldikliuose.

- Kitaip tariant, įprasti žmonių pliurpalai.

- Taip. Kad ir kur keliautume, noras plepėti niekada neišblėsta.

Voljova atsipalaidavo savo krėsle, pagarsino širdgėlos kupinus laiko ištęstus balsus. Signalai, liudijantys, jog kosmose pilna žmonių, turėjo savotiškai priartinti tolimas žvaigždes, bet kažkodėl jie darė visiškai priešingą įspūdį. Priminė baisias istorijas, kurias pasakojant stovykloje, prie laužo, regis, sutirštėdavo liepsnas supanti tamsa. Vieną žavingą akimirką triumvira bemaž galėjo įtikėti, jog už stiklo tvyrančioje tarpžvaigždinėje erdvėje iš tikrųjų klaidžioja šmėklos. Ir visiškai nesvarbu, ką apie tai manė Kihurė.

- Ką nors pastebi? - pasiteiravo Silvestis.

Siena buvo sumūryta iš ševrono formos granito blokų. Penkiuose taškuose, prie vartų, kėpsojo sarginės, papuoštos akmeniniais amarantinų biustais, kurie panėšėjo į realizmą nelinkusio Jukatano pusiasalyje gyvavusio meno kūrinius. Sienos išorėje puikavosi keraminių plytelių freska, kurioje Paskalė išvydo amarantinų funkcionierius, atliekančius nesuvokiamas visuomenines pareigas.

Ji patylėjo prieš atsakydama, akylai nužvelgė įvairias freskoje pavaizduotas figūras.

Kai kurios laikė žemės ūkio įnagius, beveik tokius pačius, kokius senovėje turėjo žmonės, arba ginklus - ietis, lankus, lyg ir muškietas, nors, užuot atrodžiusios kaip mūšyje dalyvaujantys

kareiviai, jos labiau priminė egiptietiškas statulas. Moteris pamatė ir amarantinų chirurgus, akmenskaldžius, astronomus - kasinėjimai patvirtino, jog šie išrado teleskopus, - kartografus, stiklapūčius, aitvarų gamintojus, menininkus. Virš kiekvienos simbolinės figūros auksu ir melsvu kobalto atspalviu žvilgėjo grafiniai ženklai, nurodantys, kokios pareigos priklausė vienos ar kitos profesijos atstovui.

- Nė vienas iš jų neturi sparnų, - pagaliau atsiliepė Paskalė.

- Teisingai, - linktelėjo Silvestis. - Jų sparnai pavirto rankomis.

- Kuo gi tau nepatinka sparnuotos dievybės statula? Žmonės niekada nemokėjo skraidyti, bet tokia smulkmena mums nesutrukdė išrasti angelų. Kuo blogesnė būtybių rūšis, kuri iš tiesų kadaise turėjo sparnus?

- Tu pamiršai sukūrimo mitą.

Pagrindinį amarantinų mitą archeologai įstengė atskleisti tik pastaruoju metu, išnagrinėję vėlesnes, pagražintas, versijas. Anot legendos, kitados čionykščiai sklandė padangėse kartu su kitais skrajojančiais padarais, kurie tuo metu egzistavo planetoje. Bet jų karta buvo paskutinė, pažinusi skrydžio laisvę. Amarantinai sudarė sandėrį su dievu, vadintu Paukščių Kūrėju, ir paaukojo gebėjimą pakilti į orą vardan proto. Vieną dieną jie visiems laikams pasišalino iš erdvės stichijos atidavę dangun sparnus, kuriuos ugnies liežuviai pavertė pelenais.

Paukščių Kūrėjas įteikė amarantinams beverčius, nagais užsibaigiančius strampus, kad jie amžiams prisimintų, ko atsisakė, ir galėtų užrašyti savo istoriją. Sąmonėse užsižiebė negęstanti minties ugnis, kuri liepsnos visada, užtikrino Paukščių Kūrėjas, su sąlyga, kad jie paklus dieviškajai valiai ir nebandys sugrįžti į dausas. Išdrįsę ignoruoti šitą priesaką amarantinai praras sielas, kurias gavo Degančių Sparnų Dieną.

Silvestis žinojo susidūręs su vietinės kultūros mėginimais pamatyti veidrodinį savo atspindį. Esmė ta, jog nūnai išnykusius padarus buvo apsėdusi manija - tiksliau sakant, jie propagavo vieną vienintelę religiją, užtemdžiusią visas kitas, gyvavusią, anot įvairių šaltinių, neapsakomai daug šimtmečių ir suformavusią keistą, nesuvokiamą amarantinų mąstyseną bei elgseną.

- Aišku, - atsiliepė Paskalė. - Rūšis, neįstengusi susitaikyti su sparnų stoka, sugalvojo istoriją apie Paukščių Kūrėją, kad galėtų jaustis pranašesnė už skraidančias būtybes.

- Taip. Nors tikėjimas pasiteisino, jis turėjo vieną netikėtą šalutinį poveikį: atgrasino amarantinus nuo bandymų skraidyti. Mitas panašus į legendą apie Ikarą, tik jis gerokai labiau užvaldė kolektyvinę sąmonę.

- Tokiu atveju ant bokšto pavaizduota figūra...

- Ja išreiškiama panieka dievui, kuriuo tikėjo amarantinai.

- Kam to reikėjo? - patraukė pečiais Paskalė. - Juk religijos išnyksta, užleidžia vietą naujoms. Negaliu patikėti, kad jie pastatė miestą vien tam, kad įžeistų senąją dievybę.

- Aš irgi tuo netikiu. Vadinasi, tai visai kas kita.

- Kas?

- Spėju, kad užgimė naujas dievas. Su sparnais.

Voljova nusprendė, jog atėjo metas parodyti Kihurei, kokiais instrumentais naudojasi jos profesijos atstovai.

- Neišsigąsk, - perspėjo triumvira, liftui priartėjus prie pabūklų saugyklos. - Iš pirmo žvilgsnio ši vieta niekam nepatinka.

- Dieve, - išspaudė Kihurė ir instinktyviai įsirėmė į galinę sieną, kai priešais ūmai atsivėrė beribė erdvė. Liftas atrodė kaip mažytis vabalėlis, ropojantis gigantiškos patalpos siena. - Šita salė per didelė, kad tilptų erdvėlaivyje!

- Nieko ypatinga. "Begalybėje" yra dar keturios tokio dydžio saugyklos. Antrojoje treniruojamės operacijoms išorėje. Kitos dvi tuščios arba pusiau hermetizuotos; ketvirtojoje stovi kosminiai keltai ir transporto priemonės, pritaikytos funkcionuoti žvaigždės sistemos ribose. O čia saugojami pabūklai.

- Kalbi apie tuos objektus?

- Taip.

Patalpoje stovėjo keturiasdešimt pabūklų, nepanašių vieni į kitus. Tačiau jų konstrukcijos visgi turėjo tam tikrų bendrų bruožų. Visas mašinas dengė žalsvai bronzinio lydinio sluoksnis. Savo apimtimis kiekviena prilygo vidutinio dydžio erdvėlaiviui, bet Kihurė nepastebėjo jokių požymių, bylojančių, kad mašinos išties būtų kosminiai laivai. Nei langų ar durelių, nei įtaisų, priklausan-

čių ryšių sistemoms. Nors kai kurių pavidalai buvo nusėti objektais, primenančiais tūtas, pastarosios, matyt, tiesiog koreguodavo mašinų padėtį erdvėje kaip šarvuotlaivis, kuris atitinkamon pusėn nukreipdavo savo didžiuosius ginklus.

Pabūklai išties niekuo nesiskyrė nuo kovinių laivų.

- Pragaro klasės ginklai, - tarė Voljova. - Tokį vardą sugalvojo jų kūrėjai. Prieš keletą šimtmečių.

Triumvira pastebėjo, kokiu vertinančiu žvilgsniu rekrūtė nudelbė artimiausią pabūklą. Pakibęs statmenai (ilgoji ginklo ašis priminė laivo variklių ašį) jis atrodė kaip ceremonialinis kardas, kadaruojantis po lubomis kokio nors karo vado apartamentuose. Kaip ir visus saugyklos objektus, šį supo karkasinė Voljovos pirmtakų primontuota struktūra, prie kurios buvo prijungtos valdymo, stebėjimo, manevravimo sistemos. Kiekvienas pabūklas riogsojo ant bėgių - trimačiame atsarginių kelių ir iešmų labirinte, - kurie patalpos gilumoje susiliejo ir nusidriekė link nišos, pakankamai erdvios, kad joje tilptų vienas ginklas. Iš ten pastarasis galėjo būti perkeltas į kosminę erdvę.

- Kas gi juos sukūrė? - paklausė Kihurė.

- Tiksliai nežinome. Gal jungėjai vienu iš savo tamsesnių istorijos periodų. Aptikome juos paslėptus asteroide, sukančiame ratus aplink rudąją nykštukę, tokią nuošalią, jog kataloge ji pažymėta tiktai numeriu.

- Tau pačiai teko ten vykti?

- Ne. Ginklai rasti labai seniai. Aš paveldėjau juos iš paskutinio prižiūrėtojo, o tas - iš savojo. Nuo to laiko juos tyrinėju. Sugebėjau prasiskverbti iki valdymo sistemų, priklausančių trisdešimt vienam pabūklui, ir apytiksliai išsiaiškinau aštuoniasdešimt procentų reikalingų aktyvacijos kodų. Išbandžiau tik septyniolika ginklų, ir vos porą iš jų - kovinėmis sąlygomis.

- Tu tikrai jais naudojaisi?

- Be didelio malonumo.

Neverta, pamanė ji, varginti Kihurės pasakojimais apie žiaurius praeities įvykius, bent jau ne dabar. Netrukus rekrūtė pažins ginklus neblogiau už pačią Voljovą, gal net geriau, kadangi artileristė užmegs su jais ryšį per tiesioginę neurologinę sąsają.

- Koks jų pajėgumas?

- Kai kurie įstengtų nesunkiai sudraskyti planetas į gabalus. Kiti... nenoriu net spėti. Nenustebčiau, jeigu jie turėtų galios pakenkti žvaigždėms. Neaišku, kam būtent prisireikė tokių ginklų... - nutęsė triumvira.

- Sakei, kad jais naudojais. Prieš ką?

- Prieš priešus, žinoma.

Kihurė ilgą laiką spoksojo į ją tylėdama.

- Nežinau, - galop prabilo, - ar man baisėtis, jog tokie dalykai egzistuoja... ar jausti palengvėjimą, kad gaidukus liečia *mūsų* pirštai.

- Siūlau rinktis palengvėjimą, - atsiliepė Voljova. - Taip bus ramiau gyventi.

Silvestis ir Paskalė vėl nusklendė prie šventyklos smailės. Dabar sparnuotasis amarantinas, regis, žvelgė į miestą spinduliuodamas valdovams būdingą abejingumą. Mintis, jog tai naujas dievas, pasirodė įtikinama - kas dar galėjo įkvėpti tokio monumento statybas, jei ne dievybės baimė? Deja, šifruoti po statula išgraviruotą tekstą sekėsi velniškai sunkiai.

- Štai užuomina į Paukščių Kūrėją, - tarė Silvestis. - Egzistuoja didelė tikimybė, jog smailės atsiradimas iš dalies susijęs su Degančių Sparnų mitu, nors sparnuotoji dievybė neįkūnija paties Paukščių Kūrėjo.

- Teisingai, - sutiko Paskalė. - Ana ten pažymėtas simbolis reiškia ugnį, o gretimas - sparnus.

- Ką dar matai?

Moteris sutelkė dėmesį į tekstą.

- Nuorodą į atskalūnų būrį.

- Kokių atskalūnų? - Silvestis bandė ją ir pats tą žinojo, tačiau treniruotės galėjo duoti naudos - išgirdus Paskalės interpretaciją paaiškės, ar jo analizės ne per daug subjektyvios.

- Kurie nesutiko derėtis su Paukščių Kūrėju arba vėliau sulaužė dievui duotą žodį.

- Ir aš taip pagalvojau. Tik baiminausi, kad galėjau suklysti.

- Tuos perbėgėlius praminė tremtiniais. - Ji atidžiai skaitė įrašus, tikrino savo hipotezes, koregavo išvadas. - Ko gero, iš pradžių jie pritarė Paukščių Kūrėjo sąlygoms, bet vėliau pakeitė nuomonę.

- Ar įskaitai jų vedlio vardą?

- Jiems vadovavo individas, vardu... - Paskalė neužbaigė sakinio. - Ne, atleisk, šitų simbolių man nepavyks išversti. Tik ne dabar. Beje, ką visa tai reiškia? Manai, kad jie iš tikrųjų egzistavo?

- Galbūt. Jei manęs paprašytum spėti, sakyčiau, jog tremtiniai suvokė akivaizdžią tiesą - istorija apie Paukščių Kūrėją tebuvo mitas. Vargu ar toks požiūris patiko fundamentalistams.

- Štai kodėl juos ištrėmė?

- Jei tiktai jie egzistavo. Man ramybės neduoda viena mintis: o jeigu tremtinių būrį sudarė kažkokia technologinė sekta, tam tikra mokslininkų grupė? Amarantinai, pasiruošę eksperimentuoti, tirti savo pasaulio kilmę?

- Lyg viduramžių alchemikai?

- Taip. - Palyginimas Silvesčiui patiko. - Tarkim, tremtiniai mėgino pakilti į orą kaip Da Vinčis. Amarantinų kultūros fone taip elgdamiesi jie tarsi spjovė dievui į veidą.

- Sutinku. Jei atskalūnai vis dėlto gyvavo ir buvo ištremti, kas gi jiems nutiko? Negi tos būtybės paprasčiausiai išmirė?

- Nežinau. Viena aišku: mite apie Paukščių Kūrėją tremtiniai atliko reikšmingą vaidmenį. Jie paminėti ant visos smailės, visame prakeiktame mieste. Tiesą sakant, kur kas dažniau nei kituose amarantinų reliktuose.

- Tačiau miestas sukurtas gerokai vėliau nei dauguma mūsų atrastų artefaktų. Savo amžiumi prilygsta Įvykiui. Tremtiniai ilgam buvo išnykę; kurių galų jie vėl susibūrė?

- Gal tiesiog nusprendė sugrįžti?

- Po dešimčių tūkstančių metų?

- Galbūt... - Silvestis mintyse šyptelėjo, - ...jų sugrįžimas įkvėpė sukurti šią statulą?

- Tavo manymu, monumente pavaizduotas tremtinių vadovas? Vardu... - Paskalė vėl įsistebeilijo į grafinius ženklus. - Čia saulės simbolis, ar ne?

- Kaip išverstum kitus?

- Nesu tikra. Regis, jais apibūdinti vogimo veiksmai? Aš teisi?

- Sujunk žodžius. Ką gausi?

Jis įsivaizdavo, kaip Paskalė išsisukinėdama patraukė pečiais.

- Tas, kuris gvelbia saules? Saulės Vagis? Ką tai reiškia?

Silvestis irgi gūžtelėjo.

- To paties savęs klausinėju visą rytą. Man ramybę drumsčia dar vienas dalykas.

- Koks?

- Kažkodėl šitas vardas atrodo girdėtas.

Pasišalinusi iš ginklų saugyklos trijulė kitu liftu nušvilpė į centrines laivo sritis.

- Tau puikiai sekasi vaidinti, - pagyrė Madmuazelė. - Voljova nuoširdžiai tiki, jog palenkė tave į savo pusę.

Per triumviros suorganizuotą ekskursiją ji beveik visą laiką tylėjo; tik retsykiais tarstelėdavo pastabėles, skirtas Kihurės ausims. Šioji niekaip negalėjo atsikratyti erzinančio jausmo, jog triumvira irgi girdi pamėklės kuždesius.

- O jeigu ji teisi? - mintyse atsakė Kihurė. - Gal Voljova stipresnė už tave?

Madmuazelė paniekinančiai suprunkštė.

- Nejau nesiklausei, ką tau sakiau?

- Lyg turėčiau kitą išeitį.

Mėginimai užčiaupti Madmuazelę, kai toji užsimanydavo pašnekėti, prilygo pastangoms nutildyti galvoje skambančią įkyrią melodiją. Kihurė žinojo nuo šmėklos niekur nepabėgsianti.

- Jei atsakomosios priemonės, kurių ėmiausi, neslopintų ištikimybės terapijos poveikio, tu seniai būtum mane išdavusi Voljovai.

- Ne vieną kartą jaučiau tokią pagundą.

Holografinė moteris piktai pašnairavo, ir Kihurę persmelkė pasitenkinimo dilgsnis. Dažniausiai Madmuazelė - kitaip tariant, implante kristalizuota esybė - atrodė visažinė. Tačiau gauti naujos informacijos ji galėjo tik per implanto savininkės pojūčius. Visai įmanoma, kad vaiduoklis pajėgė įsibrauti į duomenų tinklus, net jeigu Kihurė nebuvo prie jų prisijungusi, bet vargu ar Madmuazelė ryžtųsi tokiam žingsniui - tos pačios sistemos lengvai ją demaskuotų. Implante slypinti esybė girdėjo Kihurės mintis, kai toji

sutikdavo bendrauti, tačiau neįstengė perprasti psichinės būsenos. Fiksuodavo tik paviršutiniškus biocheminius signalus, atklystančius į nervų sistemą, kurioje ji tūnojo. Štai kodėl Madmuazelė negalėjo būti visiškai tikra, kad jos atsakomosios priemonės veiksmingos.

- Voljova tave nužudytų. Jei dar nesusigaudei, pranešu, kad ji užmušė tavo pirmtaką.

- Galbūt tam turėjo svarią priežastį.

- Kaip ir aš, tu nieko apie ją nežinai - nei apie ją, nei apie kitus įgulos narius. Mes iki šiol nebuvome susitikusios su kapitonu.

Tiksliai pastebėta. Kapitono Branigano vardas nuskambėjo vos keletą kartų, tais atvejais, kai Kihurės akivaizdoje jis neapdairiai išsprūsdavo iš Sadžakio ar kitų lūpų. Dažniausiai jie nešnekėdavo apie savo vadovą. Čionykščiai aiškiai nepriklausė įprastų ultrų gretoms, nors taip skrupulingai puoselėjo savo įvaizdį, jog šio kiaurai nepermatė netgi Madmuazelė. Jie netgi užsiėmė prekyba kaip normali ultrų įgula.

Tačiau kas iš tiesų glūdėjo po apgaulinga išore?

Tu tapsi naująja artileriste, taip sakė Voljova. Ir dabar Kihurė išvydo dalį saugykloje stūksančių pabūklų. Sklido gandai, jog slapta ginkluotė, kuria buvo galima išspręsti nemaloniausias su klientais susijusias problemas arba ją nukreipti į plėšiamus kolegų šviesaeigius, egzistavo daugumoje prekybinių laivų. Bet šios mašinos atrodė pernelyg galingos, kad būtų naudojamos per paprastas rietenas. "Begalybėje" nestigo standartinių, tokiems atvejams skirtų, ginklų. Tuomet kam reikalingas keistasis arsenalas? Matyt, Sadžakis turi ilgalaikių planų, sudirgusi pagalvojo Kihurė. Dar labiau erzino mintis, kad jis galbūt nepuoselėja jokių tikslų ir tiesiog ieško progos paleisti į darbą saugykloje sergėjamus pabūklus it koks galvažudys, kuriam nežti nagus ką nors sužaloti.

Ilgą laiką naujoji artileristė kūrė įvairias teorijas ir jas atmesdavo kaip neįtikinamas. Žinoma, nerimą pakurstė ne militaristiniai šviesaeigio aspektai. Kihurė buvo gimusi kovoti; karas moteriai asocijavosi su įprastu reiškiniu, nors ji pripažino galimybę, kad galaktika nestokoja malonesnių aplinkų. Tačiau mūšius, įsiliepsnojusius Skajaus Persvaroje, sunku lyginti su scenarijais,

kuriuose būtų panaudoti "Begalybės nostalgijos" pabūklai. Persvara išsaugojo ryšius su tarpžvaigždinės prekybos tinklu, bet savo technologiniu išsivystymu tenykštės armijos šimtmečiais atsiliko nuo ultrų, kartais atklystančių į orbitinę planetos erdvę. Karinės kampanijos pergalę galėjo nulemti viena smulkmena iš ultranautų ginkluotės... deja, tokių smulkmenų pasitaikydavo retai; dėl savo neįkainojamos vertės jos būdavo itin tausojamos. Pavyzdžiui, branduolinės bombos drebino koloniją tiktą porą sykių, prieš gimstant Kihurei. Ji matė daug pasibaisėtinų dalykų, kurių vaizdai iki šiol atklysdavo į sapnus, bet niekada neregėjo ginklo, galinčio akimoju sukelti genocidą. Ką jau kalbėti apie Voljovos žaisliukus, dunksančius "Begalybės" saugykloje.

Triumvira minėjo, kad jais vis dėlto teko keletą kartų naudotis - tikriausiai tuomet, kai reikėdavo imtis piratams būdingų operacijų. Galaktikoje netrūko retai apgyvendintų, beveik jokių sąsajų su prekybos tinklais nepalaikančių sistemų, kur įmanoma tyliai ir ramiai sunaikinti priešus. Galbūt kai kurie iš jų pasižymėjo tokiu pat amoralumu kaip Sadžakio įgula, galbūt jie išmargino praeitį žvėriškumo pėdsakais... taip, labai tikėtina, jog Voljovos bendražygiai išbandė vieną kitą pabūklą. Nors Kihurė įtarė, kad jie paprasčiausiai siekė nuo kažko apsisaugoti arba suduoti priešams taktinius smūgius. Galingesne ginkluote naudotis nemėgino. Kaip įgula planavo atsikratyti visagriaunančiomis mašinomis, ko gero, nežinojo nė pats Sadžakis. Iš visko sprendžiant, erdvėlaivyje aukščiausia valdžia priklausė ne jam. Matyt, tam tikra prasme vienas iš triumvirato narių tebetarnavo kapitonui Braniganui.

Kad ir kas būtų paslaptingasis Braniganas.

- Sveika atvykusi į ginklinę, - paskelbė Voljova.

Jos atsidūrė maždaug laivo viduryje. Triumvira atidarė angą lubose, nuleido sustumiamas kopėčias ir paragino Kihurę ropštis aštriabriauniais skersiniais.

Artileristė kyštelėjo galvą į erdvų sferos formos melsvai sidabrišką kambarį, pilną sujungtų įmantraus pavidalo mechanizmų. Pačiame centre ji išvydo juodą krėslą su gaubtu, apsuptą

prietaisų girliandomis ir kabelių raizginiu. Sėdynė buvo įsprausta tarp elegantiškų giroskopinių ašių, kurios galėjo suktis neįtakojamos laivo judėjimo. Gniužulas kabelių, prasiskverbusių pro slankiojančius šarvus, kurie paskirstydavo elektros energiją tarp koncentrinių karkasų, įsmigo į mašinomis apstatytą sferinę sieną. Kambaryje tvyrojo ozono tvaikas.

Visi ginklinėje pastebėti objektai atrodė mažiausiai poros šimtų metų amžiaus, gal net senesni, tačiau rūpestingai prižiūrimi.

- Būtent tam mane ruošei? - Kihurė įlipo pro liuko ertmę į patalpą ir prasibrovusi pro karkasinius skydus pasiekė krėslą, nors ir masyvų, bet iš pažiūros patogų bei saugų. Ji neatsispyrė pagundai įsitaisyti sėdynėje, leidosi įsupama į juodą medžiagą - procesą lydėjo tyliai suburzgę pagalbiniai mechanizmai.

- Kaip jautiesi?

- Taip, lyg man būtų tekę čia sėdėti anksčiau, - atsiliepė ji mąsliu balsu, kurį prislopino juodas ant galvos nuslydęs šalmas.

- Tu sėdėjai, - atsiliepė Voljova, - kai dar buvai be sąmonės. Tavo galvoje esantis implantas yra susijungęs su ginkline, štai kodėl aplinka tau atrodo pažįstama.

Triumvira sakė tiesą. Kihurę apėmė pojūtis, tarytum ji būtų prasmegusi kažkokiame fotelyje, kuriame apstu šimtus sykių matytų raukšlelių ir įdrėskimų. Moteris jautėsi visiškai atsipalaidavusi ir rami; sulig kiekviena sekunde vis labiau knietėjo kažko imtis - pasinaudoti krėslo suteikta galia.

- Iš čia galiu kontroliuoti saugyklos pabūklus?

- Atspėjai, - linktelėjo Voljova. - Bet ne tik juos. Tu kontroliuosi visas pagrindines ginklų sistemas, esančias "Begalybėje", instrumentus valdysi lygiai taip pat lengvai kaip savo kūno galūnes. Kai ginklinė galutinai tave įtrauks, tu praktiškai *tapsi* laivu.

Kihurę jau dabar užvaldė panašūs pojūčiai. Rodės, jog fizinis kūnas tuojau susilies su krėslu. Kad ir kaip magėjo išbandyti save artileristės kailyje, ji neketino pratęsti įsiurbimo proceso. Sutelkusi valios jėgas pabandė išsivaduoti iš krėslo glėbio; moterį įsupusios klostės sudūzgė ir ją paleido.

- Nesu tikra, jog man tai patinka, - nuskambėjo Madmuazelės balsas.

7
Pakeliui į Povo Deltą, 2546-ieji

Nė akimirkai neužmiršdama, kad ji skrenda laivu (akivaizdų faktą primindavo vietinės gravitacijos pakitimai, įtakojami menkučiais varomojoje jėgoje pasitaikančiais pusiausvyros sutrikimais, kuriuos savo ruožtu nulemdavo paslaptingi kvantiniai jungėjų variklių demonstruojami kaprizai), Voljova pasiekė nuošaliąją laukymę ir stabtelėjo medinių link žolės vedančių laiptų viršuje. Jei Sadžakis pajuto esąs ne vienas, jis nusprendė to neparodyti ir toliau sustingęs klūpėjo prie gembėto kelmo, kur juodu paprastai susitikdavo. Tačiau triumviras neabejotinai ją užfiksavo. Voljova žinojo, jog Sadžakis lankėsi vandeniniame sąmonės žonglierių pasaulyje, Žiemjūrėje, lydėdamas kapitoną Braniganą, kai pastarasis dar turėjo jėgų išvykti iš laivo. Ji nenutuokė, kokiu tikslu porelė ten keliavo, bet sklido gandas, jog žonglieriai pakoregavo jo smegenų žievę; atitinkamai permodeliavę nervų sistemą apdovanojo neįtikėtinai stipriu susivokimu erdvėje - gebėjimu mąstyti keturiais arba penkiais matmenimis. Šioji transformacija buvo itin reta: priešingai negu kitos, ji išlikdavo.

Voljova tyliai nusileido laiptais, sugirgždėti leido tik paskutinei pakopai. Sadžakis atsigręžė nė trupučio nenustebęs.

- Kažkas atsitiko? - paklausė jis skvarbiu žvilgsniu tyrinėdamas Voljovos veidą.

- Norėjau pakalbėti apie *stavlenik*, - užbaigė triumvira sakinį rusanglų kalba. - Tai yra apie savo statytinę.

- Aš klausausi, - abejingai atsiliepė Sadžakis. Jis vilkėjo pelenų spalvos kimono; dėl drėgnos žolės keliai patamsėjo. Komuso šakuhakis gulėjo ant lygaus it veidrodis kelmo paviršiaus. Jiedu vieninteliai iš visos įgulos dar negulėjo šaldikliuose, nors iš Geltakmenio orbitos pasišalino prieš du mėnesius.

- Dabar ji - viena iš mūsų. - Voljova atsiklaupė priešais jį. - Esminiai apmokymai užbaigti.

- Naujienos džiuginančios.

Kitoje laukymės pusėje sučerškė arara, kuri veikiai purptelėjo nuo šakos suraibuliuodama raudona, geltona ir mėlyna spalva.

- Galėtume pristatyti ją kapitonui Braniganui.

- Pats laikas. - Sadžakis išlygino kimono raukšlelę. - Galbūt tu tam nepritari?

- Kam? Pasimatymui su kapitonu? - ji nervingai sukrizeno. - Kodėl gi, pritariu.

- Vadinasi, turi slaptų minčių.

- Ko?

- Tave kažkas neramina, Ilja. Klok, kas yra.

- Aš labai nenorėčiau, jog Kihurei pakriktų psichika kaip Nagorniui. - Ji patylėjo tikėdamasi - netgi vildamasi - sulaukti kokios nors reakcijos, bet vietoj atsakymo teišgirdo krioklio šniokštimą. Tuo tarpu šalta bendražygio išraiška nepasikeitė. - Abejoju, ar šioje stadijoje ji mums tinkama, - neryžtingai sulemeno Voljova.

- Šioje stadijoje? - Sadžakio lūpos vos krustelėjo.

- Na... keliauti į ginklinę iš karto po Nagornio nėra labai saugu, o ji pernelyg vertinga. - Triumvira nurijo seiles, įtraukė į plaučius oro, galų gale pasiryžusi išrėžti esmę. - Manau, mums reikia kito rekrūto - ne tokio talentingo. Turėdama vidutinioką susidoročiau su visais nesklandumais ir tik tada imčiaus Kihurės, pagrindinės kandidatės.

Sadžakis pakėlė šakuhakį, nudelbė jį mąsliu žvilgsniu. Lazdos gale pastebėjo atplaišėlę, matyt, likusią nuo to momento, kai bambuku pašventino Kihurę, nelygumą patrynė nykščiu ir prašneko tokiu šaltu balsu, kad šis pašiurpino labiau nei pyktis, kurio Voljova tikėjosi.

- Tu nori ieškoti kito artileristo?

Triumviro intonacija bylojo, jog tokio absurdiško, beprotiško pasiūlymo jam niekada neteko girdėti.

- Tik šiam laikotarpiui. - Voljova suprato kalbanti pernelyg greitai, pyktelėjo ant savęs už tai, kad nelauktai pradėjo rodyti nuolankią pagarbą savo bendražygiui. - Kol stabilizuosis padėtis. Tuomet pasinaudosime Kihure.

Sadžakis sulinksėjo.

- Ką gi, aš tave suprantu. Dievaži, kodėl anksčiau apie tai nepagalvojome? Turbūt kvaršinome savo galvas kitais dalykais. - Jis nuleido šakuhakį, nors ranką tebelaikė arti tuščiavidurės laz-

dos. - Kas buvo, tas pražuvo. Dabar privalome ieškoti naujo rekrūto. Dėl to neturėtų kilti sunkumų, tiesa? Juk Kihurę užverbavome labai lengvai. Na, ir kas, kad jau du mėnesius skriejame tarpžvaigždinėje erdvėje, o artimiausią prieglobstį mums suteiks beveik niekam nežinoma kolonija? Kitą artileristą surasime be jokio vargo. Pretendentai užgrius mus pulkais, ar ne?

- Pakalbėkime rimtai.

- Triumvira, iš ko tu sprendi, jog aš juokauju?

Prieš akimirką ji buvo išsigandusi, nūnai įsiuto.

- Tu pasikeitei, Judži-san. Nuo tada...

- Nuo kada?

- Nuo tada, kai su kapitonu lankeisi pas žonglierius. Kas ten įvyko, Judži? Ko tos būtybės prigrūdo į tavo galvą?

Triumviras keistai nužvelgė Voljovą, tarytum šitas klausimas, nors ir visiškai natūralus, niekuomet nebūtų jam dingtelėjęs. Deja, Sadžakis apsimetinėjo. Jis užsimojo šakuhakiu taip žaibiškai, jog moteris ore teišvydo rusvą šmėkštelėjimą. Smūgis į šoną buvo sąlygiškai švelnus - paskutinę sekundę jis prilaikė lazdą, - bet pakankamai galingas, kad Voljova išsidrėbtų pievoje. Tą akimirką ją pribloškė ne skausmas ar pats užpuolimo faktas, o šnerves pakutenę drėgnos žolės stiebeliai.

Sadžakis atsainiai apėjo kelmą.

- Tu visada per daug klausinėdavai, - pratarė jis ir iš kimono užančio išsitraukė kažką panašaus į švirkštą.

Nekhebeto sąsmauka, Resurgamas, 2566-ieji

Silvestis kyštelėjo ranką į kišenę, apčiuopomis ėmė ieškoti ampulės, kurią manė pradanginęs.

Laimei, netrukus ją palietė.

Apačioje, amarantinų mieste, daugėjo aukštuomenės atstovų, lėtai traukiančių link šventyklos. Jo ausis pasiekė pokalbių nuotrupos, vienas kitas pakankamai aiškiai skambantis žodis. Silvestis stovėjo iškilęs virš atvykėlių per šimtus metrų, baliustradoje, kurią kolonistai pritvirtino prie juodos miestą apgaubusios kiaušinio sienos.

Išaušo jo vestuvių diena.

Simuliacijoje regėti šventyklą teko daugybę sykių, tačiau lankytis mieste fiziniu pavidalu - labai seniai, todėl jis užmiršo, kokios pritrenkiančios statinio apimtys. Štai vienas iš keistų simuliacijų trūkumų: kad ir koks tikslus būtų generuojamas vaizdas, į jį žvelgiantis žmogus visuomet suvoks, jog tai ne tikrovė. Silvestis stypsodavo po šventyklos stogu ir spigindavo aukštyn, ten, kur susijungdavo akmeniniai skliautai, tačiau visiškai nejausdavo galvos svaigulio arba baimės, jog senovinė struktūra neatlaikys amžių naštos ir subyrės. Bet dabar, vos antrą kartą asmeniškai apsilankius mieste, jį užvaldė gniuždantis savo paties menkumo pojūtis. Amarantinų statinius įkalinusi kiaušinio formos danga bent jau priminė brandžių technologijų produktą - net jei potvinistai numodavo ranka į šitą faktą. Tačiau po kupolu glūdintis miestas labiau panėšėjo į penkiolikto amžiaus karštligės apimto fantazuotojo klejones, tokį įspūdį sustiprino ir nuostabioji sparnuotoji figūra, įsitaisiusi ant šventyklos smailės, matyt, egzistuojanti tam, kad būtų pagerbtas tremtinių sugrįžimas.

Kažkokios kvailystės. Bent tiek gerai, kad jos padėjo trumpam užmiršti numatomą ceremoniją.

Kuo įdėmiau jis žvelgė į statulą, tuo labiau stiprėjo įsitikinimas, jog sparnuotasis padaras vis dėlto *buvo* amarantinas, tiksliau sakant, amarantino/angelo hibridas, kurį iškaleęs menininkas, regis, puikiai nujautė, ką reiškia turėti sparnus. Akims nepritraukus vaizdo, statula įgaudavo šokiruojančius kryžiaus kontūrus. Šiuos padidinus, figūra tapdavo amarantinu didingais išskleistais sparnais - metaliniais, margaspalviais, su skirtingo atspalvio plunksnomis. Kaip ir žmonių piešiamo angelo atvaizde, sparnai, užuot pakeitę rankas, atstojo trečią galūnių porą.

Silvesčiui dingojosi, jog statula tikroviškesnė nei bet koks žmogiškojo meno sukurtas angelas. Nors toks teiginys skambėtų absurdiškai, galima sakyti, kad ji atrodė anatomiškai tiksli. Skulptorius ne tik prilipdė sparnus prie įprasto amarantino kūno, bet ir subtiliai pakoregavo fizinius duomenis. Manipuliacijoms skirtas priekines galūnes nuleido truputį žemiau ir pailgino. Krūtinę gerokai praplatino, o vietoj pečių pavaizdavo naščių formos struktūrą, iš kurios kyšojo trikampiai, į aitvarus panašūs sparnai. Padaro kaklas buvo ilgesnis nei kitų archeologų aptiktų amaran-

tinų, o galva - aptakesnė. Žiūrint į profilį, apimdavo jausmas, kad ji priklauso paukščiui. Tiesa, akys tebežvelgė pirmyn - nors amarantinams būdingas dviakis regėjimas, be abejo, turėjo tam tikrų apribojimų, - įspraustos į gilius kaulinius kanalus. Šnervių srityje, viršutinėje posnapio dalyje, žiojėjo apvalios skylutės, tarytum norint plasnoti sparnais į plaučius reikėjo įtraukti papildomą oro kiekį. Visgi tokių pokyčių neužteko, kad būtybė galėtų pakilti į orą, jei tik jos svoris nesiskyrė nuo standartinės amarantiniškos kūno masės. Tuomet kam reikalingi sparnai? Kaip akį rėžiantys ornamentai? Negi tremtiniai ėmėsi radikalių bioinžinerinių korekcijų, nes užsimanė prislėgti save nepraktiškomis galūnėmis?

O gal jie buvo užsibrėžę kitokį tikslą?

- Apniko dvejonės?

Balsas išblaškė mintis ir privertė Silvestį krūptelėti.

- Tu vis vien nemanai, jog tai teisingas sprendimas.

Jis nusisuko nuo turėklų.

- Jau per vėlu prieštarauti, ar ne?

- Savo vestuvių dieną? - nusišypsojo Žirardjė. - Kol kas, Denai, tu nesi supančiotas santuokos įžadais. Bet kuriuo momentu gali atsitraukti.

- Kaip į tai reaguotum?

- Supykčiau, žinoma.

Žirardjė vilkėjo prabangius ceremonijų drabužius; nuo vaizdo kamerų, spiečiais skraidančių aplinkui, parausvėjo jo skruostai. Suėmęs Silvestį už dilbio Paskalės tėvas atitraukė jį nuo baliustrados.

- Ar ilgai mes draugaujame, Denai?

- Na, mūsų santykių nepavadinčiau draugyste. Veikiau abipusiu parazitavimu.

- Dėl Dievo meilės, - apniukęs purkštelėjo Žirardjė. - Gal aš ir apkartinau tavo gyvenimą, bet stengiaus nepaversti jo pragaru. Nejau galvoji, jog džiūgavau, kai tave įkalinau?

- Tarkim, vykdei šią užduotį ne be entuziazmo.

- Tik todėl, kad rūpinausi tavimi. - Pasišalinę iš balkono jie atsidūrė viename iš tunelių, vingiuojančių juodajame miesto skliaute. Žingsnių garsus sugėrė minkšta medžiaga užklotos grindys. - Jei iki šiol nesupratai, Denai, - pratęsė Žirardjė, - žinok,

jog anuomet pernelyg stipriai kunkuliavo aistros. Privalėjau pasodinti tave už grotų, antraip kokia nors pakvaišėlių gauja būtų išliejusi ant tavęs įtūžį.

Silvestis klausėsi netardamas nė žodžio. Žirardjė lyg ir teisingai kalbėjo, bet kas dabar galėjo atspėti tikruosius motyvus, kurie įtakojo jo veiksmus?

- Tuometinė politinė padėtis buvo kur kas paprastesnė. Praeityje jokių rūpesčių nekėlė Tikrojo Kelio šalininkai. - Juodu nusigavo iki statmenos šachtos, įlipo į lifto kabiną, antiseptiškai švarią ir naują. Ant sienų kabančiuose paveiksluose buvo matyti Resurgamo vaizdai - prieš ir po potvinistų transformacijų. Viename netgi puikavosi Mantelis. Nuo stalkalnio, prie kurio šliejosi atokus tyrimų centras, draikėsi augmenija ir šniokštė krioklys, o virš vandens srauto mėlynavo debesų sruogelėmis išmargintas dangus. Kiuvjė netgi egzistavo pramonės atšaka, pašvęsta paveikslams ir simuliacijoms su Resurgamo ateities panoramomis. Tuo užsiimdavo įvairūs menininkai, pradedant vandeniniais dažais tapančiais dailininkais ir baigiant patyrusiais sensorinių įspūdžių kūrėjais. - Antra vertus, dabar atsiranda ir mokslininkų radikalų. Aną savaitę Mantelyje nušovė Tikrojo Kelio atstovą, ir tai padarė ne mūsų agentas.

Liftas nuskriejo žemyn, link miesto.

- Ką turi omenyje? - paklausė Silvestis.

- Tai, jog fanatikų netrūksta nei vienoje, nei kitoje pusėje. Palyginti su jų pažiūromis, mūsiškės itin nuosaikios. Liūdna, tiesa?

- Nori pasakyti, jog mes atsisakėme radikalizmo aspektų?

- Panašiai.

Pro juodą kupolo sieną jie išniro į miestą ir įsimaišė į svarbiam įvykiui besiruošiančių žurnalistų būrelį. Visi korespondentai nešiojo tamsiai geltonus akinius, į kuriuos filmuojamą vaizdą persiųsdavo kameros, plevenančios virš galvų lyg pilki balionėliai. Vilkdamas plunksnų uodegą aplink grupę stypseno vienas iš Žanekeno genetiškai modifikuotų povų. Į priekį žengė du apsauginiai, dėvintys juodas uniformas su auksiniais potvinistų antpečiais, apsupti grėsmingos išvaizdos hologramų. Už porelės slampinėjo mechaniniai patarnautojai. Pareigūnai įjungė skenerius,

patikrino Silvesčio ir Žirardjė tapatybes ir mostu paragino juos kulniuoti į laikiną struktūrą, įrengtą šalia lizdus primenančių amarantinų statinių.

Patalpoje stovėjo tiktai dvi kėdės ir stalas, ant kurio dunksojo butelis raudonojo amerikaniško vyno bei pora taurių su peizažais, išgraviruotais ant matinio stiklo.

- Prisėsk, - pasiūlė Žirardjė ir žengęs prie stalo šliūkštelėjo vyno į abi taures. - Nesuprantu, kodėl tu toks sudirgęs. Juk ne pirmą kartą tuokiesi.

- Tiesą sakant, ketvirtą.

- Visos ceremonijos vyko pagal akmenių tradicijas?

Silvestis linktelėjo. Jis prisiminė pirmąsias dvejas vestuves su moterimis, kilusiomis iš nežinomų šeimų. Į atminties gelmes nugrimzdę jų veidai beveik susiliejo į vieną. Abi pernelyg slėgė visuomenės dėmesys, kurį patraukė garsios giminės pavardė. Tuo tarpu santuoką su Alicija, trečiąja žmona, aplinkiniai nuo pat pradžių vertino (visiškai pagrįstai) kaip akciją, reklamuojančią būsimą ekspediciją į Resurgamą. Tas faktas, kad juodu iš tikrųjų mylėjo vienas kitą, neturėjo jokios reikšmės - tiesiog tapo maloniu sudarytą sandėrį papildžiusiu priedu.

- Tavo galvą vargina per daug atsiminimų, - pastebėjo Žirardjė. - Ar prieš kiekvienerias vestuves nejausdavai noro užmiršti praeitį?

- Ar tau ceremonija atrodo neįprasta?

- Galbūt. - Žirardjė nusibraukė nuo lūpų vyno lašelius. - Juk aš niekada nepriklausiau akmenių kultūrai.

- Tu skridai kartu su mumis iš Geltakmenio.

- Bet ten negimiau. Mano šeima kilusi iš Didžiojo Tetono. Atvykau į Geltakmenį likus septyneriems metams iki ekspedicijos į Resurgamą. Tiek laiko nepakako, kad prisitaikyčiau prie jūsų tradicijų. Užtat mano duktė... na, Paskalė pažinojo tiktai akmenių visuomenę. Bent jau tą variantą, kurį čia perkėlėme. - Jis prašneko tyliau: - Tu, be abejo, turi ampulę. Leisi ją pamatyti?

- Kaip galėčiau tau atsakyti.

Silvestis sužvejojo kišenėje stiklinį balionėlį, kurį nešiojosi visą dieną, įteikė jį Žirardjė. Šis baikščiai pavartė rankose ampulę

stebėdamas viduje slankiojančius burbuliukus. Skystyje įžiūrėjo tamsų pavidalą su skaidulomis ir ūseliais.

Žirardjė padėjus ampulę ant stalo, pasigirdo tylus dzingtelėjimas. Paskalės tėvas spoksojo į ją neįstengdamas nuslėpti pasibaisėjimo.

- Ar procedūra skausminga?

- Aišku, ne. Mes gi ne sadistai. - Silvestis šyptelėjo mėgaudamasis Žirardjė sąmyšiu. - Gal tau labiau patiktų, jei pasikeistume kupranugariais?

- Patrauk ją nuo mano akių.

Silvestis įsikišo stiklinį balionėlį atgal į kišenę.

- Na, Nilsai, kuris iš mūsų sudirgęs?

Žirardjė vėl įsipylė vyno.

- Atleisk. Apsauga velniškai įsitempusi. Nežinau, kas apsėdo sargybinius, bet jų nuotaika persidavė ir man.

- Aš nieko nepastebėjau.

- Nenuostabu. - Žirardjė patraukė pečiais; išraiškingas judesys prasidėjo kažkur nuo papilvės. - Anot jų, padėtis kontroliuojama, tačiau po dvidešimties valdymo metų perprantu kariškius geriau, nei jie gali įsivaizduoti.

- Tavimi dėtas, taip nesijaudinčiau. Tie žaliūkai - puikūs specialistai.

Žirardjė pakratė galvą, lyg būtų atsikandęs ypač rūgščios citrinos.

- Denai, aš nesitikiu, jog tarp mūsų tvyrojusi nesantaika kada nors galutinai išgaruos. Bet tau derėtų nors retsykiais manimi patikėti. - Jis linktelėjo atvirų durų pusėn. - Nejau tau nedaviau leidimo tyrinėti šitos vietos?

O taip, davė, ir tuziną klausimų pakeitė tūkstančiu.

- Nilsai... - pradėjo Silvestis. - Ką galėtum papasakoti apie nūdienius kolonijos išteklius?

- Kas būtent tave domina?

- Kiek žinau, nuo tada, kai pasirodė Remiliodas, padėtis gerokai pakito. Dabar sugebėtume atlikti tokius darbus, apie kurių įgyvendinimą anksčiau nė nedrįsau svajoti. Tereika politinės valios.

- Kokius darbus? - įtariai pasitikslino Žirardjė.

Silvestis vėl įsigrūdo ranką į kišenę, bet šįsyk vietoj ampulės ištraukė popiergalį, kurį išskleidė ant stalo. Lapelyje juodavo įmantrios žiedo formos figūros.

- Atpažįsti šituos ženklus? Radome juos ant obelisko ir visame mieste. Tai saulės sistemos erdvėlapiai. Juos sukūrė amarantinai.

- Dabar, kai išvydau miestą, man tuo lengviau patikėti.

- Puiku, tuomet prašyčiau mane išklausyti. - Silvestis brūkštelėjo pirštu per didžiausio apskritimo liniją. - Čia neutroninės žvaigždės, Hado, orbita.

- Hado?

- Tokį vardą jai suteikė pirmieji sistemos tyrinėtojai. Aplink žvaigždę skrieja uolos luitas, dydžio sulig planetos palydovu. Jį pavadino Cerberiu. - Silvestis bedė smiliumi į grafinius simbolius, pažymėtus šalia dvigubos neutroninės žvaigždės/planetos sistemos. - Kažkodėl amarantinai galvojo, jog tai labai svarbu. Man rodos, Hadas susijęs su Įvykiu.

Žirardjė teatrališkai užsidengė delnais veidą, galop nuleido rankas.

- Tu kalbi rimtai?

- Taip. - Neatplėšdamas žvilgsnio nuo Nilso Žirardjė akių Silvestis sulankstė popieriaus lapelį ir įsidėjo jį į kišenę. - Mes privalome ištirti žvaigždę ir sužinoti, kas sunaikino amarantinus. Kol *tai* nepražudė mūsų.

Užsukę į Kihurės kajutę triumvirai liepė jai apsirengti šilčiau. Moteris pastebėjo, jog tuodu vilkėjo storesnius nei įprastai drabužius - Voljova užsimetė palaidą striukę, Sadžakis įsisiautė į terminius rūbus su aukšta apykakle, nusėtus blizgančių žvaigždžių lopiniais.

- Aš susimoviau, ar ne? - paklausė Kihurė. - Išspirsite mane pro oro šliuzą. Per kautynių simuliacijas surinkau per mažai taškų. Jūs manimi atsikratysite.

- Nenusišnekėk, - atšovė Sadžakis. Virš kailinės apykaklės tebuvo matyti jo nosis ir kakta. - Jei ketintume tave nudėti, mums būtų nusispjauti, ar tu sužvarbsi.

- Be to, - pridūrė Voljova, - tavo apmokymas seniai pasibai-

gė. Dabar tu priklausai mūsų įgulai. Tave užmušdami mes patys sau pakenktume. - Po kepurės snapeliu kyšojo tiktai jos burna ir smakras. Abiejų triumvirų bruožai papildė vieni kitus ir tarsi susiliejo į vieną veidą.

- Kaip malonu, jog mane tausojate.

Vis dar neatmesdama galimybės, kad juodu ketina jai iškrėsti kokią nors šunybę, Kihurė įniko naršyti savo mantą, kol aptiko terminę striukę. Pagamintą laivo mechanizmų, panašią į arlekinišką Sadžakio apdarą, tik siekiančią kelius.

Liftas nugabeno trijulę į neištirtas šviesaeigio sritis - toli nuo Kihurei pažįstamų teritorijų. Keletą kartų jiems teko persėsti į kitus liftus ir žygiuoti tuneliais. Voljova tvirtino, esą to neįmanoma išvengti, nes virusas pakenkė didžiulėms tranzitinės sistemos dalims. Koridorių apstatymas bei technologijų lygis subtiliai tarpusavyje skyrėsi, ir šis Kihurės pastebėjimas liudijo, jog per pastaruosius porą šimtmečių įvairiais laikotarpiais buvo apleisti ištisi laivo regionai. Ji išliko sudirgusi, nors, sprendžiant iš triumvirų elgsenos, tuodu veikiau ketino surengti įšventinimo ceremoniją nei įvykdyti egzekuciją. Jie panėšėjo į vaikus, kurie ruošėsi iškrėsti piktą išdaigą - bent jau Voljova. Tuo tarp Sadžakis atrodė gerokai valdingesnis, kaip funkcionierius, privalantis atlikti nemalonią piliečio pareigą.

- Dabar tu priklausai įgulai, - prabilo jis, - turėtume tave apšviesti apie tikruosius mūsų tikslus. Manau, tau būtų įdomu sužinoti, kodėl keliaujame į Resurgamą.

- Ne prekiauti?

- Tai viso labo tėra priedanga, tačiau tenka pripažinti, kad ji nelabai įtikinama. Resurgamo ekonomika niekam tikusi - šiaip ar taip, planetą kolonizavo tyrinėtojai, - ir tenykščiai neturi tiek išteklių, kad įstengtų nusipirkti mūsų siūlomus produktus. Be abejo, duomenys apie koloniją pasenusios; gali būti, jog pavyktų visai neblogai paprekiauti, tačiau norą skristi į Resurgamą pakurstė kitokia priežastis.

- Kokia?

Liftas, kuriame jie stovėjo, ėmė leistis žemyn.

- Ar Silvesčio pavardė tau girdėta?

Kihurė pasistengė atsakyti kiek įmanoma normaliau, tary-

tum klausimas būtų buvęs visiškai natūralus, o ne toks, kuris nutvilkė jos smegeninę it magnio liepsna.

- Suprantama. Geltakmenyje visi žino Silvestį. Tas tipas jiems įkūnija dievybę. O gal šėtoną. - Ji patylėjo vildamasi, jog sureagavo teisingai. - Minutėlę, apie kokį Silvestį kalbi? Apie vyresnįjį, kuris sumovė eksperimentus su nemirtingumu? Ar jo sūnų?

- Tiesą pasakius, - atsiliepė Sadžakis, - apie abu.

Liftas dundėdamas sustojo. Kai durys prasiskyrė, Kihurę apėmė jausmas, lyg kažkas būtų užvožęs per veidą šaltu šlapiu skuduru. Ji džiaugėsi, jog paklausė patarimo ir apsirengė šiltais drabužiais, nors žvarba vis vien nupurtė kūną.

- Beje, jie ne visi buvo šunsnukiai. Senojo vyruko tėvas, Loreanas, masių akyse netgi po mirties išliko savotišku didvyriu. O sūnus... koks jo vardas?

- Kalvinas.

- Teisingai, Kalvinas, kuris užmušė tuos žmones. Jo atžala, regis, vardu Denas, tam tikra prasme bandė išpirkti tėvo kaltę nukeliaudamas į Miglyną. - Kihurė patraukė pečiais. - Aišku, tuo metu aš dar negyvenau Geltakmenyje. Žinau tik tiek, ką žmonės man papasakojo.

Sadžakis paragino juos kulniuoti niauriais pilkšvai žalsvoje šviesoje skendinčiais koridoriais. Išgirdusios artėjančius žingsnius šalin nerdavo milžiniškos ir, ko gero, mutavusios žiurkės prižiūrėtojos. Jis vedėsi bendražygius keliu, kuris priminė cholera sergančio žmogaus trachėją - koridorių sienas dengė storas, lipnus purvino ledo sluoksnis, išraizgė čiuptuvėlių formos vamzdeliai ir kabeliai, aptekę kažkokia medžiaga, panašia į skreplius. Pasak Voljovos, tai laivo gleivės - organinės išskyros, atsiradusios dėl gedimų biologinėse atliekų perdirbimo sistemose.

Vis dėlto labiausiai Kihurės dėmesį prikaustė šaltis.

- Silvesčio vaidmuo mūsų reikaluose gana sudėtingas, - pareiškė Sadžakis. - Užtrukčiau nemažai laiko, kol paaiškinčiau. Iš pradžių norėčiau, kad susitiktum su kapitonu.

Silvestis asmeniškai patikrino, ar viskas gerai. Patenkintas tuo, ką išvydo, jis ištrynė vaizdą ir surenkamojo statinio laukia-

majame prisijungė prie Žirardjė. Melodija pagarsėjo iki aukščiausio taško ir pamažėle nurimo iki čiurlenančio priedainio. Lempų skleidžiamas švytėjimas pakito, o žiūrovai prityko.

Jie kartu žengė į akinančią šviesą, leidosi užliejami bosinių vargonų garsų. Kilimu apklotas kelias vedė link centrinės šventyklos. Abipus tako stūksojo apsauginiuose permatomo plastiko kupoluose įkalinti skambantys medžiai - taip vadino ištįsusias segmentines skulptūras su daugybe atšakų, kurių galuose tviskėjo kreivi spalvoti veidrodėliai. Kartais, niekam to nesitikint, medžiai spragtelėdavo ir pakeisdavo savo formą tarsi paklūsdami kažkokiam laikrodiniam mechanizmui, prieš milijoną metų įmontuotam į pjedestalus. Tyrinėtojų nuomone, tos skulptūros sudarė miestą aprėpiančią semaforų sistemą.

Vargonų gausmas sustiprėjo, kai juodu įžengė į šventyklą. Kiaušinio formos kupole spindėjo vainiklapiu išdėstyti vitražai, kuriems, kad ir kaip būtų keista, nepakenkė nei laikas, nei gravitacija. Pro stiklus prasiskverbusį orą nudažė raminantis rausvas švytėjimas. Centrinę gigantiškos salės dalį užėmė virš šventyklos iškilusios smailės cokolis, platus lyg sekvojos pagrindas. Nuo vieno kolonos šono puslankiu driekėsi eilės krėslų, ant kurių susėdo šimtinė žmonių iš Kiuvjė aukštuomenės. Jie lengvai tilpo pastate, nors šis ir buvo mėnulio pjautuvo pavidalo. Nukreipęs akis į žiūrovus Silvestis atpažino bent trečdalį. Prieš perversmą viena dešimtoji atvykėlių priklausė jo sąjungininkų gretoms. Didžiuma vilkėjo storus kailius. Jis atpažino Žanekeną, dėl savo smailios barzdelės ir ilgų žilų plaukų, krentančių nuo plikės, įgavusį giliaminčio išvaizdą. Senis labiau nei bet kada anksčiau priminė simuliaciją. Išleisti iš tuzino bambukinių narvų, salėje maklinėjo jo paukščiai. Silvestis turėjo pripažinti, jog povų kopijos atrodė pritrenkiančiai tikslios, pradedant švytuojančia skiautere ir baigiant mirgančiomis turkio plunksnomis. Žanekenas sukūrė juos iš vištčiukų manipuliuodamas genais. Žiūrovai, dauguma kurių anksčiau nematė tų paukščių, sukėlė ovacijas. Seniui, nusidažiusiam kruvino sniego atspalviu, rodės, knietėjo susmegti savajame brokato apsiauste.

Žirardjė ir Silvestis priartėjo prie auditorijos akiratyje stovinčio senovinio stalo: medinį paviršių išmarginusios emblemos ir lo-

tyniški užrašai siekė tuos laikus, kai Geltakmenyje apsigyveno pirmieji amerikanų kilmės kolonistai. Jo kampai buvo apdaužyti ir nusilupinėję. Ant stalo riogsojo blizganti raudonmedžio dėžutė su auksinėmis sagtimis.

Abu vyrai sustojo priešais rūstokos išvaizdos moterį, įsisupusią į balzganą apsiaustą, kurio segėje atsispindėjo dviguba emblema - Resurgamo miesto/potvinistų vyriausybės herbas ir derintojų simbolis, dvi rankos, laikančios DNR lopšį. Silvestis žinojo, kad ji nepriklausė tikrųjų derintojų ratui, uždarai akmenių bioinžinierių ir genetikų gildijai, nes nė vienas šios narys neprisišliejo prie ekspedicijos į Resurgamą. Tačiau žmogus, besipuikuojantis jų simboliu, kuris *buvo* atskraidintas į koloniją, visgi išmanė genų modifikavimo subtilybes, chirurgiją bei kitas medicinos sritis.

Rimtas moters veidas atrodė pageltęs, savo plaukus ji susirišo į kuodą, o šį sutvirtino dviem švirkštais.

Muzika pritilo.

- Aš esu klierikė Masindžer, - salėje nuaidėjo skambus balsas. - Resurgamo ekspedicijos taryba mane įpareigojo sutuokti individus, jei tik jų jungtuvės nepakenks genetinei kolonijos gerovei.

Klierikė atidarė raudonmedžio dėžutę. Po dangteliu glūdėjo į odą įrištas Biblijos dydžio objektas. Moteris jį padėjo ant stalo ir atvertė. Pilkuose, iš pažiūros drėgnuose paviršiuose spindėjo mikroskopiniai mechanizmai.

- Prispauskite delnus prie jums artimiausio puslapio, ponai.

Jie pakluso. Knygai skenuojant delnų atspaudus, blykstelėjo fluorescensinis švytėjimas, odą pakuteno biopsijos įrengimai, paėmę audinių pavyzdžius. Kai jie atliko privalomą procedūrą, Masindžer pati nuleido ranką ant knygos.

Moteris paprašė Nilso Žirardjė patvirtinti savo tapatybę. Silvestis pastebėjo blausias šypsenėles žiūrovų veiduose. Ritualas buvo absurdiškas, nors Žirardjė atliko jį nesimaivydamas.

Paskui klierikė liepė prisistatyti Silvesčiui.

- Aš esu Denielis Kalvinas Loreanas Sutenas-Silvestis. - Jis turėjo pasirausti atminties gelmėje, kad prisimintų seniai netartą pilną savo vardą. - Vienintelis biologinis Rozalinos Suten ir Kalvino Silvesčio, kilusių iš Bedugnės miesto, Geltakmenio, sūnus.

Gimiau šimtas dvidešimt pirmaisiais standartiniais metais nuo Geltakmenio kolonizavimo sausio septynioliktą. Kalendorinis mano amžius - du šimtai penkiolika metų. Fiziologiškai, pagal Šaravio skalę, esu šešiasdešimties.

- Į kokias formas esate įsikūnijęs?

- Tiktai į biologinę.

- Ar jūs patvirtinate, jog neturite alfa lygio arba kitokių protauti gebančių savo simuliacijų nei šioje, nei bet kurioje kitoje saulės sistemoje?

- Bent aš apie jas nesu girdėjęs.

Rašomąja lazdele Masindžer kažką pažymėjo knygoje. Ji pateikė Žirardjė tuos pačius klausimus, kaip priderėjo vykdant standartinę akmenių ceremoniją. Nuo Aštuonių Dešimčių laikų akmeniai pradėjo vis labiau nepasitikėti simuliacijomis, ypač tokiomis, kuriose neva išlikdavo nukopijuoto žmogaus esybė arba siela. Juos purtė nuo minties, jog vienai individo išraiškai susituokus, visoms kitoms įžadai negaliotų.

- Parengiamosios procedūros baigtos, - pranešė klierikė. - Nuotaka gali žengti į priekį.

Rožinėje šviesoje atplaukiančią Paskalę lydėjo dvi moterys, pasipuošusios pelenų spalvos gobtuvais, spiečius skraidančių kamerų, širšės asmens sargybinės ir perregimos hologramos: nimfos, serafimai, žuvys skrajūnės, kolibriai, it žvaigždės blizgantys rasos lašai ir drugeliai. Visa tai kaskadomis pleveno virš vestuvinės jos suknelės. Hologramas sukūrė Kiuvjė gyvenantys aukščiausios klasės dizaineriai.

Žirardjė kilstelėjo savo stambią, mėsingą ranką ir mostu pakvietė dukterį prieiti arčiau.

- Tu atrodai žavingai, - sumurmėjo jis.

Silvestis tematė grožį, sumenkintą iki skaitmeninės tobulybės. Jis numanė, jog priešais Žirardjė akis atsivėrė kur kas žmogiškesnis vaizdas. Vienas jų žvelgė į gulbę, o kitas regėjo stiklinę paukščio skulptūrą.

- Nuleiskite ranką ant knygos, - įsakė klierikė.

Drėgnas Silvesčio delno įspaudas vis dar buvo matyti tarsi jūros krantų linija, supanti blyškios Paskalės odos salelę. Masindžer paprašė jos prisistatyti lygiai taip pat kaip jaunikio ir Žirard-

jė. Nuotakai teko kalbėti gerokai trumpiau: ji ne tik gimė Resurgame, bet ir nė karto nebuvo išvykusi iš planetos. Klierikė vėl įkišo ranką į raudonmedžio dėžutę. (Tuo metu Silvestis nukreipė akis į auditoriją, pažvelgė į Žanekeną, blyškesnį nei paprastai, neramiai bruzdantį savo vietoje.) Dėžės gelmėje slypėjo melsvu antiseptiniu žvilgesiu tviskantis instrumentas, primenantis senovišką su veterinaro švirkštu sukryžmintą pistoletą.

- Štai vestuvių ginklas, - paskelbė klierikė iškeldama aukštyn dėžutę.

Nors šaltis smelkėsi kiaurai kaulus, Kihurė gan greitai numojo ranka į temperatūrą ir paprasčiausiai susitaikė su ore tvyrančia žvarba. Jos dėmesį prikaustė velniškai keista istorija, kurią išklojo abu bendražygiai.

Trijulė stovėjo šalia kapitono Džono Armstrongo Branigano. Jis buvo neįtikėtinai senas. Priklausomai nuo sistemos, kurią galima pasitelkti matuojant pragyventus metus, kapitono amžius svyravo tarp dviejų šimtmečių ir pusės tūkstantmečio. Niekas nežinojo, kada tiksliai jis gimė. Informacija apie šitą įvykį beviltiškai susipainiojo su prieštaringomis politinės istorijos tiesomis. Anot paskalų, Braniganas išvydo dienos šviesą Marse, nors visai įmanoma, kad Žemėje, o gal miestais užgrūstame Mėnulyje arba viename iš kelių šimtų stočių, anuomet sklendusių tarp gimtosios žmonių planetos ir jos palydovo.

- Jau tada, kai kapitonas išskrido iš Saulės sistemos, jis buvo įkopęs į antrą šimtmetį, - pasakė Sadžakis. - Prisišliejo prie tūkstančio žmonių, kurie sėdo į pirmąjį iš Fobo paleistą jungėjų erdvėlaivį.

- Tiksliau, tuo laivu skrido asmuo, vardu Džonas Braniganas, - pridūrė Voljova.

- Ne, - papurtė galvą Sadžakis, - dėl to nekyla jokių abejonių. Aš esu tikras, jog ten buvo jis. Vėliau... na, tolimesni biografijos periodai skendi prieblandoje. Galbūt Braniganas specialiai slėpė savo praeitį, kad jo nesusektų priešai. Kas porą dešimtmečių jį pastebėdavo įvairiose sistemose... bet konkrečios informacijos atkapstyti neįmanoma.

- Kaip jis tapo jūsų kapitonu?

- Po kelių amžių, praleistų klajonėse, jis pagaliau atsidūrė Geltakmenio sistemos pakraštyje. Tarpžvaigždiniai skrydžiai sulėtino senėjimo procesą, tačiau galutinai jo nesustabdė, o tais laikais žmonija dar nebuvo sukūrusi tokių ilgaamžiškumą užtikrinančių gydymo priemonių, kokias turime dabar. - Sadžakis patylėjo ir po pauzės pratęsė: - Jau tuomet didžiąją dalį kapitono kūno sudarė protezai. Pasak gandų, Džonui Braniganui nebereikėjo skafandro, kai tekdavo skraidyti laivo išorėje; žmonės kalbėjo, esą jis kvėpuodavo vakuumu, mėgaudavosi svilinančia kaitra ir stingdančiu šalčiu, sensoriniu akiračiu aprėpdavo visus žinomus spektrus, o vietoj įprastų smegenų savo galvoje turėjo tankų kibernetinių įrengimų tinklą - miniatiūrinių mąstančių mechanizmų ir neįkainojamų organinių elementų mišinį.

- Ar tie gandai bent kažkiek panašūs į tiesą?

- Labiau, nei žmonės norėtų tuo patikėti. Aišku, netrūko ir melagingų tvirtinimų, kad Braniganas lankėsi Purslų pasaulyje, pas žonglierius, anksčiau, negu jie buvo atrasti; kad nežemiškos būtybės stebuklingai transformavo kapitono sąmonės likučius; kad jis bendravo mažiausiai su dviem protingomis iki šiol žmonijai nežinomomis rūšimis.

- Galų gale su žonglieriais jis susitiko, - įsiterpė Voljova kreipdamasi į Kihurę. - Braniganui draugiją palaikė triumviras Sadžakis.

- Tai įvyko gerokai vėliau, - atšovė Sadžakis. - Dabar mums svarbiausia, kas kapitoną siejo su Kalvinu.

- Kaip susikirto jų keliai?

- Nežinome, - atsakė Voljova. - Aišku tik tai, kad jis susižeidė per nelaimingą atsitikimą arba kažkokią nenusisekusią karinę operaciją. Pavojus gyvybei negrėsė, tačiau Braniganui reikėjo pagalbos. Kelionė į Geltakmenio sistemą su oficialiomis grupėmis būtų prilygusi savižudybei. Jis įsigijo per daug priešų, kad galėtų pasikliauti organizacijomis. Štai kodėl ieškojo patikimų individualistų. Matyt, vienas jų buvo Kalvinas.

- Kalvinas bendravo su ultromis?

- Taip, nors viešai niekada to nepripažino. - Voljova nusišypsojo, ir po kepurės snapeliu subolavo jos dantys. - Tuo metu Kalvinas buvo jaunas idealistas. Išvydęs sužeistąjį jis nusprendė,

jog tai likimo dovana. Iki tol savo keistų idėjų įgyvendinti negalėjo, tad Branigane įžvelgė idealų eksperimentų objektą. Iš Kalvino kapitonas pareikalavo visiško slaptumo. Žinoma, tyrimai pravertė jiems abiem: Silvestis išmėgino radikalias kibernetines teorijas, o kapitonas pasveiko ir įgavo dar daugiau galių. Kitaip tariant, juodu siejo tobuli simbiotiniai ryšiai.

- Nori pasakyti, jog kapitonas tapo bandomuoju triušiu siaubinguose to išperos eksperimentuose?

Sadžakis patraukė pečiais, kurie, prislėgti sunkių drabužių, vos sukrutėjo.

- Braniganui taip neatrodė. Likusios žmonijos požiūriu, jis jau prieš nelaimę buvo tikras monstras. Kalvinas tiesiog pastūmėjo jį transfomacijų keliu. Patobulino, jei tau labiau patinka šis žodis.

Voljova linktelėjo, nors moters išraiška bylojo, jog bendražygio draugijoje ji kažkodėl jaučiasi nesmagiai.

- Šiaip ar taip, visa tai įvyko prieš Aštuonių Dešimčių pražūtį. Kalvino reputacija išliko nesutepta, o tarp ultrų, perdėtai linkusių į kraštutinumus, Branigano trasnformacijos tik truputį buvo nukrypusios nuo normos. - Paskutinius žodžius triumvira ištarė neslėpdama pasibjaurėjimo.

- Tęskite.

- Kitą kartą su Silvesčio klanu jis susidūrė beveik po šimtmečio, - tarė Sadžakis. - Jau tapęs šito laivo kapitonu.

- Kodėl?

- Braniganą vėl sužeidė. Šįsyk rimtai. - Atsargiai tarsi žmogus, nuleidžiantis ranką virš žvakės liepsnos, jis perbraukė pirštais kapitono ataugas, sidabrines ir putotas kaip jūros purslai, kurie lieka uolėtoje pakrantėje atslūgus potvynio bangai. Sadžakis kruopščiai nusivalė pirštus į striukę, bet Kihurė galėjo duoti nukirsti galvą, jog triumvirui nepavyko atsikratyti nemalonaus poodinio niežėjimo.

- Deja, Kalvinas jau buvo negyvas, - vėl prašneko Voljova.

Na, žinoma, jis žuvo kartu su kitais Aštuonių Dešimčių nariais; tiesą sakant, paskutinis iš jų atsisveikino su fiziniu pavidalu.

- Kiek žinau, Silvestis mirė tuo metu, kai jo smegenis skenavo į kompiuterį, - pastebėjo Kihurė. - Nejau negalėjote pavogti įrašo ir įkalbėti jį padėti?

- Mes taip ir būtume padarę. - Žemas Sadžakio balsas aidu sugrįžo nuo vingiuoto koridoriaus sienų. - Tačiau jo įrašas, alfa lygio simuliacija, pranyko. Kadangi alfos gerai apsaugotos nuo kopijavimo, dublikatų irgi neradome.

- Vadinasi, - pareiškė Kihurė vildamasi išsklaidyti lavoninės atmosferą, - likę be kapitono jūs įklimpote į mėšlo krūvą.

- Ne visai, - pakratė galvą Voljova. - Supranti, nelaimė atsitiko ganėtinai įdomiu Geltakmenio istorijos periodu. Denielis Silvestis buvo ką tik grįžęs iš Miglyno, gyvas ir sveiko proto. Jo bendražygei ne taip pasisekė, tačiau kolegės mirtis tik pakurstė domėjimąsi didvyrišku Silvesčio sugrįžimu. - Ji nutilo, po akimirkos smalsiai pasiteiravo: - Kihure, ar esi girdėjusi apie "trisdešimt dienų tyruose"?

- Gal kokį kartą. Primink.

- Prieš šimtą metų jis mėnesiui pradingo, - paaiškino Sadžakis. - Vieną akimirką dar mėgavosi akmenių visuomenės dėmesiu, o kitą išgaravo kaip dūmas. Sklido nuogirdos, jog Silvestis pasišalino už miestą dengiančio kupolo ribų; apsivilko egzoterminį kombinezoną ir patraukė atgailauti už tėvo nuodėmes. Be abejo, šie gandai neturėjo nieko bendra su tiesa. O gaila - tokia įvykių eiga būtų griebusi už širdies. Iš tiesų visą mėnesį jis svečiavosi pas mus. - Sadžakis kryptelėjo galva į grindis.

- Jūs pagrobėte Deną Silvestį? - ultrų įžūlumas vos neprivertė Kihurės suprunkšti. Prisiminus, jog triumvirai kalba apie žmogų, kurį jai teks užmušti, noras juoktis bematant išblėso.

- Veikiau pasiūlėme apsilankyti mūsų laive, - pataisė Sadžakis. - Nors pripažįstu, kad nepriimti kvietimo jis negalėjo.

- Kalbėkime tiesiai šviesiai, - tarė Kihurė. - Jūs pagrobėte Kalvino sūnų? Kokią naudą iš to išpešėte?

- Prieš skenavimo procedūrą Kalvinas ėmėsi tam tikrų saugumo priemonių, - atsakė Sadžakis. - Pirmoji buvo elementari, nors ir pradėta likus dešimtmečiams iki projekto kulminacijos. Paprasčiau kalbant, jis ėmė įrašinėti kiekvieną savo gyvenimo sekundę - ir tuomet, kai miegodavo, ir tuomet, kai būdraudavo. Per daugelį metų mašinos išmoko kopijuoti jo elgsenos modelius. Bet kurioje situacijoje stulbinančiai tiksliai nuspėdavo Kalvino reakcijas.

- Tai beta lygio simuliacija.

- Taip, tačiau nepalyginti sudėtingesnė nei visos kitos, sukurtos anksčiau.

- Iš esmės, - pertraukė triumvirą Voljova, - jau tada ji turėjo originalo sąmonę. Nežinau, tikėjo tuo Kalvinas ar ne, bet jis nesiliovė tobulinęs simuliacijos. Beta lygyje atkuriama kopija atrodė tokia tikroviška, jog išties susidarydavo įspūdis, tarsi būtum to žmogaus akivaizdoje. Beje, Kalvinas tuo neapsiribojo. Savo egzistavimą pratęsė kitais metodais.

- Kokiais?

- Klonavimu. - Sadžakis nusišypsojo ir beveik nepastebimai linktelėjo Voljovos kryptimi.

- Taip, jis save klonavo, - patvirtino triumvira. - Pasinaudojo neteisėtomis genetinėmis technologijomis ir paprašė paslaugų iš buvusių abejotinos reputacijos klientų. Geltakmenyje klonavimas griežtai draudžiamas. Beveik visos naujosios kolonijos paskelbia jį už įstatymo ribų norėdamos užsitikrinti kiek galima didesnę genetinę įvairovę. Tačiau Kalvinas pasirodė gudresnis už valdžios atstovus ir turtingesnis už tuos, kuriuos teko papirkti. Tik dėl šių priežasčių jis sugebėjo kloną pavaizduoti savo sūnumi.

- Denas... - dviskiemenis žodelis, ištrūkęs iš Kihurės burnos, pakibo žvarbiame ore garų pavidalu. - Denas yra Kalvino klonas?

- Aišku, jis pats to nežino. Pseudotėvas nė už ką neketino išduoti paslapties savo klonui. Ne, Silvestis, kaip ir didžioji visuomenės dalis, tapo Kalvino klastos auka. Jis įsitikinęs, kad yra nepriklausoma asmenybė.

- Ir nenutuokia esąs klonas?

- Ne. Laikui bėgant vis mažėjo tikimybė, jog Denas Silvestis atskleis paslaptį. Neskaitant sąjungininkų ultrų, to nežinojo beveik niekas. Beje, Kalvinas materialiai paskatino bendražygius užmiršti tiesą. Silpnų grandžių išvengti nepavyko - jis buvo priverstas užverbuoti vieną iš geriausių Geltakmenio genetikų, kurio jaunesnysis Silvestis paprašė dalyvauti ekspedicijoje į Resurgamą nė nesuvokdamas, kokie artimi ryšiai juodu siejo. Kad ir kaip ten būtų, abejoju, ar Denas Silvestis įstengė išsiaiškinti tiesą.

- Bet kiekvieną kartą, kai jis pasižiūri į veidrodį...

- Mato save, o ne Kalviną. - Voljova šyptelėjo, aiškiai patenkinta, jog netikėtos naujienos išsklaidė kai kuriuos stereotipinius Kihurės įsitikinimus. - Jis buvo klonas, bet tai nereiškė, jog turėjo priminti Kalą iki paskutinės odos poros. Genetikas, Žanekenas, pasirūpino kosmetiniais Kalo ir Deno skirtumais, kurių užteko, kad žmonės teįžiūrėtų vienai šeimai būdingus, panašius bruožus. Be abejo, pasinaudojo ir tariamos motinos, Rozalinos Suten, genais.

- Likusią užduoties dalį Kalas įvykdė be didelių sunkumų, - pratęsė Sadžakis. - Užaugino kloną aplinkoje, kurią jis nukopijavo iš savo vaikystės - pridūrė netgi tuos pačius stimulus, neišvengiamus tam tikromis berniuko vystymosi stadijomis. Matyt, pats nežinojo, kas labiau įtakojo jo asmenybę: prigimtis ar auklėjimas.

- Aišku, - tarstelėjo Kihurė. - Tarkim, kad visa tai tiesa... bet kam taip reikėjo stengtis? Kalas privalėjo suprasti, jog Denas vystysis kitaip. Šiuo atžvilgiu nepadėtų jokios manipuliacijos berniuko gyvenimu. O kaipgi tie sprendimai, kurie priimami įsčiose? - Kihurė papurtė galvą. - Kokia beprotystė. Geriausiu atveju jis galėjo tikėtis išugdyti primityvų savo paties atitikmenį.

- Man rodos, nieko kita Kalui nereikėjo, - pareiškė Sadžakis. - Klonavimo procedūra tebuvo apsisaugojimo priemonė. Jis žinojo, jog skenavimo procesas, kuriam pasiryžo kartu su kitais Aštuonių Dešimčių nariais, sunaikins jį, kaip materialią būtybę, todėl norėjo kūno... norėjo turėti kur sugrįžti, jei nepatiktų gyvenimas mašinoje.

- Taip ir padarė?

- Galbūt. Bet dabar tai nesvarbu. Aštuonių Dešimčių laikais neegzistavo technologijos, galinčios atlikti pakartotinės perkelties operaciją. Skubėti nevertėjo: Kalvinas bet kuriuo momentu galėjo paguldyti kloną į šaldiklį arba iš berniuko ląstelių susikurti naują kopiją. Jis žvelgė toli į priekį.

- Jei tiktai ateityje pakartotinė perkeltis taps įmanoma.

- Na, Kalvinas numanė, kad toks žingsnis rizikingas. Svarbiausia, jog, be perkelties, jis turėjo kitą išeitį.

- Kokią?

- Beta lygio simuliaciją. - Sadžakis prabilo lėčiau, šaltu it vėjai, varstantys kapitono kambarį, balsu. - Nors ir be tikrosios sąmonės, ji įkūnijo tobulą Kalvino kopiją. Dėl sąlygiško paprastumo, užkoduoti jos taisykles į Deno smegeninę sekėsi nesunkiai. Kur kas lengviau negu, pavyzdžiui, bandant implantuoti įnoringas alfas.

- Kiek man teko girdėti, pirminis įrašas, alfa, pradingo, - pastebėjo Kihurė. - Orkestrui diriguojančio Kalvino nebeliko. Spėju, jog Denas tapo savarankiškesnis, nei to būtų pageidavęs klono originalas.

- Švelniai tariant, - linktelėdamas pritarė Sadžakis. - Nuo Aštuonių Dešimčių prasidėjo Silvesčio instituto nuosmukis. Denas greitai išsivadavo iš savo grandinių, nes Miglyno paslaptis jį domino labiau negu kibernetinis nemirtingumas. Beta lygio simuliaciją išsaugojo, nors niekada nesuvokė tikrosios jos reikšmės. Tiesiog manė, jog tai savotiška šeimos relikvija. - Triumviras vyptelėjo. - Paaiškėjus, ką palikimas įkūnija, Denas veikiausiai būtų jį sunaikinęs ir tuo pačiu ištrynęs dalelę savęs.

Nenuostabu, pagalvojo Kihurė. Beta lygio simuliacija panėšėjo į spąstuose įkalintą demoną, kuriam maga įsibrauti į naują kūną. Ne visiškai sąmoningą, bet dėl gebėjimo tobulai kopijuoti tikrąją asmenybę vis vien pavojingai galingą.

- Mums pravertė Kalo apsisaugojimo priemonės, - tarė Sadžakis. - Beta lygyje buvo užkoduota pakankamai jo įgūdžių, kad pavyktų išgydyti kapitoną. Mums tereikėjo įtikinti Deną, kad šis trumpam užleistų Kalui savo sąmonę ir kūną.

- Denas greičiausiai pradėjo kažką įtarti pamatęs, kaip lengvai jis atliko visas operacijas.

- Anaiptol ne lengvai, - paprieštaravo Sadžakis. - Tie periodai, kai Kalas įsikūnydavo klone, primindavo... hmm... smurtinį užvaldymą. Daugiausia bėdų kilo dėl motorinės kontrolės. Mėgindami užgniaužti Deno asmenybę, sugirdėme jam nervų sistemą slopinantį kokteilį. O tai reiškė, jog Kalas galėjo naudotis narkotikų pusiau suparalyžiuotu kūnu. Įsivaizduok genialų chirurgą, kuris atlieka operaciją dalindamas nurodymus girtam padėjėjui. Kiek žinau, potyriai Denui nebuvo malonūs. Veikiau skausmingi.

- Tačiau savo tikslą jūs pasiekėte.

- Vargais negalais. Bet visa tai įvyko prieš šimtmetį. Metas vėl apsilankyti pas gydytoją.

- Duokite jūsų ampules, - paliepė klierikė.

Viena iš Paskalės palydovių žengė į priekį nešdama tokio paties dydžio ir formos stiklinį balionėlį, kokį Silvestis išsitraukė iš savo kišenės. Skyrėsi tiktai spalvos. Nuotakos ampulė buvo užpildyta raudonu skysčiu, jaunikio - gelsvu. Viduje pleveno panašūs tamsūs ūseliai. Masindžer paėmė abu balionėlius, šiek tiek palaikė rankose ir nuleido ant stalo taip, kad juos matytų auditorija.

- Galime pradėti jungtuvių ceremoniją, - pratarė ji. Tuomet, kaip ir priklausė pagal tradicijas, paklausė, ar kas iš žiūrovų žino kokias nors bioetines priežastis, dėl kurių santuoka neturėtų įvykti.

Norinčių prieštarauti vedyboms, suprantama, neatsirado.

Tačiau tuo keistu, įtampos sklidinu momentu Silvestis pastebėjo, kaip viena moteris atsuko brangakmeniu papuoštą dangtelį nuo elegantiško gintarinio kvepalų buteliuko.

- Denieli Silvesti, - pratęsė klierikė. - Ar jūs, kaip numato Resurgamo įstatymai, imate šią moterį į žmonas, kol santuoką anuliuos dabartinė arba bet kuri kita dominuojanti teisinė sistema?

- Taip, - patvirtino jis.

Masindžer kreipėsi į Paskalę ir pakartojo klausimą.

- Taip, - atsakė nuotaka.

- Teįvyksta jungtuvės.

Klierikė Masindžer iš raudonmedžio dėžutės ištraukė vestuvių ginklą ir jį atlaužė. Kai pistoletą užtaisė rausvąja Paskalės ampule, virš instrumento trumpam nušvito holograma su duomenų parodymais. Žirardjė raminančiai suspaudė Silvesčio ranką klierikei priglaudus kūginį vamzdelį prie jaunikio smilkinio, virš akių lygio. Silvestis nemelavo teigdamas, esą ceremonija nebus skausminga, bet pasitenkinimo ji irgi nesuteikė. Atrodė, tarytum smegenų žievę nelauktai būtų užliejęs siaubingai šaltas skystas helis. Tiesa, nemalonus pojūtis tetruko akimirką, o nykščio dy-

džio mėlynė, papuošusi smilkinį, išnyks po kelių dienų. Palyginti su visu kūnu, smegenų imuninė sistema buvo silpnoka, tad, padedant medi-mašinoms, Paskalės ir Silvesčio ląstelės gana greitai susilies. Nors transplantuotų svetimkūnių kiekis sudarė nedaugiau kaip vieną dešimtąją smegenų masės procento, juose išliko neišdildoma informacija apie savininkę: vaiduokliškos holografiniu būdu paskleistų prisiminimų ir asmenybės gijos.

Masindžer iškrapštė iš instrumento panaudotą ampulę ir vietoj jos įstatė geltonąją. Paskalė pirmą kartą tuokėsi pagal akmenių tradicijas, todėl savo susijaudinimo nepajėgė nuslėpti. Žirardjė laikė dukrą už rankos, bet, klierikei leidžiant neurologinę medžiagą, Paskalė krūptelėjo.

Silvestis leido Žirardjė manyti, jog implantas ilgalaikis, nors svetimas ląsteles, papildytas nekenksmingais radioaktyviaisiais izotopais, galėjo nesunkiai sunaikinti skyrybų virusai. Pats Silvestis niekuomet nesirinko tokios išeities; nemanė, jog kada nors nuspręstų taip pasielgti. Ir visiškai nesvarbu, kiek dar vedybų žadėjo ateitis. Jis išsaugojo miglotas buvusių žmonų esybes, kaip ir šios - savo vyro. Paskalės irgi neatsisakys. Beje, į pastarąją taip pat įsismelks ankstesnių žmonų šešėliai.

Tokias tradicijas puoselėjo akmeniai.

Klierikė atsargiai įdėjo vestuvių ginklą atgal į dėžutę.

- Remdamasi Resurgamo įstatymais, - pradėjo ji, - skelbiu jus vyru ir žmona. Jūs galite...

Būtent tuo momentu kvepalų aromatas pasiekė Žanekeno paukščius.

Moteris, atidariusi gintarinį buteliuką, dingo iš akiračio. Nosį pakutenęs rudeninis kvapas priminė Silvesčiui nukritusius, suslėgtus lapus. Jis užsimanė nusičiaudėti.

Kažkas čia ne taip.

Kambaryje blykstelėjo turkio žydrynė, tarytum salėje kažkas būtų praskleidęs šimtą pastelinių vėduoklių. Povai pakėlė savo uodegas. Sužvilgo milijonas mėlynų akių.

Oras papilkėjo.

- Visi ant žemės! - suriko Žirardjė ir kaip paklaikęs įniko draskyti kaklą. Odoje styrojo miniatiūrinis spygliukas. Pastėręs Silvestis nukreipė akis į savo tuniką ir išvydo tuziną medžiagoje

įstrigusių dyglių. Pro audinį strėlytės neprasiskverbė, bet Silvestis nedrįso jų liesti.

- Žudikų įnagiai! - vėl suriaumojo Žirardjė. Sukniubdamas po stalu iš paskos nusitempė dukterį ir naujai iškeptą jos vyrą. Auditorijoje įsiviešpatavo chaosas, aplinkui blaškėsi pasprukti bandantys žmonės.

- Savųjų paukščių uodegas Žanekenas užtaisė nuodingais spygliais, - Silvesčiui į ausį užstaugė Žirardjė.

- Tu sužeistas, - išspaudė Paskalė, pernelyg priblokšta, kad jos balsas išduotų emocijas. Virš galvų sublykčiojo šviesa ir pasklido dūmai. Jie išgirdo klyksmą. Akies krašteliu Silvestis pastebėjo kvepalų buteliuką knebinėjusią moterį, kuri abiem rankomis gniaužė glotnų pragaištingą pistoletą. Šio vamzdis, slysčiojantis per auditoriją, spjaudė šaltus bozonų energijos impulsus. Aplink ją skraidė vaizdo kameros, abejingai fiksuojančios skerdynes. Tokio ginklo Silvesčiui neteko matyti anksčiau. Akivaizdu, jog pistoletas pagamintas ne Resurgame. Vadinasi, kolonistai atsigabeno jį iš Geltakmenio arba nusipirko iš Remiliodo, prekeivio, po perversmo užklydusio į čionykštę sistemą. Aukštybėse sudužo stiklas - amarantinų vitražai, sukurti prieš dešimt tūkstančių metų. Auditoriją užliejo rantytų šukių liūtis. Silvestis prarado žadą žvelgdamas į rubino atspalvio druzgus, kurie smigo į žmonių kūnus. Skausmo riksmus užgožė pasibaisėjimo kupinas klegesys.

Gyvi likę vyrai iš Žirardjė apsaugos ėmėsi atsakomųjų veiksmų, tik klaikiai lėtai. Keturi kariškiai gulėjo ant grindų, iš jų veidų kyšojo spygliukai. Vienas, nusigavęs iki žiūrovų, grūmėsi su ginkluota moterimi. Kitas, paleidęs šūvius iš savojo pistoleto, šienavo Žanekeno paukščius.

Žirardjė dejavo vartydamas krauju pasruvusias akis, rankomis graibydamas orą.

- Mes privalome nešdintis, - Paskalei į ausį sustūgo Silvestis. Ji dar nebuvo atsigavusi nuo neurologinių jungtuvių ir, rodės, nesusigaudė, kas vyksta.

- Bet mano tėvas...

- Jam galas.

Silvestis nuleido Žirardjė kūną ant šaltų šventyklos grindų, pats neišlįsdamas iš po stalo.

- Dygliai mirtinai nuodingi, Paskale. Mes jam niekuo nepadėsime. Jei nebėgsime, taip pat atsisveikinsime su gyvybėmis.

Žirardjė kažką iškrenkštė. Galbūt "eikite", o gal paprasčiausiai išleido paskutinį kvapą.

- Negalima jo čia palikti! - užprotestavo Paskalė.

- Privalome sprukti, antraip tavo tėvo žudikai pasieks pergalę.

Jos veidu pliūptelėjo ašaros.

- Kurgi mes eisime?

Denielis karštligiškai apsidairė. Salę užtvindė dūmai, turbūt pasklidę tuomet, kai Žirardjė apsauga susprogdino granatas. Jie leidosi žemyn tingiomis pastelinėmis spiralėmis nelyginant kaklajuostės, kurias šalin nusviedžia šokėjai. Įsivyravus prieblandai, patalpa netikėtai nugrimzdo į visišką tamsą. Šventyklos išorėje kažkas išjungė prožektorius arba juos paprasčiausiai sunaikino.

Paskalė aiktelėjo.

Silvesčio akys kaipmat persijungė į infraraudonųjų spindulių režimą.

- Aš nepraradau regėjimo, - sukuždėjo Silvestis. - Kol būsime kartu, dėl tamsos gali nesijaudinti.

Nuoširdžiai vildamasis, jog paukščiai nebekelia grėsmės, jis lėtai atsistojo. Šventyklą nutvieskė pilkai žalsva šilumos šviesa. Moteris su kvepalais drybsojo negyva, jos šone žiojėjo kumščio dydžio išdeginta skylė. Šalia lavono kojų gulėjo sudaužyto gintarinio buteliuko šukės. Keistasis aromatas atstojo hormoninį impulsą, į kurį sureagavo povų receptoriai. Žanekenas aiškiai prisidėjo prie išpuolio. Silvestis apsidairė - senasis genetikas irgi padėjo galvą. Jo krūtinėje styrojo mažučio durklo rankena, brokato švarku iš žaizdos tekėjo karštas kraujas.

Silvestis stumtelėjo Paskalę išėjimo kryptimi, link arkų galerijos, išmargintos paauksuotomis amarantinų figūromis ir grafinių simbolių bareljefais. Be Žanekeno, salėje buvo tiktai viena žudikė - kvepalus išlaisčiusi moteris. Nūnai į šventyklą brovėsi jos bendrai, vilkintys maskuojamuosius drabužius, burnas prisidengę respiratoriais, nosis pasibalnoję akiniais, pro kuriuos jie matė aplinką infraraudonųjų spindulių režimu.

Denielis nugriovė Paskalę už apverstų stalų.

- Mūsų ieško priešai, - sušnypštė. - Bet jie tikriausiai galvoja, jog mudu žuvome.

Išgyvenę Žirardjė apsauginiai atsitraukė ir užėmė gynybinę padėtį už puslankio formos auditorijos. Tačiau savo jėgomis jie neprilygo atvykėliams, kurie turėjo gerokai rimtesnę artileriją, galingus bozoninius šautuvus. Žirardjė kariškiai pleškino iš silpnų lazerinių bei šaunamųjų ginklų, tad priešai išpjovė juos be jokio vargo. Bent pusė žiūrovų tysojo be sąmonės arba negyvi. Didžiumą pastarųjų pribaigė nuodingi povų spjūviai. Galbūt spygliai neatstojo tobulų žudymo įrankių, tačiau apsauga, įleisdama paukščius į šventyklą, visiškai jų netikrino. Silvestis pastebėjo, jog pora povų tebėra gyvi. Kadangi ore tebesklandė kvepalų molekulės, jų uodegos išsprogdavo ir vėl susiskleisdavo lyg dirglių kurtizanių vėduoklės.

- Ar tavo tėvas nešiojosi ginklą? - paklausė Silvestis ir bematant pasigailėjo ištaręs žodžius būtuoju laiku. - Tai yra po perversmo?

- Nemanau, - atsakė Paskalė.

Na, žinoma, Žirardjė nebūtų šnekėjęs su dukterimi apie tokius dalykus. Silvestis paskubomis apieškojo lavoną su viltimi, jog po ceremonijų drabužiais pavyks užčiuopti kietą pistoleto dėklą.

Deja, nieko nerado.

- Teks apsieiti be ginklo, - pareiškė jis, tarsi fakto konstatavimas padėtų išspręsti problemą. - Priešai mus užmuš, jei nebėgsime, - pridūrė.

- Kur? Į labirintą?

- Jie mus pamatys.

- Bet gal supainios su kitais, - paprieštaravo moteris. - Galbūt tamsoje mūsų neatpažins. - Nors ir apakusi, Paskalė spoksojo tiesiai jam į veidą. Žvelgė prasižiojusi, be jokių emocijų... ir vilties. - Visų pirma privalau atsisveikinti su tėvu.

Tamsoje ji susirado Žirardjė, paskutinį kartą jį pabučiavo. Silvestis nukreipė akis išėjimo pusėn. Tuo momentu nuo šventyklos apsaugos likučių driokstelėjo šūvis, pakirtęs galeriją sergėjantį kareivį. Kaukėta figūra sukniubo, kūno šiluma nusruve-

no ant grindų ir terminėmis energijos gijomis susigėrė į šaltą grindinį.

Kurį laiką kelio niekas nesaugojo. Paskalė sugraibė vyro ranką, ir juodu leidosi tekini.

8
Pakeliui į Povo Deltą, 2546-ieji

- Neabejoju, jog tu girdėjai naujienas apie kapitoną, - sumurmėjo Kihurė, kai už nugaros pasigirdo mandagus Madmuazelės kostelėjimas. Neskaitant iliuzinės esybės, ji sėdėjo savo kajutėje viena ir virškino tai, ką Voljova bei Sadžakis papasakojo apie misiją.

Madmuazelė kantriai šypsojosi.

- Padėtis šiek tiek komplikuojasi, ar ne? Galimybės, jog įgula bus kažkaip su juo susijusi, be abejo, neatmečiau. Ji atrodė logiška žinant, kad laivas skrenda į Resurgamą. Tačiau tokios painiavos nesitikėjau.

- Taikliai pastebėta.

- Jų santykiai, hmm... - regis, vaiduoklis ieškojo tinkamo žodžio, nors Kihurė žinojo, jog Madmuazelė apsimetinėja. - Įdomūs. Ir ateityje gali mums kliudyti.

- Tu vis dar nori, kad jį užmuščiau?

- Suprantama. Šios naujienos tik paskatins greičiau įvykdyti užduotį. Egzistuoja reali grėsmė, jog Sadžakis įsileis Silvestį į laivą.

- Gal tuomet man būtų lengviau jį pribaigti?

- Greičiausiai. Bet tokiu atveju neužteks vien nužudyti Silvestį. Tu turėsi sunaikinti ir šviesaeigį. Sumąstyti, kaip išsigelbėti, privalėsi pati.

Kihurė susiraukė. Galbūt ji kažko nesuprato, tačiau Madmuazelės pareiškimas atrodė absurdiškas.

- Bet jeigu aš garantuočiau, kad Silvestis negyvas...

- To nepakaks, - tiesiai šviesiai išrėžė šmėkla. - Nudėdama jį atliksi tiktai dalį užduoties. Užmušti Silvestį reikia tam tikru, konkrečiu būdu.

Kihurė patylėjo laukdama pratęsimo.

- Negalima jo perspėti apie savo ketinimus netgi likus kelioms sekundėms iki tikslo įgyvendinimo. Maža to, reikia jį pribaigti, kai būsite vienui vieni.

- Taip ir planavau.

- Gerai. Tik neužmiršk - aš kalbu rimtai. Jei negalėsi garantuoti, jog likote visiškai vieni, nužudymo momentą reikės atidėti. Aš nenoriu jokių kompromisų.

Jos pirmą kartą smulkmeniškai aptarinėjo Silvesčio mirtį. Matyt, Madmuazelė nusprendė, jog Kihurei bendro vaizdo žinoti nebūtina, tačiau jai bent jau derėtų gauti truputį daugiau informacijos.

- O kaip ginklas?

- Naudokis tokiu, koks tau labiausiai patinka, su sąlyga, kad jis neturės sudėtingų kibernetinių elementų, kurie man nepriimtini. - Nespėjus Kihurei paprieštarauti ji pridūrė: - Dėl spindulinio ginklo neprieštaraučiau, jei tiktai juo nesipuikuosi prieš taikinį anksčiau, nei bandysi atlikti užduotį. Tiks ir kulkomis šaudantys pistoletai arba sprogstamieji užtaisai.

Turint omenyje šviesaeigio prigimtį, pagalvojo Kihurė, tinkamų ginklų čia netrūks. Veikiai ji įsigis mirtį sėjantį žaisliuką ir pasistengs perprasti jo subtilybes prieš nukreipdama vamzdį į Silvestį.

- Esu tikra, jog ką nors surasiu.

- Aš dar nebaigiau. Nemėgink suartėti su Silvesčiu ir nesinaudok ginklu, kai jį sups kibernetinės sistemos - primygtinai raginu įsiklausyti į mano reikalavimus. Kuo labiau jis bus izoliuotas, tuo geriau. Jei sugebėsi pričiupti Silvestį Resurgamo paviršiuje, vieną ir bejėgį, negalintį prisišaukti pagalbos, užduotį įvykdysi pagal visas mane tenkinančias taisykles. - Šmėkla padarė pauzę. Akivaizdu, jog šie nurodymai, Madmuazelės manymu, buvo labai svarbūs, ir Kihurė stengėsi juos įsidėmėti, tačiau pamėklės žodžiai skambėjo lygiai taip pat logiškai kaip tamsiųjų amžių užkeikimai, skirti karštligės gydymui. - Jo nevalia išleisti iš Resurgamo. Žinok, kad Silvestis bandytų įsibrauti į Resurgamo apylinkėse pasirodžiusį laivą - netgi į šitą šviesaeigį. Bet kokiomis priemonėmis suturėk jį planetoje.

- Tavo instrukcijos aiškios. Nudėti jį planetoje. Tai viskas?

- Ne. - Vaiduoklis išspaudė šypseną - nieko kraupesnio Kihurė nebuvo mačiusi per visą gyvenimą. Galbūt, pamanė ji, Madmuazelė neišeikvojo visų savo išraiškų atsargų ir keletą pasiliko tokioms progoms. - Be abejo, man reikės jo mirties patvirtinimo. Šis implantas įrašys įvykį, tačiau Geltakmenyje pageidausiu išvysti fizinius įrodymus. Noriu liekanų, ir ne vien pelenų. Išsaugosi jas vakuume. Atliekas hermetizuok ir pašalink iš laivo. Įsprausk į uolienos luitą, jei nori, bet atgabenk man. Aš privalau pamatyti įrodymą.

- Kas tuomet?

- Tuomet, Ana Kihure, tu susigrąžinsi vyrą.

Silvestis stabtelėjo atsikvėpti tik tada, kai su Paskale nusigavo iki juodo amarantinų miestą gaubiančio kupolo ir per porą šimtų žingsnių įsiskverbė į labirintą, išraizgiusį storąją dangą. Jis bėgo, kur vedė akys, nepaisydamas archeologų paliktų ženklų, desperatiškai vengdamas rinktis lengvai nuspėjamus kelius.

- Neskubėk, - iškošė Paskalė. - Man baisu, jog mes galime pasiklysti.

Denielis prispaudė delną prie moters burnos, nors ir žinojo, jog kalbėdama šioji tik mėgino išvyti iš galvos mintis apie tėvo žmogžudystę.

- Ša, tyliau. Tuneliuose greičiausiai slapstosi Tikrojo Kelio kuopelės, kurios tyko bėglių.

- Bet mes pasiklydome, - prislopintu balsu atsiliepė Paskalė. - Denai, šiose vietose žmonės mirdavo badu vien todėl, kad nerasdavo išėjimo.

Silvestis nesiliovė jos stūmęs į tirštėjančias sutemas, ten, kur gličios tunelio grindys nebuvo užtiestos neslidžiu klojiniu.

- Nieko panašaus neįvyks, - užtikrino jis. Kalbėjo ramiai, nors pats taip nesijautė. - Mes lengvai rasime kelią atgal. - Silvestis bakstelėjo pirštu į savo akis, tačiau dėl tamsos Paskalė nepastebėjo gesto. Kaip vienintelis regintis žmogus aklųjų būryje, jis užmiršo, jog pastangos užmegzti neverbalinį ryšį gali būti bergždžios. - Kiekvienas mūsų žingsnis įrašytas. Mudviem čia saugiau negu mieste.

Ilgą laiką ji turseno šalia sunkiai šnopuodama ir nieko nesakė, galop burbtelėjo:

- Žinoma, tu klysti retai. Tikiuosi, ir šį kartą esi teisus. Antraip mūsų santuokos pradžia būtų itin nesėkminga, ar ne?

Jis nejautė jokio noro juoktis - sąmonę tebevarstė dar visai neseni atsiminimai apie skerdynes šventykloje, - bet vis vien prunkštelėjo ir tokiu būdu mažumėlę išsklaidė įtampą. Gal taip ir geriau, nes, blaiviai pagalvojus, Paskalės įtarimai visiškai pagrįsti. Netgi žinant, kaip iš čia išsinėšinti, informacija pasirodytų nenaudinga, jei tuneliai taptų pernelyg slidūs arba jei ganduose glūdėjo krislas tiesos ir labirintas iš tikrųjų retsykiais pakeisdavo savo konfigūraciją. Tuomet nepadėtų ir stebuklingos akys: jiems tektų badauti kaip kitiems kvaileliams, kurie drįso nuklysti nuo rodyklėmis pažymėto kelio.

Juodu brovėsi gilyn į amarantinų struktūrą jausdami, jog tunelis tingiai vingiuoja tarsi urvelis, lervos išgraužtas po obuolio žieve. Kartu su dezorientacija į priešų gretas įsiliejo ir panika. Tačiau kuris galėtų pasigirti, jog sunkiais gyvenimo momentais be vargo pajėgia išsaugoti dvasios ramybę?

- Kiek laiko turėtume čia pasilikti?

- Kokią dieną, - atsakė Silvestis. - Paskui mėginsime pasitraukti iš labirinto. Iš Kiuvjė jau bus atvykęs pastiprinimas.

- Kieno - jų ar mūsų?

Silvestis žengė į siaurą koridorių, kuris netrukus išsišakojo į tris tunelius. Mintyse metęs monetą pasuko kairiuoju keliu.

- Geras klausimas, - atsiliepė taip tyliai, kad žmona jo neišgirdo.

Kas, jeigu incidentas tebuvo koloniją sudrebinusio perversmo dalis, o ne atskira teroristinė akcija? Kas, jeigu valdžią Kiuvjė iš dabartinės vyriausybės atėmė Tikrojo Kelio šalininkai? Dėl Žirardjė mirties griozdiška partijos mašina nebūtų subyrėjusi, tačiau daugumą pastarosios sraigtelių maištininkai sunaikino vestuvių salėje. Užtektų vienos silpnumo akimirkos, kad žaibo karą surengę revoliucionieriai pajėgtų nugriauti kalnus. Galbūt viskas baigta - senieji Silvesčio priešai nuversti nuo sosto, valdžią perėmė keisti nauji veidai. Jei tai tiesa, lūkuriuoti labirinte never-

tėjo. Tik įdomu, kaip į jį reaguos Tikrojo Kelio pasekėjai? Gal puoselės dviprasmiškus jausmus kaip priešo priešui?

Atvirai kalbant, paskutiniu metu Silvestis ir Žirardjė tarpusavyje sutardavo pakankamai draugiškai.

Pagaliau jaunavedžiai priėjo erdvią patalpą, į kurią vedė gausybė tunelių. Vietos atsisėsti nestigo; siurbliai, sumontuoti už kupolo ribų, pumpuodavo gaivaus oro srautus netgi taip toli į labirinto gilumą. Silvestis regėjo aplinką infraraudonųjų spindulių režimu, todėl aiškiai matė, kaip Paskalė pritūpė, įniko čiupinėti slidžias grindis būgštaudama, kad neišsidrėbtų ant žiurkių, smailių kaulų arba išsišiepusių kaukolių.

- Nusiramink. Šiuo metu mums niekas negresia, - patikino vyras, tarsi savo žodžiais galėtų tai garantuoti. - Jei kas nors pasirodys, mes iš čia pabėgsime. Dabar patogiai įsitaisykime ir tiesiog laukime.

Suprantama, gavusi progą atsipūsti ji vėl ims mąstyti apie tėvą.

- Idiotas Žanekenas, - urgztelėjo Silvestis su viltimi, jog bent trumpam pavyks atitraukti žmonos dėmesį nuo nemalonių minčių. - Jį tikriausiai šantažavo. Argi ne taip paprastai nutinka?

- Kas? - prisivertė paklausti moteris. - Kas nutinka?

- Argi ne taip dori žmonės tampa parsidavėliais? - tyliai, mažne kuždėdamas atsiliepė jis. Per antpuolį naudotos dujos nepasiekė plaučių, bet gerklos tebejautė jų poveikį. - Žanekenas užsiiminėjo paukščių modifikacijomis daugelį metų, nuo tada, kai apsigyvenome Mantelyje. Pradėjo darbus nuo nekaltų gyvų skulptūrų. Tvirtino, esą visos kolonijos, skriejančios aplink žvaigždę, pavadintą Povu, privalo auginti šiuos paukščius. Rodos, kažkas sumąstė, kaip kitaip juos išnaudoti.

- Gal jie visi buvo nuodingi. - Paskutinį žodį Paskalė ištarė kone šnypšdama. - Paversti vaikščiojančiomis bombomis.

- Kažkodėl manau, kad jie patobulino tiktą keletą povų. - Staiga Silvestį užvaldė nenugalimas noras pamiegoti. Nūnai pavojai jiems negrėsė. Jei žudikai būtų sekę įkandin - su sąlyga, kad neieškojo jaunavedžių tarp lavonų, - jie jau būtų atsibeldę į šitą labirinto sritį.

- Aš niekada netikėjau, kad jis turi tikrų priešų. - Paskalės

frazė tarsi pakibo uždaroje erdvėje. Silvestis puikiai įsivaizdavo, kaip jai baisu: siaubą kurstė aklina tamsa. - Nė nemaniau, jog kažkas, siekdamas savo tikslų, galėtų ryžtis užmušti mano tėvą. Man visuomet atrodė, kad tokių drastiškų priemonių imtis neverta.

"Begalybės nostalgijai" skriejant į Resurgamą, didžiąją laiko dalį Kihurė turės praleisti šaldiklyje, kaip ir kiti įgulos nariai. Prieš atsiguldama į kriogeninę kamerą ji nuolat kiurksodavo ginklinėje - jei tiktai nemiegodavo, - kur atsiduodavo apmokymų simuliacijoms.

Netrukus jos pradėjo veržtis į sapnus ir taip įgriso, jog sąvoka "nuobodu" paprasčiausiai nebetiko norint apibūdinti Voljovos atrinktus pasikartojančius pratimus. Vis dėlto ginklinės aplinka Kihurei patiko, nes tiktai čia ji galėjo atsikvėpti nuo savo rūpesčių, bent jau trumpam išmesti iš galvos su Silvesčiu susijusias problemas. Nors ir suvokdavo, kad atsidūrė pasibjaurėtinoje padėtyje, šis faktas neatrodydavo gyvybiškai svarbus. Ginklinė suteikdavo palengvėjimą, štai kodėl daugiau nebekėlė baimės. Po apmokymų Kihurė nesijausdavo kaip nors pasikeitusi; galų gale ėmė manyti, jog artileristės pareigos ne tokios jau reikšmingos - vargu ar jos pakenktų misijos įgyvendinimui.

Visa tai pakito, kai pas šeimininkę sugrįžo šunys, Madmuazelės skalikai: kibernetiniai agentai, kuriuos ji nusiuntė į ginklinę per Kihurės pratybas. Neuroninė sąsaja - neišvengiama silpnoji grandis - padėjo šunims įsibrauti į sistemą. Voljova aprūpino savo įrangą saugumo priemonėmis, kurios įveiktų programų antpuolį, bet ji neįsivaizdavo, jog atakos derėtų tikėtis iš žmogaus, prijungto prie ginklinės, smegenų. Skalikai lojimais pranešė sėkmingai įsiskverbę į ginklinės šerdį. Per tas pratybas, kurių metu jie buvo paleisti nuo grandinių, šunys negrįžo, kadangi naršydami bizantinškos architektūros sistemą ir šniukštinėdami kiekvieną kampelį jie sugaišo kelias valandas. Atgal parsibeldė tik kitą dieną, kai Voljova vėl prijungė Kihurę prie ginklinės. Iššifravusi skalikų programas Madmuazelė sužinojo, ką jos aptiko.

- Laivu keliauja neprašytas svečias, - pranešė pamėklė po

pratybų, Kihurei likus vienai. - Kažkas slepiasi ginklinės sistemoje, ir aš galėčiau lažintis, kad triumvira nieko apie tai nenutuokia.

Būtent tada iš artileristės patalpos išsisklaidė dvasios ramybę užtikrinanti atmosfera.

- Tęsk, - paragino Kihurė jausdama, kaip krenta jos kūno temperatūra.

- Duomenų esybė; apibūdinti jos aiškiau nesugebėsiu.

- Ją rado šunys?

- Taip, bet... - vėl susidarė įspūdis, jog Madmuazelė negalėjo rasti tinkamų žodžių. Kartais Kihurei dingodavosi, jog šmėkla neapsimetinėja - juk implantui teko susidoroti su tokiomis užduotimis, kurios pranoko bet kokius už šviesmečių likusios tikrosios Madmuazelės lūkesčius. - Mano skalikai tos esybės nepamatė. Ji beveik nepastebima, antraip Voljovos apsaugos sistemos seniai būtų ją aptikusios. Ne... šunys veikiau užuodė jos pėdsakus, pajuto virpesius, kuriuos šioji sukėlė judėdama.

- Padaryk vieną paslaugėlę, - pratarė Kihurė. - Ar galėtum manęs taip negąsdinti?

- Atleisk, - atsiliepė Madmuazelė. - Drįstu tvirtinti, jog toji būtybė pakurstė mano nerimą.

- Pakurstė tavo nerimą? O kaip *aš* turėčiau jaustis? - Kihurė papurtė galvą apstulbinta to, kaip atsainiai ją užgriuvo žiauri realybė. - Na, gerai. Kokia tavo nuomonė? Mes aptikome virusą, vieną iš daugumos, kurie graužia laivą?

- Šioji esybė gerokai sudėtingesnė. Voljovos saugumo priemonės pasirūpino, kad virusinės infekcijos nepakenktų laivo funkcionalumui. Ji netgi neleido išplisti Mišinio marui. Bet šitai... - Madmuazelė įsistebeilijo į Kihurę nutaisiusi tobulą baimės išraiškos atitikmenį. - Šunys jos išsigando. Ji pademonstravo stebėtiną sumanumą mėgindama išvengti mano pėdsekių. Svarbiausia, kad jų nepuolė.

- Ką tai reiškia?

- Tai reiškia, jog paslaptingoji būtybė savo pasirodymui numatė tinkamesnę progą.

Silvestis neįsivaizdavo, kiek laiko jie miegojo. Galbūt kelias minutes, kupinas karštligiškų, chaotiškų sapnų apie pabėgimą, o

gal porą valandų ar net didesnę dalį dienos. Kad ir kaip būtų, užmerkti akis privertė ne nuovargis. Šį tą prisiminęs Silvestis ūmai suvokė, kad jie kvėpavo miego dujomis, kurias priešai pumpavo į tunelius. Nenuostabu, jog oras atrodė toks gaivus ir kvapnus.

Ausis pasiekė garsas, primenantis žiurkių skrabenimą.

Jis krestelėjo Paskalę. Moteris atsipeikėjo ir tyliai sudejavo. Vieną kitą sekundę mėgino suvokti, kur atsidūrusi. Silvestis stebėjo šilumos spalvomis nusidažiusį jos veidą, matė, kaip išraiškingą baimės ir sielvarto mišinį pakeičia vaškinis abejingumas.

- Reikia judėti, - prabilo jis. - Jie mus persekioja - į tunelius prileido dujų.

Krebždesys garsėjo sulig kiekviena sekunde. Paskalė vis dar buvo apsvaigusi, iki galo nepabudusi, tačiau moteris sugebėjo prasižioti ir paklausti tokiu balsu, lyg jos burną dengtų vilnos lopinys:

- Kur eisime?

- Čia. - Silvestis stvėrė ją už rankos ir nusitempė pirmyn, link artimiausios angos. Paskalė slystelėjo ir suklupo. Jis padėjo žmonai atsistoti, tvirtai suspaudė jos delną. Priešakyje viešpatavo tokia tamsa, jog net Silvesčio akys tepajėgė įžiūrėti porą metrų kelio. Nedaug trūko, kad jis būtų aklas kaip Paskalė.

Visgi tai geriau negu nieko.

- Luktelėk, - sukuždėjo moteris. - Už nugaros nušvito šviesa, Denai!

Ir pasigirdo balsai. Bežodis energingas burblenimas. Metalo žvangesys. Chemosensoriai jau greičiausiai juos atsekė; feromoniniai uosliai užfiksavo ore pasklidusią žmonių paniką ir diagramų pavidalu perdavė duomenis tiesiai į sensorinius persekiotojų centrus.

- Greičiau, - paragino Paskalė. Jis kryptelėjo galvą atgal, ir akis vienai sekundei perkrovė švytėjimas: melsvas spinduliavimas, sklindantis iš tolumos ir virpantis, tarytum kažkas laikytų rankoje fakelą. Silvestis bandė paspartinti žingsnį, tačiau tunelis statėjo ir ėmė panėšėti į ledo pluta apsitraukusią kamino ertmę.

Švokštimas, džeržgėjimas, kurį išgavo į sienas besitrinantis metalas, įsakmūs krioktelėjimai.

Pernelyg statu. Jam sunkiai sekėsi išlaikyti pusiausvyrą ir nenučiuožti atgal.

- Slėpkis man už nugaros, - paliepė Silvestis atsigręždamas į melsvą šviesą.

Moteris pakluso nurodymui.

- Ką dabar darysime?

Žvilgesys artėjo ir ryškėjo.

- Mes neturime iš ko rinktis. Pabėgti nuo jų nepavys. Teks susitikti su persekiotojais.

- Tai savižudybė.

- Galbūt jie nepuls šaudyti, jei matys mūsų veidus.

Jau keturis tūkstančius metų žmonijos civilizacija klaidino save tokia viltimi, bet dabar tik šioji ir beliko. Žmona apsivijo rankomis vyro krūtinę, prispaudė galvą prie jo peties, nukreipė akis ta pačia kryptimi, padažnėjusiu pūkštavimu spinduliavo siaubą. Silvestis neabejojo savo šniokštimu išduodąs panašius jausmus.

Priešai tiesiogine prasme galėjo užuosti jų baimę.

- Paskale, - sumurmėjo Silvestis. - Aš noriu tau kai ką pasakyti.

- Dabar?

- Taip, dabar. - Jųdviejų alsavimai, regis, susiliejo į vieną visumą, oda suvirpėdavo nuo kiekvieno kvėptelėjimo. - Tam atvejui, jei daugiau nebeturėsiu progos atskleisti savo paslaptį.

- Tai yra jei mums lemta mirti?

Užuot atsakęs į klausimą Silvestis mintyse paspėliojo, kiek sekundžių jiems liko. Gali būti, kad nepakankamai.

- Aš melavau, - pagaliau prabilo jis, - apie tai, kas nutiko Laskajo Miglyne.

Paskalė prasižiojo, bet Silvestis neleido jai kalbėti.

- Ne, palauk. Išklausyk mane. Man būtina tai pasakyti. Atsikratyti našta.

Moteris atsiliepė vos girdimu balsu:

- Aš klausausi.

- Tai, ką pasakojau apie Miglyno pasienį, yra gryna tiesa. - Šilumos spalvomis švytinčiame jos veide suapvalėjusios akys priminė ovalo formos bedugnes. - Tačiau viskas įvyko atvirkščiai. Prie pat Miglyno pradėjo blėsti ne Karinos Lefevros transformacija.

- Ką turi omenyje?

- Save. Būtent dėl mano kaltės mudu vos nežuvome. - Jis patylėjo laukdamas, kol Paskalė ką nors atsakys arba kol iš melsvos šviesos išnirs persekiotojai. Lūkesčiai nepasiteisino, tad Silvestis pratęsė išpažintį: - Sklaidytis ėmė transformacija, kuria žonglieriai apdovanojo mane. Link mūsų vis labiau artėjo gravitacijos laukai. Karina būtų atsisveikinusi su gyvybe, jei nebūčiau atskyręs savosios kontaktinio modulio pusės.

Jis įsivaizdavo, kaip Paskalė bando suderinti šiuos žodžius su visuotinės istorijos dalimi, kuria ji tikėjo nuo pat vaikystės. Negali būti, jog tai tiesa! Išblėso *Lefevros* transformacija, ir ji pasiaukojo atskirdama savo modulį, kad Silvestis išgyventų po akistatos su protu nesuvokiamomis svetimybėmis. Štai tiesa, kurią Paskalė žinojo.

Tačiau tai buvo melas.

- Aš privalėjau taip pasielgti - po visų įvykių lengva taip kalbėti. Deja, negalėjau, tik ne tuomet. - Paskalė nematė Silvesčio veido išraiškos, o jis nežinojo, džiaugtis dėl to ar liūdėti. - Nepajėgiau susprogdinti užtaiso, kuris atskirtų modulius.

- Kodėl?

Ko gero, toptelėjo Silvesčiui, ji galvoja, jog tai buvo fiziškai neįmanoma: dėl tykios, judesius varžiusios erdvės arba kūną suparalyžiavusių, mėsą nuo kaulų plėšiančių gravitacijos sūkurių. Paskalė klydo, o jis šiuo metu tiesiog negalėjo meluoti.

- Mane užvaldė baimė, - atsakė Silvestis. - Niekada anksčiau taip nebijojau. Išsigandau, jog mirsiu, išsigandau dėl to, kas atsitiks mano sielai toje vietoje, kurią Laskajas praminė Apreiškimų Erdve. - Jis krenkštelėjo puikiai suprasdamas, kiek mažai laiko jiems liko. - Pripažįstu, kvaila taip galvoti, bet aš neįstengiau atsikratyti tokių pojūčių. Simuliacijos nepadėjo pasiruošti siaubui.

- Tačiau tu išgyvenai.

- Sprogmenų darbą atliko gravitacijos jėgos, kurios ir perplėšė laivą pusiau. Aš nemiriau, kaip priderėjo. Pats nesuvokiu, kokiu būdu man pasisekė išsaugoti gyvybę.

- O Karina?

Nespėjus sumąstyti atsakymo - vargu ar šis egzistavo, - juos

užliejo šleikščiai saldus aromatas. Vėl miego dujos, tik šįsyk didesnė dozė. Jos nusėdo plaučiuose, ir Silvestis panūdo nusičiaudėti. Iš galvos iškrito mintys apie Laskajo Miglyną, Kariną ir bendražygės lemtį, kurią jis įtakojo. Svarbiausiu dalyku visatoje tapo čiaudulys... bei noras nagais nusidraskyti odą.

Melsvame fone apibrėžtus kontūrus įgavo žmogaus figūra. Veidą dengė kaukė, todėl išraiškos nebuvo matyti, tačiau povyza spinduliavo abejingumą. Atėjūnas vangiai pakėlė kairiąją ranką. Iš pradžių atrodė, kad jis laiko megafoną, bet neilgai trukus paaiškėjo, jog prietaiso paskirtis visiškai kitokia. Žmogus gniaužė ginklą platėjančiu vamzdžiu, kurį šaltakraujiškai nutaikė tiesiai į Silvesčio tarpuakį.

Matyt, persekiotojas spūstelėjo gaiduką, nes Deno Silvesčio smegenis pervėrė agoniškas skausmas.

9
Mantelis, Šiaurės Nekhebetas, Resurgamas, 2566-ieji

- Atleisk dėl akių, - prabilo balsas po amžinybę užsitęsusios kančios ir tiek pat laiko trukusio judėjimo.

Akimirką Silvestis skendėjo padrikų minčių verpete ir bandė atgaivinti paskutinius įvykius. Netolima praeitis asocijavosi su vedybomis, žudikais, pabėgimu į labirintą, raminančiomis dujomis... ir viskas. Jis jautėsi taip, lyg iš begalės nuotrupų mėgintų atkurti vieną kankinančiai pažįstamą biografijos periodą.

Kai žmogus kilstelėjo ginklą, galvą užliejo neįtikėtino skausmo banga ir...

Ir jis apako.

Pasaulis išnyko, spalvas pakeitė pilka, sustingusi mozaika; akys išsijungė avariniu režimu. Šūvis rimtai pakenkė Kalvino rankų darbui. Regėjimo programa ne šiaip "lūžo"; ją kažkas specialiai sugadino.

- Bus geriau, jeigu mūsų nematysi. - Šį kartą balsas nuskambėjo arčiau. - Mes galėjome užrišti tau akis, bet nežinojome, ką tos gražuolėlės sugeba. Galbūt medžiaga netrukdo joms matyti aplinkos. Taip kur kas paprasčiau. Sufokusavome magnetinį

impulsą... turbūt mažumėlę skaudėjo. Pakenkėme vienai kitai schemai. Nepyk.

Sprendžiant iš intonacijos, jis nė kiek dėl to nesigailėjo.

- Kur mano žmona?

- Žirardjė duktė? Nesijaudink, jos atveju tokių drastiškų priemonių imtis nereikėjo.

Padidėjusį Silvesčio jautrumą aplinkai tikriausiai įtakojo aklumas. Regis, jie skrido orlaiviu, nardė tarpekliais ir sklendė virš slėnių, idant išvengtų dulkių audrų. Įdomu, dingtelėjo mintis, kam priklausė lėktuvas ir kas dabar atstovauja valdžiai? Ar vyriausybinės Žirardjė pajėgos tebekontroliuoja Kiuvjė? Gal visa kolonija atiteko Tikrojo Kelio pasekėjams? Džiaugsmo neteikė nė vienas iš variantų. Jis galėjo sudaryti sąjungą su Žirardjė, bet šis buvo negyvas, o tarp potvinistų Silvesčiui niekuomet netrūko priešų, besipiktinusių gyvenimo sąlygomis, kurias po pirmojo perversmo Žirardjė užtikrino senajam ekspedicijos vadovui.

Šiaip ar taip, gyvybę jis išsaugojo. Apakti teko ir anksčiau. Aklo žmogaus būsena pažįstama, ir prie jos įmanoma prisitaikyti.

- Kur mes keliaujame? - paklausė Silvestis. Priešai įkalino jį stangriuose, kraujo apytaką trikdančiuose pančiuose. - Atgal į Kiuvjė?

- O kas, jeigu taip? - atsiliepė balsas. - Nustebčiau, jei tau magėtų kuo greičiau ten nusigauti.

Orlaivis pakrypo ir ėmė blaškytis tarytum žaislinė jachta, pakliuvusi į škvalo sūkurį. Silvestis mintyse mėgino prisiminti, kaip aplink Kiuvjė driekiasi tarpekliai, tačiau pastangos nedavė jokių rezultatų. Nuo užkasto amarantinų miesto jį veikiausiai skyrė mažesnis atstumas negu nuo namų. Antra vertus, lėktuvas galėjo skristi bet kurioje planetos dalyje.

- Ar tu... - Silvestis padvejojo. Gal jam reikėtų dėtis nesuvokiančiu, kas vyksta? Ne, apsimetinėti nevertėjo. - Ar tu potvinistas?

- Kaip tau atrodo?

- Manau, jog esi Tikrojo Kelio šalininkas.

- Paplokime mūsų bičiuliui už jo įžvalgumą.

- Jūs perėmėte valdžią?

- O taip. - Sargybinis atsakė su pasididžiavimu, bet Silves-

čiui pasidingojo, kad jo balsas išdavė abejonės užuominą. Netikrumą. Gal tie žmonės nenutuokia, ar revoliuciją išties vainikavo sėkmė. Vyriško balso savininkas turbūt nemelavo, tačiau suteikti garantijų irgi negalėjo - juk planetą apraizgiusios ryšių sistemos sugadintos. Visai įmanoma, jog Žirardjė ištikimos pajėgos arba kokia nors kita grupuotė išsaugojo sostinę savo rankose. Tikrojo Kelio sekėjai paprasčiausiai vylėsi, kad jų sąjungininkai taip pat pasiekė pergalę.

Žinoma, gali būti, kad jie teisūs.

Kažkieno pirštai prispaudė prie veido respiratorių, kurio aštrūs pakraščiai įsirėžė į odą. Tai menkniekis, palyginti su nuolatiniu akis varstančiu skausmu.

Norint normaliai kvėpuoti pro kaukę, reikėjo įdėti šiek tiek pastangų. Jam teko traukti orą pro dulkių surinktuvą, įmontuotą respiratoriaus antgalyje. Du trečdalius deguonies, patenkančio į plaučius, tiekė Resurgamo atmosfera, vieną trečdalį - po siurbtukais pritvirtintas balionėlis. Šiame nestigo alsavimą skatinančio anglies dvideginio.

Silvestis beveik nepajuto, kaip orlaivis nusileido - suvokė, kad jie atvyko į vietą, tik tuomet, kai atsidarė durys. Sargybinis atrišo pančius ir valdingai stumtelėjo kalinį link išėjimo, pro kurį dvelkė šaltas vėjas.

Lauke šviesu ar jau sutemo?

Jis neturėjo jokio supratimo.

- Kur mes atsidūrėme? - sušuko Silvestis. Dėl kaukės, dengiančios veidą, prislopintas balsas skambėjo idiotiškai.

- Koks tau skirtumas? - skardūs garsai bylojo, jog sargybinis buvo be respiratoriaus. - Net jei netoliese būtų miestas - nors taip nėra, - gyvas iki jo nenusigautum.

- Aš noriu pakalbėti su žmona.

Nepažįstamo balso savininkas taip užlaužė kalinio ranką, kad vos jos neišnarino. Silvestis suklupo, bet sargybinis neleido jam nugriūti.

- Galėsi kalbėtis, kai mes leisime. Juk sakiau, kad jai nieko bloga neatsitiko. Nejau manimi nepasitiki?

- Neseniai mačiau, kaip jūs nužudėte mano uošvį. Ką, tavo nuomone, aš turėčiau galvoti?

- Mano nuomone, tau reikėtų pasilenkti.

Stipri ranka privertė jį tūptelėti ir įstūmė į pastogę. Vėjas liovėsi gėlęs ausis. Balsai staiga pradėjo aidėti. Hermetiškos durys užsitrenkė, ir audros šniokštimas nutyko. Nors apakęs, Silvestis nujautė, jog Paskalės šalia nėra. Beliko tikėtis, kad ją atskraidino kiti palydovai, jei tiktai jo įkalintojas nemelavo tvirtindamas, esą žmonai niekas negresia.

Kažkas nuplėšė nuo veido respiratorių ir privertė žygiuoti dvokiančiais siaurais koridoriais, tarp kurių sienų vos išsitelkė žmogaus pečiai. Sargybinis padėjo Silvesčiui nusileisti barškančiais laiptais, paskui jiems porą kartų teko keliauti žemyn girgždančiais liftais. Galop abu išniro aidinčioje požeminėje patalpoje, kurioje dvelkė vos juntamas metalo kvapu trenkiantis vėjelis. Netrukus juodu praėjo pro oro kondicionieriaus vamzdį; iš viršaus atsklido vėtros staugimas. Staiga Silvestis išgirdo balsus, bet tariamų žodžių kol kas nesuprato.

Pagaliau sargybinis įstūmė kalinį į kambarį.

Jis neabejojo, jog patalpa išdažyta baltai. Kone fiziškai jautė aklinų sienų spaudimą.

Kažkas žengė artyn; šnerves nutvilkė kopūstų tvaikas. Silvesčio veidą atsargiai palietė pirštai, įsupti į glotnią medžiagą, šiek tiek atsiduodantys dezinfekcinėmis priemonėmis. Jie pabaksnojo akių briauneles kietu objektu.

Nuo kiekvieno takštelėjimo smilkiniuose išsprogdavo skausmo supernova.

- Pataisysime jas, kai liepsiu, - pasigirdo neabejotinai pažįstamas balsas. Moteriškas, tačiau prikimęs kaip vyro. - Kol kas telieka aklas.

Jo ausis pasiekė nutolstantys žingsniai; moteris turbūt gestu įsakė palydovui pasišalinti. Niekieno neprilaikomas Silvestis pajuto, jog iš po kojų slysta grindys. Kad ir kur jis judėjo, priešais neišnyko pilkoji matrica. Kojos suglebo, tačiau rankos nerado į ką įsistverti. Kas žino, galbūt jis stovėjo ant lentos, nutiestos virš prarajos.

Silvestis susiūbavo bejėgiškai mataruodamas rankomis.

Kažkas sugriebė kalinį už dilbio ir neleido nukristi. Jis išgirdo pulsuojantį džeržgesį tarytum pjūklo brūkštelėjimus, bet ne iš karto susigaudė, jog pats skleidžia tokius garsus. Savo alsavimu.

Moteris sučepsėjo vėl prasižiodama. Dabar ji, ko gero, mąsliai šypsojosi.

- Kas tu tokia? - paklausė Silvestis.

- Tai šunsnukis. Tu nė neprisimeni mano balso.

Jos pirštai aptiko dilbyje nervų galiukus ir stipriai šiuos spūstelėjo. Silvestis sucypė it šunytis, pirmą kartą užmiršęs akis varstantį sopulį.

- Aš prisiekiu, jog tavęs nepažįstu.

Moteris paleido jo dilbį. Nervų galiukams ir sausgyslėms grįžtant į savo vietas, Silvestį perskrodė skausmas, kuris atlėgo iki buko visą ranką nutirpdžiusio maudimo.

- Klysti, - atsiliepė kimus balsas. - Tiesiog, Denai, tu galvojai, jog aš seniai žuvau. Po purvo nuošliaužomis.

- Sluka, - išspaudė jis.

Voljovai keliaujant pas kapitoną, įvyko šis tas keista. Dabar, kai visi įgulos nariai, įskaitant ir Kihurę, gulėjo šaldikliuose, ji vėl prisiminė seną įprotį bendrauti su truputėlį pašildytu Braniganu - kilstelėdavo smegenų temperatūrą kelvino dalele, idant laivo vadas atgautų bent sąmonės nuotrupas. Tokia tvarka nusistovėjo beveik prieš porą metų, ji nesikeis dar dvejus su puse metų, kol laivas nusigaus iki Resurgamo ir įgula prisikels iš kriogeninių kamerų. Be abejo, Voljova kalbėdavo su kapitonu nedažnai, nes sulig kiekvienu pašildymu maras pasigrobdavo dar šiek tiek jo organizmo ir aplinkinės materijos. Ryšį su Braniganu užmegzdavo tik kokį kartą per kelias savaites, o visą kitą laiką paskirdavo virusų, ginklų, medžiagų, aptinkamų pažeistose laivo struktūrose, tyrinėjimams.

Tam tikra prasme Voljova laukdavo šių pokalbių, nors kapitonas retai kada prisimindavo, apie ką juodu šnekėdavo anksčiau. Deja, pastaruoju metu jų santykius persmelkė šaltukas. Iš dalies todėl, kad, Sadžakiui nepavykus rasti Silvesčio Geltakmenio sistemoje, Braniganas privalės kankintis dar mažiausiai penkerius metus arba ilgiau, jei ieškomas asmuo nebus aptiktas Resurgame - tokia tikimybė teoriškai egzistavo. Blogiausia, jog ka-

pitonas nuolat klausinėdavo, kaip sekasi ieškoti Silvesčio, o triumvira turėdavo pranešti, esą sėkmė iki šiol jų neaplankė. Tuomet Braniganas paniurdavo - vargu ar jį galima dėl to kaltinti, - ir pašnekesys kone nutrūkdavo. Kai po kelių dienų arba savaičių ji vėl kreipdavosi į kapitoną, šis būdavo visiškai užmiršęs naujienas ir nemalonią procedūrą tekdavo pakartoti. Tiesa, Voljova stengdavosi pateikti žinią kuo atsargiau, su optimizmo užuominomis.

Jų bendravimą temdė ir tai, jog triumvira primygtinai stengėsi iškamantinėti kapitoną apie jo ir Sadžakio apsilankymą žonglierių planetoje. Kelionės smulkmenos ją sudomino prieš kelerius metus, nes būtent tuomet Sadžakio asmenybė pradėjo kisti. Be abejo, pas žonglierius svečiuodavosi tie, kurie užsigeisdavo transformuoti savo sąmonę, bet kodėl triumviras leidosi pakeičiamas į blogąją pusę? Jis tapo žiauresnis, despotiškas ir nesukalbamas, nors kažkada buvo griežtas, tačiau garbingas vadovas, itin vertinamas triumvirato narys. Dabar ji negalėjo pasitikėti Sadžakiu. Vis dėlto, užuot praskleidęs paslapties skraistę, kapitonas agresyviai atmesdavo klausimus ir tokiu būdu dar labiau pakurstydavo Voljovos smalsumą.

Taigi ji vėl žygiavo šnektelėti su pusgyviu "Begalybės nostalgijos" vadovu svarstydama, kaip elgtis jam pasiteiravus apie Silvestį ir kaip išgauti daugiau informacijos apie viešnagę žonglierių pasaulyje. Voljova traukė įprastu keliu, todėl turėjo praeiti pro pabūklų saugyklą.

Būtent tada ji pamatė, jog vienas iš ginklų - vienas iš pačių baisiausių - pajudėjęs iš vietos.

- Turiu naujienų apie tam tikrus įvykius, - tarė Madmuazelė. - Tiek atsitiktinius, tiek suplanuotus.

Keista, kad Kihurė atgavo sąmonę, jau nekalbant apie tai, kad girdėjo pamėklės balsą. Paskutinis vaizdas, kuris artileristei įstrigo į galvą prieš atsigulant šaldiklin, buvo Voljovos, įvedančios į apyrankę nurodymus, veidas. Dabar ji nieko nematė ir nejautė, netgi šalčio, bet kažkaip suprato tebetysanti kriogeninėje kameroje ir vis dar mieganti, bent jau iš dalies.

- Kur... aš esu?

- Laive. Pusiaukelėje iki Resurgamo. Mes judame labai sparčiai. Tik vienu procentu lėčiau negu šviesos greitis. Truputį pakėliau tavo smegenų temperatūrą, kad galėtume kalbėtis.

- Voljova to nepastebės?

- Deja, dėl to mažiausiai reikėtų jaudintis. Ar prisimeni pabūklų sandėlį? Pameni, kaip ginklinės struktūroje aptikau besislapstantį neprašytą svečią? - Madmuazelė nelaukė, kol ji atsakys. - Man sunkiai sekėsi iššifruoti skalikų perduotą pranešimą. Bet po trejų metų... na, jų žinia tapo aiškesnė.

Kihurė nejučia ėmė įsivaizduoti, kaip šmėkla, išskrodusi savo šunis, tyrinėja jų vidurius.

- Vadinasi, ginklinėje iš tiesų tūno kažkokia esybė?

- O taip. Beje, ji priešiškai nusiteikusi. Bet apie tai pakalbėsime vėliau.

- Ar bent numanai, su kuo susidūrėme?

- Ne, - dvejodama atsakė pameklė. - Tačiau sužinojau kitokių įdomių dalykų.

Madmuazelė supažindino Kihurę su ginklinės topologija. Artileristo buveinę sudarė gausybė sudėtingų tarpusavyje sujungtų kompiuterių: per dešimtmečius, skaičiuojant laivo laiku, susikaupę sluoksniai. Vargu ar vieno žmogau protas, net jeigu šis priklausė Voljovai, pajėgtų suvokti daugiau nei tos topologijos esmę - kaip įvairūs sluoksniai įsiskverbę vieni į kitus. Tačiau tam tikrą ginklinės aspektą buvo visiškai nesunku suprasti, kadangi ji funkcionavo nepriklausomai nuo likusios šviesaeigio dalies. Būtent dėl šios priežasties įspūdingųjų pabūklų funkcijomis tegalėjo pasinaudoti asmuo, fiziškai įsitaisęs artileristo krėsle. Ginklinę supo ugniasienė, todėl ji gaudavo duomenis iš laivo, bet pati jokios informacijos nesiųsdavo. Tokią padėtį nulėmė taktiniai sumetimai. Naudojami pabūklai (ne tik iš erdviosios saugyklos) išnirdavo šviesaeigio išorėn; tuomet priešų ginklai turėdavo potencialią progą virusinėmis priemonėmis prasibrauti į laivą. Todėl ginklinę teko izoliuoti, apsaugoti nuo erdvėlaivio duomenų bazės iš vienos pusės atidaromomis durelėmis, pro kurias informacija įsismelkdavo, tačiau atgal ištrūkti negalėdavo.

- Kaip žinia, ginklinėje mes kažką aptikome. Kokia peršasi logiška išvada? - paklausė Madmuazelė.

- Toji esybė pakliuvo ten per klaidą.

- Teisingai. - Šmėklos balse nuskambėjo pasitenkinimo gaidelės, tarytum tokia mintis nė nebūtų šovusi jai į galvą. - Manau, atmesti galimybės, kad ji pateko į ginklinę per pabūklus, nevertėtų. Bet labiau tikėtina, jog ten įsiskverbė pro duris. Aš netgi žinau, kada paskutinį kartą šios buvo pravertos.

- Kada?

- Prieš aštuoniolika metų. - Nespėjus Kihurei įsiterpti, Madmuazelė pridūrė: - Laivo laiku, be abejo. Skaičiuojant standartiniu laiku - nuo aštuonerių iki devyniasdešimties metų.

- Silvestis... - mąsliai nutęsė Kihurė. - Sadžakis tvirtino, jog Silvestis buvo dingęs iš Geltakmenio, nes "Begalybės" įgulos nariai atsigabeno jį į laivą pagydyti kapitoną Braniganą. Ar datos sutampa?

- Sakyčiau, taip. Visa tai įvyko maždaug 2460-aisiais, praėjus dvidešimčiai metų nuo tada, kai Silvestis grįžo iš Miglyno.

- Ir tu manai, kad *jis* atskraidino tą esybę?

- Mes teturime Sadžakio suteiktą informaciją - Silvestis užleido savo kūną Kalvino simuliacijai, kad pagydytų kapitoną Braniganą. Kažkuriuo momentu per operaciją Silvestis prisijungė prie laivo duomenų bazės. Štai kaip "Begalybėje" atsidūrė neprašytas svečias, kuris vėliau prasmuko į ginklinę pro vienpuses dureles.

- Ir nuo tų laikų ten slapstosi.

- Turbūt.

Tai jau tapo įprastu reiškiniu: kiekvieną kartą, kai Kihurė manydavo perpratusi padėtį, bent jau iš dalies, netikėtai paaiškėdavo nauji faktai, dėl kurių visos mintyse regztos schemos subyrėdavo į druzgus. Ji jautėsi tarytum viduramžių astronomė, kurianti vis įmantresnes kosmologines teorijas, kad galėtų į jas įtraukti naujas pastebėtas keistenybes. Taigi dabar pavyko išsiaiškinti, jog Silvestis kažkaip susijęs su ginkline, nors... kai nežinai, tai ir širdies neskauda. Bent tiek malonu, kad apmulkinta liko ir Madmuazelė.

- Pasak tavęs, toji esybė priešiška, - lėtai ištarė Kihurė abejodama, ar jai maga pateikti daugiau klausimų. O jeigu atsakymai pasirodys perdėm sudėtingi, kad juos pavyktų suvirškinti?

- Taip. - Nūnai pamėklė pati dvejojo. - Aš suklydau paleidusi šunis. Aiškiai paskubėjau. Man derėjo suprasti, jog Saulės Vagis...

- Saulės Vagis?

- Taip jis save vadina. Nekviestas svečias.

Nieko gera. Iš kur jai pažįstami šiuodu žodžiai? Staiga Kihurė prisiminė, kaip Voljova teiravosi, ar vardas jai ką nors sako. Tačiau ne vien tai drumstė ramybę. Jau kurį laiką artileristei dingojosi, jog vardą girdi savo sapnuose. Kihurė prasižiojo, bet Madmuazelė ją aplenkė.

- Jis pasinaudojo šunimis, kad išsinešdintų iš ginklinės. Tiksliau, pabėgo tiktai dalis Saulės Vagies... įsiskverbė į tavo galvą.

Naujoje belangėje Silvestis niekaip negalėjo nustatyti, kiek laiko praėjo nuo įkalinimo pradžios, nors būtų guldęs galvą, jog daugybę dienų. Regis, jį svaigindavo narkotikais, nugramzdindavo į komą primenančią būseną. Sapnuose, kuriuos dėl nelemtų kvaišalų matydavo itin retai, Silvestis turėdavo regėjimą, bet žinodavo neišvengiamai šį prarasiąs. Kai pabusdavo, prieš save teišvysdavo pilką miglą, kuri vienu momentu, po kažkiek dienų, prarado savo geometrinę struktūrą. Smegenys paprasčiausiai išfiltravo mozaikos vaizdą, palikdama nespalvotą begalybę - netgi ne pilką, tiesiog praradusią visus atspalvius.

Kartais Silvestis spėliodavo, ar dabar regėjimas jam praverstų. Vienutė veikiausiai nuobodi ir asketiška, todėl smegenys anksčiau ar vėliau būtų atlikusios tą patį filtravimo triuką. Jį supo tiktai storos uolos sienos. Mintys nuolat sukdavosi apie Paskalę, tačiau sulig kiekviena diena sąmonėje vis sunkiau sekėsi atgaivinti žmonos vaizdą. Pilkas rūkas aptemdė ir prisiminimus, užtepliodamas juos lyg šlapio betono sluoksnis.

Vieną dieną, kai Silvestis užbaigė maisto atsargas, prasivėrė kameros durys ir nuskambėjo du balsai.

Pirmasis priklausė Džilijanai Slukai.

- Daryk, ką gali, - krenkštelėjo ji. - Sveiko proto ribose, žinoma.

- Jį reikėtų užmigdyti, kol aš operuosiu, - atsiliepė kitas balsas - vyriškas, saldus kaip sirupas. Silvestis atpažino kopūstais atsiduodantį jo kvapą.

- Gal ir reikėtų, bet to nebus. - Sluka padvejojo ir pridūrė: - Aš nesitikiu stebuklų, Folkenderi. Tik noriu, kad šitas šunsnukis mane pamatytų.

- Luktelėk porą valandų, - paprašė Folkenderis. Pasigirdo pokštelėjimas, kai žmogus kažką padėjo ant stalo. - Aš pasistengsiu atlikti darbą kiek įmanoma geriau, - kone suvebleno. - Iš to, ką žinau, tuomet, kai jo dar neapakinote, tos akys nebuvo niekuo ypatingos.

- Duodu vieną valandą.

Išeidama ji užtrenkė duris. Silvestis, kuris nuo įkalinimo pradžios skendėjo tyloje, pajuto, kaip nuo griausmo suvibravo kaukolė. Jis pernelyg ilgai mėgino įsiklausyti į tyliausius garsus, išsiaiškinti, kaip šie įtakos likimą. Be abejo, nieko neišgirdo, tačiau procesas padidino jautrumą tylai.

Folkenderiui žengus artyn, šnerves nutvilkė jo tvaikas.

- Man malonu su jumis dirbti, daktare Silvesti, - mažne droviai ištarė vyriškis. - Esu tikras, jog turėdamas laiko galėčiau pagydyti jūsų sužalojimus.

- Ji leido tau dirbti vieną valandą, - atsiliepė Silvestis apimtas jausmo, tarsi girdi svetimą balsą. Jis per daug laiko praleido su niekuo nebendraudamas, nerišliai burblendavo tiktai per miegus. - Ką tu sugebėsi nuveikti per valandą?

Sprendžiant iš garsų, Folkenderis ėmė knistis tarp savo instrumentų.

- Šį tą pakoreguočiau, - sukudakavo jis. - Pasiekčiau daugiau, jeigu jūs nesipriešintumėte. Bet negaliu pažadėti, kad jums bus malonu.

- Neabejoju, jog savo darbą išmanai.

Vyriškio pirštai švelniai palietė jo akis.

- Aš visada žavėjausi jūsų tėvu. - Vėl pasigirdo kvaksėjimas, Silvesčiui priminęs Žanekeno paukščius. - Visi žino, kad būtent jis apdovanojo jus tokiomis akimis.

- Jo beta lygio simuliacija, - pataisė Silvestis.

- O taip, suprantama. - Jis matė mintyse, kaip Folkenderis numoja ranka į nereikšmingą pastabą. - Ir ne alfa, kuri labai seniai pranyko.

- Pardaviau ją žonglieriams, - šaltai pratarė Silvestis, išspjo-

vęs tiek metų slėptą tiesą tarsi erzinantį vaisiaus kauliuką.

Folkenderis išspaudė keistą gargaliavimą, matyt, atstojantį jam būdingą juoką.

- O taip, be abejo. Stebiuosi, kad niekas jūsų tuo neapkaltino. Ach, tas žmonių cinizmas. - Kameroje pasigirdo veriantis dūzgimas ir jį lydinti šiurpi vibracija. - Spalvoto vaizdo, deja, nematysite, - pareiškė Folkenderis. - Turėsite tenkintis monochromija.

Kihurė troško mentalinės erdvės, kažkiek laiko, per kurį ji galėtų surikiuoti savo mintis, įsiklausyti į galvon įsibrovusios esybės alsavimą, tačiau Madmuazelė neketino nutilti.

- Aš įsitikinusi, jog Saulės Vagis bandė tai padaryti anksčiau. Kalbu, žinoma, apie tavo pirmtaką.

- Nori pasakyti, jog toji esybė mėgino įsigauti į Nagornio galvą?

- Būtent. Tačiau Nagornio atveju pakeleivio nepernešė jokie skalikai. Saulės Vagis privalėjo griebtis tiesmukiškesnių veiksmų.

Kihurė prisiminė, ką apie incidentą pasakojo Voljova.

- Pakankamai tiesmukų, kad išvarytų Nagornį iš proto?

- Taip, - linktelėjo bendražygė. - Galbūt Saulės Vagis mėgino tam žmogui primesti savo valią. Pabėgti iš ginklinės buvo neįmanoma, tad Vagis paprasčiausiai užsimanė paversti Nagornį marionete. Pasąmoningai jį įtakodamas.

- Kalbėkime atvirai. Koks pavojus man gresia?

- Kol kas nieko baisaus. Ginklinės sistemoje šniukštinėjo tiktai pora skalikų - per mažai, kad jis pridarytų rimtos žalos.

- Kas nutiko šunims?

- Aš juos iššifravau, suprantama - perėmiau sukauptą informaciją... ir tuo pačiu atsivėriau Saulės Vagiui. Šunys kažkaip jį varžė, nes man teko susidurti su anaiptol ne subtiliais antpuoliais. Gal ir gerai, antraip nebūčiau spėjusi laiku pasinaudoti apsaugos priemonėmis. Vagį įveikiau galėtinai lengvai, nors, žinoma, kovojau tik su menkute jo dalimi.

- Taigi man pavyko išvengti nemalonumų?

- Ne, ne visai. Aš jį išvariau, bet tik iš savo implanto. O ma-

no saugumo sistemos nesiekia kitų implantų, įskaitant ir tuos, kuriuos tau instaliavo Voljova.

- Tai reiškia, kad jis tebetūno mano galvoje?

- Jam veikiausiai nė nereikėjo šunų, - atsakė Madmuazelė. - Saulės Vagis galėjo įsibrauti į Voljovos implantus tuomet, kai ji pirmą kartą pasodino tave į artileristės krėslą. Tačiau šunys jam pravertė. Jeigu toji esybė nebūtų mėginusi jų išnaudoti, ko gero, nė nebūčiau užfiksavusi, kad ji įsismelkė į kitus tavo implantus.

- Aš jaučiuosi taip pat kaip anksčiau.

- Gerai. Vadinasi, atsakomosios mano priemonės veiksmingos. Pameni, kaip pasipriešinau Voljovos ištikimybės terapijoms?

- Taip, - niūriai patvirtino Kihurė. Širdyje ji truputį abejojo, ar Madmuazelė išties sugebėjo sėkmingai įveikti lojalumo programas.

- Panašiai susidorojau ir su Saulės Vagimi. Skirtumas tas, kad naudojuosi šiomis priemonėmis prieš sąmonės sritis, kurias jis jau užvaldė. Galima sakyti, jog prieš dvejus metus mes įsivėlėme į savotišką... - po pauzės ją tarsi aplankė apvaizda, - ... šaltąjį karą.

- Nenuostabu, kad jis šaltas.

- Ir lėtas, - pridūrė Madmuazelė. - Žvarba išsiurbė iš mūsų energiją. Ir, žinoma, abu turėjome veikti atsargiai - nei man, nei Saulės Vagiui nesinorėtų, kad tu būtum sužalota.

Kihurė prisiminė, kaip pamėklė atgaivino jos sąmonę.

- Bet dabar, kai mane sušildei...

- Tu puikiai viską supratai. Pakilus temperatūrai, mūsų kova tapo įnirtingesnė. Manau, Voljova gali ką nors įtarti. Paieškos programa naršo tavo smegenis netgi šiuo momentu. Gal jau užfiksavo smegenyse vykstantį mano ir Saulės Vagies karą. Atsitraukti neturiu teisės, net jei labai norėčiau, nes jis pasinaudotų ta akimirka, kad įveiktų mano apsaugos sistemą.

- Tačiau tu pajėgi jo neprileisti...

- Tikiuosi. Visgi tu privalai išgirsti, kas vyksta, tam atvejui, jei mano jėgos išsektų.

Protingai sugalvota: verčiau žinoti, jog Saulės Vagis įsibrovė į smegenis, nei klaidingai manyti, kad yra švari.

- Be to, norėjau tave perspėti. Didžioji jo dalis tebeslypi ginklinėje. Esu tikra, jog sulaukęs tinkamos progos Vagis mėgins įsiskverbti į tave visas.

- Tai yra kai kitą kartą prisijungsiu prie ginklinės sistemų?

- Sutinku, tu neturi, iš ko rinktis, - atsiliepė Madmuazelė. - Bet maniau, jog tau būtina suvokti, kokioje padėtyje atsidūrei.

Iki to toli šaukia, pagalvojo Kihurė. Tačiau šmėkla sakė tiesą. Pavojus reikia pripažinti, užuot jų nepaisius.

- Žinai, - prabilo ji, - jeigu Silvestis iš tikrųjų už tai atsakingas, nužudysiu jį be jokio sąžinės graužimo.

- Gerai. Užtikrinu, jog naujienos ne tokios jau baisios. Kartu su šunimis į ginklinę išsiunčiau ir savo avatarą. Iš skalikų pranešimų aišku, jog Voljova neaptiko mano avataro, bent jau ne tuo metu... tai yra ne prieš dvejus metus. Šiaip ar taip, neturiu jokio pagrindo manyti, jog per tą laiką jis buvo demaskuotas.

- Su sąlyga, kad jo nesunaikino Saulės Vagis.

- Taikliai pastebėta, - pripažino Madmuazelė. - Bet jeigu Vagis toks protingas, kaip aš įtariu, jis nesiims jokių veiksmų, kuriais patrauktų į save dėmesį. Iš kur jam žinoti, jog šio avataro į sistemą nenusiuntė Voljova? Galų gale triumvira irgi nestokojo abejonių.

- Kodėl taip pasielgei?

- Kad, esant reikalui, galėčiau užvaldyti ginklinę.

Jei tėvas gulėtų kape, pamanė Silvestis, vartytųsi jame kaip vilkelis, greičiau, negu Cerberis apsisuka aplink neutroninę Hado žvaigždę, pasipiktinęs tuo, kaip išsityčiota iš jo rankų darbo. Tiesa, Kalvinas seniai buvo negyvas, tiksliau, praradęs fizinį pavidalą, kai jo simuliacija pakoregavo Silvesčio regėjimą. Tokios mintys padėdavo trumpam primiršti skausmą, kuris, tiesą pasakius, kankino nuo pat įkalinimo pradžios. Folkenderis bandė paglostyti savo savimeilę, jei galvojo, kad jo operacija reikšmingai sustiprino Silvesčio agoniją.

Galop - koks stebuklas - skausmas pradėjo slūgti.

Atrodė, tarytum sąmonėje atsivėrė vakuumas - šalta, anksčiau neegzistavusi tuštuma. Pranykstant sopuliams, Silvestis jautėsi taip, lyg iš jo atimtų kažkokį vidinį ramstį, kurio neprilaikomi

ėmė kežti sunkūs sąmonės sluoksniai. Prireikė šiek tiek pastangų, kol jam pasisekė iš dalies atgauti dvasios pusiausvyrą.

Pagaliau prieš akis sušmėžavo bespalviai migloti vaiduokliai.

Po sekundės jie įgavo apibrėžtus kontūrus, kurie priklausė kambario - tokio tuščio ir niauraus, kaip jį įsivaizdavo Silvestis, - sienoms bei kaukėtai pasvirusiai figūrai. Folkenderio ranką dengė chrominė pirštinė, užsibaigianti ne pirštais, o galybe į vėžio žnyples panašių blizgančių manipuliatorių. Viena žmogaus akis slėpėsi po lęšių sistemos monokliu, plieniniu kabeliu prijungtu prie pirštinės. Jo oda buvo blyški kaip driežo papilvė. Vienoje matomoje akyje spindėjo į tolumą nukreiptas žvilgsnis. Kaktą išmargino sukrešėjusio kraujo taškeliai. Nors jie įgavo pilkšvai žalsvą atspalvį, Silvestis puikiai žinojo, ką regįs.

Tiesą sakant, aplinkui viskas skendėjo pilkšvai žalsvoje prieblandoje.

Folkenderis atitraukė nuo paciento akių pirštinę, nusimovė ją nuo rankos, kuri žvilgėjo lubrikantu.

Jis ėmė krautis savo instrumentus.

- Na, aš nežadėjau stebuklų, - pratarė. - Jums ir nederėjo jų tikėtis.

Vyriškio judesiai atrodė kapoti, ir Silvestis tik po kurio laiko susigaudė matąs vos tris ar keturis kadrus per sekundę. Pasaulio vaizdas užsikirtinėjo kaip paveiksliukai, kuriuos vaikai paišo knygų kampučiuose ir kurie atgyja, perbraukiant puslapius nykščiu. Kas porą sekundžių gelmės pojūtis erzinančiai iškrypdavo, ir tuomet Folkenderis panėšėdavo į sienoje išgremžtą žmogaus formos nišą. Kartais vaizdas užstrigdavo ir nesikeisdavo dešimt ar daugiau sekundžių, net jeigu belaisvis pažiūrėdavo į kitą kambario pusę.

Visgi tai buvo regėjimas, bent jau deformuotas jo atitikmuo.

- Ačiū, - padėkojo Silvestis. - Ačiū... kad pagydei.

- Mums laikas į kelią, - paragino jį Folkenderis. - Nuo grafiko atsiliekame penkiomis minutėmis.

Silvestis linktelėjo, ir vien nuo šio judesio smegeninę perskrodė pulsuojančios migrenos dūriai. Tačiau jie neprilygo kančiai, kurią teko patirti iki operacijos.

Jis pakilo nuo gulto ir nulingavo išėjimo pusėn. Veiksmai pasirodė nenatūralūs ir svetimi, gal todėl, kad Silvestis pagaliau

matė duris, pro kurias ketino žengti. Apėmė jausmas, tarsi jis ruoštųsi nerti nuo skardžio krašto. Rodės, jog vidinė, su aklumu susitaikiusi, pusiausvyra niekaip negalėjo įprasti prie sugrąžinto regėjimo. Galvos svaigulys atlėgo, kai iš koridoriaus atbildėjo du Tikrajam Keliui priklausantys žaliūkai, kurie stvėrė jį už alkūnių.

Folkenderis pėdino iš paskos.

- Atsargiau. Saugokitės apgaulingų, jutimų sistemą persmelkiančių signalų...

Tie žodžiai, nors ir pasiekė ausis, nieko nereiškė. Dabar Silvestis žinojo, kur atsidūręs, ir akimirką negalėjo galvoti apie nieką kita. Po dvidešimties tremties metų jis grįžo namo.

Silvestis kalėjo Mantelyje, kurio nematė - ir retai kada prisimindavo - nuo pat perversmo.

10
Artėjant prie Povo Deltos, 2564-ieji

Voljova sėdėjo milžiniškoje tiltelio sferoje, po holografine Resurgamo sistemos projekcija. Jos krėslas, kaip ir kiti tušti, buvo pritvirtintas prie ilgo teleskopinio šarnyrinio stipino, todėl galėjo judėti bemaž po visą sferą. Pasirėmusi smakrą ranka triumvira ištisas valandas spoksojo į planetariumą nelyginant blizgančio žaisliuko pakerėtas vaikas.

Povo Delta priminė šiltu raudonu atspalviu nusidažiusį ambros lašelį; ją supo vienuolika pagrindinių atitinkamomis orbitomis skriejančių planetų; savo elipsėmis lėkė asteroidinės šiukšlės ir kometinės nuoskalos; visa tai balzganoje aureolėje įkalino ledinės Koiperio žiedų liekanos; simetriškas formas šiek tiek iškreipė neutroninė žvaigždė, tamsioji Povo dvynė. Voljova prieš save matė simuliaciją, o ne padidintą Deltos sistemos vaizdą. Pakankamai jautrūs laivo sensoriai, žinoma, būtų nesunkiai perdavę reikiamus duomenis, tačiau projekciją galėjo iškreipti reliatyvumo poveikiai arba - kas dar blogiau - ji įkūnytų sistemos vaizdą, egzistavusį prieš daugelį metų, su tuometiniu planetų išsidėstymu, kuris neturėtų nieko bendra su dabartine padėtimi. Kadangi laivas privalėjo artėti prie Resurgamo prisidengdamas Povo sistemai priklausančiomis dujų milžinėmis, Voljovai reikėjo pačios

naujausios informacijos. Prieš nusigaunant iki Resurgamo, padėtį ištirs nematomumo plėvele apsigaubę šviesaeigio pasiuntiniai, kurių kursą būtina nustatyti pagal tai, kaip išsirikiavusios planetos.

- Paleisk akmenėlius, - įsakė ji užtektinai prisižvalgiusi į simuliacijas. Paklusdama "Begalybės nostalgija" iššovė tūkstantį miniatiūrinių zondų, kurie plėtėsi priekyje lėtėjančio laivo tarsi vėduoklė. Voljova burbtelėjo nurodymą į apyrankę, ir priešais atsivėrė langelis - į jį vaizdą perdavė ant erdvėlaivio korpuso primontuota kamera. Akmenėliai nutolo lyg tempiami neregimos jėgos. Debesis nenumaldomai mažėjo, kol susitraukė iki išskydusių kontūrų, sparčiai blėstančio nimbo. Mažne šviesos greičiu skriejantys zondai pasieks Resurgamo sistemą mėnesiais anksčiau nei "Begalybė". Jų spiečius išplis tokioje erdvėje, kurios apimtys pranoks Resurgamo orbitą. Kiekvienas mažutis akmenėlis nutaikys sensorius į planetą ir visame elektromagnetiniame spektre ims fiksuoti fotonus. Tuomet siauru lazeriniu impulsu perduos duomenis laivui. Skiriamoji vaizdo, kurį atsiųs vienas zondas, geba bus menkutė, tačiau, sujungę gautus rezultatus į visumą, šviesaeigio kompiuteriai pateiks ryškų ir smulkų Resurgamo paveikslą. Aišku, tokiu būdu Sadžakis nesuseks Silvesčio, tačiau sužinos, kokiose planetos vietose įsikūrę valdžios centrai ir - kas svarbiausia - kokias apsaugos priemones jie gali pasitelkti.

Šiuo atžvilgiu Voljova visiškai pritarė Sadžakiui. Net jeigu jie ras Silvestį, vargu ar tas savo noru sutiks persikraustyti į laivą.

- Ar tu žinai, kaip laikosi Paskalė? - paklausė Silvestis.

- Jai niekas negresia, - atsakė akių chirurgas vesdamas jį trachėjos pavidalo, uolų sluoksniais užklotais Mantelio tuneliais. - Bent taip girdėjau - pridūrė ir savo pastaba vėl pakurstė Silvesčio nerimą. - Visai įmanoma, jog aš klystu. Sluka nebūtų nužudžiusi jūsų žmonos be rimtos priežasties, bet galėjo ją užšaldyti.

- Užšaldyti?

- Iki to momento, kada iš jos pavyktų išpešti naudos. Jūs tikriausiai jau supratote, jog Sluka žvelgia toli į priekį.

Silvestį nuolat užplūsdavo pykinimo bangos. Akis maudė, tačiau jis bent jau kažką matė ir nebuvo visiškai bejėgis, nepajėgus

vykdyti netgi elementariausių nurodymų. Apie pabėgimą nevertėjo net svajoti, antra vertus, dabar nereikėjo taikstytis su žeminančia aklo žmogaus padėtimi. Suprantama, tokio regėjimo gėdytųsi net pats menkiausias bestuburis gyvis. Erdvės pojūtis beveik neegzistavo, pasaulį tesudarė dvi spalvos - pilka ir žalsva.

Štai ką jis žinojo, tiksliau, ką prisiminė.

Paskutinį kartą Silvestis regėjo Mantelį prieš dvidešimt metų, kai įvyko maištas. *Pirmasis* sėkmingas maištas, pasitaisė jis. Nūnai, po Žirardjė žūties, apie savo paties nuvertimą teks mąstyti istoriniu požiūriu. Paskalės tėvo režimas ne iš karto uždarė Mantelį, nors su amarantinais susijusių tyrimų potvinistai neįtraukė į savo darbų sąrašą. Stotis veikė dar penkerius šešerius metus po perversmo, bet laikui bėgant geriausi Silvesčio mokslininkai buvo priversti grįžti į Kiuvjė, ir juos pakeitė ekoinžinieriai, botanikai bei geoenergijos specialistai. Galų gale Mantelis virto retai apgyvendinta bandymų stotimi, kurios ištisus sektorius potvinistai užkonservavo arba paliko likimo valiai. Niekas nebūtų pasikeitę, jei ne ramybę drumsčiantys atskalūnai. Jau ne vienerius metus sklandė gandai, esą Tikrojo Kelio vadovai, gyvenantys Kiuvjė, Resurgamo mieste - ar kaip ten dabar vadinosi toji vieta, - paklusdavo už sostinės ribų įsikūrusiai klikai individų, kurie kitados prijautė Žirardjė, bet prarado jo palankumą dėl machinacijų, vykdytų per pirmąjį perversmą. Tie banditai neva patobulino savo organizmus, kad prisitaikytų prie dulkių sklidinos, mažai deguonies turinčios planetos atmosferos, naudodamiesi iš kapitono Remiliodo įsigytomis biotechnologijomis.

Panašių legendų buvo galima tikėtis. Tačiau pavieniai avanpostų antpuoliai bylojo, kad šiose istorijose slypi tiesa. Kažkuriuo momentu potvinistai visiškai apleido Mantelį, o tai reiškė, jog dabartiniai gyventojai čia įsikūrė gerokai anksčiau, nei žuvo Žirardjė. Gal prieš mėnesius ar net metus.

Čionykščiai bent jau elgėsi taip, tarytum stotis jiems priklausytų. Kartu su palyda įžengęs į kambarį Silvestis akimoju suprato, jog būtent šioje vietoje su juo pirmą kartą susitiko Džilijana Sluka. Patalpos, be abejo, neatpažino: galbūt kadaise, plušėdamas Mantelyje, ne kartą čia lankėsi, bet dabar nepastebėjo jokių

užuominų, kurios padėtų susiorientuoti aplinkoje. Kambario apstatymas buvo visiškai pakeistas. Sluka stovėjo šalia stalo atsukusi jam nugarą, pirštinėtas rankas manieringai sunėrusi virš klubų. Moteris vilkėjo kelius siekiantį siaurą apsiaustą; ant pečių puikavosi odiniai lopiniai, kurie Silvesčio akims pasirodė purvinos alyvų spalvos. Virš jos nepleveno holografiniai papuošalai. Priešingose kambario pusėse aplink liaunus ilgus stulpus sukosi planetos gaubliai. Nuo lubų sklido kažkas artima dienos šviesai, nors jo akys neužfiksavo jokių šilumos atspalvių.

- Kai po tavo įkalinimo mudu pirmą sykį šnekėjomės, - sukrenkštė ji, - lyg ir atrodė, jog manęs nepažinai.

- Aš visada galvojau, jog tu negyva.

- Nes to norėjo Žirardjė žmonės. Istorija apie visureigį, pakliuvusį po purvo nuošliaužomis... visa tai melas. Mus užpuolė - jie tikėjosi, jog tu drauge su kitais grįžti į Mantelį.

- Kodėl manęs neužmušė vėliau, kai suėmė kasinėjimų teritorijoje?

- Suvokė, jog labiau jiems praversi gyvas negu miręs. Žirardjė ne kvailys - jis mokėjo tave išnaudoti.

- Jei būtum pasilikusi su manimi, nieko panašaus nebūtų nutikę. Beje, kaip tu išgyvenai?

- Nedidelė mūsų grupelė paspruko iš visureigio anksčiau, nei jį sudorojo Žirardjė pakalikai. Mes prigriebėme kiek įmanoma daugiau įrangos, nusigavome iki Paukščio Nago tarpeklių, kur pasistatėme burbulines palapines. Kiaurus metus nieko daugiau nemačiau, išskyrus palapinės vidų. Per antpuolį mane rimtai sužeidė.

Silvestis brūkštelėjo pirštais per dėmėtą vieno iš Slukos gaublių paviršių. Jie vaizdavo skirtingas Resurgamo epochas, per kurias bus vykdoma potvinistų suplanuota aplinkos tobulinimo programa.

- Kodėl tu negrįžai į Kiuvjė ir neprisijungei prie Žirardjė?

- Tas tipas manė, jog pastatyčiau jį į nepatogią padėtį, jei vėl priimtų mane į savo ratą, - atsakė Sluka. - Buvo pasirengęs dovanoti mums gyvybes vien todėl, kad mus nužudydamas patrauktų per daug dėmesio. Kurį laiką palaikėme su juo ryšį, bet šis galų gale nutrūko. - Moteris patylėjo. - Laimei, įsigijome ke-

letą Remiliodo niekučių. Naudingiausi iš jų - atliekų enzimai. Dulkės mums nebekenkia.

Denielis vėl apžiūrėjo gaublius. Dėl savo vargano regėjimo tegalėjo spėti, kokiomis spalvomis planetos nusidažiusios, tačiau numanė, jog pasaulius pamažu užvaldė mėlyna ir žalia. Dabartinės plynaukštės taps sausumos masyvais, apsuptais vandenynų. Stepes užkariaus miškai. Silvestis nukreipė akis į tolimiausius gaublius, įkūnijančius Resurgamą, kuris egzistuos po kelių šimtmečių. Naktinėje pusėje tviskėjo miestų grandinės, planetą juosė spiečius kosminių modulių. Nuo pusiaujų link orbitos driekėsi perregimi žvaigždžių tiltai. Resurgamo vizija subliūkš, pamanė jis, jei čionykštė saulė vėl sprogs, kaip prieš devynis šimtus devyniasdešimt tūkstančių metų, kada amarantinų civiliazacija artėjo prie žmonių išsivystymo lygio.

O taip, tokiu atveju ateitis nežadėtų nieko gera.

- Ką dar Remiliodas jums davė, neskaitant biotechnologijų? - pasiteiravo Silvestis. - Pati supranti, man smalsu.

Regis, Sluka buvo pasirengusi atsakyti.

- Keista, kad neklausinėji manęs apie Kiuvjė, - tarė ji. Kiek patylėjusi pridūrė: - Arba apie savo žmoną.

- Folkenderis minėjo, jog Paskalei niekas negresia.

- Gryna tiesa. Galbūt kažkuriuo momentu leisiu tau su ja susitikti. Bet dabar norėčiau tavo dėmesio. Mes neperėmėme sostinės. Likusi Resurgamo dalis priklauso mums, tačiau Kiuvjė iki šiol valdo Žirardjė žmonės.

- Miestas nenukentėjęs?

- Ne, - atsakė Sluka. - Mes... - ji pažvelgė per Silvečio petį, tiesiai į Folkenderį. - Atvesk Delonėjų. Ir tegul jis nepamiršta pasiimti vienos iš Remiliodo dovanėlių.

Folkenderis paliko juos vienus.

- Kiek žinau, judu su Nilsu sudarėte kažkokį sandėrį, - vėl kreipėsi į jį Sluka. - Mus pasiekę gandai pernelyg prieštaringi, kad įstengčiau perprasti jų esmę. Gal sutiktum mane apšviesti?

- Oficialiai mudu dėl nieko nesitarėme, - atšovė Silvestis, - kad ir ką tu girdėjai.

- Jei neklystu, jis pasinaudojo savo dukterimi norėdamas nutapyti nepagražintą tavo paveikslą.

- Nieko nuostabaus, - patraukė pečiais Silvestis. - Natūralu, jog biografiją rašė mane įkalinusios šeimos narys. Paskalė buvo jauna, bet pakankamai suaugusi, kad sugebėtų pasižymėti. Iš to išlošė visi. Mano žmonai negalėjo nepasisekti, nors savo užduotį jį atliko stebėtinai sąžiningai. - Jis viduje krūptelėjo prisiminęs, kiek nedaug Paskalei trūko, kad ji atskleistų tiesą apie Kalvino alfa lygio simuliaciją. Silvestis tikėjo, labiau nei bet kada anksčiau, jog žmona įžiūrėjo po paslapties skraiste slėptus faktus, tačiau į biografiją jų neįtraukė. Be abejo, dabar ji žinojo kur kas daugiau: kas įvyko prie Laskajo Miglyno ir kokios aplinkybės lydėjo Karinos Lefevros mirtį. Tačiau nuo pašnekesio labirinte Silvesčiui nė karto neteko vėl su ja pabendrauti. - Tuo tarpu pats Žirardjė džiaugėsi, jog duktė užsiėmusi išties svarbiu projektu. Jau neminint to fakto, kad mano istoriją galėjo atidžiai tyrinėti, kas užsimanęs. Jo drugelių kolekcijoje tapau pagrindine puošmena, kurios iš pradžių, iki mano biografijos pasirodymo, jis nežinojo, kaip demonstruoti kitiems.

- Aš susipažinusi su biografija, - tarė Sluka. - Tik abejoju, ar Žirardjė gavo, ką norėjo.

- Šiaip ar taip, savo žodį jis išlaikė. - Vaizdas Silvesčio akyse užstrigo, ir akimirką jam dingojosi, jog Sluka tėra moters pavidalo skylė, išpjauta kambario erdvėje - skylė, kurioje glūdėjo beribė tuštuma.

Po sekundės kitos jis atgavo sąlygiškai normalų regėjimą ir pratęsė:

- Man reikėjo nusigauti į Cerberį/Hadą. Beveik esu tikras, jog Nilsas būtų suteikęs tokią galimybę, jei tiktai kolonija būtų turėjusi atitinkamas transporto priemones.

- Tavo nuomone, ten kažkas yra?

- Jei esi susipažinusi su mano idėjomis, privalai pripažinti, kad jos logiškos.

- Veikiau intriguojančios kaip bet kurios kitos iliuzijos.

Jai bekalbant, atsivėrė durys, ir paskui Folkenderį į kambarį įžengė nematytas vyriškis. Greičiausiai Delonėjus, kurį iškvietė Sluka, buldogo sudėjimo žaliūkas, keletą dienų nesiskutęs, ant galvos užsimaukšlinęs purpurinę beretę. Akis supo raudoni randai, po kaklu kadaravo nuo dulkių apsaugantys akiniai. Savo krū-

tinę jis apraizgė brezentinėmis juostomis, kojos tūnojo ochros spalvos muklukuose.

- Parodyk tą bjaurastį svečiui, - liepė Sluka.

Delonėjus gniaužė aiškiai sunkaus juodo cilindro rankeną.

- Imk, - paragino moteris Silvestį.

Šis pakluso; dovanėlė išties svėrė nemažai. Po rankena, pritvirtinta prie cilindro viršaus, kyšojo žalias raktas. Nebegalėdamas nulaikyti rankas prislėgusio objekto, Silvestis padėjo jį ant stalo.

- Atidaryk, - tarė Sluka.

Jis spūstelėjo raktelį, ir cilindras prasiskyrė lyg rusiška lėlytė: aukštyn pakilo viršutinė dalis, prilaikoma metalinių atramų, kurios supo mažesnį viduje glūdintį balioną. Tas atsidarė lygiai taip pat kaip pirmasis, atidengdamas kitą sluoksnį. Procesas tęsėsi, kol prasivėrė dar šeši ar septyni kiautai. Pačiame mažiausiame tūnojo plonas sidabrinis stulpelis su miniatiūriniu jo šone įmontuotu langeliu, pro kurį buvo matyti apšviesta ertmė. Šioje tviskėjo kažkas panašu į smeigtuko galvutę.

- Tikiuosi, supranti, kas čia? - pasiteiravo Sluka.

- Pagaminta ne Resurgame, dėl to nekyla jokių abejonių, - atsakė Silvestis. - Kiek žinau, ekspedicija neatsigabeno jo iš Geltakmenio. Vadinasi, cilindrą jums pardavė mūsų geradarys Remiliodas.

- Šį ir dar devynis kitus, - pridūrė Sluka. - Tiksliau, aštuonis, nes dešimtąjį panaudojome prieš Kiuvjė.

- Tai ginklas?

- Remiliodo žmonės praminė jį karštomis dulkėmis, - paaiškino moteris. - Antimaterija. Smeigtuko galvutėje tėra viena dvidešimtoji gramo antiličio, tačiau mūsų tikslams to užtenka.

- Nė negalvojau, jog tokie ginklai įmanomi. Turiu omenyje, tokie maži.

- Nenuostabu. Technologijos taip seniai paskelbtos už įstatymo ribų, jog niekas neprisimena, kaip jas pagaminti.

- Koks sprogmenų galingumas?

- Maždaug dvi kilotonos. Tiek pakaktų, kad Kiuvje išraustume kraterį.

Silvestis linktelėjo puikiai suvokdamas, apie ką Sluka šneka.

Jis pabandė įsivaizduoti, ką turėjo patirti žmonės prieš tai, kai juos sudorojo arba apakino smeigtuko galvutė, kurią Tikrojo Kelio šalininkai panaudojo prieš sostinę. Kadangi kupoluose ir už jų ribų tvyrojo šiek tiek skirtingas slėgis, Kiuvjė perskrodė nuožmios vėtros. Savo sąmonės akimi Silvestis regėjo, kaip uraganai su šaknimis išrovė medžius ir augalus, kaip nusinešė paukščius bei gyvūnus. Po kupolų sprogimo išgyvenę žmonės - tik nežinia, ar daug kam pavyko išsaugoti gyvybes - privalėjo tučtuojau slėptis po žeme, antraip Resurgamo atmosfera būtų veikiai juos uždusinusi. Be abejo, dabartiniu oro kvėpuoti lengviau nei prieš dvidešimt metų, visgi net patyrę klajūnai sugebėdavo ištverti be respiratoriaus neilgiau nei porą minučių. Tuo tarpu dauguma sostinės gyventojų niekada nebuvo išvykę iš miesto. Egzistavo didelė tikimybė, kad nelaimė juos pribaigė.

- Kodėl? - paklausė Silvestis.

- Mes su... - ji trumpam prikando liežuvį. - Norėjau pasakyti, jog mes suklydome, tačiau tu pareikštum, jog kare klaidų nebūna - tik sėkmingi arba nelaimingi įvykiai. Atvirai kalbant, mes nesiruošėme sprogdinti smeigtuko galvutės. Žirardjė pasekėjai turėjo patys atiduoti miesto raktus sužinoję, koks ginklas atsidūrė mūsų rankose. Deja, planas neišdegė. Pats Žirardjė žinojo apie smeigtukus, bet savo pavaldiniams informacijos neperdavė. Todėl niekas nebūtų patikėjęs mūsų grasinimais.

Pasakoti likusios istorijos dalies jai nereikėjo. Įniršę, jog potvinistai rimtai nevertina jų ginklo, maištininkai susprogdino užtaisą. Tačiau sostinėje tebegyveno žmonės, bent jau taip tvirtino Sluka. Miestą tebevaldė Žirardjė šalininkai. Silvestis įsivaizdavo, kaip jie mėgina kontroliuoti padėtį slapstydamiesi bunkeriuose, virš kurių, įveikusios kupolų liekanas, siautėjo dulkių audros.

- Pats matai, - pratęsė moteris. - Nuvertinti mūsų nederėtų niekam, ypač tiems, kurie išsaugoję ryšius su Žirardjė valdžia.

- Kam ketini panaudoti likusius užtaisus?

- Infiltracijai. Be apsaugos sluoksnių smeigtuko galvutė tokia mažytė, kad ją galima implantuoti į dantį. Svetimkūnio neaptiktų netgi pats nuodugniausias skenavimas.

- Ruošiesi perduoti ginklus aštuoniems savanoriams ir pasiųsti juos į sostinę? Šį kartą priešininkai tavimi patikės.

- Mums nė nereikia savanorių, - atsakė Sluka. - Jie pageidautini, bet nebūtini.

Neklausydamas sveiko proto perspėjimų Silvestis iškošė:

- Džiliana, tu man labiau patikai prieš penkiolika metų.

- Nuvesk kalinį atgal į kamerą, - įsakė moteris Folkenderiui. - Man jis atsibodo.

Chirurgas trūktelėjo Silvestį už rankovės.

- Ar galėčiau dar padirbėti su jo akimis, Džiliana? Aš sugebėčiau kur kas geriau pakoreguoti regėjimą, nors operacijos, žinoma, nesuteiks jam malonumo.

- Elkis, kaip išmanai, - numojo ranka Sluka. - Bet nesijausk įpareigotas. Dabar, kai Silvestis pakliuvo į mūsų nelaisvę, tenka pripažinti, jog esu truputį nusivylusi. Praeityje, anksčiau, nei Žirardjė pavertė jį kankiniu, man daktaras irgi labiau patiko. - Moteris gūžtelėjo. - Mūsų bičiulis pernelyg vertingas, kad juo atsikratytume. Gal reikėtų jį užšaldyti? Atšildysime po metų arba penkerių, kai sumąstysiu, kokią naudą iš jo įmanoma išpešti. Tenoriu pasakyti, Folkenderi, jog neverta gaišti daug laiko tam, kas galbūt veikiai įgris.

- Mane domina pati operacija, - atsakė chirurgas.

- Aš pakankamai gerai matau, - įsiterpė Silvestis.

- O ne, - pakinkavo galva Folkenderis. - Aš įstengčiau kaip reikiant patobulinti jūsų regėjimą. Kol kas rimtų darbų nė nepradėjau.

Voljova viešėjo kapitono Branigano skyriuje, kai žiurkė-prižiūrėtoja pranešė, jog zondai atsiuntė informaciją. Ji rinko pavyzdžius nuo periferinės kapitono srities, padrąsinta sėkmingos tyrimų eigos - visai neseniai maro ląsteles sunaikino vienas iš retroviruso štamų, kurį triumvira sukūrė iš karinių laivą užpuolusių kibervirusų, ir modifikavo taip, kad jo ir maro savybės sutaptų. Stebėtina, tačiau štamas buvo veiksmingas, bent jau tais atvejais, kai Voljova juo apkrėtė miniatiūrinius pavyzdžius. Labiausiai erzino tai, kad nuo eksperimentų ją atitraukė prieš devynis mėnesius iššauti zondai, kurie visiškai iškrito iš galvos. Akimirką triumvira negalėjo patikėti, jog praėjo tiek laiko. Bet netrukus užsidegė noru sužinoti naujienas.

Liftas nugabeno Voljovą į viršutinius šviesaeigio lygius. Taip, devyni mėnesiai... Sunku tuo patikėti, kita vertus, dienos slenka nepastebimai, kai paskęsti darbuose. Jai derėjo tai numatyti. Žinoma, sveiku protu triumvira suvokė, kiek laiko prabėgo, tačiau informacija neprasibrovė į sąmonės dalį, atsakingą už tokių duomenų apdorojimą. Tiesa, aplinkui nestigo užuominų. Nūnai skrydžio tempai sumažėjo iki ketvirčio šviesos greičio. Maždaug po šimto dienų laivas pasieks Resurgamo orbitą, ir tuomet jiems prisireiks atitinkamos strategijos. Štai kam reikalingi zondai.

Tiltelyje daugėjo Resurgamo ir aplinkinės planetos erdvės kadrų, persiųstų įvairiais elektromagnetiniais ir elementariųjų dalelių diapazonais, suteikiančių progą pirmą kartą pažvelgti į galimą priešą. Voljova leido pagrindiniams faktams įsiskverbti giliai į sąmonę, idant iškilus krizei instinktyviai juos prisimintų. Akmenėliai-zondai apsupo Resurgamą, todėl duomenys sklido tiek iš šviesiosios, tiek iš tamsiosios pasaulio pusės. Be to, jų debesis ištįso taip, kad pirmąjį sensorių nuo paskutinio skyrė atstumas, prilygstantis penkiolikos valandų skrydžiui. Šviesiojoje pusėje lekiantys zondai buvo nusisukę nuo Povo Deltos ir fiksavo neutrinus, kuriuos skleidė Resurgame esantys branduolinę arba antimaterijos energiją naudojantys agregatai. Naktinėje planetos pusėje susispietę akmenėliai pagal išskiriamą šilumą tyrė gyvenamuosius centrus ir orbitinius įrengimus. Visi kiti šniukštinėjo atmosferą, matavo deguonies, ozono, azoto lygius, tikrino, kaip kolonistai pakeitė ekologinę sistemą.

Žinant, jog vietiniai praleido čia ilgiau nei pusę šimtmečio, tiesiog nuostabu, kad jie sugebėjo išsiversti be įprastų gyvenimo patogumų. Orbitoje zondai neaptiko jokių didelių struktūrų, nerado nė vieno įrodymo, jog kolonistai skraidydavo sistemos ribose. Planetą supo vos keli ryšių palydovai - gedimo atveju Resurgamo gyventojai negalėjo jų nei pataisyti, nei pakeisti, nes paviršiuje stambių pramoninių objektų pastebėta nebuvo. Esant reikalui, tuos palydovus nesunkiai atjungs "Begalybės nostalgijos" sistemos.

Visgi kolonistai nedykinėjo. Atmosferoje zondai pastebėjo modifikacijų požymius, gerokai išaugusį - ir šiuo atžvilgiu gero-

kai pranokusį Voljovos lūkesčius - deguonies kiekį. Infraraudonieji sensoriai parodė geotermines linijas, nudriektas sausumos regionuose, kitados seismiškai aktyviose zonose. Iš poliarinių sričių nutekantis neutrinas bylojo, jog tose vietose stovėjo deguonies fabrikai, naudojantys branduolinę energiją tam, kad vandens-ledo molekulėse atskirtų vandenilį nuo deguonies. Pastarasis įsiliedavo į atmosferą - arba būdavo perduodamas po kupolais pasislėpusioms bendruomenėms, - o vandenilį vėl perdirbdavo reaktoriai. Voljova užfiksavo penkiasdešimt gyvenviečių, bet didžiuma jų savo apimtimis nė iš tolo negalėjo prilygti pagrindiniam miestui. Ko gero, egzistavo ir dar mažesni avanpostai - šeimoms priklausančios stotys ir sklypai, - tačiau į bendrą vaizdą akmenėliai jų neįtraukė.

Taigi ką ji galės pranešti įgulai? Jokių orbitinių apsaugos priemonių, jokių kosminių laivų, be to, didžiuma planetos gyventojų vis dar spiečiasi viename mieste. Jei teks derėtis jėga, įtikinti resurgamitus išduoti Silvestį pavyks be didelio vargo.

Jos dėmesį patraukė dar kai kas.

Resurgamo sistema buvo dvinarė. Povo Deltą įkūnijo gyvybę įkvepianti žvaigždė, bet, Voljovos žiniomis, ji turėjo negyvą dvynę, neutroninę nykštukę, kurią nuo Povo skyrė dešimties šviesvalandžių atstumas, pakankamai didelis, kad aplink abi žvaigždes egzistuotų stabilios planetinės orbitos. Palei neutroninę nykštukę išties skriejo planeta. Tą faktą triumvira žinojo anksčiau, nei gavo informaciją iš akmenėlių. Laivo duomenų bazė pateikė apie ją trumpą komentarą - skaitmenų eilutės pavidalu. Cheminiu požiūriu tokio tipo pasauliai kurstydavo nuobodulį; jie neturėdavo atmosferų, būdavo biologiškai inertiški, tapdavo sterilūs dėl vėtrų, kurias sukeldavo pulsaras. Neką įdomesni, pamanė Voljova, negu žvaigždžių nuodegos.

Tiesa, šalia tos planetos zondai aptiko neutrino šaltinį, silpną, vos pastebimą, tačiau krentantį į akis. Voljova virškino informaciją, kol galų gale padarė vienintelę įmanomą išvadą. Tik mašina galėjo palikti tokius pėdsakus.

Ir tai ją neramino.

* * *

- Tu tikrai visą laiką būdravai? - paklausė Kihurė. Ji neseniai pakilo iš šaldiklio ir dabar kartu su Voljova keliavo susitikti su kapitonu.

- Ne visai, - atsakė triumvira. - Netgi mano organizmui kartkartėmis reikia miego. Sykį bandžiau kurį laiką be jo išsiversti... galima išgerti tam tikrų vaistų arba į TAS, tai yra tinklainės aktyvacijos sistemą, už miegą atsakančią smegenų sritį, instaliuoti atitinkamus implantus, tačiau nuovargio nuodus vis vien būtina kažkaip išvalyti. - Ji krūptelėjo. Akivaizdu, jog pokalbiai apie implantus Voljovai teikė ne didesnį malonumą nei dantų skausmas.

- Kas nauja įvyko? - pasidomėjo artileristė.

- Nieko, kas tau turėtų rūpėti, - atsakė Voljova giliai į plaučius įtraukdama cigaretės dūmą. Kihurė pamanė, jog tuo pašnekesys ir baigsis, tačiau mokytoja pervėrė ją neramiu žvilgsniu. - Na, jeigu jau apie tai prabilome, šis tas atsitiko. Pora dalykų, nors nežinau, kuris iš jų reikšmingesnis. Pirmąjį aptarsime vėliau. Užtat antrąjį...

Kihurė įdėmiai tyrinėjo Voljovos veidą ieškodama konkrečių įrodymų, jog moteris paseno nuo tada, kai prieš septynerius metus jos paskutinį kartą matėsi. Nieko panašaus neišvydo, nė menkiausios užuominos. O tai reiškė, kad ji vartojo antisenėjimo vaistus. Triumvira pasikeitė nebent tuo, jog leido savo trumpiems plaukams mažumėlę ataugti. Ilgomis garbanomis, žinoma, nepasipuošė, tačiau papildomos sruogos sušvelnino kampuotas žandikaulių ir skruostikaulių linijas. Atvirai kalbant, Voljova atrodė septyneriais metais jaunesnė, pamanė Kihurė. Jau ne pirmą kartą ji bandė iš akies nustatyti fiziologinį moters amžių, bet visos pastangos nuėjo perniek.

- Apie ką tu šneki?

- Kol gulėjai šaldiklyje, tavo smegenų veikla man pasirodė neįprasta. Jos išvis neturėjo būti. Bet tai, ką mačiau, nebūdinga netgi nemiegančiam žmogui. Susidarė įspūdis, tarsi tavo galvoje kažkas kariautų.

Liftas nusileido iki kapitono skyriaus.

- Įdomi analogija, - tarstelėjo Kihurė žengdama į žvarbų koridorių.

- Kad tik mano palyginimas nesutaptų su tiesa. Aišku, vargu ar tu ką nors jautei.

- Aš nieko neprisimenu.

Voljova tylėjo, kol jos nusigavo iki žmogiškojo ūko, įkūnijančio kapitoną. Žvilgantis ir nemaloniai gleivėtas, jis labiau priminė ne žmogų, o angelą, kuris nukritęs iš dangaus tėškėsi į kietą paviršių. Senovišką kriogeninę kamerą, kurioje Braniganas iki šiol lindėjo, vagojo plyšiai bei įtrūkimai. Ji tebefunkcionavo vargais negalais - generuojamas šaltis nepajėgė pristabdyti maro plėtros. Kapitonas suleido į denį tuzinus ūselio formos šaknų, kurias Voljova atsekė, tačiau neįstengė sutrukdyti joms skverbtis į laivą. Be abejo, gijas įmanoma nupjauti, bet kaip tai paveiks Braniganą? Tos šaknys veikiausiai padėjo jam gyvuoti, jei taip galima vadinti maro iškankinto žmogaus būseną. Laikui bėgant, aiškino savo artileristei Voljova, šaknys išvarpys visą šviesaeigį, ir tuomet tarp kapitono bei laivo nebus jokio skirtumo. Suprantama, maro paplitimą ji gebėtų sustabdyti bet kuriuo momentu tiesiog atrėždama apkrėstą erdvėlaivio dalį tarytum senovės chirurgas, kuris tokiu būdu susidorodavo su ypač piktybiškais, sveikus audinius sparčiai ėdančiais augliais. Šiuo metu Braniganas neužėmė daug erdvės, ir "Begalybės nostalgija" jos nepasigestų. Kapitonas ir toliau keistųsi, tačiau dėl medžiagų trūkumo transformacijos galutinai sudarkytų jo organizmą, o entropijos procesas išsiurbtų paskutinius gyvybės syvus.

- Ar tu rimtai ketinai tai padaryti? - nustebo Kihurė.

- Tik svarsčiau tokią galimybę, - atsakė Voljova. - Tikiuosi, drastiškų priemonių neprireiks. Tie pavyzdžiai, kuriuos rinkau... regis, man pavyko kai ką nuveikti. Radau priešnuodį, kitaip tariant, retrovirusą, kuris pajėgus susidoroti bent jau su maro dalelėmis. Apkrėčiau juo kelis mėginius. Išbandyti su kapitonu nedrįsau, kadangi nesu kvalifikuota medikė.

- Aišku, - pakinkavo galva Kihurė. - Vadinasi, tu viliesi, jog Braniganą pagydys Silvestis?

- Tau nederėtų nuvertinti jo įgūdžių. Tiksliau, Kalvino.

- Ir jis be išlygų sutiks mums padėti?

- Ne. Aną kartą Silvestis irgi nedegė noru gydyti kapitono, tačiau mes sumąstėme būdą, kaip išprašyti jo pagalbos.

- Įtikinėjote?

Prieš atsakydama Voljova nugremžė drožlę nuo vamzdelio formos ūso, neriančio į laivo vandentiekio sistemą.

- Silvestis nestokoja tam tikrų manijų. Tokie žmonės patys nesuvokia, kaip jais lengva manipuliuoti. Visas jėgas sutelkę savo tikslui jie ne visada pastebi, jog pradeda paklūsti kažkieno kito valiai.

- Tarkim, taviškei.

Triumvira atidėjo į šalį skiedros plonumo pavyzdį, kurį vėliau rengėsi išanalizuoti laboratorijoje.

- Ar Sadžakis pasakojo tau, jog tą mėnesį, kai Silvestis, anot gandų, dingo kaip į vandenį, jis praleido mūsų laive?

- Trisdešimt dienų tyruose.

Voljova sugriežė dantimis.

- Kurių galų reikėjo sugalvoti tokį idiotišką biblinį pavadinimą? Tarsi jis jau nebūtų turėjęs mesijo komplekso. Šiaip ar taip, mes perkėlėme Silvestį į "Begalybę". Įdomiausia, jog tuos laikus ir būsimą ekspediciją į Resurgamą skyrė trisdešimt metų. Dabar atskleisiu tau paslaptį. Apie ekspediciją sužinojome tik grįžę į Geltakmenį, kur tave užverbavome. Mes manėme, jog ten rasime ir Silvestį.

Kihurė prisiminė savo vyrą Fazilą. O taip, ji gerai žinojo, su kokiais sunkumais susidūrė Voljovos įgula, tačiau nusprendė apsimesti neišmanėle.

- Reikėjo iš anksto pasitikrinti.

- Taip ir padarėme. Tačiau gauta informacija buvo pasenusi keliais dešimtmečiais, kurių skaičius padvigubėjo, kol mes pasiekėme Geltakmenį.

- Na, rizika galėjo pasiteisinti. Toji šeima neatsiejama nuo Geltakmenio, todėl jūs pagrįstai tikėjotės, jog turtuolių atžala tebesišlaistys savo valdose.

- Mes klydome. Vėlgi įdomiausia, kad ilgos kelionės galėjome išvengti. Tuo metu, kai Silvestis pirmą kartą svečiavosi "Begalybėje", jis, ko gero, jau planavo ekspediciją į Resurgamą. Mums tereikėjo atidžiau klausytis.

Kol jos kilo aukštyn liftais ir pėdino tuneliais, vedančiais iš kapitono sektoriaus į pievelę, Voljova nuolat kažką murmėjo į sa-

vo apyrankę. Kihurė numanė, kad ji kreipiasi į vieną iš daugybės dirbtinių laivo asmenybių. Kad ir kaip būtų, triumvira nė žodeliu neužsiminė, ką organizuojanti.

Po šalčio ir prieblandos, kurioje skendėjo kapitono koridorius, žalias laukymės apšvietimas suteikė neapsakomą malonumą. Šiltas oras kvepėjo gėlėmis, erdvėje nutapyti paukščiai atrodė tokie ryškūs, kad blizgančios spalvos rėžė prie tamsos įpratusias Kihurės akis. Priblokšta moteris ne iš karto pastebėjo, kad jos su Voljova ne vienos. Aplink kelmą, nuo rasos žvilgančioje žolėje, klūpėjo dar trys žmonės, įsitaisę vieni priešais kitus. Vienas jų buvo Sadžakis su anksčiau nematyta šukuosena: plaukų kuokšteliu, styrančiu plikos galvos pakaušyje. Antroji figūra priklausė Voljovai, trumpesniais, kampuotus bruožus išryškinusiais plaukais, dėl kurios ji atrodė vyresnė nei moteris, stovinti šalia Kihurės. Trečiasis asmuo - neabejotinai pats Silvestis.

- Prisijungsime prie jų? - pasiūlė Voljova leisdamasi išklerusiais į laukymę vedančiais laiptais.

Kihurė nusekė iš paskos.

- Susitikimas įvyko... - ji pabandė prisiminti, kada Silvestis buvo prapuolęs iš Bedugnės miesto. - Maždaug 2460-aisiais?

- Tiesiai į dešimtuką. - Voljova nustebusi atsigręžė į Kihurę. - Gal tu tyrinėji Silvesčio gyvenimą? Na, tiek to. Svarbiausia, jog mes įrašėme jo viešnagę. Viena mūsų svečio pastaba ganėtinai įdomi, turint omenyje, ką dabar žinome.

- Skamba intriguojančiai.

Kihurė krūptelėjo, nes šiuos žodžius ištarė ne ji. Balsas, regis, atsklido iš užnugario. Pakreipusi galvą moteris išvydo Madmuazelę, stypsančią laiptų viršuje.

- Man derėjo numanyti, jog tu parodysi savo bjaurią fizionomiją, - pareiškė Kihurė nė nesivargindama perduoti žinutės mintimis, nes Volojova pėdino toli priešakyje, be to, jos balsą užgožė paukščių čiulbėjimas. - Tavimi neįmanoma atsikratyti.

- Bent jau žinai, jog aš neišnykau, - atšovė pamėklė. - Antraip turėtum dėl ko nerimauti. Jei išgaruočiau, tai reikštų, jog Saulės Vagis įveikė mano apsaugos priemones. Vėliau eilė ateitų tavo sveikam protui. Man visiškai nesinorėtų spėlioti, kaip į tokią padėtį reaguotų Voljova.

- Užsičiaupk ir leisk klausytis Silvesčio.

- Prašom, - atsiliepė Madmuazelė nesitraukdama iš savo apžvalgos vietos.

Kihurė priartėjo prie triumviros.

- Žinoma, - kreipėsi į ją šalia trijulės stovinti Voljova, - aš galėjau parodyti pokalbio įrašą bet kurioje laivo dalyje. Bet jis įvyko čia, štai kodėl pasirinkau šią vietą. - Kalbėdama ji kyštelėjo ranką į striukės kišenę ir išsitraukė užtamsintus gremėzdiškus akinius, kuriuos prisispaudė prie akių. Kihurė viską suprato: Voljova stokojo implantų, todėl hologramų vaizdą teko perkelti tiesiai į tinklainę. Be akinių ji iš viso nematė figūrų.

- Suprask, - pasigirdo Sadžakio balsas, - tu privalai mums padėti savo paties labui. Ultrų paslaugomis naudojaisi praeityje - pavyzdžiui, kai keliavai į Laskajo Miglyną, - tad labai tikėtina, jog tau jų prisireiks vėliau.

Silvestis įrėmė į kelmą alkūnes. Kihurė tyrinėjo vyriškį atidžiu žvilgsniu. Nors jo projekcijas regėjo ne kartą, rodės, jog šioji kur kas tikroviškesnė nei visos kitos. Gal todėl, kad Silvestis bendravo su porele jai pažįstamų žmonių, o ne anoniminėmis asmenybėmis iš istorinių Geltakmenio epochų. Taip, ko gero. Jis atrodė simpatiškas; matyt, toks ir buvo, nes vargu ar vaizdą kas nors kosmetiškai pakoregavo. Abipus iškilios kaktos krito susiraizgiusios ilgų plaukų sruogos, akys spindėjo ryškiai žalia spalva. Net jeigu tektų pažiūrėti į aukos veidą prieš ją nužudant - jei reikės paklūsti specifiniams Madmuazelės reikalavimas, to greičiausiai nepavyks išvengti, - būtų įdomu išvysti tas akis realybėje.

- Kažkodėl jaučiuosi, lyg mane šantažuotum. - Silvesčio balsas skambėjo tyliausiai iš visos trijulės. - Tu šneki taip, tarytum jus, ultras, vienytų bendras susitarimas. Galbūt kitus ir apmulkintum, Sadžaki, bet ne mane.

- Tuomet užtikrinu, jog kitą sykį, kai prašysi ultrų pagalbos, tavęs lauks nemaloni staigmena, - pareiškė Sadžakis rankoje atsainiai vartydamas medgalį. - Kalbėkime atvirai. Jei atsisakysi pagelbėti, tu ne šiaip prarasi mūsų palankumą. Mes pasirūpinsime, kad neturėtum nė menkiausios galimybės išskristi iš savo gimtosios planetos.

- Abejoju, ar dėl to man kiltų didelių nepatogumų.

Klūpinti Voljova papurtė galvą.

- Mūsų šnipai sako ką kita. Anot gandų, daktare Silvesti, savo ekspedicijai į Povo Deltos sistemą jūs ieškote finansavimo šaltinių.

- Į Resurgamą? - purkštelėjo ilgaplaukis vyriškis. - Ten nieko nėra.

Tikroji, stovinčioji, Voljova pastebėjo:

- Jis aiškiai meluoja. Dabar tai akivaizdu, nors anuomet nusprendžiau, jog mane pasiekusios žinios tebuvo niekuo nepagrįstos paskalos.

Sadžakis kažko paklausė, ir Silvestis įniko teisintis:

- Klausykite, kad ir ką jūs girdėjote, tuo neverta tikėti. Kodėl turėčiau ten belstis? Toje sistemoje vis vien nerasčiau nieko įdomaus. Galite patys patikrinti duomenų bazes.

- Štai kas keisčiausia, - pratarė stovinti Voljova. - Aš pasinaudojau jo patarimu, ir... po velnių, jis sakė tiesą. Sprendžiant iš tuometinių duomenų, nebuvo jokios priežasties, dėl kurios reikėjo rengti ekspediciją į Resurgamą.

- Ką tik minėjai, kad archeologas melavo...

- Teisingai - deja, tai supratau po laiko. - Triumvira palingavo galva. - Žinai, apie tuos įvykius niekada nesusimąstydavau, nors jie, švelniai tariant, keistoki - netgi paradoksalūs. Ekspedicijos laivas išskrido į Resurgamą praėjus trisdešimčiai metų nuo mūsų pokalbio, vadinasi, ganduose vis dėlto slypėjo tiesa. - Voljova linktelėjo į Silvestį, audringai diskutuojantį su klūpinčia jos kopija. - Tačiau tais laikais apie amarantinus niekas nebuvo girdėjęs! Kas gi, velniai rautų, pakurstė jį keliauti į Resurgamą?

- Silvestis turbūt numanė, jog ten kažką aptiks.

- Taip, bet iš kur jis gavo informaciją? Dar prieš ekspediciją sistemą ištyrė automatiniai zondai. Nė vienas jų iš arti neskenavo Resurgamo paviršiaus, todėl neaptiko jokių įrodymų, jog planetoje kadaise gyveno protingos būtybės. Visgi Silvestis apie jas žinojo.

- Nesąmonės.

- Būtent, - sutiko Voljova ir pritūpė prie savo dvynės, taip arti Silvesčio, kad užtamsintuose akiniuose Kihurė įžiūrėjo žalių

jo akių atspindžius. - Ką tu žinojai? - paklausė triumvira. - Kur kas svarbiau, *kaip* sužinojai?

- Jis tau neatsakys, - pastebėjo Kihurė.

- Gal ne dabar, - sumurmėjo Voljova ir šyptelėjo. - Bet neilgai trukus čia sėdės tikrasis Silvestis. Tada ir išgausime atsakymus.

Staiga jos apyrankė ėmė skleisti skambius, varpo dūžius primenančius garsus. Nieko panašaus Kihurė anksčiau negirdėjo, tačiau buvo tikra, jog atsitiko kažkas negera. Virš galvos dirbtinė dienos šviesa nusidažė kruvinu ritmiškai pulsuojančiu atspalviu.

- Kas tai?

- Pavojaus signalas, - paaiškino Voljova pakeldama prie akių ranką. Ji nusiplėšė nuo veido akinius ir įsmeigė žvilgsnį į mažutį apyrankės ekranėlį. Šis taip pat pulsavo raudonai, prisiderindamas prie dangaus ir bloga lemiančių dūžių. Triumviros palydovė matė ekrane slenkančius žodžius, bet neįstengė jų įskaityti.

- Kokio pavojaus? - Voljovos reakcija išgąsdino. Kihurė nė nepastebėjo, kaip išnyko trijulė holograminių žmogystų, tyliai grįžusių į tą laivo prisiminimų kertelę, kuri jas atgaivino.

Triumvira atplėšė nuo apyrankės išblyškusį veidą.

- Vienas iš pabūklų...

- Taip?

- Jis ginkluojasi.

11
Artėjant prie Povo Deltos, 2565-ieji

Jos nuskuodė koridoriumi, kuris iš laukymės vingiavo link artimiausios spindulinės lifto šachtos.

- Ką turi galvoje, - sušuko Kihurė mėgindama perrėkti sirenų gausmą, - sakydama, kad jis ginkluojasi?

Voljova neaušino tuščiai burnos. Pripuolusi prie lifto įsakė jam lėkti tiesiai į centrinę šachtą ir nepaisyti jokių greičio apribojimų. Kai kabina pajudėjo iš vietos, triumvira ir Kihurė įsirėžė į stiklinę sieną; pagreičio jėga taip prislėgė krūtines, kad jos beveik nebeturėjo kuo kvėpuoti. Lifte lempos taip pat nušvito raudoniu

ir ėmė pulsuoti. Tokiu pačiu ritmu tvinkčiojo ir Voljovos širdis. Šiaip ne taip jai pasisekė išspausti:

- Kiekvieną sandėlio pabūklą prižiūri stebėjimo sistemos - kažkuri iš jų ką tik užfiksavo, jog vienas ginklas atgijo.

Triumvira nepridūrė, jog instaliuoti kontrolės programas paskatino sukrutėjęs ginklas. Ji iki šiol manė įsivaizdavusi judesį - išvydusi haliucinaciją, kurią pakurstė vienatvė ir miego stygius, - bet dabar žinojo, kad vaizduotės šėlsmas čia niekuo dėtas.

- Kaip jis gali ginkluotis?

Ką gi, klausimas visiškai natūralus. Bėda ta, jog Voljova nenutuokė, ką atsakyti.

- Belieka tikėtis, kad stebėjimo sistemos pasiuntė netikrą signalą, - burbtelėjo.

- Kodėl jis ginkluojasi?

- Nežinau! Nejau nematai, kokia aš sunerimusi?

Liftas sulėtino greitį, grėsmingai braškėdamas persikėlė į centrinę šachtą ir taip sparčiai nurūko žemyn, kad jas mažne apėmė nesvarumo būsena.

- Kur mes keliaujame?

- Į pabūklų saugyklą, suprantama. - Voljova nudelbė rekrūtę piktu žvilgsniu. - Aš nesuvokiu, kas čia vyksta, Kihure, bet privalau tai pamatyti savo akimis. Noriu pažiūrėti, ką prakeikti gelžgaliai veikia.

- Jeigu jis ginkluojasi, ką tu gali padaryti?

- Nežinau, - kiek įmanoma ramiau atsakė Voljova. - Mėginau išjungti programą, tačiau man nepasisekė. Padėtis, sakyčiau, kiek netikėta.

- Negi jis bandys dislokuotis? Nejau ieškos taikinio?

Voljova dirstelėjo į apyrankę. Galbūt pavojus iš tiesų netikras? Gal paprasčiausiai sugedo priežiūros sistema? Jau verčiau taip ir būtų, antraip, sprendžiant iš parodymų, slenkančių ekranėlyje, jų laukė rimti nemalonumai.

Pabūklas judėjo.

Folkenderis tesėjo savo žodį. Jo operacijos neteikė Silvesčiui nė menkiausio pasitenkinimo. Retsykiais nuolatinį sopulį užtemdydavo agoniško skausmo pliūpsniai. Slukos chirurgas triūsė jau

ne vieną dieną, vis žadėjo sugrąžinti pagrindines regėjimo funkcijas - gebėjimą skirti spalvas, pajusti erdvę ir matyti vientisus, nenutrūkstančius judesius, - bet neįtikino savo paciento, jog turi pakankamai priemonių arba įgūdžių, reikalingų tokiam darbui. Silvestis aiškino Folkenderiui, esą jo akys niekada nebuvo tobulos. Kalvinui stigo technologiškai pažangių instrumentų. Visgi blausiomis spalvomis nusidažiusi, blykčiojanti pasaulio parodija, kurioje jis dabar atsidūrė, negalėjo prilygti netgi primityviam, tėvo dovanotam, regėjimui. Silvestis ne kartą pajuto abejojąs, ar dėl miglotų rezultatų verta kęsti pasibjaurėtiną gydymo procesą.

- Man rodos, tau reikėtų pasiduoti, - sykį pasiūlė jis chirurgui.

- Aš pastačiau ant kojų Sluką, - atsakė Folkenderis, melsvai pilkšva žmogaus formos kiaurymė, virpčiojanti Silvesčio akiratyje. - Jūsų atvejis neką sudėtingesnis.

- Kokia man nauda iš regėjimo? Sluka vis vien neleis susitikti su žmona, o kameros siena išliks kameros siena, kad ir kaip aiškiai ją matyčiau. - Jis prikando liežuvį, nes smilkinius nutvilkė skausmo banga. - Jei atvirai, pradedu manyti, jog būti aklam geriau, nes tuomet nereikia kankintis dėl realybės, kuri užgriūna optinius nervus kiekvieną kartą, kai atmerki akis.

- Jūs neturite akių, daktare Silvesti. - Folkenderis kažką pasuko, ir akiduobes pervėrė dieglys. - Todėl nustokite savęs gailėtis. Taip elgtis nedera. Be to, visai įmanoma, kad jums nebeilgai reikės žiūrėti į šitas sienas.

Silvestis sukluso.

- Ką tai reiškia?

- Tai reiškia, jog netrukus reikalai pajudės į priekį, jei mano girdėtos naujienos bent iš dalies pasitvirtins.

- Kaip informatyvu.

- Atrodo, gana greitai mus aplankys svečiai. - Folkenderis pabrėžė savo žodžius dar vienu skausmo dūriu.

- Man įkyrėjo tos paslaptingos užuominos. Kai sakai "mus", kokią grupuotę turi galvoje? Ir apie kokius svečius kalbi?

- Aš tik girdėjau gandus, daktare Silvesti. Esu tikras, jog netrukus Sluka viską jums papasakos.

- Nė nesvajok. - Silvestis nepuoselėjo jokių iliuzijų dėl to, kuo jis buvo naudingas Tikrojo Kelio šalininkei. Jau iš pat pradžių, atvykus į Mantelį, teko padaryti nemalonią išvadą, kad jį išsaugoti Sluką privertė kažkoks trumpalaikis įnoris - kalinys tarsi atstojo legendinę į spąstus įkliuvusią pabaisą, kuri negalėjo suteikti naudos, užtat kėlė susižavėjimą. Visiškai neaišku, ar Sluka kada nors su juo kalbėtųsi bent kiek rimtesniu reikalu. Na, geriausiu atveju šnektelėtų dėl dviejų priežasčių: dėl noro pabendrauti ne vien su sienomis arba todėl, kad būtų sumąsčiusi naujas žodines kankinimo priemones. Jau ne kartą ji baudėsi užmigdyti Silvestį, kol sugalvos, kaip juo pasinaudoti. "Tave sugaudama elgiausi teisingai, - tvirtindavo Sluka, - ir aš nesakau, jog iš tavęs neįmanoma išpešti naudos. Bėda ta, jog dar nežinau, kuo galėtum praversti. Štai kodėl leidžiu kitiems tave tyrinėti". Tokį požiūrį demonstruojančiai maištininkei ne itin rūpėjo, ar kalinys išgyvens. Gyvas jis praskaidrindavo nuotaiką - be to, nevalia atmesti tikimybės, jog ateityje, kai kolonijoje įsitvirtins Tikrojo Kelio valdžia, jis vis dėlto pasirodys naudingas. Tačiau lygiai taip pat lengvai Sluka būtų sutikusi užmušti Silvestį. Tuomet iš akiračio pranyktų nelemtas kliuvinys, kuris niekada nepapultų į priešų nagus.

Pagaliau chirurgo sukeltos agoniškos kančios atlėgo, prieš akis nušvito švelnesnė šviesa ir daugmaž pakenčiamos spalvos. Silvestis apžiūrėjo savo ranką, pasukiojo gėrėdamasis jos materialumu. Odą vagojo raukšlelės ir vingiuotos įsirėžusios linijos, kurias jis beveik buvo pamiršęs, nors vargu ar nuo tada, kai apako amarantinų tuneliuose, čia praleido daugiau nei porą dešimčių dienų. Geriausiu atveju - keletą savaičių.

- Dabar jūsų akys kaip naujos, - pareiškė Folkenderis kraudamas instrumentus į savo medinį autoklavą. Paskutinę įmetė keistąją pirštinę su galybe manipuliatorių. Nusmaukta nuo moteriškų chirurgo pirštų, ji sutrūkčiojo nelyginant mėšlungiškai drebanti medūza, kurią bangos išmetė į krantą.

- Pašviesk, - įsakė Voljova apyrankei, kai liftas nusigavo iki sandėlio.

Vos tik kabina sustojo, nesvarumo būsena bematant išgara-

vo. Joms teko prisimerkti, nes patalpoje blykstelėjo lempos, nutvieskusios milžiniškus pabūklus.

- Kur jis? - paklausė Kihurė.

- Luktelėk, - atsiliepė Voljova. - Man iš pradžių reikia susiorientuoti.

- Rodos, niekas nejuda.

- Aš irgi nieko nepastebiu... kol kas.

Voljova prisiplojo prie kabinos stiklo mėgindama įžiūrėti, kas slypi už didžiausio ginklo kampo. Ji nusikeikė, liepė liftui leistis dar dvidešimt trisdešimt metrų, galop prisiminė kodą, kuris, perduotas apyrankei, išjungė raudoną pulsavimą ir pavojaus sireną.

- Pažvelk, - tarė Kihurė, kai įsitvyrojo sąlygiška tyla. - Ar ten kažkas kruta?

- Kur?

Ji dūrė pirštu kone statmenai žemyn. Voljova pašnairavo nurodyta kryptimi ir vėl prabilo į apyrankę:

- Papildomas apšvietimas, penktasis ginklų saugyklos kvadratas. - Po pauzės kreipėsi į Kihurę: - Tuojau pamatysime, ką tas *svinja* sumąstė.

- Ar tu kalbėjai nerimtai?

- Apie ką?

- Apie stebėjimo sistemų gedimą.

- Be abejo, ne, - patvirtino Voljova ir vėl pažvairavo į patalpą, kurios didelę dalį, tiesiai po kojomis, apšvietė papildomos lempos. - Tai vadinasi optimizmu... kuris manyje greitai tirpsta.

Ginklas, anot triumviros, buvo iš tų, kurie pajėgtų susprogdinti visą planetą. Triumvira tiksliai nežinojo, kaip jis funkcionavo ir kokių šunybių galėjo iškrėsti, bet šį tą įtarė. Išbandė pabūklą senų seniausiai, nustačiusi pačią silpniausią naikinamąją galią ir nutaikiusi jį į nediduką palydovą. Remiantis visais apskaičiavimais - matematines subtilybes Voljova puikiai išmanė, - ginklas būtų be vargo sudraskęs į skutelius planetą, net jeigu nuo taikinio jį skirtų šimto astronominių vienetų atstumas. Jo viduje sumontuota įranga turėjo kvantinių juodųjų skylių savybes, tačiau pati, nors ir labai keista, neišgaruodavo. Geodezinėje erdvėlaikio struktūroje tas pabūklas kažkaip generuodavo solitoną - pavienę bėgančiąją bangą.

Dabar ginklas atgijo, nors Voljova jo neįjungė. Gigantiškas objektas slydo bėgiais, kurie galų gale nuves jį į atvirą erdvę. Kihurei dingojosi, tarytum ji stebėtų dangoraižį, šliaužiantį per miestą.

- Negi mes neįstengtume jo sustabdyti?

- Aš atvira pasiūlymams. Ką turėjai omenyje?

- Na, privalai suprasti, jog man trūko laiko ilgiems apmąstymams...

- Klok, ką sugalvojai, Kihure.

- Mes galėtume pabandyti užkirsti jam kelią. - Artileristė taip suraukė kaktą, lyg prie visų užgriuvusių problemų būtų prisidėjęs migrenos priepuolis. - Nejau šviesaeigyje nėra keltų?

- Yra, bet...

- Vienu iš jų užblokuok išėjimą. O gal tokios priemonės tau pernelyg primityvios?

- Šiuo momentu posakio "pernelyg primityvu" mano žodyne nerastum.

Voljova dėbtelėjo į apyrankę. Tuo metu ginklas tebečiuožė sandėlio siena panėšėdamas į šarvuotą šliužą, slenkantį savo paliktais gleivių pėdsakais. Sandėlio apačioje prasiskyrė didžiulė diafragma; bėgiai driekėsi tiesiai į kiaurymę, kurioje slypėjo tamsi patalpa. Pabūklas nenumaldomai artėjo prie angos.

- Vieną iš keltų galėčiau pajudinti... bet sugaiščiau per daug laiko, kol perkelčiau jį laivo išorėn. Nemanau, kad mes spėtume...

- Imkis darbo! - suriko Kihurė. Kiekvienas jos veido raumuo spinduliavo įtampą. - Jei tempsi gumą, mes nebeturėsime nė tokios galimybės.

Triumvira linktelėjo nudelbdama rekrūtę įtariu žvilgsniu. Ką Kihurė žinojo? Ji atrodė mažiau suglumusi nei pati Voljova, bet kur kas labiau susijaudinusi, nei to buvo galima tikėtis. Visgi bendražygės idėja nebloga, ją vertėtų išbandyti, nors labai abejotina, ar pastangas lydės sėkmė.

- Mums reikia dar kai ko, - pratarė Voljova bandydama užmegzti ryšį su kosminį keltą valdančiomis laivo sistemomis.

Pabūklas jau čiuožė pro atsivėrusią diafragmą į kitą patalpą.

- Ko?

- Tam atvejui, jei tavo sumanymas neišdegtų. Problema slypi ginklinėje, Kihure. Gal būtent iš ten derėtų pradėti antpuolį?

Artileristė išbalo.

- Ką?

- Aš noriu, kad sėstum į artileristo krėslą.

Liftui skriejant ginklinės pusėn, taip sparčiai didinant greitį, jog kabinos grindys virto lubomis - o Kihurės skrandis baudėsi iškrėsti panašų triuką, - Voljova karštligiškai murmėjo į apyrankę instrukcijas. Keletą erzinančių sekundžių ji paaukojo mėgindama susisiekti su reikalingomis sistemomis; praėjo dar šiek tiek laiko, kol pavyko įveikti porą saugiklių, kurie prie nuotolinio keltų valdymo neprileisdavo asmenų, neturinčių atitinkamų įgaliojimų, ir sušildyti vienos mašinos variklius. Galų gale pastaroji atsikratė savo pančiais ir iš doko išplaukė šviesaeigio išorėn, lėtai lyg snūduriuodama. "Begalybės nostalgijos" varikliai tebeveikė, todėl manevruoti keltu reikėjo itin atsargiai.

- Mane neramina tai, - prabilo Kihurė, - kokių veiksmų pabūklas ketina griebtis išsiveržęs iš erdvėlaivio. Ar mes prie kažko artėjame?

- Prie Resurgamo, suprantama. - Voljova pakėlė akis nuo apyrankės. - Tikėsimės, jog dabar jis neturės progos paleisti šūvio.

Ūmai lifte nušvito Madmuazelės kontūrai; ankštoje kabinoje pamėklė kažkaip sugebėjo įsiskverbti tarp Kihurės ir triumviros.

- Ji klysta. Tai nepadės. Aš kontroliuoju ne tik saugyklos pabūklus.

- Pagaliau prisipažinai.

- Kodėl turėčiau tai neigti? - Madmuazelės fizionomiją nušvietė pasididžiavimo sklidina šypsena. - Jei pameni, į ginklinę persiunčiau savo avatarą. Dabar jis valdo saugyklą. Aš niekaip negaliu įtakoti antrininkės veiksmų. Ji man nepasiekiama lygiai taip pat, kaip aš - Geltakmenyje likusiam originalui.

Liftas pradėjo stabdymo procedūras; Voljova neatplėšė akių nuo sudėtingų rodmenų, slenkančių apyrankės ekranėlyje. Holografinėje diagramoje buvo matyti, kaip keltas juda palei švie-

saeigio korpusą - smulki žuvelė, prilipusi prie glotnaus ryklio šono.

- Tačiau avataras vykdo tavo nurodymus, - atšovė Kihurė. - Tu velniškai gerai žinai, ką jis planuoja.

- O, mano įsakymai buvo labai paprasti. Jei užvaldžius ginklinę pavyktų kontroliuoti sistemas, kurios paspartintų misijos įgyvendinimą, avataras privalo jomis pasinaudoti.

Nustėrusi Kihurė palingavo galva.

- Man rodės, tu norėjai, kad *aš* nužudyčiau Silvestį.

- Šią užduotį pabūklas atliktų anksčiau, nei to galėjau tikėtis.

- Ne, - atrėžė Kihurė suviršikinusi Madmuazelės pastabą. - Tu nenušluosi planetos tam, kad užmuštum vieną žmogų.

- Netikėtai prabilo sąžinės balsas? - šmėkla kietai sučiaupė lūpas ir krestelėjo galvą. - Į Silvestį numojai ranka. Kodėl pradėjai nerimauti dėl kitų? Tave trikdo gerokai išaugsiantis mirčių skaičius?

- Tiesiog... - Kihurė padvejojo žinodama, kad jos žodžiai nesujaudins Madmuazelės. - Tai nežmogiška. Aišku, aš nesitikiu, jog pajėgsi mane suprasti.

Kabina sustojo; prasiskyrus durims, atsivėrė vaizdas į pusiau apsemtą ginklinės pusėn vedantį koridorių. Kihurei prireikė šiek tiek laiko, kol pasisekė susiorientuoti aplinkoje. Per visą kelionę liftu ją kankino bjauriausias, kokį įmanoma įsivaizduoti, galvos skausmas. Nors diegliai pamažėle atlėgo, moteris nedegė noru spėlioti, kas juos sukėlė.

- Pirmyn, - paragino Voljova ir iškėblino iš lifto.

- Tu nesuvoki, kodėl aš pasiryžusi sunaikinti visą koloniją, kad pribaigčiau vieną žmogų, - pareiškė Madmuazelė.

Kihurė nusekė pavymui triumviros iki kelių grimzdama į vandenį.

- Gryna tiesa, po velnių. Beje, nori to ar ne, aš vis tiek pabandysiu tave sustabdyti.

- Neabejoju, jog atsisakytum savo sumanymo, jei žinotum faktus. Dėl tavęs esu priversta skubėti.

- Pati kalta - juk nieko man nepasakoji.

Braunantis pro pertvaras, skirtinguose sektoriuose tyvuliuojančio vandens lygis suvienodėdavo; bangelėse šoktelėdavo ne-

gyvos žiurkės-prižiūrėtojos, išnirusios iš plyšių, kur jos išleido paskutinį kvapą.

- Kur keltas? - paklausė Kihurė.

- Prie vartų į atvirą erdvę, - atsiliepė Voljova pažvelgdama tiesiai jai į akis. - Pabūklas dar nepasirodė.

- Ar tai reiškia, jog mes laimėjome?

- Bent jau nepralošėme. Bet aš vis tiek noriu, kad sėstum į ginklinės krėslą.

Madmuazelė pranyko, tačiau jos balsas tebeskambėjo - keistai duslus, nesugrįžtantis aidu nuo ankštų koridoriaus sienų.

- Jūs nieko nepešite. Ginklinėje man pavaldžios visos sistemos. Veltui švaistote laiką.

- Tuomet kodėl stengies mus sulaikyti?

Šmėkla neatsakė į klausimą.

Dar už dviejų pertvarų moterys išvydo lubose įmontuotą į ginklinę vedantį liuką ir leidosi link jo tekinos. Kai sudrumstas vanduo nustojo tikšti ant kampuotų koridoriaus šonų, Voljova suraukė antakius.

- Čia kažkas vyksta, - murmtelėjo ji.

- Kas?

- Nejau negirdi triukšmo? - triumvira pakreipė galvą. - Jis sklinda iš ginklinės.

Kihurės ausis pasiekė veriantis mechanizmų cypimas, kokį galėtų išgauti sugedęs pramoninis agregatas.

- Kas čia?

- Nežinau. - Patylėjusi Voljova pridūrė: - Bent jau tikiuosi, kad nežinau.

Triumvira atšovė liuką, ir nuo izoliacinio durelių sluoksnio pasipylė purvini šlakai, aptaškę jų pečius. Žemyn nusileido metalinės kopėčios, triukšmas sustiprėjo. Akivaizdu, kad jis sklido iš ginklinės. Šios viduje tviskėjo lempos, kurios raibuliavo, tarytum tarp šviesos spindulių kažkas žaibiškai judėtų.

- Ilja, - prasižiojo Kihurė, - man tai nepatinka.

- Sveika įstojusi į klubą.

Po akimirkos užgaudė apyrankė. Voljovai pasilenkus ir įsmeigus į ją akis, laivą nelauktai sudrebino galingas trenksmas.

Abi moterys sudribo į vandenį, prisiplojo prie slidžių koridoriaus grindų. Kihurė pabandė atsistoti, tačiau užlieta glitėsių bangelės išsikėtojo ant denio. Sekundę kitą ji rijo tirštą masę, primenančią mėšlą, kuriuo teko springti kariuomenėje. Voljova trūktelėjo bendražygę už alkūnių ir pastatė ant kojų. Sužiaukčiojusi Kihurė išspjovė maurus, tačiau burnoje šlykštus prieskonis išliko.

Triumviros apyrankė rėksmingai skelbė pavojų.

- Kokia čia velniava...

- Mes ką tik praradome keltą, - paaiškino Voljova.

- Ką?

- Jį paprasčiausiai susprogdino. - Moteris užsikosėjo. Šlapiu veidu žliaugė vandens lašai. Matyt, jai irgi teko paragauti glitėsių. - Pabūklui nė nereikėjo jo doroti. Šitą darbą atliko pagalbiniai ginklai.

Viršuje ginklinę tebevarstė gąsdinantys garsai.

- Nori, kad ten pakilčiau?

Voljova linktelėjo.

- Dabar privalome pasodinti tave į prakeiktą krėslą, nes kitos išeities nėra. Nesijaudink, aš eisiu tau iš paskos.

- Tik paklausyk, ką ji šneka, - staiga prabilo Madmuazelė. - Liepia tau imtis darbo, nes pačiai trūksta drąsos, kad jį atliktų.

- Arba implantų, - riktelėjo Kihurė.

- Ką sakei? - sukluso Voljova.

- Nieko. - Kihurė pastatė koją ant žemiausio skersinio. - Tik paprašiau senos bičiulės atsiknisti. - Pėda nuslydo nuo gleivėmis aptekusios pakopos. Antruoju bandymu ji sugebėjo tvirčiau įsistverti į kopėčias ir nuleisti antrąją koją ant to paties skersinio. Galva atsidūrė liuko ertmėje - kita kiaurymė, atsivėrusi ginklinės grindyse, žiojėjo maždaug už dviejų metrų.

- Tu nepateksi į vidų, - perspėjo Madmuazelė. - Aš kontroliuoju krėslą. Jei bandysi lįsti į kambarį, prarasi galvą.

- Tokiu atveju mielai pažiūrėčiau į tavo veido išraišką.

- Kihure, nejau dar nesuvokei? Jei liktum begalvė, tatai tebūtų nereikšminga smulkmena.

Jos galva beveik siekė ginklinės grindis. Pro angą Kihurė matė krėslą supantį žiedų formos karkasą, kuris arkomis sukinėjosi visoje patalpos erdvėje. Tokiems akrobatiniams triukams ar-

tileristo sostas nebuvo pritaikytas. Moteris užuodė ozono tvaiką, plūstantį nuo perdegusių energetinių sistemų.

- Voljova! - sušuko ji perrėkdama ūžesį. - Tu sukūrei šitą įrangą. Ar galėtum ją atjungti iš apačios?

- Nutraukti energijos tiekimą krėslui? Žinoma... bet kokia mums iš to nauda? Juk tau reikia prisijungti prie ginklinės.

- Ne visą - tik tiek, kad tas išpera liautųsi judėjęs.

Stojo tyla. Kihurė įsivaizdavo, kaip Voljova stengiasi iškapstyti iš atminties gelmių senovines montavimo schemas. Moteris pati viską instaliavo ginklinėje, tačiau tai įvyko prieš daugelį dešimtmečių skaičiuojant subjektyviu laiku. Vargu ar nuo tada reikėjo modernizuoti tokį vulgariai funkcionalų dalyką, kaip pagrindinį energijos kanalą.

- Na, - pagaliau prabilo Voljova, - užblokuoti energijos tiekimo liniją galėčiau...

Triumvira nukurnėjo šalin pranykdama iš akiračio. Užduotis atrodė elementari: atkirsti energijos tiekimą. Galbūt, pamanė Kihurė, Voljova nubėgo paieškoti kokio nors pjoviklio. Juk laiko liko ne tiek jau daug. Bet ne, bendražygė visuomet nešiodavosi mažutį lazerį, kuriuo nugremždavo audinių pavyzdžius nuo kapitono Branigano. Kol agoniškai lėtai slinko sekundės, Kihurė mąstė apie pabūklą, pamažu iščiuožiantį į atvirą erdvę. Dabar jis veikiausiai pakrypo į savo taikinį, Resurgamą, ir ruošėsi paleisti gravitacinės mirties impulsą.

Viršuje nutyko triukšmas. Krėslas sustingo savo žieduose - sostas, įkalintas elegantiškame arkų narve.

Voljova suriko:

- Kihure, jei ginklinė užfiksuos, kad užblokavau pagrindinę energijos tiekimo liniją, ji prisijungs prie pagalbinės, todėl siūlyčiau paskubėti.

Artileristė iššoko į ginklinę nelyginant spyruoklė, visą kūno svorį perkėlė ant grindų. Liauni metaliniai žiedai dabar atrodė aštresni nei bet kada anksčiau. Ji sparčiai brovėsi pro kabelių raizginius ir nardė tarp krėslą supančių karkasų. Sėdynė nejudėjo, bet kuo arčiau jos pavyks nusigauti, tuo mažiau bus erdvės, jei aparatas netikėtai atgytų. Sienas papuoštų lipnios krešančios raudonos dėmės, pagalvojo moteris, jeigu jis įsijungtų dabar.

Kihurė pasiekė tikslą po akimirkos. Vos tik prisisegė diržus, krėslas suūžė ir šovė pirmyn. Aplinkui ėmė suktis žiedai vartaliodami sėdynę aukštyn žemyn ir į šonus, kol išgaravo bet koks orientacijos pojūtis. Trūkčiojantys judesiai, rodės, tuojau sulaužys sprandą; nuo kiekvieno staigaus kūliavirsčio išsprogdavo akys. Vis dėlto konstrukcija sukinėjosi ne taip įnirtingai kaip anksčiau.

Ji nori mane atbaidyti, dingtelėjo Kihurei, o ne užmušti... bent jau kol kas.

- Nemėgink jungtis prie sistemos, - įspėjo Madmuazelė.

- Bijai, kad pakenksiu tavo sumautam planui?

- Anaiptol. Gal pamiršai Saulės Vagį? Jis tavęs laukia.

Krėslas tebesipurtė, bet ne taip energingai, kad išvaikytų iš galvos mintis.

- Gal jis neegzistuoja, - sąmonėje suformulavo žodžius Kihurė. - Galbūt tu jį sukūrei norėdama dar labiau mane įtakoti.

- Na, tuomet pirmyn.

Kihurė užsivožė ant galvos šalmą, ir iš akių pranyko besiblaškančios kambario sienos. Delną priglaudė prie sąsajos valdymo pultelio. Šį tereikėjo švelniai spūstelėti, norint užmegzti ryšį su sistemomis, leisti savo sąmonę įsiurbti į karinę duomenų abstrakciją, žinomą ginklinės erdvės pavadinimu.

- Nesiryžti, ar ne? Nes tiki manimi. Kai tiktai atsiversi sistemoms, atgal kelio nebus.

Artileristės delnas dar labiau prilipo prie pultelio. Galų gale - nežinia, ar dėl nervinio raumenų virptelėjimo, ar todėl, kad ji žinojo privalanti atlikti šią užduotį - Kihurė nuspaudė mygtuką ir bematant įsismelkė į ginklinės aplinką, kaip ir anksčiau, kai per apmokymus tekdavo susidoroti su tūkstančiais taktinių simuliacijų. Iš pradžių užplūdo erdviniai duomenys: miglotą jos kūno vaizdą pakeitė šviesaeigis ir kosmoso sektorius, kuriame laivas skrido, vėliau įniko reikštis hierarchiniai trafaretai, informuojantys apie taktinę/strateginę padėties pusę, nuolat pateikiantys naujas žinias, tikrinantys savo prielaidas, atgaivinantys realiajame laike išbandytas simuliacijas.

Moteris susiliejo su ginkline.

Pabūklas sustingo už poros šimtų metrų nuo laivo. Jo virbai styrojo nukreipti į Resurgamą (su tam tikra menkute paklaida -

viskuo kalti reliatyvistiniai šviesos iškreipimo poveikiai, įtakojami gan kuklaus šviesaeigio greičio). Prie durų, pro kurias išniro ginklas, ant korpuso juodavo kosminio kelto palikta dėmė. Šen bei ten Kihurė pastebėjo įlenkimus. Ją apėmė nemalonus stingulys, kai į darbą kibo autoremontinės sistemos. Gravitacijos sensoriai užfiksavo virpulius, sklindančius iš ginklo. Tuo tarpu Kihurę periodiškai - ir vis dažniau - užvaldydavo jausmas, tarsi į ją tvokstelėdavo vėjo gūsis. Matyt, pabūklo viduje, aplink savo veleną, sparčiau ėmė suktis juodosios skylės.

Moterį apuostė kažkokia esybė, ne iš išorės, o iš pačios ginklinės.

- Saulės Vagis tave pastebėjo, - pranešė Madmuazelė.

- Nusispjaut, - atšovė Kihurė, nematerialias rankas kišdama į kibernetiškai generuotas pirštines. - Aš užmezgiau ryšį su laivo apsaugos priemonėmis. Man pakaks kelių sekundžių.

Deja, įvykiai klostėsi ne pagal planą. Ginklai elgėsi kitaip negu simuliacijose ir spyriojosi nesiruošdami paklusti jos norams. Intuicija pakuždėjo Kihurei, jog dėl jų kažkas grumiasi, o ji tiesiog prisijungė prie kovos.

Madmuazelė, tiksliau, jos avataras stengėsi atkirsti kelią nuo apsauginių korpuso ginklų, neleisti jų panaudoti prieš pabūklą, kurio Kihurė negalėjo pasiekti dėl storo ugniasienių sluoksnio. Tačiau kas Madmuazelei priešinosi, kas bandė pasukti ginklus reikiama kryptimi? Saulės Vagis, žinoma. Ji pajuto keistąją esybę - milžinišką, galingą, tačiau siekiančią išlikti nematoma, klastingą, maskuojančią savo veiksmus įprastais duomenų perdavimo procesais. Ilgus metus tai būtybei puikiai sekėsi mulkinti Voljovą. Bet dabar Saulės Vagis buvo priverstas užmiršti apdairumą it krabas, kuris dėl atslūgstančios bangos kraustosi iš vienos slėptuvės į kitą. Jis nė iš tolo nepriminė žmogaus ar kasdieniškos asmenybės simuliacijos. Atrodė, jog Saulės Vagis įkūnijo gryną duomenų pavidalo sąmonę.

Esybė asocijavosi su nebūtimi - gąsdinančiai sisteminga šios dalele.

Negi Kihurė rimtai ketino suvienyti jėgas su tuo padaru?

Gal ir taip. Jei tik tokiu būdu įmanoma sustabdyti Madmuazelę.

- Tu dar gali atsitraukti, - pasigirdo šmėklos balsas. - Dabar jis užsiėmęs ir nenori eikvoti savo energijos, kad į tave įsibrautų. Tačiau padėtis greitai pasikeis.

Pagaliau Kihurė perėmė taikymo sistemų kontrolę, kuri, tiesa, funkcionavo vangiai. Ji nustatė pabūklo koordinates ketindama užtvindyti sektorių naikinamąja galia. Nūnai tereikėjo luktelėti, kol Madmuazelė nebevaldys ginklų, bent jau mikrosekundei, nusitaikyti ir iššauti.

Regis, pamėklės gniaužtai atsileido. Artileristė drauge su Saulės Vagiu artėjo prie pergalės.

- Liaukis, Kihure, tu nežinai, kas pastatyta ant kortos.

- Apšviesk mane, kale. Išklok svarbias naujienas.

Pabūklas tolo nuo korpuso, ir Madmuazelė pabūgo dėl jo saugumo, tačiau gravitacinis pulsavimas taip paspartėjo, kad bemaž susiliejo į vieną visumą. Neaišku, kada ginklas turėjo driokstelėti, bet Kihurė įtarė, jog laukti liko neilgiau kaip porą sekundžių.

- Klausyk, Kihure, - prabilo Madmuazelė, - tau maga išgirsti tiesą?

- Tu velniškai teisi.

- Tuomet pasiruošk. Netrukus viską sužinosi.

Staiga - vos moteris spėjo įprasti prie ginklinės erdvės - ją įsiurbė kažkur kitur. Keisčiausia, jog toji vieta pasirodė besanti jos dalimi, apie kurios egzistavimą Kihurė iki šiol nenutuokė.

Ji atsidūrė kovos lauke apsupta burbulinių maskuojančiomis spalvomis nudažytų palapinių ir laikinų ligoninės skyriaus bei vadavietės funkcijas atliekančių aptvarų. Virš stovyklavietės švytėjo dangaus žydrynė, išvagota debesų sruogelėmis ir purvinų garų dryžiais. Rodės, jog į stratosferą savo vidurius išvertė kažkoks gigantiškas kalmaras. Aukštybėse nardė gausybė strėlės formos reaktyvinių naikintuvų. Žemiau jų sklendė nuotoliniu būdu valdomi dirižabliai, dar žemiau ūžė kolbos pavidalo transportiniai sraigtasparniai, kreivasparniai ir vertikaliai kylantys orlaiviai, sutrumpintai vadinami vertikais, kurie skraidė stovyklos periferijoje, retsykiais nutūpdavo, kad atsikratytų šarvuotais personalo transporteriais, pėstininkų būriais, greitosios pagalbos įranga arba ginkluotais mechaniniais patarnautojais. Prie aptvertos teritorijos driekėsi žolėta, išdeginta aikštelė, kur tupėjo šeši del-

tasparniai belangiai orlaiviai - savo atspalviu jų paviršiai niekuo nesiskyrė nuo saulės išblukintos žemės, diafragminės durys žiojėjo atviros, pasirengusios priimti tikrintojus.

Kihurė kluptelėjo ir vos nesudribo ant žolės. Ji vilkėjo karišką uniformą, išmargintą chaki spalvos dėmėmis. Rankoje laikė lengvą šaunamąjį ginklą, kurio rankenos kontūrai sutapo su delno linijomis. Ant galvos kėpsojo šalmas, po jo apvadu kybančiame monoklyje buvo matyti dvimačiai rodmenys, šiluminis iš dirižablio persiunčiamas mūšio zonos žemėlapis.

- Prašom eiti čia.

Vyriškis balta kepure nuvedė ją į vieną burbulinę palapinę. Viduje adjutantas paėmė moters šaudyklę, ją identifikavo ir įgrūdo į karkasinį stovą prie kitų aštuonių skirtingos naikinamosios galios ginklų. Kihurė pastebėjo elementarius, tokius kaip jos, šautuvus, rimtesnius žaisliukus, galinčius vienu metu ištaškyti kareivių kuopas, ir baisiausią ant peties užverčiamą antimaterinį agregatą, kuriuo nesinorėtų naudotis, jei esi tame pačiame žemyne, kaip ir priešai. Dirižablių perduodamas duomenų srautas suraibuliavo ir išnyko, kadangi palapinę gaubė nuo šnipų apsaugantys statiniai trikdžiai. Ji pakėlė monoklį virš šalmo apvado, tuo pačiu judesiu nusibraukė nuo akių prakaituotų plaukų sruogą.

- Eikite čia, Kihure.

Vyrai nuvedė ją pro palapinės skyrių, pilną gultų, ant kurių tysojo sužeistieji, ir medikų patarnautojų, svyruojančių virš pacientų lyg mechaninės žalios gulbės. Iš išorės atsklido reaktyvinių naikintuvų švilpimas ir sprogimų griausmas, tačiau palapinėje į garsus niekas nereagavo.

Galop ją įleido į mažutį kvadratinį kambarėlį, kuriame testovėjo vienas stalas. Sienas puošė transnacionalinės Šiaurės Koalicijos vėliavos, o rašomojo stalo kampe, ant bronzinio pagrindo, sukosi didžiulis Skajaus Persvaros gaublys, veikiantis geologiniu režimu, kitaip tariant, švytintis įvairių sausumos masyvų ir kitų vietovių tipų spalvomis, užuot demonstravęs politinių vienetų sienas, dėl kurių vyko įnirtingi mūšiai. Kihurės jis nedomino, nes visą moters dėmesį prikaustė žmogus, įsitaisęs už rašomojo stalo, dėvintis uniformą: susagstytą gelsvai žalią tuniką auksiniais ant-

pečiais. Ant krūtinės puikavosi blizgantys Šiaurės Koalicijos medaliai. Juodi jo plaukai žvilgančiomis sruogelėmis buvo sulaižyti atgal.

- Atleisk, - tarė Fazilas, - jog mums tenka susitikti būtent taip. Jeigu jau čia esi... - jis pamojo į kitą kambario pusę. - Prisėsk. Mudu privalome šį tą aptarti. Ir kuo skubiau.

Kihurė mintyse išvydo kitą vietą, lyg per miglą regėjo metalu apkaltą patalpą, kurioje kybojo kažkoks krėslas. Nors atsiminimai privertė sunerimti - tarytum būtų reikėję branginti kiekvieną sekundę, - jie atrodė nerealūs palyginti su šiuo kambariu. Moteris nepajėgė atplėšti akių nuo Fazilo, beveik nepasikeitusio nuo tada, kai teko paskutinį kartą (kur ir kada?) jį matyti. Tiesa, šiuo metu vyro skruostą vagojo anksčiau nepastebėto rando pėdsakai. Maža to, jis užsiželdino ūsus ar bent jau pakeitė savo juodus trumpus šerius, leisdamas jiems sutankėti ir taip ataugti, jog dabar plaukeliai dabitiškai nukaro abipus viršutinės lūpos.

Moteris priėmė pasiūlymą ir tūptelėjo ant sulankstomos kėdės.

- Madmuazelė baiminosi, jog to neišvengs. - Fazilo lūpos vos krutėjo po ūsais. - Todėl ėmėsi tam tikrų priemonių. Geltakmenyje tau implantavo prisiminimus, kuriuos nusprendė aktyvuoti tavo sąmonėje tuomet, kai galės iš jų išpešti naudos. - Kihurės vyras ištiesė ranką ir pasuko gaublį, po akimirkos staigiu judesiu jį sustabdė. - Beje, procedūra, atgaivinanti prisiminimus, jau seniai prasidėjo. Pameni migrenos priepuolį, užpuolusį tave lifte?

Kihurė suvokė, kad jai reikalinga kokia nors atrama, realybės pojūtis, kuriuo būtų galima pasitikėti.

- Kas čia?

- Patogi aplinka, - atsakė Fazilas, - dalinai suformuota iš tavo prisiminimų, kuriais pasinaudojo Madmuazelė. Pavyzdžiui, šis pasimatymas... argi ne taip pirmą kartą mudu susitikome, brangioji? Operacijų valdymo centre, ant septyniasdešimt aštuntosios kalvos, per centrinės provincijos kampaniją, prieš antrojo raudonojo pusiasalio puolimą? Tave atsiuntė į vadavietę, nes aš ieškojau žmogaus infiltracijos misijai. Kareivio, pažįstančio neapsaugotus Pietų Koalicijos kontroliuojamus sektorius. Mūsų komanda buvo šauni, ar ne? Visais atžvilgiais. - Fazilas pasiglostė ūsus, vėl bakstelėjo į gaublį. - Aišku, aš, tiksliau, ji perkėlė tave čia ne var-

dan gerų senų laikų. Tas faktas, jog Madmuazelė atgaivino šiuos prisiminimus, reiškia vieną dalyką: tau bus atskleistos tam tikros tiesos. Svarbiausia, ar esi joms pasirengusi?

- Žinoma, aš... - Kihurė prikando liežuvį. Fazilo žodžiai skambėjo beprasmiškai, juolab kad ją glumino atsiminimai apie kitą vietą - metalinį kambarį, kuriame blaškėsi juodas krėslas. Viduje kirbėjo nuojauta, jog toje aplinkoje liko kažkokie neišspręsti reikalai. Kad ir kur egzistavo patalpa, moteris neabejojo privalanti ten grįžti, idant pratęstų kovą. Ji negalėjo prisiminti, į kokį mūšį įsivėlė, bet jautė, jog laiko atsargos nenumaldomai senka ir šioji diversija atitraukia dėmesį nuo svarbesnių dalykų.

- O, nesijaudink, - numojo ranka Fazilas, tarsi perskaitęs jos mintis. - Visa tai nevyksta tikrovėje - nevyksta netgi pagreitintu realiuoju ginklinės laiku. Nejau tau neteko susidurti su tokia būsena, kai miegi, o tave žadinantys aplinkos veiksniai įsilieja į sapną? Pavyzdžiui, tavo veidą laižo šuo, tuo tarpu tu sapnuoji, jog iškrenti iš laivo į jūrą. Nors tame laive praleidai visą sapną. - Jis patylėjo. - Prisiminimai, Kihure... prisiminimai atklysta į galvą akimirksniu. Sapnas atrodė tikroviškas, tačiau jį sukūrei tuo momentu, kai šuo ėmė lyžčioti tavo skruostus. Atbuline eiga. Jis nesitęsė ištisas valandas, kol tu miegojai. Prisiminimai tapatūs sapnams.

Fazilui užsiminus apie ginklinę, Kihurės sąmonėje kristalizavosi kambario sąvoka. Vis labiau tvirtėjo įsitikinimas, kad jai reikia ten būti - reikia sugrįžti į mūšį. Nors dar nepaaiškėjo *kodėl*.

- Madmuazelė, - tęsė Fazilas, - galėjo pasirinkti bet kokį tavo praeities momentą arba sukurti aplinką iš atsiminimų nuotrupos. Tačiau ji manė, jog tavo sąmonei vertėtų suteikti atitinkamą būseną, kurioje karinių reikalų aptarimas atrodytų natūralus.

- Karinių reikalų?

- Jei konkrečiau, vieno karo. - Fazilas nusišypsojo, ir ūsų kampučiai pakilo aukštyn tarytum demonstruodami inžinerinius principus, pritaikytus gembinio tilto statybose. - Tokio, apie kurį tu niekada neskaitei. Deja, jis įvyko pernelyg seniai. - Kihurės vyras atsistojo, pasitaisė tuniką, trūktelėjo žemyn diržą. - Siūlyčiau pereiti į pasitarimų kambarį.

12
Skajaus Persvara, 61 Gulbė-A, 2483-ieji (simuliacija)

Nieko panašaus į pasitarimų kambarį, į kurį Fazilas ją atvedė, Kihurei dar neteko regėti. Erdvi patalpa tiesiog negalėjo tilpti burbulinėje palapinėje. Nors moteris matė, kaip veikia patys įvairiausi projekciniai įtaisai, nė vienas nebūtų įstengęs parodyti to, kas atsivėrė priešais jos akis. Dvidešimties metrų pločio grindis (virš jų, palei sienas, driekėsi tilteliai metaliniais turėklais) dengė galaktikos žvaigždėlapis.

Kodėl šio žvaigždėlapio negalėtų pavaizduoti jokie jai žinomi projektoriai? Atsakymas labai paprastas. Įsmeigusi į jį akis moteris išvydo - kažkaip įžiūrėjo - kiekvieną galaktikos žvaigždę, nuo vėsiausios, vos smilkstančios rusvos nykštukės iki įkaitusios, baltos supermilžinės. Ne šiaip pastebėjo žėrinčius dangaus kūnus, bet tiesiog aprėpė juos vienu žvilgsniu. Išvydo visus ir kiekvieną atskirai.

Kihurė suskaičiavo žvaigždes.

Keturi šimtai šešiasdešimt šeši milijardai trys šimtai vienuolika milijonų dvidešimt du tūkstančiai aštuoni šimtai vienuolika... Staiga baltoji supermilžnė sprogo kaip supernova, ir iš gauto skaičiaus Kihurė atėmė vienetą.

- Tai savotiška gudrybė, - pratarė Fazilas. - Kodifikavimas. Galaktikoje yra daugiau žvaigždžių nei ląstelių žmogaus smegenyse, todėl bandymai pažinti jas visas pareikalautų iš tavęs pernelyg daug jungiamosios atminties. Be abejo, tai nereiškia, jog visažinystės pojūčio neįmanoma perteikti simuliacijos būdu.

Galaktika atrodė pernelyg raiškinga, kad galėtų vadintis žvaigždėlapiu. Kihurė ne tik visiškai tiksliai užfiksavo žvaigždžių spalvas, apimtis, ryškumą, dvinarius ryšius, koordinates ir greičius, bet ir regionus, kurių centre, apgaubtos tirštėjančių dūmų šydo, užgimė kaistantys saulių embrionai. Naujai susiformavusias žvaigždes supo protoplanetinės medžiagos diskai ir pačios planetinės sistemos - mikroskopiniai trupinėliai, pagreitintai besisukantys aplink saules. Pasenusios žvaigždės atsikratė fotosferų lukšto, išspjaudamos jį į tarpžvaigždinę terpę: pagrindinę

protoplazminę talpyklą, iš kurios galų gale susikurs būsimos dujinių dangaus kūnų, pasaulių ir kultūrų kartos. Ten pat savo energiją siuntė vėstančios supernovų liekanos. Šen bei ten žvaigždžių sprogimų zonose ji pastebėdavo pulsarus, kurie šaudė radijo bangų pliūpsniais, vis lėčiau, bet stebėtinai ritmiškai, nelyginant laikrodžiai, užmiršti didinguose rūmuose ir pagaliau vėl aptikti - dabar jie tiksės iki mirties, o akimirkos tarp caksėjimų ilgės iki žvarbios amžinybės. Kai kuriose liekanose Kihurė pamatė juodąsias skyles; viena iš pastarųjų, itin masyvi (šiuo metu ramybės būklės), žiojėjo galaktikos viduryje, tarp daugybės pasmerktų žvaigždžių, kurios vieną dieną spiralėmis nušvilps link juodosios skylės ribos, įvykių horizonto, ir draskomos į gabalus pakurstys apokaliptinį Rentgeno spindulių sprogimą.

Tačiau galaktika asocijavosi ne vien su astrofizikos mokslu. Rodės, jog senųjų atsiminimų sluoksnį tyliai užklojo naujas, nes Kihurė ūmai pajuto turinti gerokai daugiau žinių. Tarp žvaigždžių knibždėjo gyvybė; didingame, lėtai besisukančiame galaktikos diske pseudopadrikai išsibarstė milijonai kultūrų. Bet jos egzistavo praeityje... labai tolimoje praeityje.

- Maždaug prieš milijardą metų, - patikslino Fazilas. - Žinant, jog visata vos penkiolika kartų vyresnė, tai - nemenkas laiko tarpas, ypač galaktikos mastu. - Kihurės vyras pasviro virš turėklų, šalia moters, ir nūnai juodu priminė įsimylėjėlių porelę, spoksančią į savo atspindžius tamsiame, duonos kruopelėmis nusėtame ančių tvenkinyje. - Jei tau reikia aiškesnio vaizdo, galiu pasakyti, jog prieš milijardą metų žmonės neegzistavo. Kaip ir dinozaurai, kurie pradėjo vystytis vos prieš keletą šimtų milijonų metų. O mes regime gilų prekambrą. Gyvybė Žemėje jau atsirado, tačiau ne daugialąstė - geriausiu atveju viena kita pintis. - Fazilas vėl pažvelgė į galaktikos atvaizdą. - Bet taip buvo ne visur.

Maždaug milijonas rasių (žinoma, Kihurė galėjo pateikti tikslų skaičių užsimaniusi pasirodyti pedantiškai konkreti kaip vaikas, sakantis savo amžių mėnesio tikslumu) neužgimė vienu metu; jų gyvavimo laikotarpiai irgi tarpusavyje skyrėsi. Anot Fazilo (nors kažkur pasąmonėje ji pati viską suprato), galaktikai prireikė keturių milijardų metų, kad pasiektų minimalią brandos stadiją, kurioje imtų vystytis protingos būtybės. Vis dėlto jos neiš-

dygo sutartinai. Protui teko įveikti ilgą pažangos kelią. Kultūrų bendrijoje netrūko gyvenančių tokiuose pasauliuose, kuriuose dėl vienos ar kitos priežasties evoliuciniai procesai vyko lėčiau, o gyvybės rūšių dominavimą įtakodavo dažnos katastrofos.

Bet pagaliau, porą ar trejetą milijardų metų besivysčiusios pasaulių paviršiuose, kai kurios iš kultūrų pakilo į kosmosą ir netrukus išplito po galaktiką, nors nestigo ir namisėdų, pasitenkinusių tuo, jog kolonizavo savo saulės sistemas arba artimąją gimtųjų planetų erdvę. Šiaip ar taip, plėtros tempai tiesiog stulbino, laivai išvystydavo nuo vienos šimtosios iki vienos dešimtosios šviesos greičio. Iš pirmo žvilgsnio tai priminė vėžlio žingsnius, bet iš tiesų kolonizavimas vyko žaibiškai. Juk galaktikai buvo milijardai metų, o siauriausioje vietoje jos skersmuo siekė vos šimtą tūkstančių šviesmečių. Niekuo nesuvaržyti kosminiai klajūnai būtų okupavę visą galaktiką per kokius nereikšmingus porą dešimčių milijonų metų. Jei taip ir būtų atsitikę - tai yra jei valdžią būtų užgrobęs tikras imperialistas, - įvykiai galėjo pakrypti visai kitokia linkme.

Tačiau pirmoji rasė, jau pristabdžiusi plėtrą, susidūrė su kitų, jaunesnių, gyvybės rūšių ekspansija. Antroji civilizacija nenusileido pirmajai nei technologijomis, nei agresyvumu. Nieko nuostabaus, jog kilo galaktinis karas, netikėta kibirkščiuojanti trintis tarp dviejų augančių imperijų, kurios įsirėžė viena į kitą kaip du milžiniški smagračiai. Laikui bėgant, konflikte ėmė dalyvauti daugiau sustiprėjusių kultūrų. Ir galop vienaip ar kitaip į mūšius įsitraukė keletas tūkstančių po kosmosą klajojančių civilizacijų. Jos suteikė kovai įvairiausius vardus - žmonių kalboje netgi nepavyktų rasti daugumos atitikmenų, - tačiau dažniausiai skambėjo Aušros karo pavadinimas. Atsižvelgiant į tarprasinio bendravimo sunkumus, tai buvo pats tiksliausias vertimas.

Karo veiksmai įsiliepsnojo visoje galaktikoje (ir netgi keliose mažesnėse, supančiose Paukščių Taką). Aršių grumtynių aukomis tapo ne vien planetos, bet ištisos saulių sistemos, žvaigždžių spiečiai, spiralinės atšakos. Kihurė suprato, jog karo pasekmes įmanoma pamatyti netgi dabar, jei tik žinojai, kur žiūrėti. Pavyzdžiui, į galaktikos regionus, kur susikaupė nenormaliai daug negyvų nykštukių, kur žvaigždės atrodė keistai išsidėsčiusios, kur išliko šviesmečius aprėpiančių ginklų sistemų liekanos. Tam

tikrose srityse tvyrojo tuščia erdvė, nors ten turėjo švytėti dangaus kūnai. Netrūko ir žvaigždžių, aplink kurias - pagal visuotinai priimtą saulės sistemų formavimąsi nulemiančią dinamiką - privalėjo suktis planetos, tačiau pastarųjų vietą užėmė šalti uolienų luitai. Aušros karas tęsėsi ilgiau nei karščiausių žvaigždžių evoliucija. Tačiau galaktikos masteliu jis, laimei, prilygo trumpam transformaciniam spazmui.

Nuo konflikto, ko gero, nukentėjo visos kultūros, ir pergalės neiškovojo nė vienas iš karo dalyvių. Skaičiuojant galaktikos laiku, kovos neprailgo, tačiau per tą laiką atskiros rūšys spėjo išsivystyti ir degeneruoti, susilieti su kitomis civilizacijomis arba jas asimiliuoti, neatpažįstamai modifikuotis, iš organinių būtybių virsti pusiau mechaninėmis. Kai kurios net apsuko visą ratą: tapo mašinomis, bet vėliau, pasikeitus aplinkybėms, susigrąžino organinę prigimtį. Kitos ryžosi pasitraukti iš karo scenos. Atsirado ir tokių, kurios transformavosi į duomenis ir persikėlė į slaptas kompiuterines matricas. Arba paprasčiausiai susinaikino.

Bet galų gale viena civilizacija taip sustiprėjo, kad savo jėgomis pranoko likusias. Kitados jos atstovai greičiausiai įkūnijo nereikšmingus pagrindinių kautynių veikėjus, tačiau paskui, visuotinio nuosmukio periodu, sugebėjo išsikovoti valdžią. O gal tą kultūrą sudarė kovų išvargintų rūšių koalicija. Jie turbūt patys neturėjo tikslios informacijos apie savo kilmę. Naujosios rasės būtybės panėšėjo - bent jau tuomet - į mašinų ir chimerų hibridus, išsaugojusius vos pastebimus stuburinių gyvūnų bruožus. Jos netgi nesivargino sumąstyti sau vardo.

- Visgi tie padarai vardą gavo, - tarė Fazilas, - norėjo to ar ne.

Kihurė pažvelgė į savo vyrą. Jam pasakojant Aušros karo istoriją, moteris pamažu pradėjo orientuotis, kur papuolusi, suvokė, jog atsidūrė simuliuotoje aplinkoje. Fazilo pastabos apie Madmuazelę galutinai pažadino prisiminimus apie realybę ir ginklinės patalpą. Dabar Kihurė žinojo, jog šioji vieta, kupina pakoreguotų praeities nuotrupų, tebuvo sąmonės projekcija. Priešais stovėjo ne Fazilas, o pakankamai tikroviška iš jos atminties gelmių išgriebta kopija.

- Kaipgi jie vadinosi?

Vyro simuliacija atsiliepė po pauzės, spinduliuodama teatrališką orumą:

- Slopintojais. Taip buvo pavadinti dėl rimtos priežasties. Ir tu ją netrukus išgirsi.

Savo žodį jis tesėjo. Žinios užgriuvo Kihurę kaip slegiantis ledynas - kaip amžinasis, niekada neištirpsiantis įšalas. Ji suprato dar vieną dalyką, dėl kurio, žinoma, Madmuazelė ir atgaivino prisiminimų simuliaciją - suprato, kodėl Silvestis privalo mirti.

Ir jei dėl jo žūties teks paaukoti visą planetą... ką gi, tokia kaina nebūtų per aukšta.

Sargybiniai atšovė kameros duris tuo momentu, kai paskutinės operacijos išsekintas Silvestis užsnūdo.

- Pabusk, miegaliau, - paragino aukštesnis iš jųdviejų, kresnas vyriškis žilstelėjusiais nukarusiais ūsais.

- Ko jums reikia?

- Mes nenorėtume sugadinti staigmenos, - atšovė kitas sargybinis, ginkluotas į žebenkštį panašus individas.

Vyrai akivaizdžiai stengėsi, kad kalinys prarastų orientaciją, nes vedė jį klaidžiu, perdėm vingiuotu keliu. Savo tikslą veikiai pasiekė. Sektorius, į kurį trijulė nusigavo, atrodė nepažįstamas; galbūt jie atsidūrė kažkokioje senoje, Slukos žmonių restauruotoje, Mantelio dalyje arba visiškai naujuose, po okupacijos išraustuose, tuneliuose. Kurį laiką Silvestis spėliojo, ar tik jo neperkrausto į kitą vienutę, tačiau tokia tikimybė buvo mažai tikėtina - kalinio drabužius sargybiniai paliko kambaryje, juolab kad ne taip seniai keitė paklodes. Folkenderis minėjo, esą Silvestį artimiausiu metu gali aplankyti svečiai, bet maištininkai, matyt, nusprendė pakoreguoti planus.

Neilgai trukus paaiškėjo, kad savo ketinimų jie nepakeitė.

Sargybiniai atvėrė duris į kambarį, gryną jo kameros kopiją - identiška pilka aplinka, ertmė maistui. Širdyje netgi išsikerojo tas pats gniuždantis jausmas, jog sienas supa neapsakomai stori stalkalnio sluoksniai. Akimirką Silvestis spėliojo, ar tiktai pojūčiai jo neapgavo. Visai įmanoma, jog sargybiniai paprasčiausiai vedžiojo jį ratais, kol pagaliau sugrąžino į senąją belangę. Priekaištauti porelei nė kiek nesinorėjo... bent jau pavyko pramankštinti kojas.

Jis atidžiau įsižiūrėjo į patalpą ir suprato patekęs visai į kitą vietą. Ant lovos sėdėjo Paskalė. Kai moteris pakėlė akis, Silvestis pamatė, kad žmona sukrėsta nemažiau už jį patį.

- Jums skirta valanda, - paskelbė ūsuotis ir tėkštelėjęs savo partneriui per nugarą uždarė duris. Silvestis jau buvo įžengęs į kambarį.

Paskutinį kartą, kai teko regėti Paskalę, ji puikavosi vestuvių suknele; plaukai krito žemyn tviskančiomis purpurinėmis bangomis; aplink nuotaką lyg armija fėjų sklandė akį traukiačios holografmos. Dabar moteris vilkėjo kombinezoną, pilką ir apdribusį kaip Silvesčio drabužiai. Plaukai įgavo glotnaus juodo dubens formą; akys buvo paraudusios, tikriausiai nuo nemigos arba kraujosruvų, o gal nuo vieno ir nuo kito. Ji atrodė liesesnė ir mažesnė nei anksčiau - turbūt todėl, kad kiūtojo susikūprinusi, parietusi basas kojas... tarytum tamsus kupstelis baltos vienutės fone.

Silvestis neprisiminė, kada matė ją tokią trapią ir gražią. Sunku patikėti, jog priešais sėdėjo žmona. Jis pagalvojo apie perversmo dieną, kai Paskalė kantriai lūkuriuodama kasinėjimų teritorijoje pateikė klausimus, kurie vėliau Silvesčio esybėje - kuo jis buvo, ką darė ir ką pajėgė nuveikti - atvėrė kraujuojančią žaizdą. Kaip keista, jog iš pažiūros tarpusavyje nesusiję įvykiai atvedė juodu į šitą nuošaliausią, kokį tik galima įsivaizduoti, kambarį.

- Man vis tvirtino, kad esi gyva, - prabilo jis. - Bet aš tikriausiai niekada iki galo jais netikėjau.

- O man sakė, jog tu sužeistas, - tyliai atsiliepė Paskalė tarsi bijodama skambesniu balsu išsklaidyti sapną. - Į smulkmenas nesigilino. Aš pati nedrįsau klausti, nes būgštavau išgirsti tiesą.

- Jie mane apakino. - Silvestis palietė kietą akių paviršių pirmą kartą po operacijos. Vietoj įprastos skausmo supernovos tepajuto miglotą peršulį. Šis išblėso atitraukus pirštus.

- Bet dabar tu matai.

- Taip. Tiesą pasakius, tavo vaizdas - pirmasis, dėl kurio vertėjo susigrąžinti regėjimą.

Moteris pakilo nuo lovos, prigludo prie vyro krūtinės, koja užkabino jo blauzdą, tokia lengvutė ir gležna, kad Silvestis nedrį-

so atsakyti tuo pačiu, baimindamasis ją sutraiškyti. Vis dėlto jis priglaudė prie savęs Paskalę, kuri irgi atrodė sunerimusi. Juodu priminė šmėklas, negalinčias patikėti viena kitos realumu. Abu sustingo ir labai ilgai - regis, ištisas valandas - stovėjo apsikabinę. Laiko tėkmė prarado reikšmę. Ją tarsi pavyko sustabdyti vien valios jėga. Silvestis gėrėjosi žmonos veidu, tuo, kaip Paskalė sugebėjo įžvelgti kažką žmogiška net jo tuščiose akyse. Kadaise ji nedrįsdavo žiūrėti į būsimo vyro veidą, jau nekalbant apie dirbtinius jo regėjimo organus, tačiau tie laikai seniai praėjo. Tuo tarpu jam niekada nebuvo sunku spoksoti į Paskalės akis, nes ji nepastebėdavo tiriančio žvilgsnio. Dabar Silvestis troško, kad žmona suprastų, į ką jis stebeilijasi; geidė, kad Paskalė žinotų, kaip ji svaigina savo vyrą.

Netrukus jie ėmė bučiuotis, dar po kurio laiko nerangiai nuvirto ant lovos. Paskubomis išsivadavo iš kombinezonų, sumetė drabužius į krūvą, šalia lovos. Įdomu, dingtelėjo Silvesčiui, ar juos stebi? Tokia galimybė įmanoma, netgi tikėtina. Tačiau kam tai rūpi? Šiai valandai juodu su Paskale liko visiškai vieni. Kameros sienos išties buvo neapsakomo storio, o pats kambarys įkūnijo vienintelę atvirą erdvę visatoje. Jie mylėjosi ne pirmą sykį, nors malonių momentų, deja, pasitaikydavo nedažnai, tais retais atvejais, kai atsirasdavo proga pasišalinti iš aplinkinių akiračio. Dabar - nuo netikėtos minties Silvestis prunkštelėjo - juodu susituokę, todėl gudrauti lyg ir nereikėjo. Bet, kaip ir anksčiau, vėl teko vogčiomis tenkintis intymumo akimirkomis. Širdį pervėrė kaltės dilgsnis, ir ilgą laiką Silvestis nepajėgė suvokti, kodėl taip jaučiasi. Priglaudęs galvą prie Paskalės krūtinės jis galų gale susigaudė, kas pakurstė tokius pojūčius. Užuot kalbėję apie svarbius dalykus, didžiumą laiko jie paaukojo karštligiškoms glamonėms. Tačiau taip ir turėjo atsitikti, nusprendė Silvestis.

- Gaila, kad pasimatymas toks trumpas, - sumurmėjo, kai atgavęs laiko pojūtį ėmė spėlioti, kiek minučių jiems liko.

- Prisimeni paskutinį mūsų pokalbį? - atsiliepė moteris. - Tu man šį tą papasakojai.

- Apie Kariną Lefevrą, taip. Privalėjau tau pasakyti, supranti? Skamba absurdiškai, bet aš maniau, kad mes mirsime. Todėl panūdau kam nors išlieti širdį. Atskleisti paslaptį, kurią saugojau tiek metų.

Paskalė prispaudė vėsią šlaunį prie Silvesčio kojos, pirštu įniko braukyti linijas jo krūtinėje.

- Kad ir kas ten įvyko, nei aš, nei kas nors kitas neturi teisės tavęs smerkti.

- Aš elgiausi kaip bailys.

- Ne. Tiesiog pasidavei instinktui. Nepamiršk, tu skridai pačioje kraupiausioje visatos vietoje. Filipas Laskajas ten nukeliavo be žonglierių transformacijos... ir pažiūrėk, kokio likimo sulaukė. Tai, kad nepraradai sveiko proto, prilygsta savotiškai narsai. Nugrimzdus į pamišimo liūną, tau būtų lengviau gyventi.

- Karina galėjo išsaugoti gyvybę. Po velnių, aš įstengčiau susitaikyti su tuo, jog neištiesiau pagalbos rankos, jei vėliau būčiau turėjęs drąsos prisipažinti, ką iškrėčiau. Tam tikra prasme ištaisęs klaidą. Dievas mato, ji nusipelnė geresnės lemties. Man nederėjo meluoti apie Kariną po to, kai ją užmušiau.

- Ją nužudei ne tu, o Miglynas.

- Aš netgi to nežinau.

- Ką?

Silvestis atsigulė ant šono, akimirką tyrinėjo žvilgsniu Paskalę. Anksčiau žmonos atvaizdą būtų sugebėjęs įamžinti akyse, kad jį išvystų palikuoniai, bet dabar šios funkcijos neteko.

- Noriu pasakyti, - prabilo jis, - jog neįsivaizduoju, ar Kariną pražudė Miglynas, bent jau iš pradžių nesuvokiau. Galų gale man pavyko išgyventi, nors išblėso ne jos, o maniškė žonglierių transformacija. Ji turėjo truputį daugiau šansų likti gyva. Kas, jeigu taip ir įvyko? Jeigu Karina nepadėjo galvos, tačiau nerado būdo, kaip man pranešti gerą žinią? Galbūt ji atsidūrė pusiaukelėje iki Miglyno sienos prieš man atsigaivelėjant. Kai pataisiau šviesaeigį, nė nesusimąsčiau, kad vertėtų jos paieškoti. Buvau tikras, jog mano bendražygė negyva.

- Taip galvoti turėjai rimtą priežastį, - pastebėjo Paskalė. - Ji tikrai neišgyveno. Dabar gali abejoti, ar teisingai elgeisi, bet anuomet intuityviai jautei, jog Karina žuvo, antraip ji būtų užmezgusi su tavimi ryšį.

- To niekada nesužinosiu.

- Liaukis save graužęs. Praeities nepakeisi.

- Klausyk, - pratarė jis ūmai prisiminęs Folkenderio žodžius,

- ar tu šnekėjai dar su kuo nors, išskyrus sargybinius? Pavyzdžiui, su Sluka?

- Sluka?

- Moterimi, kuri mus įkalino. - Silvestis staiga susiprotėjo, jog čionykščiai beveik nieko jai nepasakojo. - Kadangi mūsų laiko atsargos senka, paaiškinsiu viską paprastai. Jei neklystu, tavo tėvą užmušę žmonės priklauso Tikrojo Kelio potvinistų gretoms ar bent jau vienai judėjimo atšakai. Mudu esame Mantelyje.

- Pati supratau, jog ne Kiuvjė.

- Jie tvirtina užpuolę sostinę. - Silvestis prikando liežuvį, idant neišduotų visų smulkmenų - to fakto, jog žemės paviršiuje miestas greičiausiai tapo negyvenamas. Kol kas žmonai nereikėjo žinoti, kad gimtasis miestas sugriautas iki pamatų. - Nesu tikras, kas dabar kontroliuoja Kiuvjė: tavo tėvo šalininkai ar konkuruojanti Tikrojo Kelio grupuotė. Bet sprendžiant iš Slukos žodžių, užvaldęs sostinę Žirardjė nelaukė jos išskėstomis rankomis. Akivaizdu, ji puoselėjo pakankamai neapykantos, kad suorganizuotų tavo tėvo žmogžudystę.

- Sakyčiau, dantį griežė labai ilgai.

- Štai kodėl nepavadinčiau Slukos žmogumi, pasižyminčiu stabiliausia psichine būsena visoje planetoje. Jei atvirai, abejoju, ar ji planavo paimti mus į nelaisvę - dabar, kai mudu įkalino, neįsivaizduoja, ką daryti toliau. Mumis neatsikratys, kadangi esame pernelyg vertingi... bent šiuo metu... - Silvestis patylėjo. - Regis, artėja pokyčių metas. Chirurgas, kuris pagydė mano akis, minėjo girdėjęs gandus apie kažkokius svečius.

- Kokius svečius?

- Aš klausiau to paties. Bet jis daugiau nieko nesakė.

- Nebandei spėlioti?

- Na, Resurgame padėtį galėtų pakoreguoti nebent ultrų atvykimas.

- Vargu ar Remiliodas taip greitai grįžtų.

Silvestis linktelėjo.

- Jei planetos apylinkėse iš tikrųjų pasirodė laivas, guldau galvą, kad jis priklauso ne Remiliodui. Tačiau kas dar norėtų su mumis prekiauti?

- Galbūt tie atvykėliai nė neketina užsiimti prekyba?

* * *

Matyt, Voljovai netrūko arogancijos, nes triumvira fiziškai nepajėgė susitaikyti, jog kažkas kitas atliks jos darbą. Na, ir kas, kad alternatyvos atrodė absurdiškos! Ji mielai - jei tik žodis "mielai" šiuo atžvilgiu tiko - leido Kihurei okupuoti ginklinę, idant artileristė pleškintų į pabūklą, kol tas išgaruos it dūmas. Netgi pripažino, jog kitos išeities paprasčiausiai nebuvo. Tačiau ramiai sėdėti sudėjusi rankas ir laukti, kuo incidentas baigsis, taip pat negalėjo. Jai knietėjo sugalvoti dar bent vieną būdą, kaip išgvildenti problemą.

- *Svinja*, - urgztelėjo ji, nes, kad ir kaip stengėsi, atsakymas nė už ką nenorėjo toptelėti į galvą. Kiekvieną kartą, kai triumvira manydavo sugalvojusi, kaip pergudrauti pabūklą, kažkuri sąmonės dalis loginėje veiksmų grandinėje akimoju aptikdavo spragą. Nūnai gebėjimas sklandžiai mąstyti, kritiškai įvertinti sprendimus - kone anksčiau, negu suformuluodavo juos savo smegeninėje - prilygo prakeiksmui. Voljovą apniko erzinantis pojūtis, kad ji visomis išgalėmis mėgina sabotuoti menkiausius sėkmę žadančius šansus.

Be to, nereikėjo užmiršti ir proto užtemimo. Šiuodu žodžiai puikiai atspindėjo suvokimo stokos ir pasibjaurėjimo mišinį, kurį triumvira jausdavo svarstydama, kas vyksta Kihurės galvoje. Artileristei panirus į abstrakčią mentalinę ginklinės erdvę, "proto užtemimo" sąvoka apėmė ginklų sistemas ir tam tikra prasme jų kūrėją, pačią Voljovą. Neatplėšdama akių nuo smegenų veiklos rodmenų, žvilgančių apyrankės ekranėlyje, ji atidžiai stebėjo padėtį. Nekilo jokių abejonių, jog Kihurės kaukolėje įsisiautėjo audra, kurios žaibai skverbėsi į ginklinės erdvę.

Nuojauta kuždėjo, kad viskas tarpusavyje susiję, pradedant Nagornio pamišimu, Saulės Vagies esybe ir baigiant automatiškai įsijungusiu pabūklu. Kihurės galvoje šėlstantis uraganas - proto užtemimas - kuo puikiausiai derėjo prie bendro vaizdo. Tačiau žinojimas, jog sprendimas - ar bent jau atsakymas, vienijantis atskiras mozaikos dalis - egzistavo, nė trupučio nepadėjo.

Labiausiai erzino faktas, jog netgi tokiais momentais dalis jos sąmonės nagrinėjo būtent šias problemas, nors dabar visas mintis reikėjo nukreipti į tai, kaip sutvarkyti svarbesnius reikalus.

Voljovai dingojosi, tarytum jos smegenys atstojo klasę, pilną ne pagal metus subrendusių mokinių: protingų ir gebančių pademonstruoti stulbinantį įžvalgumą, jei tiktai jie suvienydavo jėgas. Deja, kai kurie mokiniai spoksojo pro langą nepaisydami raginimų sutelkti dėmesį, pasinėrę į svajas, gerokai įdomesnes negu nuobodi jos paruošta mokymo programa.

Į sąmonės paviršių nelauktai išniro mintis: atsiminimas, susijęs su ugniasienėmis, kurias Voljova instaliavo į šviesaeigį prieš keturis dešimtmečius skaičiuojant laivo laiku ir ketino jomis pasinaudoti kaip kraštutinėmis priemonėmis, skirtomis apsaugoti "Begalybės nostalgiją" nuo pražūtingų virusų antpuolio. Tiesą sakant, ji nesitikėjo, jog ugniasienių kada nors prireiks, tik jau ne tokiomis aplinkybėmis.

Vis dėlto triumvira jas prisiminė.

- Voljova, - mažne sušvokštė ji į apyrankę iš sąmonės gelmių iškrapštydama reikalingas komandas. - Priešvirusinių protokolų paieška, lambda plius pavojaus laipsnis, maksimali kovinė ir pasipriešinimo parengtis, įjungti autonomines apsaugos sistemas, devynis numatytuosius Armagedono lygius, apeiti saugumo kodą "raudona-vienas-alfa", patvirtinti visas triumvirato privilegijas, anuliuoti triumviratui nepriklausančių asmenų privilegijas. - Ji nutilo, giliai įkvėpė vildamasi, jog užkeikimų grandinė atvėrė pakankamai durų, vedančių į laivo kontrolės matricą. - O dabar, - pratęsė, - surasti ir įjungti vykdomąją Paralyžiaus programą. - Panosėje sumurmėjo: - Ir paskubėk, velniai rautų!

Voljova pati sukūrė Paralyžių, izoliuojantį instaliuotas ugniasienes. Parašė kodą taip seniai, kad beveik neprisiminė, kaip programa funkcionavo ir kaip ji įtakos erdvėlaivį. Nežinia, ar rizika pasiteisins - triumvira siekė sudaryti kiek galima daugiau nepatogumų pabūklui, tačiau būgštavo, jog šie jai kliudys sustabdyti ginklą.

- *Svinja, svinja, svinja...*

Apyrankės ekrane slinko pranešimai apie klaidas, pasak kurių, Paralyžiaus bandymai aptikti ir atjungti įvairias sistemas nuėjo perniek. Programa neįstengė jų užblokuoti. Bent jau daugumos pagrindinių. Normaliai funkcionuodamas Paralyžius turėjo paveikti "Begalybę" lygai taip pat kaip galingas smūgis į galvą -

masiškai uždaryti nesvarbiausias sistemas, nugramzdinti laivą į laikiną sąstingio būseną. Rimtos žalos nepavyktų išvengti, tačiau apgadinti būtų tiktai paviršutiniai lygiai, kuriuos Voljova sugebėtų pataisyti arba užmaskuoti anksčiau, nei pabus įgulos nariai. Deja, Paralyžius veikė ne taip, kaip derėjo. Laivas bemaž nenukentėjo. Jis priminė žmogų, kuriam vaistai iš dalies užšaldė epidermio sluoksnį. Įvykiai klostėsi anaiptol ne pagal triumviros planą.

Antra vertus, pagalvojo ji, programa užblokavo autonominius, korpuso išorėje sumontuotus, vieną kosminį keltą jau susprogdinusius ginklus, tad atsirado proga pakartoti išmėgintų veiksmų eigą. Žinoma, dabar pabūklui kelio lengvai neužkirsi, nes jis sklendė atokiau nuo šviesaeigio, bet jeigu pasiseks išsiųsti dar vieną keltą į atvirą kosmosą... ką gi, verta pabandyti.

Po sekundės optimizmo banga atslūgo užleisdama vietą slegiančiai nuotaikai. Neaišku, ar Paralyžius turėjo taip funkcionuoti, o gal per keturiasdešimt metų laivo sistemos pernelyg susipynė tarpusavyje, todėl programa sunaikino tas dalis, kurių Voljova niekada neketino liesti... visgi ugniasienių įkalinti keltai neveikė. Apeiti saugumo sistemas nepadėjo net triumvirato nario persiųsti nurodymai. Nieko stebėtina: komandų tinkle Paralyžius atvėrė tokias prarajas, kurių nepajėgtų įveikti jokios programinės intervencijos. Tam, kad atgaivintų keltus, Voljova privalės fiziškai užtaisyti tas spragas - norint atlikti šią užduotį, teks iškapstyti prieš keturis dešimtmečius nubraižytas instaliacijų schemas. Paieškos užtruktų mažiausiai porą dienų.

O jai beliko kelios minutės.

Triumvira ne šiaip paniro į nevilties liūną - ji tarsi nuskriejo į bedugnį gravitacijos šulinį. Tačiau grimzdama į pastarojo nasrus, leisdama praslinkti vienai kitai brangiai minutei, Voljova prisiminė akivaizdų dalyką, apie kurį derėjo pagalvoti senų seniausiai.

Ji leidosi tekina.

Kihurė nelauktai sugrįžo į ginklinę.

Dirstelėjus į laikrodžio rodmenis paaiškėjo, jog Fazilas nemelavo teigdamas, esą realiuoju laiku tepraslinks sekundės dalis. Tai bent pokštas; ji neabejojo tūnojusi palapinėje beveik valandą,

nors tie potyriai iš tikrųjų truko vos akimirką. Sunku tuo patikėti. Tačiau dabar atsipalaiduoti nevalia - įvykių eiga kėlė šiurpą dar prieš Madmuazelei aktyvuojant prisiminimus, ir kritiška padėtis nepasikeitė nė per nago juodymą.

Pabūklas tikriausiai pasiruošė šauti, nes laivas nebefiksavo gravitacinio jo spinduliavimo panašiai kaip žmogaus ausis, kuri nebegirdi švilpimo, pasiekusio ultragarso ribas. Visai įmanoma, kad ginklas galėjo paleisti šūvį bet kuriuo momentu. Galbūt Madmuazelė jį priturėjo? Kodėl pamėklei taip maga patraukti ją savo pusėn? Matyt, todėl, jog norėjo išsaugoti Kihurę kaip atsarginį variantą, jei pabūklas apviltų.

- Liaukis kovojusi, - ragino Madmuazelė. - Nesipriešink. Suprask, Saulės Vagis - visiškai svetimos kilmės esybė! O tu jam padedi!

Kihurei prireikė visų valios jėgų, kad perteiktų žodžius mintimis.

- Aš tikiu, jog mes susidūrėme su svetimu padaru. Tik man neduoda ramybės klausimas, kas *tu* tokia esi?

- Kihure, mes neturime tam laiko...

- Atleisk, bet dabar pats metas viską išsiaiškinti. - Netgi bendraudama su Madmuazele ji nenustojo grumtis, nors prisiminimų parodyti vaizdai gundė pasiduoti ir leisti šmėklai galutinai užvaldyti pabūklą. - Tu verti mane patikėti, jog Silvestis atsigabeno Saulės Vagį iš migločių.

- Ne, tu susipažinai su faktais ir padarei vienintelę įmanomą išvadą.

- Velniop faktus. - Kihurė įgavo antrąjį kvėpavimą, tačiau šio neužteko, kad ji sugebėtų pakreipti įvykius sau naudinga linkme. - Tau nuolat knietėjo nuteikti mane prieš Saulės Vagį. Galbūt mano klausimas pasirodys keistokas, bet... iš kur galėčiau žinoti, kad jis įkūnija blogį? Iš kur *tu* gali žinoti? Nebent pati būtum svetimos prigimties.

- Trumpam tarkim, jog tai tiesa...

Kihurės dėmesį patraukė kažkas nauja. Nors nuožmios grumtynės atėmė visą laiką, naujiena atrodė tokia svarbi, kad ji surizikavo akimirkai atsipalaiduoti ir sąmonės kertelėje įvertino padėtį.

Į kovą įsitraukė dar vienas veikėjas, tačiau ne ginklinėje. Tai buvo ne kibernetinė esybė, o fizinis objektas, kuris iki šiol mūšio lauke nesireiškė. Tuo metu, kai Kihurė užfiksavo keistą pavidalą, šis sklendė pavojingai arti "Begalybės" - taip arti, kad priminė prie laivo prisiklijavusį parazitą.

Savo apimtimis objektas prilygo nedideliam erdvėlaiviui, centrinės masės skersmuo siekė nedaugiau kaip dešimt metrų. Jis panėšėjo į torpedą su aštuoniomis šarnyrinėmis kojomis ir nūnai kėblino šviesaeigio korpusu. Kad ir kaip keista, keltą sunaikinę ginklai į vorą nešaudė.

- Ilja, - pralemeno Kihurė. - Ilja, nejau tu rimtai manei... - po akimirksnio sustenėjo: - Tai velnias, išties rimtai...

- Kokia kvailystė, - pareiškė Madmuazelė.

Kambarys-voras vienu metu atplėšė nuo korpuso visas aštuonias kojas. Kadangi "Begalybės nostalgija" mažino greitį, kambarys, rodės, nuskriejo pirmyn. Įprastomis aplinkybėmis, pasak Vojovos, jis būtų iššovęs kobinius ir vėl prilipęs prie laivo. Matyt, triumvira atjungė šią funkciją, nes kambarys-voras tebesklendė į priekį, kol ėmė veikti jo varikliai. Nors Kihurė stebėjo sceną iš įvairių kampų ir tokiais režimais, jog kai kurie žmonės, stokojantys ginklinės implantų, nė nepajėgtų jų įsisavinti, tam tikras sensorinio srauto aspektas buvo skirtas optiniams, išorinių kamerų perduodamiems, vaizdams. Tuo kanalu ji matė, kaip atgijo varikliai - torpedos formos objekte, aplink bokštelį, iš kurio kyšojo dabar nebenaudingos kojos, pro angas, dydžio sulig smeigtuko galvutėmis, pliūptelėjo violetinės ugnies čiurkšlės. Švytėjimas nutvieskė kojas, paryškino jas stroboskopiniais blyksniais, kuriuos išgaunantis kambarys-voras sustingo erdvėje ir pamažu grįžo prie laivo. Bet užuot įsikibusi į šviesaeigio korpusą, Voljova padvejojo kelias sekundes ir nukreipė savo buveinę pabūklo pusėn.

- Ilja... aš nemanau, jog tau reikėtų...

- Pasitikėk manimi, - atsiliepė triumviros balsas skambėdamas taip, tarytum Kihurę nuo jo skirtų pusė visatos, o ne pora kilometrų. - Mano sumanymą netgi galėtum pavadinti planu. Jis bent jau suteiks galimybę pratęsti mūšį.

- Nesu tikra, ar džiaugiuosi tai girdėdama.

- Žinai, aš irgi netrykštu entuziazmu. - Voljova nutilo ir po trumputės pauzės tarė: - Beje, Kihure, kai visa tai baigsis - su sąlyga, jog mes išgyvensime, dėl ko, turiu pripažinti, nesu garantuota... mums derėtų truputį pasišnekėti.

Triumvira nesiliovė kalbėjusi, nes jai, atrodo, magėjo nuslopinti savo baimę.

- Apie ką?

- Apie viską. Apie problemas dėl ginklinės. Tu sulauksi progos nusimesti akmenį nuo širdies ir papasakoti man tai, ką turėjai iškloti anksčiau.

- Pavyzdžiui?

- Pirmiausia, kas tu tokia.

Artėdamas prie pabūklo kambarys-voras sumažino greitį, tačiau išsaugojo standartinį 1 *g* pagreitį. Netgi išskėtęs kojas buvo dviem trečdaliais mažesnis už pabūklą. Dabar labiau priminė ne vorą, o nelaimėlį kalmarą, kuris netrukus pranyks milžiniško banginio nasruose.

- Trumpo pašnekesio neužteks, - atsakė Kihurė kažkodėl jausdama, jog daugiau neverta slėpti tiesos nuo Voljovos.

- Gerai. Dabar trumpam atsiprašysiu. Ketinu išbandyti sudėtingą, praktiškai neįmanomą triuką.

- Ruošiasi nusižudyti, - patikslino Madmuazelė.

- Tave tai džiugina, ar ne?

- Neapsakomai, juo labiau kad tolimesnė įvykių eiga man nepavaldi.

Voljova nuvairavo kambarį-vorą link atsikišusio pabūklo smaigo; kol kas skrido per toli, kad besirangančiomis mechaninėmis kojomis pasiektų rauplėtą metalinį paviršių. Ginklas lėtai sukinėjosi, akivaizdžiai mėgino atsikratyti Voljova, bet jo judesius pančiojo inercija. Rodės, tarytum pragaro klasės pabūklas būtų išsigandęs mažučio voriuko. Kihurė išgirdo keturis beveik vienu metu nuskambėjusius pokštelėjimus. Panašūs garsai aidėtų, jei savo lizdą ištuštintų šautuvas.

Keturi kobinių lynai nusidriekė nuo kambario-voro iki pabūklo smailės. Kabliai buvo sumontuoti taip, kad įsiskverbtų į taikinį per keliasdešimt centimetrų ir išsiskleistų. Tuomet jų niekas nepajėgtų ištraukti. Įtemptus trosus nušvietė spinduliavimas, sklin-

dantis pro variklių angas, pats kambarys nenumaldomai artėjo prie pabūklo, kuris vis dar baudėsi nusipurtyti kobinių.

- Nuostabu, - suniurzgė Kihurė. - Jau rengiausi paleisti šūvį į tą išperą. Ką man dabar daryti?

- Šauk pasitaikius pirmai progai, - atsiliepė Voljova. - Jei į mane nesitaikysi, aš surizikuosiu - šito būsto šarvai storesni, nei tau atrodo. - Patylėjusi burbtelėjo: - O, gerai, pagaliau tave pričiupau, prakeikta skardine.

Kambarys-voras apsivijo kojomis smaigą. Ginklas atsisakė bet kokios vilties nusikratyti Voljova, ir tikriausiai ne be priežasties: Kihurė suprato, jog narsios triumviros pastangos neduos jokių rezultatų. Menkas voriūkštis nesutrukdys masyviam pabūklui įgyvendinti savo tikslo.

Vėl įsiliepsnojo kova dėl ginklų, sumontuotų šviesaeigio korpuse. Retsykiais Kihurė pajusdavo, jog Madmuazelės sistemos trumpam nusilpdavo, tačiau tų momentų neužtekdavo, kad būtų įmanoma perimti ginklų kontrolę, nusitaikyti ir paleisti šūvį. Jei Saulės Vagis ir suteikė pagalbą, ji nieko nejautė, nors pojūčių stoka, ko gero, bylojo apie keistosios būtybės gebėjimą išlikti nematoma. Galbūt, jei tas padaras nepadėtų, ji bematant pralaimėtų mūšį, ir niekieno nevaržoma Madmuazelė paleistų nuo grandinės tai, kas slypėjo pabūkle. Šiuo momentu nė viena iš kovojančių pusių neįstengė pasiekti reikšmingos persvaros. Staiga Kihurė pastebėjo, kuo užsiima Voljova. Kambarys-voras, kurio varikliai dirbo visu pajėgumu, ėmė vilkti gremėzdišką pabūklą link laivagalio, besispjaudančio melsvai baltais spinduliais. Triumvira rengėsi pačiriškinti nelemtą monstrą išmetamosiose jungėjų variklių dujose.

- Ilja, - prabilo Kihurė, - ar tu įsitikinusi, jog tavo sumanymas išdegs?

- Įsitikinusi? - moteris prunkštelėjo, bet jos juokas atrodė dirbtinis. - Gyvenime nesu dėl nieko labiau abejojusi. Bet šiuo metu neturiu kitos išeities. Nebent tučtuojau pradėtum pleškinti iš sumautų ginklų.

- Na... aš bandau juos įjungti.

- Bandyk toliau ir liaukis trukdžiusi. Jei dar nesupratai, dabar aš turiu apie ką pagalvoti.

- Spėju, kad prieš akis ji išvydo visą savo gyvenimą.

- Ir vėl tu. - Kihurė nepratęsė pokalbio suvokdama, jog Madmuazelė siekia atitraukti jos dėmesį, tokiu būdu įsiterpti į mūšio eigą ir įgauti pranašumą.

Iki liepsnų, link kurių Voljova tempė pabūklą, beliko mažiau nei penki šimtai metrų. Ginklas priešinosi veržtamasis iš kambario-voro gniaužtų, tačiau savo variklių galingumu pastarajam neprilygo. Nieko nuostabaus, pagalvojo Kihurė. Kai projektuotojai kūrė pagalbines sistemas, kurios padėtų judėti įtaisui, jie nė nesitikėjo, jog šiam teks eiti imtynių.

- Kihure, - tarė triumvira, - po trisdešimties sekundžių aš paleisiu tą *svinja*. Jei mano apskaičiavimai teisingi, jam nepakaks varomosios jėgos, kad nenusklęstų į spindulio ruožą.

- Ar tai gera naujiena?

- Hmm, nebloga. Tiktai turėčiau tave perspėti... - Voljovos balsas išblėso ir vėl pasigirdo aiškiau. Priėmimo signalą persmelkė trikdžiai, sukelti deginančių laivagalio spindulių, nuo kurių triumvirą skyrė organinėms būtybėms pernelyg pavojingas atstumas. - Net jei pavyks sunaikinti pabūklą, man rodos, jog tam tikra sprogimo dalis - tarkim, elementariųjų dalelių pliūpsniai - gali būti nusiųsta į šviesaeigio variklius. - Ji nutilo ir tyčia užtęsė pauzę. - Jeigu taip atsitiks... optimalių rezultatų tikėtis neverta.

- Ačiū, kad pakėlei man nuotaiką, - suurzgė Kihurė.

- Po velnių, - tyliai ir ramiai keiktelėjo Voljova. - Mano planas ne be trūkumų. Gindamasis ginklas veikiausiai pervėrė kambarį-vorą kažkokiu elektromagnetiniu impulsu. O gal mano techninei įrangai pakenkė variklių spinduliavimas. - Sprendžiant iš garsų, triumvira įniko maigyti antikvarinius prietaisų skyde sumontuotus metalinius jungiklius. - Noriu pasakyti, jog man nesiseka atsiplėšti. Aš prisiklijavusi prie šitos skardinės.

- Tuomet išjunk prakeiktą variklį. Juk tokią užduotį pajėgi įvykdyti?

- Be abejo; kaip, tavo nuomone, aš sudorojau Nagornį? - visgi jos balse nebuvo girdėti optimizmo. - *Niet*... variklis man nepasiekiamas. Matyt, užblokavau tarpinius kelius, kai įjungiau Paralyžiaus programą. - Ji mažne vebleno. - Kihure, mano padėtis tampa beviltiška... jei gali pasinaudoti ginklais...

- Jai galas, Kihure, - nuskambėjo pasipūtėliškas Madmuazelės balsas. - Jei bandysi šauti iš tokio kampo, pusė ginklų nepaklus komandoms, kad nepakenktų laivui. Tau pasiseks, jei su likučiais nusvilinsi pabūklo korpusą.

Pamėklė nemelavo. Kihurė nė nepastebėjo, kaip ištisos grupės potencialios ginkluotės persijungė į saugų režimą, kadangi ji reikalavo taikytis pavojingai arti svarbių šviesaeigio elementų. Jai beliko lengvoji artilerija, nepajėgsianti pridaryti rimtos žalos.

Tai suprasdama Madmuazelė, regis, nutarė šiek tiek atsitraukti.

Kihurė perėmė ginkluotės kontrolę ir bematant sumojo, kaip pasinaudoti šaunamosios galios apribojimais. Planas pasikeitė. Dabar jai reikėjo chirurginio tikslumo, o ne jėgos demonstracijos.

Skubėdama, kol Madmuazelė nesumąstė vėl susigrumti dėl artilerijos, Kihurė pakoregavo taikinių koordinates. Pateikė itin konkrečias instrukcijas. Ginklai užėmė naujas padėtis slinkdami taip, tarsi skendėtų tąsiame dumblyne, įbedė vamzdžius į jos nurodytus taškus. Taikiniu pasirinko ne pabūklą - visai kitas vietas...

- Kihure, - pradėjo Madmuazelė, - aš tikrai manau, jog tau derėtų apsvarstyti...

Nelaukdama, kol šmėkla užbaigs sakinį, Kihurė iššovė.

Pliūptelėjo plazmos krešuliai, kurie, užuot perlieję ginklo korpusą, nusvilino visas aštuonias kambario-voro kojas ir keturis kobinių trosus. Voljovos buveinė su amputuotomis galūnėmis nėrė šalin nuo deginančios išmetimo dujų strėlės.

Tuo tarpu pabūklas nusklendė tiesiai į spindulį tarsi naktinis drugys, artėjantis prie kaitinamosios lempos.

Tolimesni įvykiai tetruko kelias akimirkas, tokias nežmoniškai trumpas, jog Kihurė nespėjo jų užfiksuoti. Fizinė pabūklo išorė išnyko per milisekundę, virto metalo garais. Sunku pasakyti, kas išderino ginklo sistemas - sąlytis su spinduliu ar užprogramuota prieš susinaikinimą įsijungusi komanda.

Šiaip ar taip, jo kūrėjai nebūtų apsidžiaugę rezultatais.

Beveik tuo pačiu metu iš pabūklo liekanų išsiveržė gravitacinis raugėjimas, visatos materiją perskrodęs erdvėlaikio krioksmas. Prie pat ginklo vyko kažkokie kraupūs, bet aiškiai nepla-

nuoti dalykai. Aplink krekančią plazminės energijos masę blykstelėjo iškreiptos žvaigždžių šviesos vaivorykštė. Ji įgavo sferos formą, kuri po milisekundės suvirpėjo nelyginant sprogti pasiruošęs muilo burbulas. Dar po dalelės milisekundės toji vaivorykštė ėmė kežti proporcingai didėjančiu greičiu ir netrukus pradingo iš akiračio.

Įprastame žvaigždžių nusėtame kosmoso fone nebeliko nieko, netgi nuolaužų.

Staiga užsižiebė šviesos tvyksnis, kuris, nusidažydamas ultravioletiniu atspalviu, plito, kol išaugo į nieko gera nežadančią sferą. Plazmos banga taip sudrebino laivą, kad smūgio Kihurei nesutrukdė pajusti net apsauginiai krėslo žiedai. Artileristę užliejęs duomenų srautas pranešė - nors ji pati ne itin troško kapanotis informacijos gelmėse, - jog sprogimas rimtai nepakenkė laivo korpuse sumontuotoms sistemoms, o sekundei išaugęs radiacijos fonas neviršijo leistinų ribų. Po akimirkos gravitometriniai skeneriai vėl ėmė normaliai funkcionuoti.

Prieš išleisdamas paskutinį kvapą pabūklas kvantiniame lygmenyje pervėrė erdvėlaikį - išspjovė menkutį Planko energijos kiekį. Menkutį, palyginti su erdvės ir laiko putoje kunkuliuojančios energijos srautais. Tie trupinėliai visgi panėšėjo į šalimais nugriaudėjusį atominį sprogimą. Skylė kaipmat užsitraukė ir erdvėlaikiui rimtai nepakenkė. Apie įvykį bylojo tiktai magnetinių vienpolių perteklius, kvantinės, nedidelės masės juodosios skylės ir kitos anomalios/elementariosios dalelės.

Pabūklas aiškiai suveikė ne taip, kaip turėjo.

- Nuostabu, - neslėpdama nusivylimo pratarė Madmuazelė. - Tikiuosi, tu savimi didžiuojies...

Tačiau Kihurės dėmesį patraukė ne šmėklos balsas, o tuštuma, besiveržianti link jos per ginklinės erdvę. Moteris bandė atšlyti, išjungti sąsają... bet sureagavo nepakankamai greitai.

13
Resurgamo orbita, 2566-ieji

- Atsiųsti krėslą, - pareikalavo Voljova įžengdama į tiltelį.

Sėdynė nusileido prie triumviros. Šioji įsirėmė į atkaltę, pri-

sisegė diržus ir atsitraukusi nuo sienų pakilo prie milžiniškos patalpos viduryje švytinčios holografinės sferos.

Prieš save Voljova regėjo Resurgamo projekciją, kuri, tiesą pasakius, priminė keletą šimtų kartų padidintą sudžiūvusį iš mumijos išpjautą akies obuolį. Šį kartą tikslų planetos paveikslą perdavė ne laivo duomenų bazė, o kameros, kurios, pritvirtintos prie šviesaeigio korpuso, siuntė vaizdą realiuoju laiku.

Pavadinti Resurgamą gražiu pasauliu neapsivertė liežuvis. Planeta atrodė pilka kaip kaukolė, su boluojančiomis ašigalių kepurėmis ir pusiaują išmarginusiais rūdžių spalvos šašais bei melsvomis dėmelėmis. Didžioji dalis vandenynų slypėjo po ledu; kur ne kur pasitaikydavo ir atvirų vandens ruožų, bet šiuos greičiausiai pašildė terminės sistemos arba atitinkamai modifikuoti metaboliniai procesai. Atmosferoje plaukė retos debesų sruogos, nė iš tolo negalinčios lygintis su storomis planetiniam klimatui būdingomis dangomis. Jos sutirštėdavo tiktai gyvenviečių apylinkėse, kur dirbo garų fabrikai, poliarinį ledą tirpdantys į vandenį, deguonį ir vandenilį. Šen bei ten Resurgame žaliavo augmenijos lopiniai, ganėtinai dideli, kad būtų regimi holografinėje projekcijoje. Tiesa, Voljova neįžiūrėjo požymių, liudijančių, jog šiame pasaulyje vis dar gyvena žmonės, išskyrus miestelių žiburius, kurie sublizgėdavo kas devyniasdešimt minučių, kai tamsioji planetos pusė užleisdavo vietą šviesiajai. Netgi maksimaliai padidinus vaizdą pastebėti nausėdijas sekėsi nelengvai, nes dauguma jų tarsi užsikasė į žemę. Dažniausiai paviršiuje tebuvo matyti antenos, orlaiviams skirtos aikštelės arba šiltnamiai. Kalbant apie sostinę...

Štai kas kėlė Voljovai nerimą.

- Kada galėsime užmegzti ryšį su triumviru Sadžakiu? - paklausė ji nukreipdama akis į kitus įgulos narius, kurie sėdėjo padrikai išsibarsčiusiuose krėsluose veidu vieni į kitus, nutvieksti pilkšvo hologramos atspindžio.

- Po penkių minučių, - atsiliepė Hegazis. - Palūkėkime dar penkias minutes, ir mes sužinosime, ką įdomaus mielasis Sadžakis papasakos apie naujuosius bičiulius kolonistus. Ar esi tikra, jog sugebėsi iškentėti tiek laiko?

- Atspėk, *svinja*.

- Toks iššūkis tau per lengvas, ar ne? - Hegazis nusišypsojo ar bent jau pabandė išsišiepti. Užduotis pasirodė besanti sudėtinga. Nieko stebėtina žinant, kiek chimerinių priedų įkalino jo veidą. - Keista... jei taip gerai tavęs nepažinočiau, sakyčiau, jog paieškomis nesidžiaugi.

- Jeigu jis neras Silvesčio...

Hegazis kilstelėjo šarvine pirštine aptrauktą ranką.

- Kol kas Sadžakis nieko nepranešė. Neskubėk daryti išvadų...

- Ar esi įsitikinęs, jog Silvestį pavyks aptikti?

- Ne, hmm... ne visai.

- Žinai, ko aš nekenčiu? - Voljova įsmeigė į triumvirą šaltą žvilgsnį. - Kvailo optimizmo.

- Pralinksmėk. Praeityje mums teko patirti rimtesnių nemalonumų.

Taip, jo tiesa, mintyse pripažino Voljova. Tik kažkodėl problemos užgriūdavo ją, o ne kurį nors kitą. Maža to, erzinančiai reguliariai. Neaišku kodėl, bet kiekvienas nelaimių protrūkis būdavo bjauresnis už savo pirmtaką. Pastaruoju metu triumvira net pradėjo nostalgiškai prisiminti Nagornio krėstas eibes. Anuomet tereikėjo susidoroti su pamišėliu, kuris baudėsi ją nužudyti. Ach, kokios smulkmenos! Įdomu, pamanė Voljova anaiptol netrykšdama entuziazmu, ar kada nors ateis diena, kai ji su ilgesiu galvos apie *šį* periodą?

Dėl Nagornio iškilusios bėdos priminė pranašišką ženklą. Tai akivaizdus faktas. Anuomet triumvira būtų įvardijusi incidentą pavieniu atveju, nors iš tiesų jis įkūnijo pirmuosius negandų kupiną ateitį žadančius simptomus, lygiai taip pat kaip širdies ūžesiai, kurie įspėja apie priepuolį. Voljova užmušė Nagornį, tačiau neišsiaiškino, dėl ko artileristas kuoktelėjo. Vėliau ji užverbavo Kihurę, ir šįsyk problemų banga užliejo nelyginant antra niūrios simfonijos dalis. Naujoji artileristė nekvaištelėjo... kol kas. Ji veikiau tapo rimtesnės, plintančios, beprotybės katalizatoriumi. Kihurės galvoje siautėjo tokios audros, su kokiomis triumvira dar nebuvo susidūrusi. Jau neminint atgijusio pabūklo, kuris vos nepražudė Voljovos - kuris galėjo sunaikinti ne tik "Begalybės nostalgiją", bet ir didžiumą Resurgamo gyventojų.

- Metas atsakymams, Kihure, - paskelbė ji prieš pabundant likusiems įgulos nariams.

- Kokiems atsakymams?

- Užteks vaizduoti nekaltą vaikelį, - atkirto Voljova. - Man įgriso paslaptys. Užtikrinu, kad tiesą iš tavęs ištrauksiu, vienaip ar kitaip. Tuo metu, kai mėginome sustabdyti pabūklą, tu per daug prišnekėjai. Klysti, jei galvoji, kad užmiršiu tavo žodžius.

- Kokius žodžius?

Jos kulniavo viena iš žiurkynu virtusių zonų. Voljova numanė, jog šiame sektoriuje, kaip bet kurioje kitoje laivo dalyje, galėjo tūnoti Sadžakio pasiklausymo įrengimai, bet numojo į tai ranka. Taip pastūmė Kihurę, jog toji tvojosi nugara į sieną. Tokiu būdu triumvira pademonstravo, kad jai netrūksta fizinės jėgos, užtat stinga kantrybės.

- Pakalbėkime atvirai. Aš užmušiau Nagornį, tavo pirmtaką, nes jis mane apvylė. Tiesą apie jo mirtį sėkmingai nuslėpiau nuo kitų. Jei suteiksi man dingstį, garantuoju, jog tavęs laukia panaši lemtis.

Kihurė pasitraukė nuo sienos, išbalęs jos veidas iš dalies atgavo įprastą spalvą.

- Ką nori sužinoti?

- Pirmiausia sakyk, kas esi. Kiek suprantu, tu privalėjai įsiskverbti į mūsų laivą?

- Dėl Dievo, argi ne tu mane užverbavai?

- Aha, - patvirtino Voljova, kuri jau buvo viską apmąsčiusi. - Iš pradžių taip ir atrodė... tačiau mus apmulkino, teisingai? Kad ir kokia jėga tave remia, ji sugebėjo manipuliuoti mano paieškos procedūromis. Sudarė įspūdį, tarytum pati tave pasirinkau, nors tai netiesa. - Triumvira neturėjo tiesioginių jos žodžius patvirtinančių įrodymų, bet jautė, jog ši paprasta hipotezė kuo puikiausiai derėjo su faktais. - Nejau ketini visa tai paneigti?

- Kodėl nusprendei, jog man liepė įsiskverbti į "Begalybę"?

Voljova prisidegė cigaretę - rūkalų nusipirko iš akmenių, toje karuselėje, kur užverbavo, tiksliau sakant, surado Kihurę.

- Todėl, kad per daug žinai apie ginklinę. Ir esi kažką girdėjusi apie Saulės Vagį... man tai kelia nerimą.

- Tu užsiminei apie jį, kai atkeliavome į laivą. Gal užmiršai?

- Neužmiršau. Tačiau tavo žinios gilesnės negu informacija, kurią tau pateikiau. Kartais rodos, jog dabartinė padėtis tau gerokai aiškesnė nei man. - Ji truputį patylėjo. - Ką jau kalbėti apie tavo smegenų veiklą, kurią fiksavau, kai gulėjai šaldiklyje. Man derėjo atidžiau ištirti tavo implantus. Matyt, aš mažumėlę suklydau dėl jų paskirties. Na, ar pagaliau nustosi pūsti miglą man į akis?

- Gerai... - atsiliepė Kihurė pasikeitusiu balsu. Turbūt suprato, jog šį kartą meluodama neišsisuks. - Klausykis įdėmiai, Ilja. Kiek žinau, tu irgi turi paslapčių, kurių nenorėtum atskleisti nei Sadžakiui, nei kitiems. Jau anksčiau susiprotėjau, jog Nagornį pribaigei. Kaip matau, nesi linkusi kolegoms pasakoti ir apie pabūklus, antraip nemėgintum nuslėpti, kad vienas jų pašėlo.

Voljova linktelėjo suprasdama, jog neverta to neigti. Gali būti, jog Kihurė net įtaria, kokie ryšiai ją sieja su kapitonu.

- Ką nori tuo pasakyti?

- Kad ir ką tau iškločiau, tegul šitas pokalbis lieka tarp mūsų. Argi aš daug prašau?

- Kihure, ką tik minėjau, kad galėčiau tave nudėti. Dabar ne laikas derėtis.

- Taip, tikriausiai galėtum, bet abejoju, ar sugebėtum išsklaidyti įgulos įtarimus dėl mano mirties kaip Nagornio atveju. Kai netekai vieno artileristo, tau paprasčiausiai nepasisekė. Praradusi antrą, pasirodytum aplaidi.

Pro šalį pralėkusi žiurkė aptaškė jas purslais. Voljova irzliai nuspriegė nuorūką link graužiko, tačiau tas jau buvo pranykęs sienos ertmėje.

- Vadinasi, neturėčiau apšviesti kitų, jog tyčia įsibrovei į mūsų laivą?

Kihurė patraukė pečiais.

- Elkis, kaip išmanai. Bet kokia, tavo nuomone, bus Sadžakio reakcija? Kam jis suvers kaltę dėl nesėkmingos rekrūtės paieškos?

Voljova patylėjo prieš atsakydama.

- Tu pagalvojai apie viską, ar ne?

- Triuvira, aš nujaučiau, jog anksčiau ar vėliau pateiksi man kelis klausimus.

- Pradėkime nuo svarbiausių. Kas tu tokia ir kam dirbi?

Kihurė atsiduso, nuolankiai susitaikiusi su likimu.

- Didžioji dalis to, ką apie mane girdėjai, yra tiesa. Aš esu Ana Kihurė, kariavau Skajaus Persvaroje... tik dvidešimčia metų anksčiau, nei manei. Visa kita... - ji patylėjo. - Žinai, mielai išgerčiau kavos.

- Mes jos neturime. Verčiau prie to įprask.

- Na, gerai. Mane pasamdė kita įgula. Vardų nepasakysiu, nes tiesioginio ryšio su darbdaviais nepalaikiau. Tačiau jiems jau kurį laiką knieti prigriebti jūsų pabūklus.

Voljova papurtė galvą.

- Neįmanoma. Apie juos niekas nežino.

- Tik tu taip galvoji. Juk tau teko anksčiau naudotis kai kuriais saugyklos pabūklais. Neabejoju, kad išliko liudininkų, ir po truputį ėmė sklisti gandas, esą tavo laivas gabena rimtus žaisliukus. Gal niekas nebuvo susidaręs bendro vaizdo, bet atsirado žmonių, žinančių pakankamai daug, kad užsimanytų atsirėžti savo dalį nuo "Begalybės" sandėlio.

Voljova tylėjo. Kihurės žodžiai sukrėtė - tarsi kažkas būtų viešai paskelbęs tavo slaptus įpročius, - tačiau ji turėjo pripažinti, jog tokia tikimybė egzistavo. Informaciją galima nesunkiai nutekinti. Šiaip ar taip, įgulos nariai pasišalindavo iš laivo - ne visada savo noru ir dažniausiai ne tie, kurie žinotų paslaptis. Visgi klaidų neįmanoma išvengti. O gal, kaip sakė Kihurė, kažkas matė, kaip naudojami saugyklos pabūklai, išgyveno ir perdavė žinias kitiems.

- Tavo darbdaviai... tu nežinojai jų vardų. O laivo pavadinimą?

- Ne. Nejau manai, kad jie būtų tokie neatsargūs ir man išsiduotų?

- Ką tu *iš viso* žinojai? Kaip jie tikėjosi iš mūsų pagrobti pabūklus?

- Naudodamiesi Saulės Vagimi - karinės paskirties virusu, kuriuo jie apkrėtė jūsų laivą, kai paskutinį kartą lankėtės Geltakmenio sistemoje. Tai labai sumani, prisitaikanti prie aplinkos infiltracijos programa. Sukurta taip, kad prasmuktų į priešo instaliacijas ir tuos asmenis, į kuriuos ji prasismelkia, išvarytų iš proto

psichologinėmis, pasąmonę veikiančiomis, priemonėmis. - Kihurė trumpam nutilo leisdama Voljovai suvirškinti informaciją. - Tačiau tavo apsaugos sistemos buvo pernelyg geros. Saulės Vagis susilpnėjo, ir šioji strategija nepasiteisino. Kitos geros progos mano darbdaviai sulaukė beveik po šimtmečio, kai jūs grįžote į Geltakmenį. Slaptosios agentės vaidmenį jie nusprendė pasiūlyti man.

- Kokiu būdu virusas pateko į laivą?

- Per Silvestį. Darbdaviai žinojo, kad jūs pasikvietėte Silvestį į šviesaeigį gydyti kapitoną. Implantavo jam programą, apie kurią "Begalybės" svečias pats nieko nežinojo ir kuri įsiskverbė į jūsų sistemas, kai jis prisijungė prie mediciniinių agregatų.

Voljovą apėmė nerimas, nes Kihurės istorija atrodė velniškai panaši į tiesą. Pritrenkiančių naujienų ji neišgirdo - tik tai, jog kiti ultranautai pasižymi nemenkesniu plėšrumu nei "Begalybės nostalgijos" įgula. Būtų perdėm arogantiška manyti, kad griebtis gudrybių pajėgia vienintelis Sadžakio triumviratas.

- Kokia užduotis patikėta tau?

- Nustatyti, ar Saulės Vagis labai pakenkė jūsų ginklų sistemai. Jei įmanoma, užvaldyti laivą. Kelionės tikslas, Resurgamas, mus tenkino, nes planeta nepriklauso jokios policijos jurisdikcijai. Organizuoti perversmą galėčiau be liudininkų, neskaitant galbūt vieno kito kolonisto. - Kihurė atsiduso. - Patikėk manimi, šitas planas nuėjo šuniui ant uodegos. Saulės Vagies programa turi defektų, ji pernelyg pavojinga ir per daug gerai prisitaikanti prie kintančių sąlygų. Privertusi Nagornį išprotėti, patraukė į save dėmesį - antra vertus, jis buvo vienintelis, į kurį Saulės Vagis pajėgė įsismelkti. Bet vėliau virusas ėmė brautis prie pabūklų...

- Įjungė ginklą, kurį vadinau Pasiutėliu.

- Aha. Jis išgąsdino ir mane. - Kihurė suvirpėjo. - Tuo metu jau žinojau, koks Saulės Vagis galingas. Aš niekaip nebūčiau jo suvaldžiusi.

Per kitas porą dienų Voljova pateikė artileristei dar keletą klausimų, lygindama įvairius jos istorijos aspektus su žinomais faktais. Be abejo, Saulės Vagis išties galėjo būti infiltracijos programa... tokia subtili ir klastinga, su kokia triumvirai niekada ne-

teko susidurti. Ar tai reiškia, jog nereikėtų kvaršinti dėl jos galvos? Ne, žinoma, ne. Svarbiausia, jog toji programa egzistavo. Bent tiek gerai, jog Kihurės istorija atskleidė tam tikras paslaptis ir išaiškino, kodėl nesisekė pagydyti Nagornio. Jis pakvaišo ne todėl, kad buvo neigiamai įtakojamas ginklinės implantų. Artileristą išvarė iš proto tam tikslui sukurta esybė. Nenuostabu, jog Nagornio problemos atrodė nesuvokiamos. Erzinantis klausimas, kodėl pamišimas reiškėsi košmariškų sparnų eskizais ir karsto pavidalu, išliko, tačiau kas galėtų tvirtinti, kad Saulės Vagis nepakurstė jau egzistuojančios psichozės leisdamas Nagornio pasąmonei pačiai piešti siaubingus vaizdus?

Be to, galvoje nuolat sukosi mintys apie paslaptinguosius artileristės darbdavius. Pasak "Begalybės" įrašų, abiem kartais, kai jie lankėsi Geltakmenio sistemoje, ten pat viešėjo ir kitas laivas, pavadintas "Galatėja". Ar tik ne jo įgula nusamdė Kihurę?

Kuriam laikui teks tenkintis šiuo paaiškinimu. Dėl vieno dalyko nekilo jokių abejonių: Kihurė neklydo tvirtindama, esą informaciją reikėtų nuslėpti nuo triumvirato. Sadžakis iš tikrųjų apkaltintų Voljovą, neva saugumo srityje toji pademonstravo nedovanotiną aplaidumą. Jis nubaustų Kihurę... tačiau nepagailėtų ir triumviros. Kadangi pastaruoju metu jųdviejų santykiai įtempti, galima tikėtis, jog Sadžakis pabandytų ją nudėti ir užsibrėžtą tikslą, ko gero, įgyvendintų - savo jėgomis jis niekuo nenusileido Voljovai. Na, ir kas, kad prarastų pagrindinę ginklų ekspertę ir vienintelį asmenį, bent iš dalies perpratusį saugyklos pabūklų funkcijas. Jis teigtų, jog triumvira parodė kompetencijos stoką. Beje, Voljova nepajėgė užmiršti dar vienos smulkmenos. Neaišku, kas kišo nagus prie pabūklo, bet akivaizdaus fakto nepaneigsi: Kihurė išgelbėjo jai gyvybę.

Mintis kėlė pasibjaurėjimą, tačiau triumvira žinojo privalanti būti dėkinga slapukei.

Šaltakraujiškai įvertinus padėtį, neliko kitos išeities, tik apsimesti, jog nieko neįvyko. Kihurei vis tiek nelemta įgyvendinti savo misijos. Ji galėjo nė nesvajoti apie perversmą. Priežastys, paskatinusios moterį prasmukti į "Begalybės nostalgiją", nesutrukdys atsigabenti Silvesčio į laivą. Dauguma atžvilgiu artileristės prisireiks kaip paprasčiausios įgulos narės. Dabar, atskleidusi

tiesą Voljovai ir atsisakiusi savo tikslų, Kihurė padarys viską, kad deramai atliktų jai pavestą darbą. Visiškai nesvarbu, ar lojalumo terapijos suveikė: artileristė privalės spinduliuoti ištikimybę, kol pagaliau taip įsijaus į vaidmenį, kad pati nebesupras apsimetinėjanti. Gal nė nenorės išsiskirti su laivu, jei pasitaikys tokia proga. Galaktikoje egzistavo kur kas nemalonesnių vietų nei "Begalybė". Praeis mėnesiai arba metai skaičiuojant subjektyviu laiku, ir Kihurė taps tikra įgulos nare, o paslaptis apie dviveidišką praeitį išliks tiktai tarp jųdviejų. Galbūt kada nors Voljova iš viso ją užmirš.

Triumvira sugebėjo save įtikinti, jog klausimas dėl infiltracijos išspręstas. Aišku, Saulės Vagis nesiliaus drumstęs ramybės, bet dabar su ja bendradarbiaus Kihurė, kuri padės nuslėpti viruso programą nuo Sadžakio. Šiuo metu derėjo pasirūpinti, kad triumviras nepastebėtų nė menkiausios užuominos apie įvykusį incidentą su saugyklos pabūklu. Voljova ketino sunaikinti įkalčius anksčiau, nei pabus įgula, bet nemanė, jog užduotis pasirodys tokia sudėtinga. Iš pradžių reikėjo pataisyti šviesaeigį, užlopyti ginklo sprogimo pažeistas korpuso sritis. Kitaip tariant, ne tik paspartinti autoremonto procedūras, bet ir tiksliai atgaminti anksčiau egzistavusius rėžius, duobutes, kreivas siūles. Vėliau ji turėjo įsilaužti į autoremonto sistemos atmintį ir ištrinti visas žinias apie atliktus darbus. Paskui teko pataisyti kambarį-vorą, nors Sadžakis drauge su likusiais įgulos nariais nieko apie jį nežinojo. Ką gi, atsarga gėdos nedaro, juolab kad primontuoti kojas prie amputuotų galūnių ir prijungti naujus kobinių trosus sekėsi be jokio vargo. Galų gale Voljova ištrynė visus įrodymus, jog buvo įjungusi Paralyžiaus programą - plušėjo ištisą savaitę.

Bet kaip paaiškinti, kur prapuolė kosminis keltas? Kurį laiką triumvira svarstė, ar nevertėtų pagaminti naujo. Reikalingas medžiagas paaukotų šviesaeigis, kuris prarastų tiktai vieną devyniasdešimt tūkstantąją savo masės. Ne, tai per daug rizikinga. Vargu ar ji sugebės atitinkamai pasendinti keltą. Todėl Voljova pasirinko kitą išeitį ir tiesiog pakoregavo duomenų bazę taip, kad atrodytų, tarsi laive visada buvo vienu kosminiu keltu mažiau. Sadžakis veikiausiai pastebės pokyčius, kaip ir visa įgula, tačiau nieko negalės įrodyti. Galop ji sumontavo tikslią pabūklo kopiją, elementarų, bet grėsmingos išvaizdos maketą, kuris turėjo kėp-

soti vietoje originalo tam atvejui, jei Sadžakis atsitiktinai užklystų į saugyklą. Naikindama pėdsakus triumvira sugaišo šešias dienas. Septintąją nutarė pailsėti, idant atsigautų po sunkių darbų ir nesukeltų savo bendražygiams įtarimų. Aštuntąją dieną prabudęs Sadžakis pasiteiravo, ką Voljova veikė visus tuos metus, kol jis drunijo šaldiklyje.

- O, nieko įdomaus, - atsakė moteris.

Sadžakio reakcijos kaip visada paskutiniu metu nepavyko perprasti. Net jeigu šįsyk ji įstengs išsisukti, pamanė Voljova, daugiau nevalia taip rizikuoti. Vis dėlto jau dabar įvykiai klostėsi ne pagal numatytą planą, nors ryšio su kolonistais įgula kol kas neužmezgė. Triumvira mintyse nuolat sugrįždavo prie neutrino žymių, rastų šalia vietinės sistemos pulsaro. Vos pastebimas užfiksuotas medžiagos šaltinis niekur nedingo. Ištyrus duomenis paaiškėjo, kad jis skrieja ne tik aplink neutroninę nykštukę, bet ir uolėto žvaigždės palydovo orbitoje. Prieš dešimtmečius, žvalgant sistemą, neutrinas nebuvo aptiktas, vadinasi, jis kažkaip susijęs su Resurgamo kolonija. Bet tenykščiai nepajėgė pakilti net į artimąjį kosmosą, ką jau kalbėti apie zondų siuntimą į sistemos paribį. Pranyko ir kolonistus atskraidinęs erdvėlaivis. Voljova tikėjosi pamatyti "Loreaną" Resurgamo orbitoje, tačiau šviesaeigis dingo be pėdsakų. Nekreipdama dėmesio į įrodymus triumvira sau tvirtino, esą nuvertinti kolonistų negalima, nes jie pajėgūs iškrėsti kokią nors netikėtą šunybę. Štai dar viena nemaloni smulkmena, papildžiusi slegiančią rūpesčių naštą.

- Ilja? - prabilo Hegazis. - Mes beveik pasiruošę. Sostinė tuojau išnirs iš naktinės planetos pusės.

Ji linktelėjo. Laivo korpusą nusėjusios kameros pritrauks tam tikros teritorijos, plytinčios už keliolikos kilometrų nuo miesto, vaizdą ir pakryps į tą vietą, dėl kurios jie sutarė prieš Sadžakio kelionę. Jei kojos nepakiš jokios nelaimės, jis turėtų laukti toje vietoje, stovėti ant stalkalnio ir žvelgti saulėtekio pusėn. Sadžakis būtinai privalėjo atvykti laiku. Na, bet jis visada pasižymėjo punktualumu, pamanė Voljova.

- Kameros jį užfiksavo, - pranešė Hegazis. - Jungiu vaizdo stabilizatorius...

- Parodyk mums.

Gaublyje, netoli sostinės, atsivėrė langelis, kuriame iš pradžių tebuvo matyti blausus pavidalas, regis, priklausantis ant uolos atsistojusiam žmogui. Neilgai trukus vaizdas paryškėjo, ir jie aiškiai išvydo Sadžakio figūrą. Vietoj masyvių šarvų, su kuriais Voljova paskutinį kartą matė triumvirą, jis vilkėjo pelenų spalvos apsiaustą; ilgus skvernus aplink aulinius plaikstė švelnus virš stalkalnio dvelkiantis vėjelis; ausys pradingo po pakelta apykakle, tačiau veido niekas nedengė.

Prieš nusileisdamas į Resurgamą Sadžakis mažumėlę modifikavo savo bruožus, pakeitė juos taip, kad išoriškai panėšėtų į kolonistus, atkeliavusius iš Geltakmenio, turinčius franko-kinų genų. Triumviras, vidurdienį pėdinantis sostinės gatvėmis, nebūtų pakurstęs jokių įtarimų. Jis niekuo neišsidavė esąs pašalietis, netgi tartimi. Lingvistinė programa išanalizavo maždaug tuziną akmenių tarmių, kuriomis šnekėjo ekspedicijos nariai, ir pritaikiusi sudėtingus leksikostatistinius modelius nustatė, į kokį naują Resurgamą aprėpiantį dialektą išsivystė tie kalbos variantai. Jei Sadžakis mėgintų bendrauti su kolonistais, jo išvaizda, sukurpta legenda ir šnekėjimo maniera įtikintų vietinius, kad į juos kreipėsi žmogus, atsibeldęs į sostinę iš atokios planetos gyvenvietės.

Bent jis taip vylėsi.

Sadžakis nesigabeno į Resurgamą jokių pažangių technologijų, išskyrus poodinius implantus. Įprasta ryšių sistema, jungianti planetos paviršių su orbita, pernelyg kristų į akis. Be to, dėl vienos ar kitos priežasties pakliuvus į nelaisvę, būtų sunkoka paaiškinti, iš kur jis gavo tokią įrangą. Bet dabar triumviras kalbėjo - vis kartojo tą pačią frazę. Tuo tarpu infraraudonieji šviesaeigio sensoriai ištyrė kraujotaką jo burnos srityje, įvertino raumenų ir žandikaulių judesius, kuriuos sugretinęs su archyvuose įrašytais įgulos narių pokalbiais, laivas pajėgė atgaminti garsus ir gramatinius, sintaksinius, semantinius Sadžakio tariamų žodžių modelius. Procesas atrodė sudėtingas - toks ir buvo, - tačiau Voljova nepastebėjo nė menkiausio laiko intervalo tarp lūpų krustelėjimų ir skambios, keistai aiškios balso simuliacijos.

- Tikiuosi, jūs mane girdite, - šnekėjo jis. - Oficialiai skelbiu, jog nuo Resurgamo paviršiaus pirmą kartą užmezgu ryšį su "Begalybės nostalgija". Atleiskite, jei retsykiais nukrypsiu nuo pa-

grindinės temos arba pavartosiu ne itin elegantiškus posakius. Iš anksto ataskaitos nesirašiau. Mano saugumui būtų grėsęs rimtas pavojus, jei, bandant ištrūkti iš sostinės, kas nors būtų aptikęs šias pastabas. Resurgame padėtis visiškai kitokia, nei galvojome.

Gryna tiesa, dingtelėjo Voljovai. Kolonistai - ar kažkokia jų grupuotė - neabejotinai žinojo, jog prie Resurgamo artėjo erdvėlaivis, nes vogčiomis jį užfiksavo radaro spinduliu. Tačiau susisiekti su "Begalybe" nebandė, o laivo įgula irgi neieškojo kontaktų su planetos gyventojais. Tai kėlė nerimą, kaip ir neutrino šaltinis - bylojo apie čionykščių paranoją ir slaptus ketinimus. Vis dėlto šiuo momentu Voljovai labiau rūpėjo Sadžakio pranešimas, todėl ji išvijo slegiančias mintis iš galvos ir sutelkė dėmesį į projekciją.

- Aš turiu daug naujienų apie koloniją, - kalbėjo jis, - ir mažai laiko. Tad pradėsiu nuo žinios, kurią labiausiai trokštate išgirsti. Mes aptikome Silvestį. Dabar tereikia jį perkelti į laivą.

Sėdėdama už pailgo juodo stalo priešais Silvestį, Sluka nurijo kavos gurkšnį. Jos veidą ugniniais kontūrais nudažė neseniai patekėjusios saulės spinduliai, kurie skverbėsi į kambarį pro pusiau praskirtas žaliuzes.

- Man reikalinga tavo nuomonė.

- Apie svečius?

- Koks įžvalgumas. - Moteris stumtelėjo link jo kavos puodelį ir rankos mostu paragino prisėsti. Silvestis taip susmuko krėsle, kad buvo priverstas žvelgti į Sluką iš apačios. - Patenkink mano smalsumą, daktare Silvesti. Sakyk, ką apie juos girdėjai.

- Visiškai nieko.

- Tuomet ilgai tavęs negaišinsiu.

Pasistengęs išnirti iš nuovargio miglos jis išspaudė šypseną. Jau antrą kartą per dieną Silvestį prižadino sargybiniai, mieguistą ir praradusi orientaciją ištempė iš kameros. Šnerves tebekuteno malonus Paskalės kvapas, ir jis nejučia pradėjo spėlioti, ar žmona miega savo belangėje, kitoje Mantelio pusėje. Vienatvės pojūtis neišblėso, tačiau jį prislopino džiuginančios naujienos, kad Paskalė gyva ir nesužeista. Vietiniai be paliovos tvirtino, esą jai nieko nenutiko, bet kurių galų Slukos žmonės turėjo sakyti tiesą?

Kokia nauda iš jo žmonos Tikrojo Kelio sekėjams? Dar menkesnė negu iš paties Silvesčio - kuo toliau, tuo labiau aiškėjo, jog Sluka ėmė svarstyti, ar išvis apsimoka palikti jį gyvą.

Nūnai pokyčiai badyte badė akis. Jam leido susitikti su Paskale - nuojauta kuždėjo, kad pasimatymų bus daugiau. Negi Sluka nutarė parodyti elementarų žmogiškumą? Gal taip elgėsi, nes manė, jog netolimoje ateityje vienas jų pravers? Galbūt dabar už paslaugas reikalaus atsidėkoti?

Silvestis siurbtelėjo kavos, kuri akimoju išblaškė nuovargį.

- Girdėjau tik tiek, jog mus ketina aplankyti svečiai. Išvadas padariau pats.

- Tu, žinoma, jomis pasidalinsi su manimi.

- Siūlyčiau pirmiausia aptarti Paskalę.

Pakėlusi puodelį prie akių ji kurį laiką stebeilijosi į Silvestį, kol pagaliau linktelėjo, mechaniškai nelyginant prisukama lėlytė.

- Suteiksi mums žinių mainais... į ką? Pageidausi ne tokių griežtų įkalinimo sąlygų?

- Mano noras suprantamas.

- Viskas priklausys nuo to, kokias hipotezes išklosi.

- Hipotezes?

- Apie mūsų svečių kilmę. - Sluka pažvelgė į kylančią saulę ir primerkė akis, kurias spigino raudonas it rubinas švytėjimas. - Nežinau kodėl, bet tavo nuomonę aš vertinu.

- Visų pirma sakyk, ką *tu* žinai.

- Prie to dar prisikasime. - Moteris vyptelėjo. - Turiu pripažinti, jog įstūmiau tave į nepatogią padėtį.

- Kokia prasme?

- Kas tie žmonės, jeigu jie nepriklauso Remiliodo įgulai?

Sprendžiant iš pastabos, jo pokalbį su Paskale ir viską, kas tarp jųdviejų įvyko, įrašė stebėjimo kameros. Tai supratęs Silvestis nustebo mažiau, nei tikėjosi. Ko gero, nuo pat pradžių įtarė esąs atidžiai prižiūrimas, tačiau nutarė nepaisyti savo nuogąstavimų.

- Šaunuolė, Sluka. Tu įsakei Folkenderiui užsiminti apie svečius, tiesa? Puikiai sumanyta.

- Folkenderis tik atliko paskirtą darbą. Su kuo mes susidūrė-

me? Remiliodas jau prekiavo su Resurgamu. Kodėl gi jis negalėtų sugrįžti?

- Nes praėjo per mažai laiko. Per tiek metų Remiliodas vos bus spėjęs pasiekti kitą sistemą, ką jau kalbėti apie pačią prekybą. - Silvestis išsivadavo iš krėslo glėbio ir žengė arčiau lango. Pro geležines žaliuzes įžiūrėjo šiaurinius stalkalnių paviršius, spinduliuojančius šaltą oranžinį švytėjimą, tarytum knygų šūsnis, kurias tuojau praris liepsnos. Pamatė, jog dangus nusidažęs melsvai; purpurinio atspalvio nebeliko. Gal todėl, kad iš vėjo gūsių pašalintas megatonas dulkių pakeitė vandens garai? O gal viskuo kaltas pakoreguotas spalvų jutimas?

Bakstelėjęs pirštu į stiklą jis tarė:

- Remiliodas nė už ką taip greitai negrįžtų. Jis - apsukriausias prekeivis, su kokiu man teko susidurti. Neskaitant kelių išimčių.

- Kas gi mus aplankė?

- Tos išimtys, dėl kurių man, atvirai kalbant, neramu.

Sluka pakvietė adjutantą, kad šis išneštų kavos puodelius. Kai stalas liko tuščias, ji vėl pasiūlė Silvesčiui atsisėsti. Tuomet įteikė ant popieriaus lapo atspausdintą dokumentą.

- Tau pateiktos naujienos, kurios mus pasiekė prieš tris savaites. Informaciją atsiuntė iš Rytų Nekhebeto blyksnių stoties.

Silvestis sulinksėjo. Jis žinojo, kas yra blyksnių stotys. Pats liepės jas įrengti - nedideles observatorijas, išsibarsčiusias po visą Resurgamą, stebinčias, ar žvaigždė neišskirs anomalaus spinduliavimo.

Mėginimai perskaityti dokumentą priminė pastangas iššifruoti amarantinų raštą: viena raidė pamažu jungėsi prie kitos, kol smegeninei galiausiai pavykdavo suprasti žodžio reikšmę. Kalas žinojo, jog skaitymas glaudžiai susijęs su mechaniniais procesais - eilute slenkančių akių fiziologija. Kad patenkintų Silvesčio poreikius, tėvas jam instaliavo atitinkamas standartines programas. Deja, Folkenderis nebuvo apdovanotas tokiu chirurgo talentu, kad sugebėtų iki galo užbaigti visas rekonstrukcijos procedūras.

Štai kas Silvesčiui paaiškėjo.

Blyksnių stotis iš Rytų Nekhebeto užfiksavo energijos impulsą, patį ryškiausią per visą kolonijos istoriją. Žvaigždės tyrėjai

trumpam persigando, jog Povo Delta ketina išspjauti nenusakomą masės kiekį, tai yra pakartoti amarantinus sunaikinusį, Įvykio vardu pavadintą, sprogimą. Neilgai trukus mokslininkai susigaudė, jog energijos pliūpsnis atsklido iš sistemos pakraščio, kurį nuo žvaigždės skyrė keletas šviesvalandžių.

Spektrinė gama spindulių analizė paliudijo, jog Doplerio reiškinio neišvengta: spindulių bangos tempai siekė du procentus šviesos greičio, o tai reiškė, jog tvyksnį iššovė sparčiai lėtėjantis erdvėlaivis.

- Kažkas atsitiko, - tarstelėjo Silvestis abejingai virškindamas naujienas apie laivo sprogimą. - Turbūt sugedo variklis.

- Ir mes taip galvojome. - Sluka nagu pabaksnojo į popierių. - Po kelių dienų sužinojome, jog nieko panašaus neįvyko. Objektą, tiksliau, vos pastebimus jo pėdsakus aptikome savo vietoje.

- Per sprogimą laivas nenukentėjo?

- Ne, kad ir kas tai būtų. Nes vėliau pastebėjome, jog variklių liepsnose spektrinės bangos sutrumpėjusios. Erdvėlaivis toliau mažino greitį, lyg nieko nebūtų nutikę.

- Tu, žinoma, turi teoriją.

- Šiokią tokią. Mūsų manymu, sprogimą sukėlė ginklas. Koks? Neįsivaizduojame. Tačiau tiek energijos negalėtų išskirti niekas kitas.

- Ginklas? - Silvestis stengėsi kalbėti ramiu balsu rodydamas natūralų smalsumą, tačiau neišduodamas tikrųjų savo emocijų - iki kaulų smegenų įsismelkiančio gryno siaubo.

- Keista, ar ne?

Jis pasviro į priekį apimtas jausmo, tarsi odą būtų nupurčiusi drėgna žvarba.

- Tie svečiai... jie tikriausiai susipažinę su dabartine padėtimi Resurgame.

- Su politinėmis aplinkybėmis? Vargu.

- Tačiau jie turėjo užmegzti ryšį su Kiuvjė.

- Štai kas labiausiai stebina. Jie nerodo jokio noro su mumis kalbėtis. Nė necypteli.

- Kas dar apie tai žino? - sukuždėjo Silvestis bemaž negirdimu balsu, tarytum trachėjoje būtų kažkas užstrigę.

- Maždaug dvidešimt žmonių visoje kolonijoje. Žmonės, ga-

lintys patekti į observatoriją, koks tuzinas mūsiškių, keli iš Resurgamo miesto... Kiuvjė.

- Laivas priklauso ne Remiliodui.

- Vadinasi, tu numanai, kas prie mūsų artėja?

Silvestis nejučia ėmė spėlioti ar, užuot nusijuokęs, jis nepratrūko isteriškai kvatoti.

- Jeigu esu teisus, Sluka - o aš nedažnai klystu, - nemalonumai aplankė ne mane vieną. Mes visi sulaukėme prastų žinių.

- Tęsk.

- Tai ilga istorija.

Sluka patraukė pečiais.

- Ar mes kur nors skubame?

- Tik ne dabar.

- Ką nori tuo pasakyti?

- Aš turiu tam tikrų įtarimų.

- Man atsibodo tavo žaidimai, Silvesti.

Jis linktelėjo suvokdamas, jog neverta išsisukinėti. Savo baimes jau atskleidė Paskalei; bendraujant su Sluka, tereiks užpildyti spragas: smulkmenas, kurių slapta besiklausantys pokalbio neįstengė perprasti. Jei priešinsis, Tikrojo Kelio atstovė ras būdą, kaip išgauti informaciją. Arba iš jo, arba - apie ką baugu net pagalvoti - iš Paskalės.

- Atvykėliai susiję su tolimais praeities įvykiais, - pratarė Silvestis. - Kalbu apie tuos laikus, kai iš Laskajo Miglyno buvau ką tiktai grįžęs į Geltakmenį. Pameni, kaip paskui pradingau?

- Tu visuomet neigei, jog tuo metu kažkas įvyko.

- Mane pagrobė ultros, - atsakė Silvestis ir nelaukdamas jos reakcijos pratęsė: - Perkėlė į savo šviesaeigį, kuris skriejo Geltakmenio orbitoje. Vienas jų buvo sužeistas, ir įgulos nariai užsimanė, kad jį, hmm... "pataisyčiau".

- Pataisytum?

- Kapitonas išsiskyrė chimerinių savybių pertekliumi.

Sluka virptelėjo. Kaip ir daugumai kolonistų, kraštutinumus propaguojančius individus iš ultranautų visuomenės jai teko regėti nebent šiurpiose holodramose.

- Tie ultros neįprasti, - pridūrė Silvestis su malonumu kurstydamas Slukos fobiją. - Jie per ilgai blaškėsi kosmose - ir per

toli nuo to, ką mes laikome normalia žmonių aplinka. Mane pagrobę tipai priminė atskalūnus netgi pagal ultrų standartus. Tai paranojiški militaristai...

- Taip, tačiau...

- Puikiai įsivaizduoju, ką galvoji - jie priklauso groteskiškai žmonių giminės atšakai, betgi negali būti visiški išsigimėliai. - Silvestis arogantiškai šyptelėjo ir papurtė galvą. - Iš pradžių ir aš taip maniau. Bet vėliau sužinojau apie juos šį tą daugiau.

- Pavyzdžiui?

- Tu minėjai ginklą? Na, šie ultros turi pabūklų su kaupu. Ir dar tokių, kurie ištaškytų planetą į skutelius.

- Tačiau be priežasties jais nesinaudotų.

Silvestis vėl nusišypsojo.

- Tai paaiškės, kai jie nusigaus iki Resurgamo.

- Na... - bemaž suvebleno Sluka, - svečiai jau pasibeldė į duris. Sprogimas įvyko prieš tris savaites, bet tuomet jo, hmm, reikšmės nesupratome. Dabar laivas skrenda Resurgamo orbitoje.

Silvesčiui prireikė kelių sekundžių, kol pasisekė atgauti savitvardą. Įdomu, dingtelėjo jam mintis, ar Sluka specialiai planavo tokiu būdu atskleisti tiesą? Negi ji iš tikrųjų užmiršo paminėti šią smulkmeną? Gal stengėsi supažindinti su faktais taip, kad jis išliktų nuolatinio sąmyšio būsenos?

Jei taip, Slukos sumanymas išdegė.

- Minutėlę, - tarė Silvetis. - Ką tik sakei, jog apie atvykėlius žino tik siauras žmonių ratas. Nejau taip sunku pastebėti šviesaeigį, skriejantį planetos orbitoje?

- Sunkiau, nei tau atrodo. Jų laivas - tamsiausias objektas visoje sistemoje. Infraraudonuosius spindulius, be abejo, skleidžia, tačiau juos kažkaip suderina su atmosferinių garų dažniais, kurie neprasiskverbia iki paviršiaus. Jei pastaruosius dvidešimt metų nebūtume pumpavę tiek vandens į atmosferą... - Sluka liūdnai krestelėjo galvą. - Koks dabar skirtumas. Svarbiausia, jog žmonės nesidomi, kas vyksta danguje. Ultrų laivas galėjo žaižaruoti neonu, ir vis vien niekas nebūtų jo pastebėjęs.

- Bet kol kas jie neužmezgė ryšio su Resurgamu.

- Dar blogiau - kiek įmanydami stengėsi atsėlinti vogčiomis.

Jei ne prakeiktas sprogimas... - ji neužbaigė sakinio, trumpam įsmeigė akis į langą, galop vėl pažvelgė į Silvestį. - Jei pas mus nusprendė paviešėti žmonės, apie kuriuos pasakojai, turėtum numanyti, ko jiems reikia.

- Į tavo klausimą atsakyti lengva. Jie nori manęs.

Voljova įdėmiai klausėsi likusios Sadžakio pranešimo dalies.

- Geltakmenis sulaukė iš Resurgamo labai nedaug žinių. Dar mažiau nei po pirmojo maišto. Mes žinome, jog Silvestis jį išgyveno, tačiau po dešimties metų arba prieš dešimtmetį nuo dabartinės datos, kai įvyko perversmas, prarado vadovo pareigas. Naujasis režimas jį įkalino - beje, kameroje nestigo prabangos elementų - ir pasinaudojo belaisviu, kaip politiniu įrankiu. Tokios aplinkybės mums būtų itin palankios, nes galėtume nesunkiai nustatyti Silvesčio koordinates ir derėtis su žmonėmis, kurie jį perleistų be jokio sąžinės graužimo. Tačiau padėtis gerokai sudėtingesnė.

Sadžakis nutilo ir visu kūnu šiek tiek pakrypo. Už jo nugaros atsivėrė naujas fonas. Šviesaeigiui slenkant į pietus, vaizdo kampas po truputį keitėsi, ir triumviras, puikiai tą suprasdamas, privalėjo nuolat sukiotis, kad jo veidas būtų atgręžtas į kameras. Pašaliniam stebėtojui, stovinčiam ant kito stalkalnio, jis atrodytų keistas: vieniša figūra, spoksanti į horizontą, kuždanti kažkokius užkeikimus, besisukanti ant kulnų, lėtai, bet preciziškai tiksliai it kokia laikrodžio rodyklė. Niekas nebūtų susiprotėjęs, kad jis palaiko vienpusį ryšį su orbitoje pakibusiu laivu. Veikiau manytų, jog regi beprotį, pasinėrusį į nesuvokiamus savo ritualus.

- Kaip ir nustatėme iš skenerių parodymų, sostinę Kiuvjė nusiaubė galingi sprogimai. Įvertinę rekonstrukcijų mastą sužinojome, jog tai nutiko sąlygiškai neseniai skaičiuojant kolonijos laiku. Mano tyrimai patvirtino, kad antrasis perversmas - kai buvo panaudoti tie ginklai - įvyko vos prieš aštuonis mėnesius. Bet visos planetos maištininkai neužėmė. Senasis režimas vis dar kontroliuoja Kiuvjė griuvėsius, nors jų vadovas, Žirardjė, žuvo per neramumus. Tikrojo Kelio potvinistai, atsakingi už antpuolius, okupavo didžiumą atokesnių gyvenviečių, tačiau jie glaudžiai nebendradarbiauja, be to, neretai įsivelia į tarpusavio pjautynes. Vien šią savaitę, kurią praleidau planetoje, sostinę puolė devynis

kartus. Kai kas įtaria vidinius sabotuotojus: Tikrajam Keliui atstovaujančius diversantus, kurie darbuojasi mieste. - Sadžakis vėl nutilo aiškiai panūdęs surikiuoti mintis, o Voljova ėmė spėlioti, ar tik jis nesijaučia iš dalies artimas minėtiems diversantams. Net jei ir taip, triumviro veido išraiška išliko neįskaitoma.

- Pirmiausia, žinoma, turėjau įsakyti savo skafandrui demontuotis. Aš atsisakiau minties juo vykti iki Kiuvjė. Negalėjau taip rizikuoti. Kelionė pasirodė lengvesnė, nei tikėjausi. Priemiesčiuose mane pavėžėjo iš šiaurės grįžtantys vamzdynų technikai. Taip ir prasmukau į sostinę. Iš pradžių jie žvelgė į mane įtariai, tačiau, suvilioti degtinės, leido man važiuoti savo mašina. Paaiškinau, jog alkoholį išvariau Fenikse, gyvenvietėje, iš kurios atsibeldžiau. Apie Feniksą jie nieko negirdėjo, bet gėrimą mielai išmaukė.

Voljova linktelėjo. Degtinė kartu su daugybe visą krepšį užpildžiusių pigių niekučių buvo pagaminta laive prieš pat Sadžakio išvykimą.

- Dauguma žmonių gyvena po žeme, prieš penkiasdešimt ar šešiasdešimt metų iškastose katakombose. Oras beveik tinka kvėpavimui, bet šis procesas ne itin malonus, nes plaučiams nuolat trūksta deguonies. Gerokai nuvargau, kol užsiropščiau ant stalkalnio.

Voljova nusišypsojo. Jeigu jau Sadžakis tai pripažino, vadinasi, mėginimai pasiekti kalvos viršūnę išsiurbė paskutinius jėgų likučius.

- Sklinda kalbos, jog Tikrojo Kelio šalininkai turi marsietiškų genetinių technologijų, - tęsė jis, - padedančių lengviau alsuoti čionykščiu oru, bet aš negavau jokių gandus patvirtinančių įrodymų. Bičiuliai technikai nuvežė mane į nakvynės namus, kuriuose paprastai apsistoja iš užmiesčio atkeliavę šachtininkai. Pasak mano legendos, būtent jų gretoms aš priklausiau. Savo apartamentų negalėčiau vadinti prabangiais, bet mano poreikius jie tenkino. Rinkdamas informaciją, - pridūrė triumviras, - sužinojau daug prieštaringų, geriausiu atveju miglotų dalykų.

Sadžakis jau buvo pasisukęs beveik šimto aštuoniasdešimties laipsnių kampu. Saulė švytėjo už dešiniojo peties, todėl jo veidą užtemdė šešėliai. Be abejo, laivo sistemos tiesiog persijun-

gė infraraudonųjų spindulių režimu ir nė sekundei nesiliovė skenavusios kraujotakos pokyčių aplink krutančias jo lūpas.

- Liudininkai teigia, esą prieš aštuonis mėnesius Silvestis su žmona sugebėjo pasprukti nuo Žirardjė pribaigusių žudikų. Kalbinti žmonės ir slapti informacijos šaltiniai, kuriuos pasisekė aptikti, privertė mane padaryti išvadą, jog Silvestis vėl atsidūrė nelaisvėje, tik šįsyk jį įkalino už miesto ribų. Turbūt viena iš Tikrojo Kelio grupuočių.

Voljova įsitempė puikiai suprasdama, kur link jis krypsta. Nujautė, jog to nepavyks išvengti. Tiesa, dabar užuominas pakuždėjo ne jo ieškomas žmogus, o tai, ką ji žinojo apie Sadžakį.

- Derėtis su oficialia valdžia - bergždžias reikalas, - pratęsė ant stalkalnio iškilusi figūra. - Abejoju, ar jos atstovai galėtų išduoti Silvestį, net jei labai norėtų. Deja, mums belieka vienintelė išeitis.

Na, štai, prasideda, pamanė apniukusi Voljova.

- Reikės viską suorganizuoti taip, kad kolonija mums įteiktų Silvestį ant padėkliuko, persigandusi dėl savo saugumo. - Sadžakis išsišiepė, ir šešėliuose skendinčiame veide subolavo dantys. - Žinoma, būtinus paruošiamuosius darbus jau pradėjau. - Jis kreipėsi tiesiai į triumvirą: - Voljova, tu pasirūpinsi oficialia įžanga.

Įprastomis aplinkybėmis ji apsidžiaugtų taip tiksliai nuspėjusi Sadžakio ketinimus. Bet ne dabar. Moterį užvaldė vis stiprėjanti baimė suvokus, kad po tiek metų jis antrą kartą pareikalaus tos pačios paslaugos. Baisiausia, jog Voljova greičiausiai sutiks ją išpildyti.

- Nagi, pirmyn, - paragino triumvira. - Jis nesikandžioja.

- Aš esu mačiusi skafandrus, - atšovė Kihurė įžengdama į baltą patalpą. - Tik nemaniau, kad vėl juos išvysiu. Jau nekalbant apie tai, kad į vieną jų teks įlįsti.

Erzinančiai baltoje saugykloje, šešiais šimtais lygių žemiau tiltelio, prie pat antrojo sandėlio, kur vyks apmokymai, į sieną rėmėsi keturi skafandrai.

- Tik paklausykite jos, - suprunkštė viena iš kitų dviejų moterų. - Šneka taip, tarsi privalės tūnoti sumautame kokone ilgiau

nei porą minučių. Tu nekeliausi į planetos paviršių kartu su mumis, Kihure, tad verčiau neprakaituok.

- Ačiū už patarimą, Sudžika - turėsiu jį omenyje.

Sudžika gūžtelėjo - matyt, paniekinančiam vypsniui nenorėjo eikvoti emocinio potencialo, pamanė Kihurė - ir nupėdino link jai paskirto skafandro drauge su bendražyge Sula Kadžarvala. Pasirengę priimti šeimininkes į savo glėbį skafandrai priminė bekraujes prapjautas, išskrostas, prie vertikalaus stalo pritvirtintas varles. Nūnai jie buvo įgavę žmogaus formą, su aiškiai matomomis kojomis ir išskėstomis rankomis. Pastarosios atrodė panašios į aptakius pelekus, iš kurių galiukų, esant reikalui, galėjo išnirti manipuliatoriai bei pirštai.

Kihurė nemelavo tvirtindama, jog su skafandrais susipažinusi. Skajaus Persvaroje jie įkūnijo retenybes, nupirktas iš ultrų, kurie atklysdavo į karo nualintą planetą. Niekas iš tenykščių nemokėjo gaminti jų kopijų, todėl įsigyti egzemplioriai buvo nepaprastai branginami tarytum stebuklingi, dievų dovanoti totemai.

Skafandras ją nuskenavo, įvertinęs kūno apimtis perdarė savo vidų, kad šis tiksliai atitiktų žmogaus kontūrus. Kihurė leidosi jo įsupama ir pasistengė užgniaužti procesą lydėjusį klaustrofobijos dilgsnį. Per kelias sekundes skafandras hermetizavosi ir užsipildė drebučių pavidalo oru, kuris padės Kihurei išsaugoti sveiką kailį per sudėtingus manevrus. Holograminė skafandro esybė pasiteiravo moters, ar toji nenorėtų pakeisti kokių nors smulkmenų, tarkim, pakoreguoti ginkluotę ir suderinti autonominius jos veiklos režimus. Žinoma, antrajame sandėlyje teks naudotis pačiais lengviausiais ginklais. Mūšio scenarijai sujungs tikrus fizinius veiksmus su simuliuotu ginklų panaudojimu, vis dėlto treniruotes reikėjo vertinti visiškai rimtai, įskaitant ir beribes skafandro siūlomas galimybes, kurios pagelbėtų nudaigoti priešus, išdrįsusius prie jo priartėti.

Be Kihurės, vienintelės, kuriai nebus lemta varžytis dėl kelialapio į Resurgamo paviršių, apmokymuose dalyvavo dar trys moterys. Vadovės pareigas atliko Voljova. Iš pokalbių su triumvira Kihurė žinojo, kad ši gimė kosmose, tačiau pasauliuose viešėjo ne vieną sykį ir turėjo išvystytus, bemaž instinktyvius refleksus, kurie suteikė daugiau šansų išgyventi ekskursijose į plane-

tas - iš visų pavojų ypatingą pagarbą kėlė traukos dėsnis. Tą patį galima pasakyti ir apie Sudžiką. Ji išvydo visatą kosminėje stotyje arba, kas labiau tikėtina, šviesaeigyje, bet aplankė pakankamai daug planetų, kad žinotų, kaip reikia jose judėti. Žvelgiant į liesutę moterį atrodydavo, tarsi žengusi pirmą žingsnį didžiuliame pasaulyje ji susilaužytų kiekvieną kaulelį, bet išglebėlės įvaizdis nė akimirkai neapgavo Kihurės. Sudžika priminė pastatą, suprojektuotą genialaus architekto, kuris tiksliai žinojo, kokiose vietose būtina montuoti statramsčius bei sąnaras, idant tie atlaikytų spaudimą, ir jautė estetinį pasididžiavimą dėl to, kad nė per nago juodymą neleido sau nukrypti nuo leistinų standartų. Kadžarvala, visuomet palaikanti draugiją Sudžikai, skyrėsi nuo savo bičiulės. Ji nedemonstravo kraštutinių chimeros savybių - organinių galūnių neiškeitė į mechanines, - tačiau tokios žmogaus išorės Kihurei neteko regėti per visą gyvenimą. Glotnus veidas, regis, buvo pritaikytas kažkokiai vandeninei aplinkai. Katės akyse švytėjo raudoni obuoliai be jokių vyzdžių. Vietoj šnervių ir ausų žiojėjo paprastos skylutės, o burną atstojo brūkšnys, kuris vos krutėjo, kai moteris kalbėdavo, bet suteikdavo jos fizionomijai tokią išraišką, kurioje atsispindėdavo nuolatinis dvasinis pakilimas. Sula Kadžarvala nevilkėjo drabužių netgi sąlygiškai vėsioje skafandrų saugykloje, bet, Kihurės požiūriu, ji neatrodė nuoga. Veikiau kaip nusirengusi, į neapsakomai lankstų, greitai džiūstantį polimerą panardinta moteris. Kitaip tariant, tikra ultra, neaiškios, nedarviniškos kilmės. Kihurė girdėjo istorijas apie biomodifikuotas žmonių rūšis, įsikūrusias po ledu tokiuose pasauliuose, kaip Europa, arba mišrūnus, biologiškai prisitaikiusius prie gyvenimo vandeniu užtvindytuose erdvėlaiviuose. Sula, rodės, įkūnijo gyvą išsigimusį abiejų mitų hibridą, bet visai įmanoma, kad šioms kultūroms ji nepriklausė. Galbūt chimeriška moteris transformavosi tenkindama savo užgaidas. Gal tos modifikacijos beprasmės, o gal jos turėjo užmaskuoti tikrąją Kadžarvalos tapatybę. Šiaip ar taip, ji išbraidžiojo ne vieną pasaulį, ir dabar šis faktas buvo svarbiausias.

Sadžakis irgi lankėsi planetose, bet nūnai jis klaidžiojo Resurgame. Tiesą pasakius, nežinia, kokį vaidmenį jis atliks įgulai bandant susiekti su Silvesčiu, jei tik šį pasiseks aptikti. Triumviro

Hegazio Kihurė beveik nepažinojo, tačiau iš atsitiktinių užuominų susiprotėjo, jog per visą savo gyvenimą tas tematė laivus ir kosmines stotis. Nenuostabu, jog Sadžakis ir Voljova leido Hegaziui užsiimti administraciniais jų profesijos aspektais. Niekas jam nesiūlė - triumviras ir pats nedegė noru - keliauti į Resurgamo paviršių.

Šiuo atžvilgiu Kihurei patirties nestigo. Priešingai nei likusieji įgulos nariai, artileristė gimė ir užaugo planetoje, negana to, dalyvavo antžeminėse karinėse kampanijose. Labai tikėtina - bent jau Kihurė negirdėjo nieko, kas paneigtų faktus, - jog kare ji turėjo kapstytis iš gerokai bjauresnių padėčių nei tos, kuriose buvo atsidūrusi įgula už erdvėlaivio ribų. Paprastai jie keliaudavo apsipirkti, prekiauti arba tiesiog turistaudavo - nukakdavo į planetas, kur galėdavo piktdžiugauti stebėdami trumpučius, efemeriškus tenykščių gyvenimus. Kihurė prisiminė ne kartą pakliuvusi į tokias skerdynes, iš kurių nesitikėdavo ištrūkti gyva. Tačiau, būdama ne tik puikia kariške, bet ir laimės kūdikiu, ji visuomet sugebėdavo išsigelbėti.

Laive niekas dėl to nesiginčijo.

- Tu, žinoma, mums praverstum, - aiškino Voljova, praėjus kelioms dienoms nuo incidento su pabūklu. - Neabejoju, jog sugebėtum perprasti skafandro funkcijas neblogiau už mus ir rimtose kautynėse nesustabarėtum iš baimės.

- Tuomet kodėl...

- Aš nenoriu vėl prarasti artileristo. Negaliu taip rizikuoti. - Jos kalbėjosi kambaryje-vore, bet Voljova vis vien prašneko tyliau: - Į Resurgamą turės leistis tiktai trys žmonės, vadinasi, tavo paslaugų neprireiks. Neskaitant manęs, skafandrais naudotis moka ir Sudžika su Kadžarvala. Beje, mes jau pradėjome apmokymus.

- Galėtum bent leisti prisijungti prie treniruočių.

Triumvira kilstelėjo ranką aiškiai ketindama atmesti prašymą, bet akimirką pamąsčiusi persigalvojo.

- Tebūnie. Tu dalyvausi apmokymuose kartu su mumis. Bet tai nieko nereiškia, supratai?

O taip, ji suprato. Nuo tada, kai Kihurė paporino Voljovai pasakėlę, esą ji diversantė, jųdviejų santykiai pasikeitė. Madmu-

azelė senų seniausiai paruošė ją atviram pokalbiui, ir instrukcijos puikiai suveikė. Pasitvirtino netgi gudrybė su "Galatėja", visiškai niekuo dėtu erdvėlaiviu. Kihurė specialiai neminėjo šviesaeigio pavadinimo leisdama Voljovai pačiai padaryti atitinkamas išvadas, suteikdama jai progą pasidžiaugti savo sumanumu. Svarbiausia, jog akivaizdus melas triumvirai pasirodė tikėtinas, kaip ir istorija apie Saulės Vagį, neva žmonių parašytą infiltracijos programą. Voljovos smalsumas buvo patenkintas. Nūnai jos bendravo kaip lygi su lygia; abi atskleidė viena kitai paslaptis, kurias siekė nuslėpti nuo įgulos, nors triumviros žinios apie artileristę neturėjo nieko bendra su tiesa.

- Aš supratau, - atsakė Kihurė.

- Spėju, jog nesi labai patenkinta, - vyptelėjo Voljova. - Man susidarė įspūdis, jog tau visada knietėjo pamatyti Silvestį. Nesijaudink, judu susitiksite laive...

Kihurė nusišypsojo.

- Ką gi, man teks palūkėti.

Antrasis sandėlis visais atžvilgiais priminė pirmąjį, kur dunksojo pabūklai.

Bet, skirtingai nuo ginklais užgrūstos patalpos, jame buvo palaikomas normalus atmosferos slėgis. Be abejo, tokią padėtį įtakojo ne išlaidumas. Sandėlis atstojo didžiausią kvėpavimui tinkamo oro talpyklą visame šviesaeigyje ir dalį savo atsargų perleisdavo vakuumu užpildytiems sektoriams, jeigu į juos privalėdavo patekti žmogus be skafandro.

Paprastai 1*g* traukos iliuziją sukurdavo varikliai, ūžiantys palei ilgąją laivo ir tuo pačiu cilindrinės patalpos ašį. Bet dabar, kai "Begalybė" pasiekė Resurgamo orbitą, variklius teko išjungti, todėl dirbtine gravitacija reikėjo pasirūpinti sukant visą patalpą. Kuo toliau nuo centro, tuo labiau stiprėjo traukos jėga. Viduryje bemaž tvyrojo nesvarumo būklė. Objektai sklęsdavo erdvėje ištisas minutes, kol, veikiami pirminio postūmio, neišvengiamai nuplaukdavo link salės pakraščių. Dėl gūsių slėgio ir oro sūkurių jie skriedavo vis greičiau ir žemiau. Tačiau niekas "nekrisdavo" tiesiomis linijomis, bent jau asmens, stovinčio ant besisukančios sienos, požiūriu.

Moterys įžengė į cilindro formos salę pro šarvuotas duris, kurių vidinę pusę išgražino sprogimų žymės ir kulkų paliktos duobutės. Kihurė matė (skafandrui sustiprinus regėjimą, ji galėjo įžiūrėti bet ką), jog panašiai subjauroti visi paviršiai. Kiekvienas kvadratinis jų metras buvo nuniokotas, suraižytas, išskobtas, sulankstytas, aptirpdytas arba išėstas rūdimis. Kitados salės danga tikriausiai spindėjo sidabru, bet šiuo metu akinantį blizgėjimą pakeitė purpurinis atspalvis. Šviesą skleidė tuzinai aplinkui lakiojančių zondų, kiekvienas iš kurių nutvieksdavo tam tikras sienų vietas aktinio spindulius primenančiu žvilgesiu. Jie nenustygo vietoje tarytum spiečius jonvabalių, todėl patalpoje šešėliai sustingdavo tik vienai kitai sekundei; žvilgsnį reikėdavo be paliovos gręžioti į šalis, nes akis vis nuplieksdavo spiginantis švytėjimas.

- Ar esi tikra, jog nepalūši per apmokymus? - pasiteiravo Sudžika, kai už nugaros hermetiškai užsidarė durys. - Jei sugadinsi skafandrą, turėsi jį atpirkti.

- Žiūrėk, kad nesugadintum savojo, - atšovė Kihurė ir persijungusi į asmeninį kanalą vėl kreipėsi į Sudžiką: - Gal klystu, bet manau, jog tu manęs nemėgsti.

- Vaje, iš kur tokios mintys?

- Tai kažkaip susiję su Nagorniu. - Kihurė prikando liežuvį ūmai susiprotėjusi, kad jųdviejų pokalbio gali kas nors klausytis. Asmeninis kanalas negarantavo visiško saugumo. Antra vertus, ji ketino šnekėti apie tokius dalykus, kurie kitiems, ypač Voljovai, akivaizdūs. - Tiksliai nežinau, kas jam nutiko, bet girdėjau, kad jūs buvote artimi.

- "Artimi" - ne tas žodis, Kihure.

- Gerai, tebūnie meilužiai. Nenorėjau taip sakyti, kad tavęs neįžeisčiau.

- Nebijok, vaikeli, neįžeisi. Tam jau per vėlu.

- Atsispirkite, - įsiterpė Voljovos balsas, - ir leiskitės ant sienos.

Trijulė pakluso. Šiek tiek sustiprino skafandrų galingumą ir šoko nuo atbrailos, styrančios cilindro galugalyje. Atsidūrusios sandėlyje jos sklendė apimtos nesvarumo, tačiau dabar, vis greičiau artėdamos prie sienos/grindų, pajuto sugrįžtantį svorį. Pokyčiai buvo menkučiai, beveik nepastebimi dėl drebutienos pavida-

lo oro, bet pakankamai aiškūs, kad atgaivintų viršaus ir apačios pojūčius.

- Aš suprantu, kodėl ant manęs pyksti.

- Kurgi ne.

- Nes užėmiau jo vietą. Perėmiau jo pareigas. Po to, kai... Nagorniui kažkas atsitiko, staiga išvydai mane. - Kihurė stengėsi šnekėti ramiai, tarsi Sudžikos panieka jos asmeniškai neskaudintų. - Tavimi dėta, jausčiaus panašiai. Tačiau tai nereiškia, kad esu tavo priešė.

- Nepuoselėk kvailų iliuzijų.

- Dėl ko?

- Tu nesuvoki nė vienos dešimtosios to, kas vyksta. - Sudžika atsigręžė į Kihurę: palyginti su pilka apgadinta sandėlio siena, chimeros skafandras atrodė akinančiai baltas. Artileristė mintyse išvydo vaiduokliškai balzganus banginius, kurie gyvena - o gal gyveno anksčiau - Žemės jūrose. Atrodo, vadinosi baltaisiais delfinais. - Klausyk, - vėl prabilo Sudžika, - nejau laikai mane kvaišele, kuri tavęs nekenčia vien todėl, jog užėmei Nagornio vietą? Neįžeidinėk manęs, Kihure.

- Nė neketinau.

- Jei ir jaučiu tau neapykantą, tai dėl rimtos priežasties. Todėl, kad tu priklausai jai. - Paskutinį žodį Sudžika išrėžė neslėpdama priešiškumo. - Voljovai. Tu esi jos žaisliukas. Aš negaliu pakęsti triumviros, todėl jos nuosavybė man irgi kelia pasibjaurėjimą. Ypač toji, kurią ji brangina. Žinoma, jei rasčiau būdą, kaip pakenkti Voljovos vasalams, nejau manai, jog to nepadaryčiau?

- Aš ne vasalė, - atkirto Kihurė, - nei Voljovos, nei kieno nors kito. - Ji pyktelėjo ant savęs už tai, kad taip energingai puolė protestuoti, ir įniršo ant chimeros, kuri privertė ją gintis. - Beje, koks tavo reikalas? Žinai, ką pasakysiu, Sudžika?

- Degu noru išgirsti.

- Man pasakojo, jog Borisas nebuvo sveikiausio proto individas visoje galaktikoje. O Voljova, užuot pastūmėjusi jį beprotystės keliu, tiesiog norėjo išnaudoti pamišimą konstruktyviems darbams. - Kihurė pajuto, kaip skafandras numažino greitį ir švelniai priglaudė kojas prie suraižytos sienos. - Jai nepavyko. Baisus daiktas. Gal judu buvote verti vienas kito.

- Aha, galbūt.

- Ką?

- Negaliu tvirtinti, jog tavo žodžiai mane sužavėjo. Jei būtume vienos ir be skafandrų, parodyčiau, kaip lengvai pajėgčiau sulaužyti tavo kaklą. Kada nors ateityje turbūt reikėtų tuo užsiimti. Vis dėlto turiu pripažinti - drąsos tau nestinga. Dauguma jos marionečių tampa bevalėmis, jei iš pradžių Voljova nepačirškina jų smegenų.

- Susidarei apie mane klaidingą nuomonę? Atleisk, jei nepulsiu tau dėkoti.

- Man rodos, triumvira apsirinka, jei galvoja, jog tu besąlygiškai jai paklūsti. - Sudžika nusijuokė. - Tai ne komplimentas, vaikeli - tik pastebėjimas. Spėju, kad tau gresia nemalonumai, jeigu ji susipras. Tiesa, kol kas aš tavęs neišbraukiau iš priešų sąrašo.

Kihurė būtų atkirtusi, tačiau prasižioti nespėjo - bendruoju skafandro kanalu į trijulę kreipėsi Voljova, stovinti aukštai iškilusioje apžvalgos aikštelėje, beveik sandėlio viduryje.

- Apmokymai neturės jokio struktūrinio pagrindo, - pranešė ji. - Bent jau nieko tokio, apie ką jums reikėtų žinoti. Pagrindinė užduotis - išsaugoti gyvybes. Pratybos prasidės po dešimties sekundžių. Jų eigoje į klausimus neatsakinėsiu.

Kihurė ne itin jaudinosi. Skajaus Persvaroje teko dalyvauti gausybėje struktūros stokojančių pratybų, dar daugiau - ginklinėje. Viena iš dviejų: arba scenarijaus tikslas užmaskuotas, arba apmokymai paprasčiausiai atspindės chaosą, kuris įsiviešpataus, jei nepasiseks operacija.

Jos pradėjo nuo apšilimo. Trijulė įniko pleškinti į zondus-taikinius, išnyrančius pro slaptus sienų liukus. Numušdavo juos pakankamai lengvai, nes skafandras sureaguodavo į taikinį greičiau, nei objektą užfiksuodavo šeimininkės akys. Pastarajai tereikėdavo perduoti nurodymą jį sudoroti. Pratybos po truputį sunkėjo. Zondai ėmė atsišaudyti, padrikai, bet vis energingiau, todėl pavojų kėlė netgi netaiklūs šūviai. Be to, taikiniai sumažėjo ir tapo mitresni, dažniau strykčiojo pro slaptus liukus. Kadangi priešų daugėjo, skafandrai neišvengė nuostolių. Po šeštojo ar septintojo antpuolio autonominės jų sistemos sugedo, o sensorių

tinklai išsiderino, todėl skafandro šeimininkė turėjo pasikliauti savo akimis. Visgi Kihurė tiek sykių buvo susidūrusi su panašiais scenarijais, kad nė akimirkai neprarado šaltakraujiškumo. Nūnai tereikėjo prisiminti, kokios skafandro funkcijos išliko, ir naudotis ginklais bei galimybe skraidyti.

Per kautynių simuliaciją trijulė tarpusavyje nebendravo, nes kiekviena iš jų visa savo esybe atsidavė mūšiui. Galų gale jos tarsi įgavo antrąjį kvėpavimą, stabilumo būseną, į kurią įmanoma panirti tiktai viršijus įprastas savo jėgas. Tai priminė savotišką transą. Norint į jį nugrimzti, tekdavo griebtis tam tikrų triukų, padedančių sutelkti dėmesį į vieną tikslą; pasinaudoti mechaniškai įsimenamomis mantromis. Į tokią būklę nepapuldavai tiesiog užsimanęs, veikiau mėgindavai ją pasiekti it kokią kreivašonę uolos atbrailą. Kai ant šios pagaliau užsiropšdavai, judesiai įgaudavo grakštumo, o iškyšulys daugiau neatrodydavo perdėm aukštas ir neprieinamas. Tačiau pats kopimo procesas atimdavo nemažai protinių pastangų.

Būtent šioje stadijoje Kihurei pasidingojo, kad ji išvydo Madmuazelę.

Moteris netgi nepamatė šmėklos - ją tiesiog apėmė nuojauta, jog sandėlyje tūno dar kažkas, ir tos būtybės kontūrai galėjo priklausyti Madmuazelei. Pojūtis išblėso tetrukęs vieną sekundės dalį.

Negi vaiduoklis išties nusprendė čia pasirodyti?

Kihurė nešnekėjo su Madmuazele ir su ja nesimatė nuo pat incidento ginklinėje. Paskutiniai šmėklos žodžiai, nuskambėję po to, kai artileristė pagelbėjo Voljovai sunaikinti pabūklą, labiau nei bet kada anksčiau atspindėjo įžeistą jos savimeilę. Madmuazelė perspėjo, jog taip ilgai pratūnojusi savo krėsle ji įsileido į sąmonę Saulės Vagį. Gryna teisybė - tuo momentu, kai Kihurė pabandė pasitraukti iš ginklinės erdvės, ji pajuto kažką atplūstant. Lyg ir augantį šešėlį, kurio bangai užliejus artileristę, šioji nieko nepajuto. Rodės, kad šešėlyje atsivėrė skylė ir moteris pro ją prasmuko nė trupučio nenukentėjusi, nors tuo tikėti greičiausiai nevertėjo. Akivaizdu, jog tiesa ne tokia maloni. Kihurė nenorėjo svarstyti galimybės, kad į šešėlį įsikūnijo Saulės Vagis, tačiau nuojauta tvirtino, esą tai - vienintelė įmanoma išvada, kurią pa-

darius derėjo pripažinti, jog paslaptingoji būtybė įsismelkė į didžiąją jos kaukolės dalį.

Ji neapsidžiaugė sužinojusi, kad nekviestam svečiui pavyko prasiskverbti į sąmonę per Madmuazelės skalikus. Tačiau pamėklė sugebėjo įsprausti atvykėlį į kampą. Dabar Kihurė privalėjo susitaikyti, jog smegeninėje įsikūrė žymiai daugiau Saulės Vagies. Tuo tarpu Madmuazelė kažkur prapuolė - iki šio momento, kai prieš akis kažkas šmėkštelėjo. Galbūt viskuo kalta pernelyg įsiaudrinusi vaizduotė? Galbūt ji pastebėjo tai, ką bet kuris sveiko proto žmogus palaikytų šviesos žaismu?

Jei vis dėlto akiratyje pasivaideno nelemta šmėkla... kokią žinią ji bandė perduoti?

Galų gale pradinė apmokymų stadija baigėsi, ir skafandrai atgavo kai kurias savo funkcijas. Ne visas, bet pakankamai daug, kad visos trys moterys suprastų - žaidimo taisyklėms lemta pasikeisti.

- Ką gi, - prabilo Voljova, - mačiau ir prastesnių šaulių.

- Tai skamba kaip komplimentas, - atsiliepė Kihurė vildamasi sulaukti iš savo bendražygių draugiškos reakcijos. - Bėda ta, jog Iljos žodžius visuomet reikia suprasti paraidžiui.

- Bent viena iš jūsų demonstruoja proto užuomazgas, - sumurmėjo Voljova. - Siūlyčiau per daug neatsipalaiduoti, Kihure. Netrukus įsivelsi į rimtą mūšį.

Kitame patalpos gale atsivėrė dar vienerios durys. Dėl nuolat kintančios šviesos akys tepajėgė fiksuoti atskirus blykčiojančius kadrus. Iš ertmės išniro tirštėjanti elipsoidinių objektų masė. Kiekvieno jų ilgis siekė maždaug pusmetrį, iš metalinių, skylutėmis išvarpytų baltų paviršių styrojo įvairios formos atsikišimai, ginklų vamzdžiai ir manipuliatoriai.

Zondai-sargybiniai. Kihurė prisiminė panašius regėjusi Skajaus Persvaroje. Dėl nuožmių įtaisų antpuolių ir bandos funkcijos tenykščiai praminė juos vilkšuniais. Karinėse kampanijose šie instrumentai praversdavo norint demoralizuoti priešininkus, tačiau jie nestokojo galios, nuo kurios nebūtų apsaugojęs net skafandras. Vilkšuniai neprotaudavo, tiesiog puldavo. Jie naudodavosi tiktai lengvąja artilerija, bet veikdavo sutartinai. Visa banda nukreipdavo ugnį į vieną individą, jei jų smegenis atstojantys

procesoriai nuspręsdavo, jog tokia strategija žada sėkmę. Kryptingas tikslo siekimas - štai kuo jie labiausiai gąsdino.

Pro angą plūstančių zondų sraute subolavo keli didesni objektai, kurie stokojo sferinės vilkšunių simetrijos. Šviesos tvyksniuose juos sunkiai sekėsi įžiūrėti, bet Kihurė veikiai susigaudė, ką reginti. Kitus skafandrus, vargu ar nusiteikusius draugiškai.

Vilkšuniai ir tarp jų slypintys priešai nuo centinės ašies nusklendė link lūkuriuojančios trijulės. Nuo tada, kai atsidarė durys, praėjo gal dvi sekundės, tačiau atrodė, jog laiko tėkmė sustojo. Per šią atkarpą Kihurė perjungė savo sąmonę į atitinkamą režimą, mūšio sąlygomis padedantį sparčiau reaguoti į aplinkos veiksnius. Didžiuma autonominių skafandro funkcijų buvo išvesta iš rikiuotės, tačiau nusitaikymo programos tebeveikė. Moteris liepė savo ginkluotei nukreipti vamzdžius į vilkšunius, bet kol kas nešaudyti. Ji žinojo, jog skafandras aptars su kitais dviem partneriais kovos strategiją ir pasidalins taikiniais, tačiau šeimininkėms jų ryšys išliks nepastebimas.

Kur, po paraliais, dingo Voljova?

Negi ji persikraustė iš vieno sandėlio galo į kitą, kad pasirodytų zondų būryje? Taip, tikriausiai - ankštoje erdvėje skafandras galėjo judėti taip žaibiškai, kad jame tūnantis žmogus pajėgtų įveikti šimto metrų atstumą per vieną akies mirksnį. Bet Kihurė neabejojo, jog priešai išniro pro duris, vadinasi, triumvira būtų turėjusi išsinešdinti iš patalpos ir laivo koridoriais nusigauti iki kito galo. Net ir su skafandru - netgi iš anksto užprogramavusi maršrutą - Voljova neįstengtų taip greitai skuosti. Nebent ji žinojo trumpesnį kelią, kokią nors tuščią lifto šachtą...

Velnias.

Į Kihurę pataikė šūviai.

Vilkšuniai užliejo ją nedidelio galingumo lazerine ugnimi; iš viršutinio elipsoidinio korpuso pusrutulio kiekvienas išspjovė po du spindulius. Prieš tai spėjo užsimaskuoti įgaudami grindų atspalvį, virto purpuriniais rombais, kurių kontūrai nuolat mirgėjo. Jos skafandras amalgamavo savo paviršių ir optiniu požiūriu tapo tobulu, energijos pliūpsnius atremiančiu veidrodžiu. Deja, pirmieji šūviai kaip reikiant pakenkė sistemų vientisumui. Už parodytą žioplumą Kihurei grėsė netekti vieno kito balo - ji per ilgai

spėliojo, kur išgaravo triumvira, ir laiku neatkreipė dėmesio į antpuolį. Diversiją, be abejo, sumąstė Voljova. Apsidairius paaiškėjo, jog skafandro rodmenys teisingi - bendražygės išgyveno. Ją supančios Sudžika ir Kadžarvala priminė žmogaus pavidalo gyvsidabrio dėmes. Nė kiek nenukentėjusi porelė įnirtingai atsišaudė.

Kihurė nustatė puolimo protokolus taip, kad šie vienu žingsniu lenktų priešus, bet jų nesunaikintų. Iš skafandro, virš pečių, išniro žemo galingumo lazeriai, įmontuoti besisukančiuose bokšteliuose. Ji matė, kaip erdvę perskrodę spinduliai susiliejo priešakyje. Po eilinio sprogimo pasklisdavo violetinės jonizuoto oro gijos. Numušti purpuriniai vilkšuniai pokštelėdavo į grindis ir pražysdavo liepsnų liežuviais. Dabar klaidžioti sandėlyje be skafandro būtų itin kvaila.

- Tu per lėtai reagavai, - bendruoju kanalu prašneko Sudžika. - Jei dalyvautume tikrose grumtynėse, tave ištėkštų į sieną.

- Kiek kartų esi dalyvavusi artimoje kovoje, Sudžika?

Jas nutraukė Kadžarvala, kuri iki šiol nebuvo tarusi nė vieno žodžio.

- Mums visoms teko pakariauti, Kihure.

- Tikrai? O priešus, klykiančius, kad pasigailėtum, girdėjai?

- Aš norėjau pasakyti.... o, šūdas. - Každarvalą ką tik nutvilkė šūvis. Jos skafandras kelias sekundes spazmiškai raibuliavo, iš eilės persijungė į keletą maskuočių režimų: nusidažė juodai kaip kosmosas, baltai lyg sniegas, galop įgavo tropinių miškų spalvą, dėl kurio jo šeimininkė tapo panaši į duris, iš sandėlio vedančias į kažkokios atokios planetos džiungles.

Po akimirkos skafandras vėl sužvilgo it veidrodis.

- Man priešininkai kelia nerimą.

- Būtent tam jie skirti. Kad priverstų tave nerimauti ir kaip reikiant supurtytų.

- Mus reikia supurtyti? O, kažkas nauja.

- Užsičiaupk, Kihure, ir sutelk dėmesį į prakeiktą mūšį.

Ji be vargo įvykdė reikalavimą.

Madžaug trečdalis vilkšunių nupilti kėpsojo ant grindų. Pro atviras duris naujos jų pajėgos neišniro. Kiti skafandrai - Kihurė suskaičiavo tris - kol kas sklendė šalia ertmės, pamažu leidosi

apačion, oro čiurkšlėmis, kurias purškė pro skylutes kulnuose koreguodami skrydį, tuo pačiu perimdami suaižytų grindų spalvą ir faktūrą. Sunku pasakyti, ar jų viduje slėpėsi šeimininkai.

- Tai dalis scenarijaus. Anie skafandrai... jie kažką reiškia.

- Juk liepiau tau prikasti liežuvį, Kihure.

Tačiau artileristė pratęsė:

- Mes dalyvaujame misijoje, ar ne? Bent jau turime daryti tokią prielaidą. Būtina perprasti pratybų struktūrą, antraip, velniai rautų, nesusigaudysim, kas mūsų priešai!

- Gera mintis, - atsiliepė Sudžika. - Nuspręskime, kada galėtume surengti pasitarimą.

Nūnai vilkšuniai ir atsišaudantys moterų skafandrai naudojosi elementariųjų dalelių spinduliais. Atmesti tikimybės, jog lazeriai buvo tikri, nevertėtų, tačiau gerokai galingesnius ginklus, žinoma, atstojo simuliacijos. Juk niekam iš jų nesinorėjo patalpos sienoje išsprogdinti kiaurymę, pro kurią į kosmosą išsiveržtų oras.

- Tarkime, - po pauzės prašneko Kihurė, - jog mes žinome, kas tokios esame ir kur patekome. Kitas klausimas - ar nutuokiame, kokie kalės vaikai slepiasi anuose trijuose skafandruose?

- Tu jau nuklydai į filosofines lankas, - pareiškė Kadžarvala atšokdama šalin ir paleisdama šūvius.

- Jeigu apie tai kalbame, - neatlyžo Kihurė, - vadinasi, nenutuokiame, su kuo susidūrėme. Težinome, kad jie priešiškai nusiteikę. O tai reiškia, jog privalome nupilti išperas, kol jie neprikrėtė mums šunybių.

- Tu gali kaip reikiant susimauti, Kihure, - burbtelėjo Sudžika.

- Na, kaip pati teikeisi paminėti, man vis vien nelemta keliauti į planetą.

- Amen.

- Hmm... žmonės... - pirmoji iš trijulės nemalonią staigmeną pastebėjo Kadžarvala. - Man tai nepatinka.

Ji išvydo, kaip kitų trijų skafandrų riešai palaipsniui transformuojasi į kažkokius ginklus. Procesas vyko erzinančiai sparčiai. Susidarė įspūdis, tarsi jos dalyvautų vakarėlyje ir žiūrėtų, kaip pripučiamas balionas įgauna gyvūno kontūrus.

- Pritrėkškite tuos šūdžius, - paragino Kihurė bendražyges tokiu šaltu balsu, kad šis išgąsdino ją pačią. - Visa ugnis į kairįjį skafandrą. Paleisti minimalaus galingumo antimaterijos impulsą. Kūgine sklaida.

- Nuo kada tu pradėjai įsakinė...

- Sudžika, daryk, kas liepta, velniai rautų!

Abi chimeros jau pleškino iš savo ginklų. Visos trys stovėjo nutolusios viena nuo kitos per dešimt metrų ir šaudė į priešus. Paspartintos antimaterijos impulsai buvo simuliuoti, be abejo, antraip iš grindų praktiškai nieko neliktų.

Blykstelėjo akinanti šviesa, ir Kihurei teko ranka prisidengti akis. Sprogimas atrodė pernelyg galingas, kad būtų netikras. Nugriaudėjęs drioksmas buvo ganėtinai švelnus, palyginti su smogiamąja banga, kuri nubloškė ją į dėmėtą sandėlio sieną. Tiesa, sąlytis su pastaraja priminė šuolį ant minkšto čiužinio prabangiuose viešbučio apartamentuose. Akimirkai skafandras atsijungė; kai vaizdas prieš akis pradėjo ryškėti, Kihurė pamatė, kad rodmenys virto neįskaitomu užšifruotu duomenų kratiniu. Sąstingio būsena tęsėsi kelias agoniškai ilgas sekundes, kol atgijo pagalbinės skafandro smegenys, kurios pasistengė perinstaliuoti kiek įmanoma daugiau programų. Netrukus akiratyje nušvito paprastesnis, tačiau suprantamas ekranas, perduodantis informaciją apie patirtą žalą. Sugedo didžiuma pagrindinių ginklų, išsiderino penkiasdešimt procentų autonominių funkcijų, holografinė skafandro esybė nugrimzdo į savotišką autizmo būklę. Trijuose sąnaros taškuose iš rikiuotės išėjo pagalbiniai mechanizmai. Sprogimas pakenkė ir skafandro gebėjimui skraidyti. Šį sugrąžinti galės remontinių darbų protokolai, tačiau jie užtruks mažiausiai porą valandų, kol ras būdą, kaip pataisyti gedimus.

O, beje, anot biomedicininės įrangos parodymų, Kihurė prarado vieną ranką iki pat alkūnės.

Nors instinktai liepė kuo skubiau susirasti saugią vietą, iš kur būtų galima ramiai įvertinti aplinką, ji vargais negalais atsisėdo ir apžiūrėjo amputuotą galūnę. Medicininės sistemos tiksliai nustatė, kur užsibaigė dešinioji ranka - tarpusavyje susilydžiusio kaulo, mėsos ir metalo strampas. Drebučių pavidalo oras užšaldė žaizdą, kad išsaugotų spaudimą ir kraują, tačiau šią smulkmeną

Kihurė laikė savaime suprantamu dalyku. Žinoma, jai nė truputį čio neskaudėjo - štai dar vienas aspektas, kuriuo simuliacija at rodė visiškai tikroviška. Kad ir kaip rimtai ji būtų sužeista, ska fandras nedelsdamas lieptų skausmo centrams išsijungti.

Įvertinti padėtį, įvertinti padėtį...

Per sprogimą moteris prarado orientaciją. Ji pabandė apsi dairyti, bet užsikirtusi skafandro galva nepajudėjo iš vietos. Patalpą nelauktai užplūdo tiršti dūmai, sruogomis pakibę ore. Trūkčiojanti šviesa priminė stroboskopo tvyksnius. Tolėliau nuo Kihurės gulėjo du skafandrai, kuriuos, matyt, gerokai apgadino paspartintos antimaterijos impulsai. Žvelgiant į beformes mases, buvo neaišku, ar juose lindėjo žmonės. Nuo trečiojo, iš pažiūros ne taip smarkiai nukentėjusio, skafandro Kihurę skyrė dešimt penkiolika metrų; jis tupėjo už suraižytos sienos išlinkio. Vilkšuniai išsinešdino iš sandėlio... o gal juos visus pavyko sunaikinti?

- Sudžika? Kadžarvala?

Niekas neatsiliepė. Ji sunkiai girdėjo netgi savo pačios balsą. Tarpskafandrinis ryšys išsiderino - tik dabar akys užkliuvo už pastabos apie gedimą, įtrauktos į nuostolių sąrašą. Prastai, Kihure. Labai prastai.

Kokie, po velnių, priešai jas užpuolė?

Sužalota skafandro galūnė pasitaisė per sekundę. Nuodėguliai dribtelėjo žemyn, jų vietoje strampgalį apgaubė švari medžiaga. Kihurė stebėjo procesą su tam tikru pasibjaurėjimu, nors daugybę kartų matė jį kituose simuliuotuose scenarijuose Skajaus Persvaroje. Labiausiai siutino tai, jog šiuo metu organinių žaizdų niekas nepagydys. Teks palaukti, kol ją evakuos iš mūšio zonos.

Sekdamas Kihurės pavyzdžiu kitas, ne taip apgadintas, skafandras atsistojo. Jis buvo išsaugojęs visas galūnes; iš jo angų išnirusių tebeveikiančių ginklų vamzdžiai pakrypo į artileristę nelyginant tuzinas nuodingų puolimui pasirengusių gyvačių.

- Kas čia? - paklausė ji ir tik tuomet prisiminė, kad ryšys išjungtas. Akies krašteliu pastebėjo porelę skafandrų, išnyrančių iš tamsių dūmų marškos. Kam jie priklauso? Bendražygėms ar trijulei, pasirodžiusiai kartu su vilkšuniais?

Ginkluotasis skafandras artėjo link Kihurės, slinko lėtai, tarytum ji būtų bomba, kuri bet kada gali sprogti. Staiga sustojo ir

pabandė įgauti sandėlio sienos ir dūmų atspalvį. Pastangos buvo ne visai sėkmingos. Įdomu, pamanė Kihurė, kaip reaguoja jos skafandras? Antveidis matinis ar perregimas? Minimalus rodmenų kiekis tokios informacijos nepateikė. Ką darys toji figūra, pro šalmą išvydusi žmogaus veidą: pradės pleškinti ar neskubės šaudyti? Kihurė nukreipė funkcionuojančius ginklus į kitą skafandrą kol kas nenutuokdama, priešas tai ar viena iš bendražygių.

Ji mostelėjo sveikąja ranka, šiuo gestu paprašydama nepažįstamojo praskaidrinti antveidį.

Skafandras iššovė.

Nematomam kumščiui įsirėžus į pilvą, Kihurė prisiplojo prie sienos. Nuo kurtinančio pavojaus signalų ėmė spengti ausyse; ekrane, prieš akis, plūstelėjo nesuvokiamų duomenų srautai. Dar prieš susidūrimą su siena įniko griausmingai tratėti jos ginklai.

Velniava, pagalvojo Kihurė, man skauda. Ji intuityviai pajuto, jog dvikova neturi nieko bendra su simuliacija.

Antrasis užpuoliko šūvis prašvilpė pro šalį, užtat trečiasis pataikė į šlaunį - tuo metu, kai moteris mėgino atsistoti. Praradusi pusiausvyrą Kihurė sumataravo rankomis ir ūmai pastebėjo, kad jos abi visiškai sveikos. Paaiškėjo, kad sprogimas nė vienos iš galūnių neamputavo.

- Po šimts, - išspaudė ji. - Kas čia vyksta?

Antpuolis tęsėsi. Kiekvienas šūvis nublokšdavo Kihurę atgal.

- Kalba Voljova, - nuskambėjo anaiptol ne ramus triumviros balsas. - Įdėmiai manęs klausykitės! Scenarijaus eiga pakriko! Tučtuojau nustokite šaudyti ir...

Kihurė vėl atsitrenkė į denį, ir šįsyk smūgio nesušvelnino net drebutienos pavidalo oras. Rodės, tarytum kažkas lazda būtų užvožęs per nugarą. Sužeistą šlaunį varstė diegliai, o skafandras nedarė nieko, kad apmalšintų skausmą.

Galas simuliacijoms, dingtelėjo jai į galvą.

Ginklai spjaudėsi tikrais šūviais, bent jau tie, kurie priklausė kitam skafandrui.

- Kadžarvala! - suriko Voljova. - Kadžarvala! Liaukis šaudžiusi! Tu užmuši Kihurę!

Bet Kadžarvala - artileristė suprato, jog būtent ji tapo užpuo like - nesiklausė, galbūt negirdėjo triumviros arba, kas dar bai siau, tiesiog nepajėgė sustoti.

- Kadžarvala, - vėl pasigirdo Voljovos balsas, - jei nenurimsi, būsiu priversta tave nuginkluoti.

Nė neketindamas paklusti skafandras toliau pliekė į savo auką, kuri, čaižoma spindulių, desperatiškai rėpliojo pajuodusio mis grindimis link išėjimo.

Akiratyje nelauktai išdygo Voljova. Besileisdama iš salės vi durio, kur visą laiką tikriausiai tūnojo, ji pradėjo pleškinti į Ka džarvalą. Iš pradžių pasitelkė lengvąją artileriją, bet šią gana greitai pakeitė rimtesniais ginklais. Dalį ugnies užpultoji nukrei pė aukštyn, link triumviros. Skafandro šarvuose spindulių impul sai paliko juodus dryžius, apdraskė lankstų apvalkalą, nupjovė vieną kitą ginklą, kuriais Voljova naudojosi, tačiau pastaroji iš saugojo pranašumą, ir neilgai trukus Kadžarvalos, tiksliau, jos skafandro jėgos ėmė silpti. Nusitaikymo sistemos išsiderino, to dėl dabar šūviai sklido kur papuola, po visą sandėlį.

Galų gale, ne vėliau kaip po minutės nuo to momento, kai buvo užpulta Kihurė, Kadžarvala sudribo ant grindų. Vietomis pajuodusį, apsvilusį jos skafandrą išmargino psichodelinių, tarpu savyje nederančių spalvų ir sparčiai kintančių hipergeometrinių tekstūrų lopiniai. Iš savo angų bergždžiai stengėsi išnirti ginklai. Iš beprotiškai besipurtančių galūnių ėmė lįsti įvairūs manipulia toriai ir net miniatiūriniai žmogiški pirštai.

Kihurė šiaip ne taip atsistojo, tuo pačiu mėgino užgniaužti skausmo riksmą - prieš judesius energingai protestavo sužeista šlaunis. Skafandras bemaž suakmenėjo, bet ji kažkaip sugebėjo nueiti, veikiau nubidzenti, iki tos vietos, kur gulėjo Kadžarvala. Ten jau stovėjo Voljova ir Sudžika, kurios, pasvirusios virš sub jauroto skafandro, bandė suprasti, kokią informaciją pateikė diagnostiniai rodmenys.

- Ji negyva, - pranešė triumvira.

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

Alastair Reynolds

APREIŠKIMŲ ERDVĖ

Mokslinis fantastinis romanas

PIRMA KNYGA

GINTARAS ALEKSONIS
redaktorius
GINTAUTAS K. IVANICKAS
meninis redaktorius

11 · **www.eridanas.lt**

Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra "Times".
SL Nr. 950. Ofsetinė spauda 9,5 sąl.sp.l.
Kaina sutartinė.
"Naujasis Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4. Tel. 73-39-67.
Spausdino "ARX Baltica" spaustuvė, Veiverių 142 b/c, Kaunas.